כ' סיון תש"ם, 4.6.1980 מיספר 2231 שנה 44 המחיר: 5.00 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

כרים חלף

בסאד
שכעו

המחתרת החדשה
התחילה לפעול

ההתנקשות

השמש, הים והשיזוף בקיץ חם...

כל אשה אוהבת לבוש קיץ
אווירי וקליל-חולצות ושמלות סטרפלס
כשכל הגב והכתפיים
חשופים ושזופים.
חזיות הסטרפלס STEPY ו- STEPY OT
של טריומף הן פריט חיוני במלתחה
של כל אשה ונערה.
הן הסוד הנפלא שמחזת לשמלה...

Lycra®

Triumph
INTERNATIONAL

בטוחה, חופשיה ונחשקת.

פרס ראשון במבצע "קיץ 80" - כרטיס טיסה
תל אביב - ניויורק-תל אביב.
פרטים בחנויות ובבתי הכל-בו.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, ט. 03-232262/3/4 • תל־אביר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה,

„מה אתם מתלוננים על שמואל תמיר," טען נגדי השבוע אחד הוותיקים בכנסת, „הרי אתם המצאתם אותו!"

יש בטענה זו מידה של צדק. אם מישהו „המציא" את התופעה ששמה שמואל תמיר, הרי זה העולם הזה.

כאשר הכרנו את שמואל תמיר, בראשית שנות ה־50', היה פרקליט קטן ומתחיל, שניסה לרכוש לעצמו פירסומת על־ידי כמה מישפטים בעלי היבטים ציבוריים ופוליטיים. בחוגי המיקצוע היה ידוע היה זירת־קרב חשובה במאבק נגד השחיתות והשרירות של השילטון.

סכין בגב

תמיר היה מוכן אז לעסוק במילחמות בבתי־המישפט, כדי לזכות בפירסומת שתסלול לפניו את הדרך לקאריירה פוליטית (וגם כדי לרכוש לעצמו שם כפרקליט גדול וחשוב, היכול לגבות שכר־טירחה אגדתי.) את הפירסומת הזאת יכול היה העולם הזה לספק.

שיתוף־פעולה זה הגיע לשיאו בשני מישפטים גדולים, שכבר הפכו חלק מן הפולקלור הישראלי.

במהלך חקירה זו השתרבבה לעניין אגודה תמימה בשם שורת המתנדבים. סגן המפכ"ל, עמוס בן־גוריון, שפחד להתמודד עימנו, החליט להתלבש על אגודה זו והגיש מישפט נגדה. שיכנענו את אחד ממנהיגי האגודה, אליקים העצני (כן, אותו אליקים העצני, הנותן עתה הוראות למנחם בגין ולשרי הממשלה) להגיש ל־שמואל תמיר להגן עליה. כך שידכנו בין תמיר והעצני, ונוצרה השלישייה שניהלה את המישפט הגדול ושחוללה מהפכה במישטרה: העולם הזה, שגילה את החומר ושדאג לפירסום המישפט, תמיר, שניהל את המישפט ושורת המתנדבים, שהיתה הנאשמת הרשמית.

במשך תקופה ממושכת זו הקדיש העולם הזה כתבות ללא־ספור לשמואל תמיר — ואחדות מהן נכתבו, פחות או יותר, על־ידי תמיר עצמו. תמיר נהג לקרוא את הכתבות לפני הפירסום, לשכתב אותן, להוסיף עליהן כהנה וכהנה שבחים על עצמו, ולא פעם אף ניגש בלילות לבית־הדפוס שלנו והכתיב לפועלי־הדפוס במי־שרין כמה מחמאות על עצמו.

בתום תהליך זה היה שמואל תמיר אישיות מפורסמת מאוד, פרקליט מצליח מאוד ואדם עשיר מאוד. תוך כדי כך גם התקרב מאוד לדיעותינו. במילון ה־שגור כיום בפיו היה הוא עצמו נקרא אז „שמאלן ניהיליסט", „סוכן אש"ף". הוא פירסם מצע שהיה כולו העתק ממותן של המינשר העברי (שפורסם לפני כן על־ידי קבוצה שכללה את נתן ילין־מור ואותי), והכריז מעל במת קולנוע מוגרבי „אלוהים ירחם על המדינה אם אתם (אנשי חרות, בהנהגת מנחם בגין) תגיעו לשילטון!"

כשהוא מצוייד בנכסים אלה הצטרף ב־1965 לתנועת־החרות, תפס עליה טרמפ ונכנס לכנסת. כך החלה הקאריירה ש־הביאה אותו בזיג־זאגים רבים לשולחן הממשלה, ושנתנה לו כיום את האפשרות להגיש כל שני וחמישי הצעות־חוק לחי־סול כושר־הביקורת של העיתונות.

השר־לשעבר יצחק רפאל סיפר לי פעם בדיחה על היהודי שמישהו תקע סכין עבה, באיצטלה של „הגנה על הפרטיות". היתה דרושה לי רק שעה כדי להבין מה עצומה הסכנה הסמונה בה. מיהרתי לחבר הודעה לעיתונות, ובה מסרתי את עיקרי הדברים. היא חולקה מייד לכל העיתונאים המסקרים את הכנסת.

לכל עיתון יש כתב פרלמנטי, ולרבים מהם יש שניים. אף אחד מהם לא טרח לכתוב על הצעת־החוק, או אף להעביר את הדברים לידיעת עורכיו. כעבור שבועיים, כאשר נבדק מחדל זה, טענו כולם כי בכלל לא קראו את ההודעה.

האמת המצערת היא שרבים מן הכתבים הפרלמנטריים (בלי ספק בהנחיית עורכיהם) אינם טורחים לסקר עניינים חשובים בכנסת, ומתרכזים ברכיללאות פשוטה. (ח"כ חיימוביץ לח"כ בוזאגלו: „מתי ירדת מן העצים?" ח"כ בוזאגלו לח"כ חיימוביץ: „סתום את הג'ורה!" ה־כותרת: „סערה בוועדת הביוב של ה־כנסת!").

לפני שבוע נדהמתי להיווכח כי הצעת־החוק כבר נכללה בסדר־היום לדיון מיידי. הזעקתי את עורכי העיתונים. אחדים מהם עדיין לא ידעו באותו רגע על עצם קיום הצעת־החוק, ורק אז טרחו לקרוא את העותקים שהמצאתי להם. עיניהם חש־כו, פשוטו כמשמעו.

העיתונות החלה להזדעק, והתוצאה ה־ראשונה היתה דחיית הדיון בכנסת לשבוע. אבל באותו שבוע, בשקט־בשקט, שוב מבלי שהעיתונאים שמו לב לכך, הובאה לדיון המוערה לוועדה הצעת־חוק קטנה, העומדת לכבות את אור הפומביות באחת הפינות החשובות ביותר של מערכת־החיים בישראל: אולם הוצאת פקודות־המעצר. העיתונאים שוב הופתעו, נדהמו — שתקו.

היטלר, גבלס וג'בריל

עד הכוונות והמגמות של שמואל תמיר בעידן זה של חייו העקלקלים מעיד הוויכוח שהתנהל בשבוע שעבר. יום לפני מישפט־קסטנר (ליתר דיוק: מישפט המדינה נגד מלכיאל גרינוולד, שבו הו־פיע ישראל קסטנר כעד ראשי) התחיל כמישפט קסטנר נגד נודניק ידוע, משמיץ מיקצועי שאיש לא התייחס אליו ברצי־נות. ישיבותיו הראשונות לא זכו כימעט בכל סיקור. העולם הזה שינה זאת. הצבנו אדם מייוחד לסיקור מישפט זה (הכתב הפלילי שלנו אז, עימנואל פרת), וזה התמסר לעניין בלב ובנפש. תוך כמה שבועות הפכנו את מישפט־קסטנר לאי־רוע המרכזי במדינה. העיתונות כולה סיק־רה אותו בהרחבה, ושמואל תמיר הפך אישיות לאומית.

מישפט עמוס בן־גוריון נולד בצורה מורכבת יותר. במהלך המסע הגדול שלנו לחיסול מישטר השחיתות והטרור בעריית־חיפה („חושיסתאן") לפני 25 שנים בדיוק, השתכנענו כי המישטרה מחפה על הטרוריסטים. שהניחו אצלנו שתי פצצות. החלטנו לבדוק מה קורה בצמרת המיש־טרה, ופתחנו בחקירה גדולה על המת־רחש שם בצמרת.

בגבו. זעק ביהודי הפצוע לעבר התוקף: „למה אתה שונא אותי? הרי אף פעם לא עשיתי לך טובה!"

איני יכול לטעון זאת כלפי שמואל תמיר.

„סתום את הג'ורה"

אומרים שהמילחמה היא עניין חשוב מדי מכדי שאפשר להניחו לגנרלים. אם כן, חופש־העיתונות הוא עניין חשוב מדי, מכדי שאפשר להניחו לעיתונאים.

אכן, חוסר־האונים של העיתונות מול פגי המתנכלים לה — לפחות בשלב הרא־שון — הוא מדהים. נדמה כאילו העי־תונאים פשוט אינם מעלים על דעתם שמישהו — ועל אחת כמה וכמה רודף־פירסומת קיצוני כמו שמואל תמיר — יעז להתנכל לה.

לפני שלושה שבועות, כאשר הונחה על שולחן הכנסת ההצעה של חוק־התו־

שמואל תמיר בארבעה גילגולים.
מפרקליט צעיר ולוחם לעסקן מסחדר ומדכא

המועד שנקבע לוויכוח על חוק „ההגנה על הפרטיות".

על סדר־היום עמדה הצעת־חוק נתעבת אחרת של תמיר, הנקראת „חוק המיפ־לגות".

באיצטלה תמימה של הבטחת הדמוק־רטיה הפנימית במיפלגות (כוונה רצוייה בהחלט) יוצר חוק זה מתכונת פאשיסטית: הוא מתנה את קיומן של מיפלגות ב־רשיון מטעם פקיד ממשלתי, המתמנה על־ידי שר־המישפטים. הרשם לא יתן את הרשיון אם „משתמע", לדעתו, ממטרות המיפלגה שהיא שוללת את „יסוד הקיום" של המדינה, ביטחונה ואופייה הדמוק־רטי, ואם הוא חושד שמא היא עלולה
(המשך בעמוד 46)

שלי יחימוביץ

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20, בשבוע שבין ה־4 ביוני וה־10 בו? במדור זה סוקר „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות, כשבוע שבו מופיע הגיליון.

1902

10.6 — הירש לקרט, סנדלר יהודי בן 22, מראשוני הבונד, שהתנקש בחייו של מושל וילנה האנטי־שמי, הוצא להורג ב־תליה. הסנדלר הצעיר, בעל השקפות הסוציאליסטיות מהפכניות, הפך סמל לנכונות להגן על הכבוד היהודי ה־רמוס, הונצח כגיבור מחזה מאת ה. לייוויק.

1903

8.6 — עסקן חיבת־ציון ו־מפעילי היישוב בארץ, זלמן דויד לבונטין (1856—1940), ש־עלה לארץ בראשית העליה הראשונה ואחר כך עזבה, יו־צא מווינה. בדרכו לארץ, כער־לה בשנית. כאשר הגיע לארץ השתקע ביפו.

1906

7.6 — אנייית־נוסעים ברי־טית מפוארת בשם לוזיטניה, הושקה בטכס חגיגי. כעבור תשע שנים, בעת מילחמת־העולם הראשונה, הוטבעה על־ידי צוללת גרמנית.

1908

7.6 — ליד הכנרת, על אד־מת דלייקה, נוסדה חוות־הכ־שרה של המישרד הארץ־יש־ראלי בגליל. החווה, שנקראה כנרת והיתה המיפעל ההתייש־בותי הראשון של ההסתדרות הציונית, ושנודעה ברבות ה־ימים כערש התנועה הקיבו־צית, אוישה בתחילתה על־ידי קבוצה של שמונה חלוצים.

1911

מהמצאות השנה: אמריקאי בשם אייזק ניטון לואיס (1858—1931) פיתח מיקלע ש־נודע מאז בשם לואיס.

1913

מספרי־השנה: בנים ואוהבים, מאת המספר הבריטי ד. ה. לר־נס (1885—1930).

הצנת הבלם הרוסי פולחן האביב, מאת איגור סטרוויני־סקי, מעוררת שערוריה בפא־ריס בשל המוסיקה החדישה.

1916

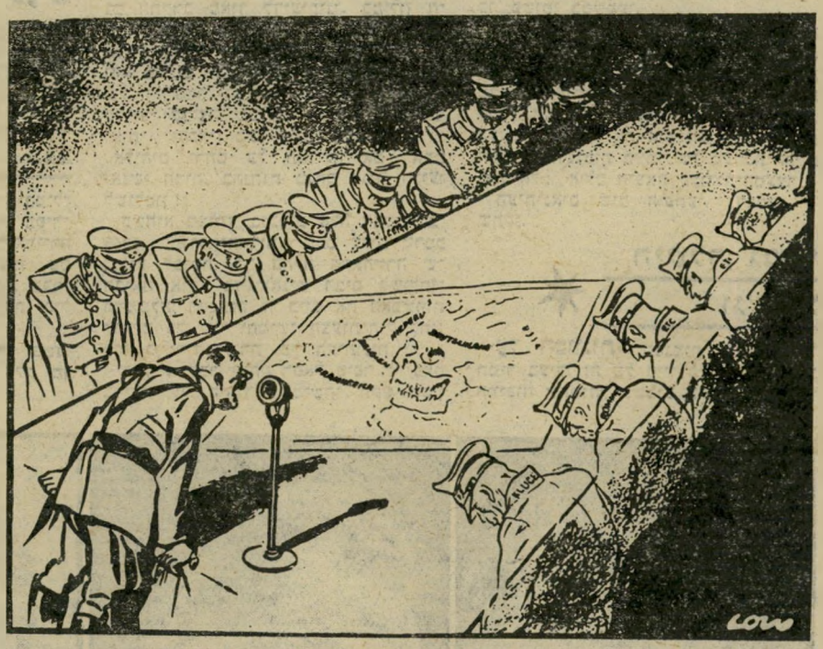
5.6 — השריף חוסיין ממכה קורא לערבים למרוד בתור־כים. כך החל המרד הערבי ב־הנהגת ת. א. („לורנס איש־ערב") לורנס, שזיכה את ה־ערביב בהבטחות בריטיות, לפיהן יזכו, עם תום מילחמת־העולם, בעצמאות נרחבת ב־מרבית שטחי המזרח־התיכון.

הרברט קיצ'נר, לורד, מיניס־טר המלחמה הבריטי מאז 1914, שהתפרסם בזמנו כמי שציצח את הבורים בדרום־אפריקה וככובש הסודאן, מת. האוניה שבה עשה דרכו ל־הסיני צ'נג קאי שק זוכה בהכרה בינלאומית אחרי ש־צבאה כבש את פקין. כעבור עשרים שנה הובס הגנרל ו־נסוג עם שרידי צבאותיו אל האי פורמוזה, שם כונן את מדי־נתו — סין־הלאומנית. יריבו ההיסטורי, מאו צה טונג, כונן את סין־העממית והפך אחד מגדולי מנהיגי העולם בתקופה המודרנית.

9.6 — בניו־יורק הונהגו שידורי טלוויזיה סדירים, שלוש פעמים בשבוע — שעה וחצי אחר־הצהריים וחצי שעה ב־חצות.

1930

4.6 — מישלחת של תנועת הפועלים, בראשותו של דויד בן־גוריון, נועדה עם סר ג'ון הוּפּ סימפסון, שנשלח על־ידי הממשלה הבריטית לברר את גורמי מאורעות 1929.

היטלר: „יידע העולם, גרמניה לא תיכנע לעולם!"
6.6.1945

1934

מספרי־השנה: ההיסטוריון הבריטי ארנולד טוֹיינבי החל לפרסם מחקר היסטורי רב־מידות. עד 1954 יצאו לאור עשרה כרכים.

מסרטי־השנה: סקרלט פימ־פרנל, עם לאסלי הווארד.

1935

5.6 — שיא בחציית האוק־יינוס האטלנטי הושג על־ידי האוניה הצרפתית נורמאנדי: 4 ימים, 11 שעות, 42 דקות.

1936

4.6 — ממשלה סוציאליס־טית ראשונה בתולדות צרפת, בראשותו של הסופר והמדינאי היהודי־צרפתי ליאון בלום (1872—1950). בתוכניתה להל־אים את הבנקים ואת תעשיית הנשק.

1938

4.6 — בתעשיה הצבאית המסחרית של התגנה הוחל ב־תריסת המרגמה הראשונה.

1941

7—8.6 — כוחות בעלות־הברית (מבריטניה, אוסטרליה, צרפת החופשית והודו) חוד־רים לסוריה, כדי למנוע כיבו־שם של שדות־התעופה בידי הגרמנים. אנשי פלמ"ח פועלים עם הכוחות, בחליפות סיור שעליהן נמנה משה דיין, ש־איבד בפעולה זו את עינו.

1942

10.6 — כתגמול על הריגתו של ריינהרד היידריך בידי לוחמי חירות צ'כיים, הורס ה־גסטפו את הכפר הצ'כי לי־דיציה, מוציא להורג 173 גברים ומשגר את הנשים והטף ל־מחנות־ריכוז. היידריך, לשעבר איש חיל־הים הגרמני ומראשי האס־אס, כיהן כשליט הנאצי של בוהמיה ומורביה. הכפר לידיציה הפך אחד מסמלי ה־בארבריות הנאצית.

1944

6.6 — הפלישה הגדולה בי־תר בתולדות האנושות — 4000 אוניות, 11 אלף מטוסים ומאות אלפי חיילים חוצים את תעלת לאמנש ומקימים ראשי־גשר בנורמנדיה. המפקד העליון: הגנרל האמריקאי דוויט אייזנ־הואר, שנבחר כעבור שנים להיות נשיאה של ארצות־הברית. קדמה לפלישה הרעשה אדירה של ביצורי הגרמנים.

8.6 — ארצות־הברית ובריי־טניה מודיעות, שיותר מ־760 צוללות נאציות הושמדו ב־קרבות האוקיינוס האטלנטי.

1945

6.6 — בברלין הוקמה מו־עצת־פיקוח של בעלות־הברית. הארץ חולקה לארבעה אזורים: אמריקאי, בריטי, צר־פתי וסובייטי.

1946

6.6 — הצרפתים מתפנים מסוריה.

1947

5.6 — תוכנית מרשל: שר־החוץ האמריקאי, ג'ורג' מרשל, מעלה תוכנית בדבר הגשת סיוע לכל מדינה המוכנה לי־טול חלק בשיקום אירופה. ה־קונגרס האמריקאי אישר הר־צאתם של 12 מיליארד דולר במשך שלוש וחצי השנים ה־באות. מטרת התוכנית: לב־לום את התפשטותו של הקו־מוניזם. ברקע: התבססותם של מישטרים פרו־סובייטיים ב־מזרח־אירופה העוצמתן של ה־מפלגות הקומוניסטיות בצרפת ובאיטליה.

1948

4.6 — אנשי האצ"ל תלח"י מוסרים את נשקם לצה"ל, צבאה של מדינת ישראל ש־הוקם זה עתה. מעתה אין איר־גונים צבאיים נפרדים יהודיים בארץ, מילבד בירושלים.

9.6 — 89 נערות שנלקחו בשבי הלגיון הערבי בגוש־עציון, שוחררו בשטח ההפקר ליד טול כרם, בנוכחות נציגי הצלב־האדום הבינלאומי.

10.6 — המנה השבועית של ירושלים כוללת: 100 גרם גרי־סי פנינים, 100 גרם שעועית, 85 גרם לחם, 50 גרם מר־גרינה, 80 גרם ביסקוויטים, 40 גרם גבינה, 100 גרם קפה (רק למבוגרים) ו־100 גרם אבקת־חלב (רק לילדים בני 12 ומטה).

מכתבים

שצ'רנסקי נגד ישראל?

בעיקבות דברי חיים בר־עם, על המישפט חבינ־לאומי נגד כליאתו של אנתולי שצ'רנסקי, שנע־רך באמסטרדם („העולם הזה" 2229).

חיים ברעם כותב, שמפלגת ה־עבודה לא הוזמנה להשתתף במש־פט הבינלאומי נגד כליאתו של אנתולי שצ'רנסקי. מ„אי הזמנה" זו הוא מסיק מסקנות מעליבות לגבי מיפלגת העבודה.

העובדה היא, שמאחר שח"כ גידעון האוזנר חזר בו מנכונותו לייצג את ישראל במישפט, הוז־מנתי אני להשתתף בו, והגב'

ח"כ אבא אבן
בצורה בוטה

שצ'רנסקי אף הביעה תיקווה ב־טלוויזיה הישראלית שאוכל להו־פיע.

כיוון שכבר התחייבתי להופיע בפרלמנט האירופי בבריסל, ב־12 וב־13 במאי, על פי הזמנת הסי־עה הסוציאליסטית, לא הייתי יכול להיענות להזמנת מארגני המיש־פט נגד כליאתו של שצ'רנסקי.

אין שום הצדקה לבטל התחייבות קיימת בהתאם להזמנה יותר מאוח־רת. אני מצטער על שנבצר ממני לקיים את שתי ההופעות שהוצעו, אך מי שאומר שמארגני מעמד שצ'רנסקי לא רצו השתתפות יש־ראלית אומר דבר שכולו כזב. לא מגיע לקוראי העולם הזה להיות מולכים שולל בצורה כה בוטה.

אבא אבן, הכנסת, ירושלים

● ● ●

אותה הגברת

בשינוי אדרת?

על השבועון „השבוע בישראל", שהוזכר במדורו של יגאל לביב, „אתה והלירה" („העולם הזה" 2224).

בכתבה נאמר, כי מרשי, מר אברהם לוי, הנו יועץ השבועון השבוע בישראל, כמו כן צוטטו בכתבה דברים שכביכול נמסרו ל־כתבכם על־ידי מרשי.

מרשי מבקש להודיעכם, כי אינו היועץ של השבוע בישראל וכי כל אשר נכתב בכתבה והמתייחס אליו אינו נכון ואינו מדוייק, ר־מעולם לא נאמרו הדברים כפי ש־צוטטו וכפי שהם מופיעים בכת־בה.

אורי בראל, עורך־דין,
תל־אביב

● **יגאל לביב מעיר:** פניתי למר לוי והוא שאמר לי את הדברים שפורסמו בשמו. פניתי אליו מפני שהשבוע בישראל יוצא לאור על־ידי דפי זהב, כפי שנכתב בו, ומפני שהשבוע בישראל נוסד בידי אברהם לוי. בעמוד א' של דפי זהב כתוב, שאברהם לוי הוא יועץ לחברה. לכן פניתי אליו לק־בל את תגובתו.

(המשך בעמוד 6)

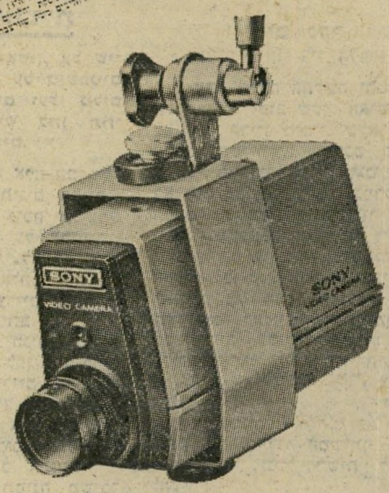
מי מפחד?

עדיין לא נמצאו היהלומים ב־172 מיליון לירות
שנשדדו ביום ו'*

...אחד
שלא פחד...

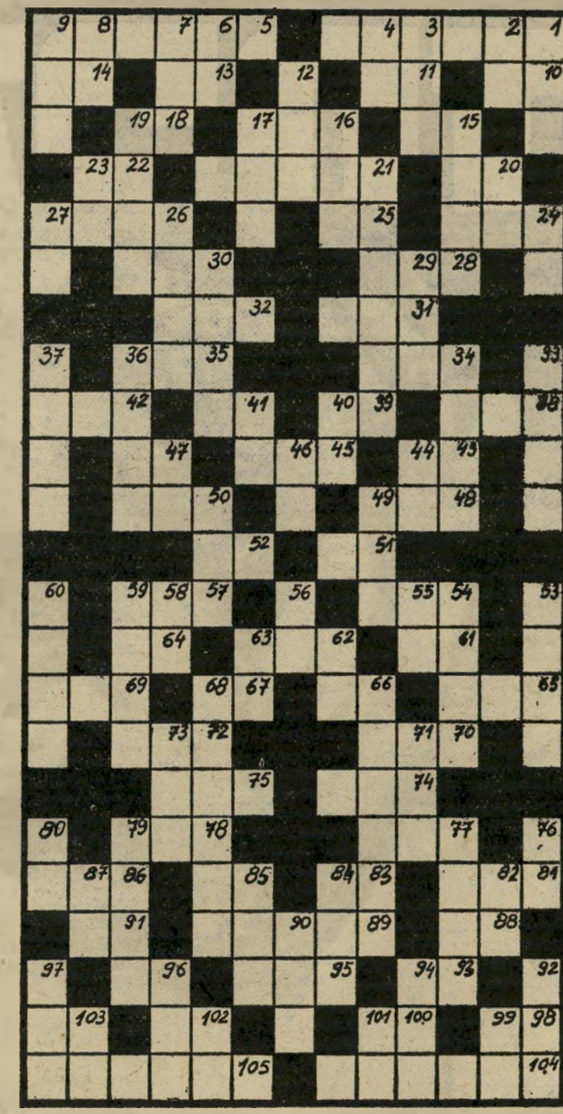
טלויזיה במעגל סגור

SONY®

לבקרה ולשמירה
מפני "אלה שלא מפחדים"...!

כרסום מלניק | רפאל טיראן

תשבץ השולם הזה 2231

מאוזן:

1) מזלול בדעות מקובלות ובמוסר החברתי; 5) שיטה בחכמה ובאמנות; 10) מתוך; 11) עריסה; 13) כלי המאור בידי ליידי מקבט; 14) הכרמל הוא כזה; 15) בושם; 16) רכיון־לב; 18) מלחמת חרמה למשטרה בו; 20) ממהר; 21) מפרעה; 22) מערב; 24) מקום שלם בגוף, ללא פצע או מום; 25) בהמת־משא; 26) קוצב־זמן לחנייה; 28) דג (ביצירה מיסיקלית ידועה); 30) עיר בנגב; 31) נגע ממאיר; 38) בי"ס לפיקוד ומטה בצה"ל (ר"ת); 39) קידומת לשמות ערים רבות בקליפורניה; 41) מול; 42) חורבן; 43) מפרנס; 45) ספורט האצולה; 47) של (ארמית); 48) בעל־חיים — קרניו הם סמל של גובה ו־הוד; 50) אינו סורה; 51) מידת לח קדומה; 52) חוסם; 54) רעדה; 57) הקול בהתפרק ה־חשמל בעננים מתנגשים; 61) עיר במרוקו; 62) עיר המקו־בלים; 64) טהור; 65) מרד; 66) מתכופף; 67) נאיבי; 69) החריץ שעושה המחרשה ב־אדמה; 70) נאסר על בני־ישראל לעשותו; 72) השיער שעל השפה העליונה; 74) עוף מדורסי הלילה; 75) מבצע ב־מלחמת השחרור — ליצירת קשר עם סדום; 77) עיר של פתאים — לא בארצנו כמובן; 78) קצה הבגד, שוליים; 81) צעיר של חרק; 83) כן, באנ־גלית; 85) סופר, מחבר „כפירי אריות" (ש"מ); 86) פרשן ו־מדקדק עברי (ר"ת); 88) מאו־רת־חיות; 89) השטיח שמתחת לאיכף; 91) אמן הבישול; 93) כן; 95) פעולת־חשבון; 96) בתוכה; 98) עבר, צלע; 100) מבני־הצאן; 103) אחוז בידך; 104) לוחמים סקנדינבי; 105) קיבוץ בנגב המערבי.

מאונך:

1) שיער־כבשים; 2) מטבע עובר לסוחר באסיה; 3) הצלע הארוכה במשולש־ישר־זווית; 4) חברת־הובלה בדרך האוויר; 6) נהר בפאריס; 7) בטן; 8) צליל מוסיקלי; 9) נשיא ארי־צות־הברית שהכיר במדינת־ישראל (ש"פ); 12) התקוממות; 15) פרי של ראשית־הקיץ; 16) חרק, — אורח בלתי רצוי בבית; 17) רוצה כל־כך; 19) אחד מן השניים שהתגבאו ב־מחנה ישראל; 20) פחד; 21) שחקן יהודי ברוסיה — מנהל „התיאטרון היהודי הממלכתי"; 23) שם נרדף לשכל; 24) בגד, לבוש; 26) הדף שעליו מונחות ככרות הלחם לתנור; 27) נמ־לט; 29) ישוב חקלאי; 30) סבו של המלך האדמוני יפה העיניים; 33) כפר־נוער על יד זכרון־יעקב; 34) כל... מלך; 36) ברור, מובן; 37) כסא ל־עשיית צרכים; 40) עוף־דורס; 41) שבט בישראל; 44) אגא, בבקשה; 46) אמצע ה„חיים"; 47) תבלול בעין; 49) גרגרי שעורים לתעשיית בירה; 50) חומר האדמה; 53) פוקוס; 54) משפחת הפרפרים; 55) סרטו החדש של רומן פולנסקי; 56) מרחף; 58) איל; 59) מסוגי השירים במזמורי תהלים; 60) כחש; 62) לבן; 63) תחת, למטה; 66) פיצויים; 68) סוג ריצה בספורט; 71) שושה, בור; 73) מדינאי צרפתי, מת כבוגד; 76) עוף עז ולוחם; 77) מאכל מתוק עשוי שומשום; 79) הסעירה את הארץ בימיו של בן־גוריון; 80) מספר — בגימטריה למדידת מרחק; 82) יום־טוב; 84) נגרר; 85) מדרך־כף־רגל; 87) שני עמו־דים בספר; 90) קיר, מחיצה; 92) ביונוני (לועזית); 94) בכי־רם; 96) ריקנות, שממון; 97) קילקל, איבד; 99) מספיק; 101) ישן; 102) חזר; 103) כיוון.

מכתבים

בזכות הביצוע

על „השטיח הגדול וה־שמור ביותר" („העולם הזה" — 2226).

שמחתי לקרוא את הסקירה או־דות השטיח־תמונה הגדול בארץ, שנעשה על־פי יצירתו של מיכאל אייזמן והתלוי בבית אי־בי־אם בתל־אביב.

אך מה חבל שכותב הסקירה מצא לנכון להשמיט (או לא ידע) כי הצגת עבודת האמנות, בפני הקהל ובגודל שכזה, לא היתה אפשרית לולא הביצוע במיפעלנו ד־ארט.

מיפעלנו הוא מהיחידים בארץ המבצע שטיחי תמונה על־פי עבו־דותיהם של אמנים ידועי שם כ־נפתלי בזם, זולטן פרלמוטר, אלן דויד, אברהם ועמוס ישכיל, לו־רנס אישי־יהודה, מיכאל אייזמן, אשר קלדרון, יוחנן סימון, זיוה טור ועוד.

יעקוב גוזדה, תל־אביב

● ● ●

השוק המזרחי

מיכתב גלוי לטדי קולק, ראש עיריית ירושלים.

כבוד ראש העיר,

הנך ידוע כאדם בעל חוש פרקטי ועקרונות דמוקראטיים. לכן הת־פלאתי לקרוא, שיש ברצונך לאלץ את בעלי החנויות בעיר העתיקה לפתוח את חנויותיהם כאשר אינם רוצים לעשות כן.

אם יש ברצונך לפעול, בגלל התיירות, ולהבטיח את קיומו של שוק מזרחי בחלק זה של העיר, הרי הצעתי: להציב דוכן לפני כל חנות סגורה ולהפקידו, תחת שמי־רה נאותה, בידי יהודים ממוצא מזרחי. בצורה זו יישמר האופי המזרחי של השוק, ועם קצת דמיון ניתן לעשות שוק ציורי יותר מזה המקורי.

סבורני, שאם תנקוט בשיטה זו, יפתחו הסוחרים הערביים את עס־קיהם מרצון, ללא שום לחץ. אש־מח לקבל תגובה על רעיון דימו־קראטי זה.

ה. רקח הלינגר, ת"א

● ● ●

על מישמר העברית

על שיבושי לשון, על שי־בושי כתיב, על משפטים לא מתוקנים ועל מלים לועזיות שיש להן תח־ליפים עבריים.

„נוכחתי לדעת כי אלה הם גיל־יונות של שני עיתונים דתיים," דברי אורי אבנרי. „נוכח במשמע עמד על הדבר או על אמיתותו, אין לו צורך בשובל „לדעת", אלא פשוט: נוכחתי כי אלה... או: נו־כחתי שאלה... מצריים (הארץ), כך „העולם הזה" כותב. אבל אין כללי הכתיב חסר הניקוד חלים על שמות פרטיים, לכן אין כותב־בים אפריים, ירושלייים ואף לא מצריים. מצרים, יו"ד אחת, והכול מובן. מצריים אינו אלא שם תו־אר ויחס לבני מצרים. „פוטומוג־טאז' בימית", כותב אבנרי. יש לזה מונח עברי: תמונה משוב־צת. כך החליטה האקדמיה ללשון העברית במילון למונחי הצילום, שם הפעולה: שיבוץ תמונות. „למ־רות שדווקא בהקלטה אפשר היה להבחין..." — „למרות ש" אינו ביטוי עברי. הוא תרגום מגרמנית. אין „למרות" בעברית אלא לפני שם עצם ובהקשר מסוים. כאן ה־ניסוח: אף־על־פי שדווקא בהק־לטה, או: אף שדווקא בהקלטה. ועוד שם: „ואילנית הקסימה ב־ארשת השלווה שעל פניה". „אר־שת" בעברית אינה אלא ביטוי די־בור. הבעה בשפתיים. מעבר ה־משמעות לסבר פנים אין לו יסוד, אף שאינו חדש. כאן ראוי: „הק־סימה בשלוות־פניה", או „בסיב־רה השליו", או „בפניה השלווים", או פשוט: בשלוותה, בשלווה ה־נסוכה על פניה; „אני מקווה ש־לא התכוון למערכת שודדים, אף שביטא את המילה בש"ן ימנית" כתב אבנרי במדורו על הביטו־שידוד מערכות. אם אמנם הגה וייצמן שידוד בש"ן ימנית, הגה כהלכה. אבנרי המדמה בנפשו ש־טעה וייצמן בהגותו כך, הוא הטו־עה. זהו ביטוי מימי הביניים. ר־הגייתו בש"ן ימנית: „עזר וייצ־מן בפוזה היתולית" בעברית מצג או תנוחה, ולא פוזה: „אומבודסמן בפאפיון", הכתרתם את ארי אבנר אבל אומבודסמן למה? הלוא כבר קבעה האקדמיה ללשון העברית נציב תלונות. בצה"ל: נציב קבי־לות, נאמר כך! ועוד נאמר שם על אלימלך רם, ש„הוא מקובל על כל גווני הקשת הפוליטית" — אין ערעור, אבל לא על גווני הקשת הוא מקובל כי אם על גווני הקשת ויו"ו חלומה, ולא וי"ו עיצורית והגויה: „יותר משכילים, בני קי־בוצים ואנשי ארץ־ישראל היפה אינם מוכנים לחיות יותר בארץ" — ידיעה מקדירת נפשות ומדאי־בה, אך ניסוחה מעציב לא פחות: אינם מוכנים עוד לחיות בארץ, או אינם מוכנים לחיות עוד בארץ, אבל לא יותר, תרגום מכוער מ־אנגלית. הלקט הזה כולו נקלט מ־גיליון 2225. לתשומת לבכם.

בהזדמנות הזאת אצרף מחאתי למחאת דליה שמגר מתל־אביב, המלינה על קריינותו ומבטאו של יעקב אחימאיר. עד היום נאמרו הדברים בחוגי הלשון ובין בלש־

חיים נקר
חיים ומוות ביד הלשון

נים, עתה פרצה התלונה הטרוניה אל הרבים, וטוב שכך. האיש הזה לא היה קריין מימיו, שלא כרוב קריינ־י הטלוויזיה שרובם ככולם קריינ־י הראדיו לפנים וגם עתה, לא למד בקורס קריינים במרכז ה־הדרכה של רשות השידור (חוץ משינון מקצת כללי דקדוק ויסודי־יסודות של פונטיקה ודיקציה), ר־אפעלפי כן הוא אחד המגישים ה־ראשיים של „מבט". הממונים עלי־והיועצים לענייני לשון בראדיו ובטלוויזיה צריכים לשלחו מיד לקורס קריינות במרכז ההדרכה!

חיים נקר, בת־ים

קראתי ב(עולם הזה 2227) את הדיון עם ידידנו המשותף חיים נקר, ואני נוטל רשות לעצמי להעיר:

(א) כמעט כל הערותיו של חיים, הן בענייני לשון והן בענייני כתיב נראות לי, אף כי איני גורס הער־כות כגון „דוגמה מזעזעת לבורות גמורה ומבהילה", את הנטרוק „רוה"מ" אני רואה בקביעות ב־טלוויזיה, ונדמה לי שנערצו של חיים, אבא בנדויד, אחראי לכך.

(ב) תשובתך אינה לפע"ד ממין הטענה, ובוודאי שאינה מחפה — להפך: היא מבליטה — על לי־קויי הכתיב המיוחד („המייוחד") של העולם הזה הם:

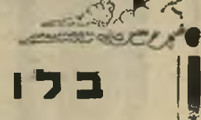
(1) חוסר עקיבות (הדוגמאות — מתוך דברי תגובתך לנקר): „יתכן / יתכן, שנייה (בשתי יו"דים לפני הה"א, כדין) / קהיליה (ב־

(המשך בעמוד 8)

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

בירושם אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

בריזה
מוסיקה
הרברט סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק, ג'ז, רוק
פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

לא צריך לדעת מתמטיקה כדי להבין ש:
נימוס + התחשבות + סובלנות + ... = איכות חיים
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים ת.ד. 1097 נבעתיים

תן תרמה לחיים

פרסום וימר יעקבסון

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

יו"ד אחת לפני הה"א. אגב, מה זה קהילייה? לא מה שאתה חושב. קהילייה = רפובליקה. כל מילון אומר זאת. רצית לומר כלה יפה ופשוטה, קהילה, אבל משום מה אתה בוחל בה.

(ב) חסרנות יתר: הכתיב הינפאנטילי מאד הפך זה מכבר לסימן היכר להעולם הזה. במאמרך הראשי הוא מופיע בהדגשת יתר: זה חבל מאד. לאמר — מה זה? יש שתי מלים נרדפות לעניין זה: לומר (בויי"ר!) או לאמור (בויי"ר!) מה שאתם כותבים הוא כתיב ארכיאולוגי.

(3) מליינות יתר: כתיבים שאין להם אח ורע כמעט בשום סגנון עיתונאני: כימעט, בילבד, מילבד, מייתר, מייודד...

נוהגי כתיב כגון אלה הם שדורשים מן הקורא מאמץ להבין את מה שלפניו. אתה פוסל את נקר במומך וטוען שלא קל לקרוא את דבריו, בגלל הכתיב. האמת היא שכשאתה וקצת משותפיך (לא כולם. לפחות שניים מסופריך כבר השתחררו מ.מאד,' אולי בזכות הערות שהערתי להם) כותבים בכתיב חסר ההיגיון שהדגמתי לעיל, לא קל לקרוא את דבריכם.

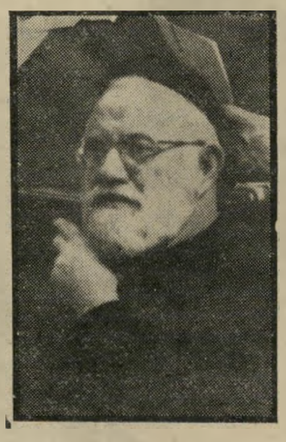
וכל זה אינו נוגע לעריכתך הטובה ולמאמריך המצוינים, ולדרכך, דרך השלום והאחווה והשפיות, דרך שאני חותם עליה בשתי ידיי.

ד"ר ראיכן סיוון, ירושלים

● ● ●

הדרכה מינית לדתיים

בעיקבות פירסומו של מיכתב־הדרכה לאברכים

ח"כ יהודה אברמוביץ
מה זה א"י?

העומדים להינשא, ובו תיאור מדוייק של מישגל הלילה הראשון („העולם הזה" 2228).

אין לאגודת ישראל כל קשר לכך, ואני מגיח שחשבתם שראשי־התיבות „א"י" פירושם: אגודת ישראל.

הרב י. מ. אברמוביץ,
סגן יו"ר הכנסת, ירושלים

● העולם הזה מצטער שפירש שלא כהלכה את ראשי־התיבות הנ"ל. נראה שהטופס הוצא על־ידי עדה חרדית יותר קיצונית מאגודת ישראל.

● ● ●

על פגישת נאצר־כהן

בעיקבות דברי העורך הראשי, באיגרת לקורא, על פגישתם של ירוחם כהן וגמאל עבד־אל־נאצר („העולם הזה" 2226).

כאיש צוותו של המשוריין, שהסיע את ירוחם כהן למיפגש עם עבד־אל־נאצר, במבואות כיס פלוג'ה, נהניתי לקרוא את סיפורו של אבנרי ולהיזכר באותה חוויה. אודה, נעים להיזכר... אך למה כל כך הרבה אי דיוקים? נראה לי שהזמן עשה את שלו — או אצל ירוחם כהן או אצל אורי אבנרי. הרשו לי להעמיד עובדות היסטוריות על דיוקן:

(1) הפגישה בין כהן לבין עבד־אל־נאצר התקיימה סמוך לסוכות, כלומר, בספטמבר ולא בנובמבר, כפי שנכתב.

(2) השליחות שהוטלה על ירוחם כהן, לפגוש את מפקד הכיס, באה בעיקבות כיבוש כאוכבה והמישלטים בסביבתה, ופריצה לנגב שהיה מנותק עד אז. מובן, שכתוצאה מהכיבושים האלה ומהפריצה לנגב נוצר כיס פלוג'ה.

(3) בור־זמנית, כשכוחות גיבעתי וכוחות אחרים הצליחו לפרוץ אל הנגב — גדוד 82 במשולב עם גדוד 7 (גח"ל) נחלו מפלה צורבת בנסותם לכבוש את עיראק אל־מנשייה, עיראק סוויידאן, פלוג'ה ואולי, בין השאר, אף את המישטרה (היום: מצודת יואב) מכיוון בית־ג'וברין. אך כאמור הסתיים העניין במפלה.

(4) לא נכון שהפגישה הראשונה כהן — עבד־אל־נאצר התקיימה יום אחרי כיבוש המיבצר עיראק סוויידאן. אם היתה — היתה זו הפגישה המיודעכמה...

(5) ירוחם כהן לא צעד 800 מטרים אל מבואות הכפר. עבד־אל־נאצר עם מלוויו, רכובים על ג'יפ, התקרבו אלינו בנוסעם לאורך הכביש. אנחנו לא השתמשנו בכביש מחשש מוקשים. כל הדרך אל המיפגש נעשתה בשדה חרוש.

יצחק קרמן, תל־אביב

● העולם הזה הביא את הדברים כפי שפורסמו מדברי ירוחם כהן לפני 26 שנים. תודה לקורא קרמן על התיקונים.

● ● ●

שלושה קופים + מדליף

שוב חוחלט שלא להדליף...

מצאתי את הציור הזה באחד הפירסומים הפנימיים של הדימוקרטים, בהנהגת ייגאל ידין ושמואל תמיר. אבל נדמה לי שהוא מבטא משהו אופייני גם לכל שאר המפלגות: לא רואים, לא שומעים, לא מדברים, אבל בכל זאת — מדליפים.

שמואל ג', תל־אביב

● ארבעת הקופים — ראה ציור.

הוחלט לא להדליף מישיבות הסיעה והמזכירות

לנשפי **מלכת המים 1980** אשר יערכו באילת, אשקלון, טבריה וחורשת טל, תגענה המתמודדות באוטובוסים הממוזגים והמרווחים של חברת

עמי - תור בע"מ
אוטובוסים לתיירות ולוסיעות מיוחדות

רח' המעפילים 34, תל־אביב טל. 03-7144332145

יהלומים ונופש קורצים לך בחיפה

מבצע הנחות לחודשים יוני-יולי בלבד בבתי המלון בעיר הכרמל

תליון משובץ יהלומים, שערכו 20,000 לירות, יוגרל בין משתתפי המבצע, מתנת מרכז היהלומים בקרית-אליעזר בחיפה.

למשתתפי המבצע הנחות באיזור הצפון, במסעדות, בבריכות „דן-כרמל", „מכבי" ו„בת-גלים", השכרת רכב, שירותי בידור ותיאטרון חיפה. כניסה חופשית למוזיאונים העירוניים.

חיפה של ים, הר ואתרי תיירות תעניק לך חוויה של נופש.

בתי המלון המשתתפים במבצע

המבצע נועד לישראלים בלבד על בסיס מקום פנוי ושהיית מינימום של 2 לילות, לרבות סוף שבוע. השוהים 4 לילות ייהנו מלילה 5 ללא תשלום. לנוכח מספר המקומות המוגבל והמחירים המיוחדים, הזמן מקומך מראש. המחירים הנקובים להלן הם לזוג בחדר ללילה כולל ארוחת בוקר וכל המיסים: „דן-כרמל" (***** כולל בריכה, טל' 86211) 2,100 לירות; „נוף" (**** טל' 88731) 1,900 לירות; „ציון" (**** טל' 664311) 1,700 לירות; „שולמית" (**** טל' 242811) 1,700 לירות; „בן-יהודה" (*** כולל בריכה, טל' 80023) 1,120 לירות; „דביר" (*** טל' 82777) 1,400 לירות; „כרמליה" (*** טל' 521278/9) 1,200 לירות; „מרום" (טרם דורג, טל' 254355) 1,400 לירות; „לב הכרמל" (** טל' 81406/7) 940 לירות.

ילדים עד גיל 6 בחדר ההורים — הנחה בשיעור 50% ועד גיל 12 בשיעור 30%.
פרטים נוספים בבתי המלון ואצל סוכני הנסיעות.

המבצע נערך ביוזמת האגודה לפיתוח תיירות חיפה ובשיתוף התאחדות בתי המלון בחיפה ומינהל התיירות במשרד התעשיה, המסחר והתיירות.

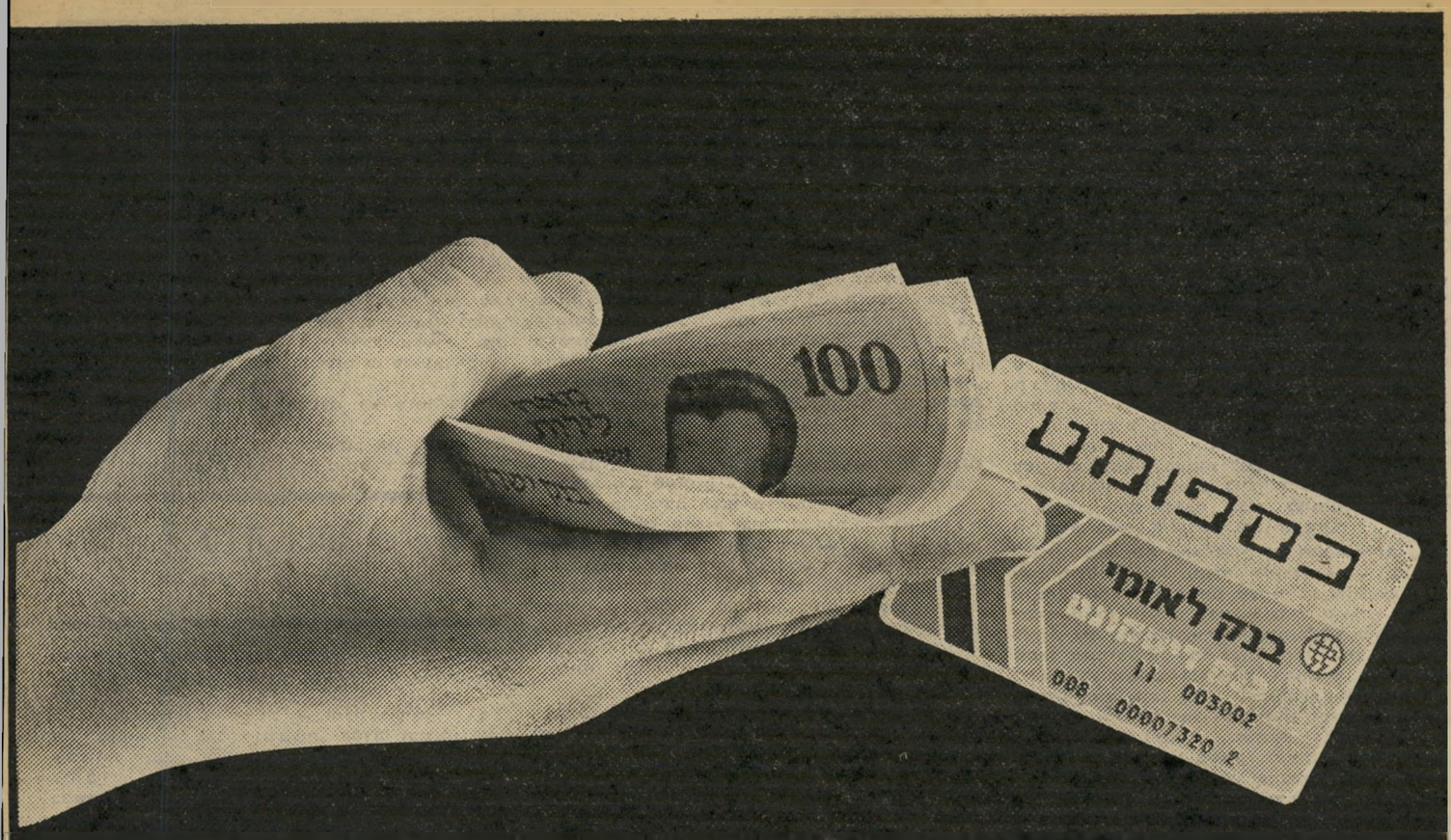
פרטים והזמנת מקומות:

„און" ארוח ונופש

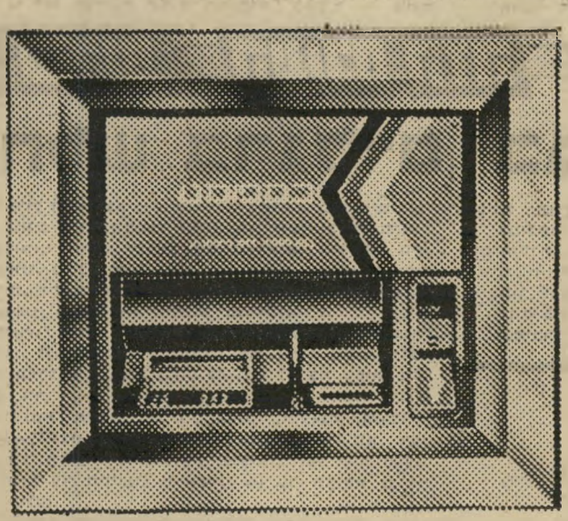
חיפה: משרד ראשי: רח' הרצל 29, טל. 640065, 668274.
שד' הנשיא 128, טל. 82277.
רח' נורדאו 5 טל. 4-645403
ת"א: רח' אלנבי 111 טל. 612567, 612610.
ככר דיזיגגוף (רח' ריינס 4) טל. 229554, 248306.
ירושלים: רח' שמאי 8 טל. 224624, 224273.
נתניה: רח' הרצל 4 טל. 22947.
באר-שבע: רח' הרצל 31 טל. 73308.
בני ברק: רח, עקיבא 91 טל. 708751.

„קל" שרותי נופש

ת"א: (פתוח רצוף 0900-1900) בלילה - מזכירה אלקטרונית
גורדון 28, טל. 222042
אבן גבירול 140 טל. 450359
חולון: סוקולוב 86 טל. 892305
ירושלים: המלך ג'ורג' 23 טל. 228258
רמת-גן: ביאליק 56 טל. 731773
ראשל"צ: רוטשילד 37 טל. 997965
רמלה: שד' הרצל 72 טל. 054/25294

כרטיס כספומט חינם!
שרות כספומט חינם!

בכל הארץ, בכל שעות היממה,
מי שיש לו כרטיס כספומט יכול:
למשוך מזומנים
לברר יתרה
להפקיד שיקים
לשלם תשלומים דחופים
בכספומטים ברחבי הארץ
ובמכשירי „שירותי בנק אוטומטיים"
המוצבים במקומות ציבוריים.
היכנס לסניף, כרטיס הכספומט שלך מחכה לך שם.

כספומט

שרות משותף של בנק לאומי · בנק דיסקונט
בנק איגוד · בנק ברקליס-דיסקונט · בנק ערבי ישראלי.

הפתעה — הגרלת פרסים למשתמשים בכספומט

פרסום וימר יעקבסון

פורונקל ב... או סימטה אחורית

יש דברים מצחיקים בעולמנו. למשל, אנו חיים באשליה שמילה עברית היא עברית, ומילה לועזית — לועזית. אך יתכן גם ההפך הגמור: יתכן שהמילה הלועזית שהורגלנו בה תיראה לנו נאה ואף עברית יותר ממלה שהיא עברית בצורתה ואף בשורשה...

האם יאמין אדם שסופר עברי, לפני שנים לא רבות, פסל מילה עברית השגורה היום בפי כולנו, וכינה אותה הוטנטוטית? הכל אפשרי. ומי שיטען כי הלשון אינה מסכת הרגלים ומוסכמות, יקרא נא את הדברים הבאים.

ידיעה צנועה ומעניינת הופיעה לא מזמן בעיתון „קול ירושלים" ובה נאמר:

„בשידורי החדשות של הרדיו שוב אין לשמוע את המילה הצורמנית נירמול. מנהל הרדיו, גידעון

לירה, ויזה, בירה ופיצה

לב־ארי, הורה לפסול מילה לועזית זו. השדרים ממשיכים, איפוא, להשתמש במילה הנורמלית... נורמלי־זציה."

אז בבקשה: נירמול — מילה לועזית; נורמלי־זציה — מילה נורמלית, כשרה וכנראה גם עברית יותר... הכל עניין של הרגל. המילה החדשה: ירמול, צלילה זר לנו, אך צורתה עברית, והיא במשקל סירבול, עירפול ועוד. עם זאת מעדיפה האוזן את המילה הלועזית הארוכה והמסורבלת.

דוגמה נפלאה לתופעה דומה מצאנו בדפי עיתון מלפני שנים. כשחוקמה האקדמיה ללשון העברית ב־1953, ערך העיתון „משא" מישאל בין סופרים, לגבי הרכב האקדמיה ותפקידיה. הסופר והמתרגם עמנואל אולסוואנגר היה בין חנשאלים, וכה אמר: „אחד מתפקידיה החשובים של האקדמיה הוא לקבוע טראנסקריפציה (ולא תעתיק — מילה הוטנטוטית שיצרו שם בבית־החרושת)."

הנה לכם: סופר בישראל סבור שתעתיק, שהיתה אז מילה חדשה, היא מילה שראוי לכנותה הוטנטוטית, ואילו טראנסקריפציה — מילה נוחה ונעימה, וכנראה גם עברית יותר מתעתיק.

היש ראייה טובה מזאת שהכל יחסי — וביחוד בלשון?

■ ■ ■

המאבק בין הווילה לחווילה נמשך זה שנים, ושתי מילים תמימות אלו מייצגות הרבה יותר ממה שנדמה במבט ראשון.

לכאורה, העניין פשוט, ויש רבים שבוודאי יסכמו את הדברים כך: וילה היא המילה הלועזית שבה משתמשים בדיבור, ולעתים קרובות גם בעיתונים; זוהי המילה ה„לא נכונה", הפלגש הזרה, הפסולה וחנחותה. חווילה, לעומת זאת, היא המילה המכובדת, הנכונה והכשרה, ומי שרוצה לדבר עברית כחלכה — שיגור בחווילה (או בחבילה, כרצונו).

לא כך היינו אנו מתארים את פני הדברים. ראשית, השכל הישר מלמדנו כי לפנינו שתי מילים השונות זו מזו מבחינת נוחות השימוש: וילה — מילה ברורה, יפה וחד־משמעית; חווילה — מוזרה, מסורבלת, ונשמעת כחבילה. אז למה לגור בחבילה כשאפשר לגור בווילה?

אך האבסורדיות שבחווילה אינה מסתיימת בזה. עיקר האבסורד הוא בכך ששתי המילים גם יחד כנראה מילים זרות הן. לגבי וילה ברור מקורה הלטיני. החווילה היא מילה מטושטשת כל כך, שאפילו מקורה המדוייק אינו ברור. יתכן, על כן, שהמקור הלטיני משותף לשתי המילים. עם זאת, החווילה מחזיקה בידה התועלת־הכשר מפוקפקת, שספק אם תועיל לה: מילה זו, חווילה, נזכרת פעם אחת במדרש, בצורה מעומעמת ובהקשר לא ברור. אוי לאותו הכשר...

ובכן, יתכן שלא זו בלבד שלפנינו שתי מילים לועזיות, אלא ששתיהן אף באות ממקור אחד, כלומר, לפנינו אותה מילה בשתי גירסות.

לאור זאת, ההבדל בין הווילה לחווילה ראוי לו שינוסח כך: חווילה — מילה לא נוחה, לא מוצלחת, מצחיקה ומבלבלת. וילה — מילה ברורה, נעימה ונוחה. נעים יותר לגור בווילה מאשר בחבילה. והווילה מצטרפת לשאר מילים חביבות שנספחו ללשוננו באותו משקל — הלא הן: לירה (ז"ל), ויזה, בירה, פיצה ועוד.

ויווה וילה!

■ ■ ■

כולנו יודעים מתי סימטה — יש סימטה, יש דרך, יש רחוב, וכו' וכו'. אבל אם אפשר לבלבל — למה לא לעשות זאת? באחד מעלוני „למד לשונך", הרואים אור בהוצאת המזכירות המדעית של האקדמיה ללשון העברית, אנו קוראים: „סמט (גם: סימטה — נגע מוגלתי בזקיק השערה, בלעז: פורונקל."

וכך אנו קוראים במפורש, ובסדר הפוך, גם ב„לקסיקון לשיפור הלשון" של הד"ר ראובן סיוון: „פורונקל — סימטה, סמט."

ונשאלת השאלה: למה? למה לבלבל את הראש עד כדי כך? האם כל מילה המופיעה במקורות ראוי להחיותה ולהחדירה לשימוש? האם אין השוקדים על תקנת הלשון מבינים כי מיותר להעמיס על המילה סימטה גם הוראה של פורונקל? ואם כבר מציעים סמט — מילה שאין בה כל רע — לשם מה להודיענו שאפשר „גם" סימטה? איזה מין לשון היא זו?

יתארו נא לעצמם מציעי הסימטה בחוראה הנ"ל כי הדבר היה מתקבל. מה היה אומר אדם בשעה שצץ לו, לא עלינו, פורונקל בתחת? — „יש לי סימטה בתחת?"

ולמי אין?

אז אולי כדאי לקרוא לזה רחוב?

■ ■ ■

יש דמויות שלולא היו קיימות — היה צריך להמציא אותן. כאלה הם האחים התאומים הרצל ובלפור חקק. למעשה, דומה שכבר חומצאו השניים בידי מחזאים גאוניים כגוגול או שקספיר. אך שם זה היה בסיפרות, על הבמה, ואילו אצלנו זה מתרחש על בימת החיים. לקיים מה שנאמר: כל העולם במה...

תחצי הראשון, הרצל חקק מדווח לנו מעל דפי השבועון „כל העיר" (9.5.80) על כינוס פעילי קל"ע, הלא היא קרן הלשון העברית, שנועדה להרים את קרנה של לשוננו המגוללת, כידוע, בעפר.

הפעילים התכנסו לחם בביתו של „פרופ. גרשון ויינר ברחוב בן טבאי בירושלים, ונכחו בין היתר: שושנה בהט (מהאקדמיה ללשון העברית), הרב גרשון לוי (המכון למילונאות בעיר העתיקה), טוביה פרידמן (חנהלת הסוכנות), ד"ר סביב, חגית בנזימן (סופרת), הרצל ובלפור חקק."

ומה עושים באותו כינוס? מחליטים „על הקמת ועדות שונות. ועדה אחת תתמקד במאבק נגד בתי־עסק המתקשטים בשמות לועזיים; ועדה אחרת תפנה לבתי־חרושת המתכוננים לייצר מוצרים שישאו שמות לועזיים; ועדה נוספת תפנה לעיתונאים ולסופרים חכותבים בלשון משובשת ולא תקנית."

הרי לכם. מה שלא ברור פה הוא מה זה „תפנה לבתי־חרושת", או „תפנה לסופרים" — מה פשר אותה פניה? אנו מניחים שעניין בתי־החרושת יאורגן על־ידי קניית מרגלים מבין העובדים, שיודיעו לקרן על כוונות בית־החרושת, ועל ההכנות לייצר מוצרים בעלי שמות לועזיים. זה דבר פשוט יחסית. אך מה פירוש „תפנה לעיתונאים ולסופרים הכותבים בלשון משובשת"? האם אנשי קל"ע יושבים עתה ובודקים במעבדותיהם את כל כתבי עיתונאינו וסופרינו, ממיינים ל„תקני" ו„לא תקני", „משובש", „בסדר", „פסול", „כשר", וכד? העניין מסורבל וקשה.

אולי כדאי, לשם יעול, להצטרף לרבנות ולפעול יחד עם רשת משגיחי הכשרות? שם המנגנון כבר קיים. צריך רק להרחיב את פעילותו. משגיחי־הכשרות, בימים שהם פנויים, ישגיחו על הסופרים והעיתונאים, יחלקו תעודות הכשר, ישללו תעודות, וכל כיוצא בזה.

הרצל ובלפור חקק - לולא היו קיימים, היה צריך להמציאם

ובאותו עניין: פנה אלינו יצרן של מישחקים חינוכיים. היה בדעתו להוציא לשוק שתי בובות חינוכיות הנושאות את השמות הרצל ובלפור. שאלתו היא: האם לאור הגזירות החדשות ראוי לעברת את השמות הללו? אולי כדאי שאחד מפעילי קל"ע „יפנה" אליו, הרצל או בלפור, למשל?

ולקינוח: ימים אחדים אחרי אותו פירסום דווח בעיתונים כי התאומים הלאומיים קיבלו מילגה בסך 70 אלף ל"י כדי שיכתבו (ביחד) ספר ושמו, בעברית תקנית, „תיקוני ודיוקי לשון". הוא אשר אמרנו: אם לא היו, היה צריך להמציא אותם. כי אם הם לא היו כותבים ספר שכזה — על מה היינו מותחים ביקורת?

משה זינגר, ירושלים

„חלש ברגליים, בגב ובמוח!"

הגדול והחזקן בפילוסופים ובהיסטוריונים החיים בעולם, יחגוג ב־5 בנובמבר 1980 את יום־הולדתו ה־95: האמריקאי אוהב ישראל ויל דיוראנט. מופלאה היא דרך־חייו. החל משנת 1885 ועד הלום. נישואיו לאישה יהודיה, ילדה בת 15, אריאל, בשנת 1913, החיה גם כן עימנו. כיום הוא מתגורר בלוס־אנג'לס.

ספרו, אחד הראשונים, „תולדות הפילוסופיה" (1926), נפוץ במיליוני עותקים תוך פחות משנה, נדפס בעשרות רבות של מהדורות, ותורגם להרבה שפות. אחריכן התחיל, יחד עם אשתו, לפרסם את הסידרה המונומנטאלית בת 11 כרכי־הענק „תולדות התרבות" (1935—1975). רצה להקיף את ההיסטוריה מאז ראשית הציוויליזציה עד תקופת נפוליאון, ועד שנת 1900. אך הגיע עד התיכנון הראשוני — עד תקופת נפוליאון (כולל).

המיוחד בכתיבת ההיסטוריה שלו שהוא משלב דיעות אישיות עם חומר עובדתי, בסיגנון מקורי, מתמשך, אך תמציתי. הוא הביא את ההיסטוריה לכל בית בארצות־הברית. הסידרה זכתה לתפוצה עולמית ותורגמה לשפות רבות. שני המיפעלים הללו שלו תורגמו לעברית וזכו לתפוצה ראויה; ויש לו, כאן, בישראל, חסידים רבים.

■ ■ ■

אני נמנה על חסידיו. בשנתיים האחרונות קשרתי אתו קשר בל יינתק. היכרתי אותו מכתביו. שבתה את לבי הקדמתו הנפלאה — „אל אחי בישראל" — בפתח „תולדות התרבות" שלו, בתרגומה העברי.

במיכתבו אלי מן ח־6 בנובמבר 1978, יום לאחר יום־הולדתו ח־93, כתב לי: „אולי יום אחד תיקחני אשתי היהודייה פעם נוספת לישראל, לשמוח איתך בניצחון ובשלום."

הזוג ביקר בארץ ב־1927 וב־1937.

ובמיכתב אחר שלו, מ־16 בינואר 1979: „אריאל

„גם אני, כמותם, הייתי מהופנט פעם מן הדפוס"

מצטרפת אתי במישלוח הברכות החמות ביותר לך ולישראל."

ועל השפה העברית כתב לי: „...העברית הנהדרת, אשר רנאן פסק עליה כי היא המופלאה וחיפה ביותר מכל הלשונות."

ולאחר קאמפ־דייוויד הוא כתב: „אולי פתרנו את בעיית השגת הביטחון לישראל."

והוא מסיים כי הוא ואשתו „ידידי ישראל עד עולם."

ב־1977 הופיעה ה„אוטוביוגרפיה בשניים" של בני הזוג וזכתה לקבלת פנים אוהדת מאוד.

■ ■ ■

על מצבו ועל סדר יומו כתב לי סמוך ליום חולדתו ה־94: „(מרגיש) חלש ברגליים, בגב ובמוח, ומקבל תריסר מיכתבים ליום, הזועקים לתשובה. שלא לדבר על עשרה דברים שונים — מדרגה שנייה — שעלי לעשות; הוסף לכך שבכל יום איש אחד או יותר דופקים בדלתי, לא־קרואים, מבקשים רק ללחוץ את ידי חאיש הזקן."

וחוכמתו של הפילוסוף הישיש על הביקורים: „אני מחבק את האורחים הללו, כי גם אני, כמותם, הייתי מהופנט פעם מן הדפוס. אולי אני חי בתעתועי־הדמיון שלהם, ואני אסיר תודה להם להם."

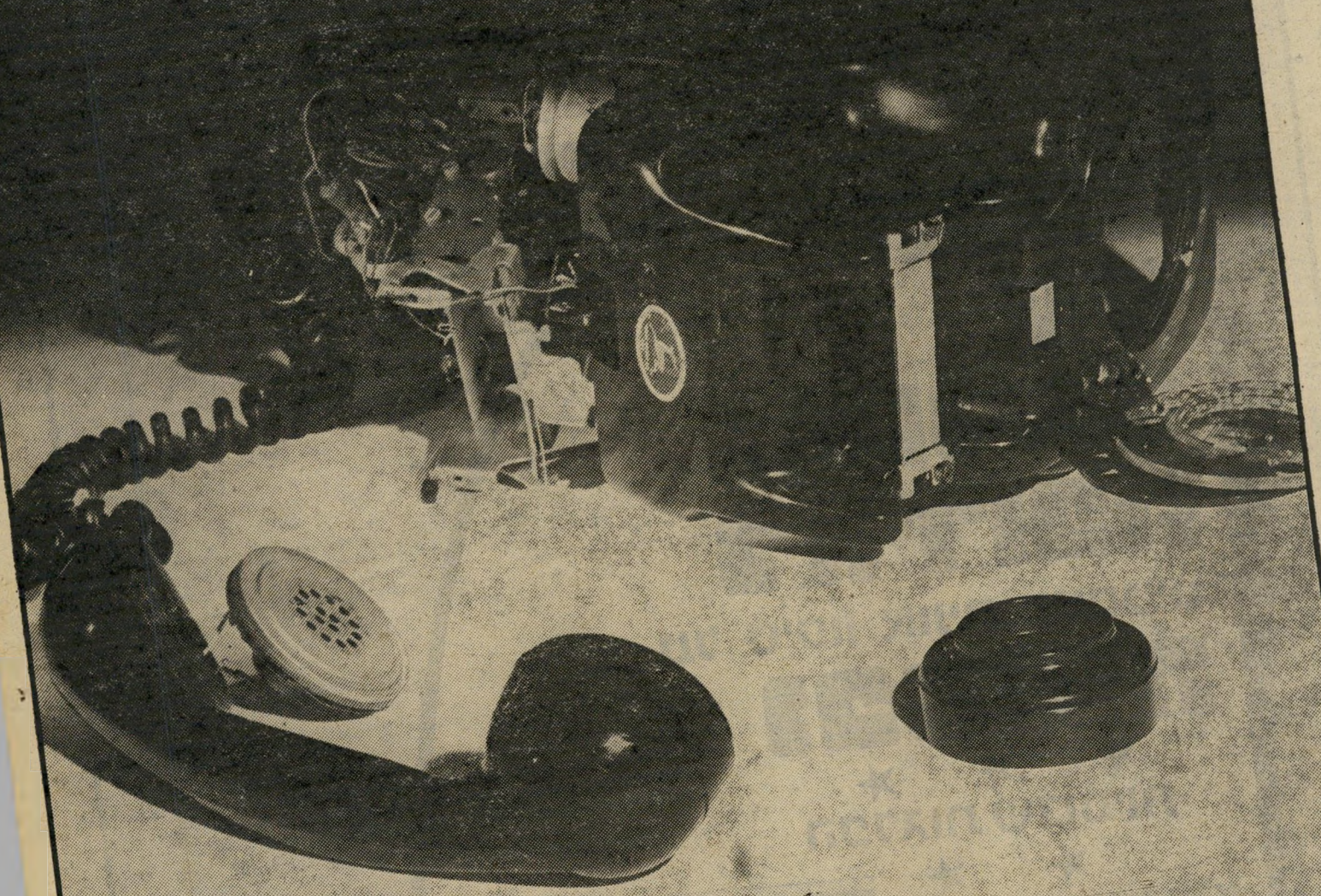
עכשיו הוא מתכונן ליום הולדתו ה־95. לאחר יום הולדתו ח־91 חוזמן לקבל, ביחד עם אשתו, את מדליית־החירות, בבית הלבן, מאת הנשיא ג'ראלד פורד. ובשנות השישים היה מועמד לקבלת פרס נובל.

ש. שלום, נשיא אגודת הסופרים במדינת־ישראל, כתב על מכתביו (8.5.80), כי „מצא בהם, בסוד הצימצום, אותה רחבות הדעת החובקת זרועות־עולם ואותה גדולת־הנפש, המציינת את כל מיפעלו הספרותי הכביר."

„עכשיו אני מוכן ללכת בדרך כל בשר," כתב לי ויל דיוראנט במיכתבו האחרון (22.4.80). „רוויתי את מלוא־חחיים עד תומם. לטבע האנושי דרכים משלו וגזירות משלו," אמר שפינוזה... שכח אותי וזכור את שפינוזה."

זמיר בן־דויד, נתניה

חיוג אחד אלינו
יכול למנוע קריאה למשטרה.

עם רב-בריח אתה מוגן יותר.

מנעולי הבטחון היחידים בהשגחת מכון התקנים. (מ)

חדשות
המשטרה
ידיעון המשטרה בארץ ובעולם

המטה הארצי קבע: מנעולי בטחון הנועלים לארבעה כיוונים, מרנעים התפרצויות. סמ"ר היחידה המרכזית קובע בהחלטיות: כמעט ואין התפרצויות מקריות לדירות בהן מצוי מנעול־בטחון לארבעה כיוונים.

קציני בכירים במטה הארצי מסרו לכתב „חדשות המשטרה", כי מחקר שערך לצרכי פסטום סידרת כתבות בעתון, כי הוכח מעל לכל ספק שמנעול בטחון הנועל את הדלת לארבעה כיוונים עשוי למנוע פריצה לבית דירה כיוון שהפורץ „המזדמן" (להבדיל מן הפורץ המתכנן לפרוץ דירה ספציפית) ידלג כמעט באופן אוטומטי על דלת בית־דירה שקבוע בה מנעול בטחון רב תכליתי ומנעול רגיל. לפי הערכת המשטרה קיימים כיום למעלה מ־200,000 מנעולי בטחון בדירות בישראל. פורצים שנתפסו בידי המשטרה הודו כי לא פרצו באופן אקראי שום בית־דירות שהיו בו מנעולי בטחון מסובכים.

במחקר שערך עבור „חדשות המשטרה", סמל ראשון מאיר ברקת, איש „היחידה המרכזית" לשעבר וכיום חוקר פרטי, הוכח מעל לכל ספק כי לפורץ המזדמן זמן רב לפרוץ אותם. עם מנעולים שצריך זמן רב לפרוץ אותם.

אחוז הגלויים של המשטרה בעבירות רכוש הוא פחות מ־10%, ולכן המליצה המשטרה לפני הציבור להגן ולעשות הכל כדי לשמור על רכושו. קצינים במטה הארצי מברכים על המודעות הגוברת בקרב הציבור להת־קנת מנעולי־בטחון, מערכות אזעקה וכדי.

(מתוך חדשות המשטרה גליון מס' 50)

אל תמתין עד שיהיה מאוחר מדי פנה היום אל:

תל-אביב — רח' סוקולוב 45, חולון. טל: 854458, 853791, 855250. 03-844145.
חיפה — רח' האיצטדיון 40, ק. חיים. טל: 04-725111.
טבריה — השוק העירוני החדש, טל: 20024, 067-92969.
השרון — רח' הכדר, אזור התעשיה, נתניה. 053-34688.
ר"ג־גבעתיים — רח' כצנלסון 123, טל: 03-733284.
פתח-תקוה — רח' ההגנה 17. טל: 03-919383.
ירושלים — רח' עוזיאל 28, בית ונן. טל: 02-422767, 423769.
אשקלון — רח' צה"ל 5, (בנין סוללי־בונה) טל: 051-24515.
באר שבע — רח' הפלמ"ח 22, טל: 057-76840.
אילת — רח' צופית 4, טל: 059-2750.

או למפיץ המורשה הקרוב לביתך.

ודא שהמנעול שאתה קונה הינו רב-בריח האמיתי ולא כל שם אחר.

רבאי רב-בריח אתה בריח 26 בריח אדם ומשנו

№1

הפלג עם מכוניתך לאירופה

על סיפון אונית הנוסעים

נפטוניה

★ ★ ★

הפלגות שבועיות

★ ★

מיזוג אויר מלא
אולמי בידור
קולנוע·בריכת שחיה
דיסקוטק·סיפוני שיזוף
בארים· ועוד... ועוד...

לפרטים והרשמה
פנה אל סוכן הנסיעות שלך!

סיוג בטיחות
א.א.
שנת בניה 1965

מלחי סוכנים בע"מ
קוי נוסעים וסיורי חופים

תל אביב: דיזנגוף 76. טל: 299414 חיפה: רחוב הבנקים 3, טל: 523503

ימי רביעי וחמישי יהיו מעייפים ואפילו מצוברחים, אך מיום שישי והלאה, תתאוששו. התרגשות מוזרה תלווה אתכם, ויש להיזהר מרגזנות והתנהגות נמהרת. יכולות לגרום תאונות. הצעה מפתה שתוצע לכם תטיל על שיכמכם עול כבד מדי, אל תמהרו לתת תשובה, כדאי לבקש שהות של כמה ימים ואז להחליט. בעיות בריאות הקשורות במערכת העיכול יכולות לצוץ השבוע, לכן עברו לדיאטה צמחונית לכמה ימים.

* * *

לשוורים מגיעה תקופה פורה במייוחד. ענייני הכסף יפרחו ויש לנצל כל הזדמנות לשיפור המצב הכלכלי. טוב להציע כעת רעיונות ותוכניות לאנשים העובדים איתכם, ואפילו לבקש העלאה במשכורת. חיי החברה מלאי־פעילות והפתעות ונסיעות משעשעות יהנו אתכם מאוד. זהו זמן מצויין לעסקים, יש להשקיע פחות מאמץ על מנת להגשים מטרות נכספות. למרות הקצב האיטי שבו מתרחשים ענייני האהבה, הם עולים להם לאיטם על פסים חיוביים ומבטיחים.

* * *

מצב־רוח אופטימי ונינוח יכול להטעות אתכם, אל תהיו סלחנים מדי לאנשים סביבכם, כיוון שהשיפוט בשבוע זה לא טוב. היו ערים במיוחד למחמאות שמטרתן לשמן את הלב ולטשטש את הראש. פרשת אהבה חדשה עומדת בפתח, ותקופה עליזה יותר תגיע בקרוב, יתכן שלא עלה בדעתכם שמישהו במזל גדי, חושב עליכם ברצינות רבה ומחפש תחבולות, כיצד למשוך אתכם אליו. קחו יוזמה, והקלו עליו. ההצלחה מובטחת.

בתקופה זו ידובר רבות על נסיעה לחוץ־לארץ, אך נסיעה זו לא תתרחש בצורה המקובלת. ודברים מוזרים ומסתוריים יוסיפו לחוויה. יתכן שברגע זה מצב־הרוח לא כל כך מרומם, ערפל מפריע לקדם עניינים חשובים, במהירות הרצויה. תוך כמה ימים המצב יתבהר ותרגישו שוב על קרקע בטוחה.

* * *

ענייני הקשורים לכספים יעסיקו אתכם השבוע, חשוב לדאוג לתשלומים שונים, תוטל עליכם אחריות נוספת, לדאוג לחסכונות וכספים של אדם שאינו מסתדר עם חשבונותיו בכוחות עצמו. נסו להימנע מחיכוכים ולסלוח לאנשים שהרגיזו אתכם מבלי שהתכוונו לכך. חיי החברה ממשיכים ללבלב ותוזמנו למסיבות ואירועים חברתיים יוקרתיים.

* * *

השבוע כדאי להתייחס במייוחד לשותפים בנישואים באהבה, ובעיקר בעבודה. כדאי לוותר מעט על הזכויות ולהשלים עם רצונות המנוגדים להשקפותיכם. אנשים הקשורים אליכם מתביישים להראות את יחסם, ומפגינים אפילו אדישות מעושה. לא כדאי להיפגע ולהעלב מהתנהגותם, הם פשוט מחכים שאתם תהיו היוזמים ליחסים יותר קרובים. תהיה הזדמנות לשוחח ולהוציא לאור את הדברים הנסתרים.

תקופה נהדרת לכל מה שקשור לרגשות ואהבה, לפתע מביטים בכם ומעוניינים בחברתכם. אל תתייחסו באדישות לאלה שיפנו אליכם בהצעות חיזור שברגע זה לא נראות לכם, בתקופה מאוחרת יותר תזדקקו להם, ותשמחו שהם נמנים על חוג מכריכם. חשוב מכל — אל תזלזלו בבני זוג חדשים, ונסו להתייחס אליהם בהתחשבות. מכיוון שכעת תוכלו ליצור קשר שיהיה משמעותי אולי לכל ימי חייכם.

* * *

השיגרה נמאסה עליכם, כדאי להתנער מכל החובות והמחויבויות שבה התייחסתם לאחרונה לכל דבר. הזמן מתאים לתעוזות חושניים, קבלות־פנים חמימות צפויות בכל מקום שאליו תגיעו, אל תסתייגו מאנשים, הלוא אתם אנשים חברתיים ואוהבי אדם. טלו בשתי ידיים כל מה שהחברה מציעה. סיכוי טוב להתקדמות בענייני אהבה, צפויה התעוררות של הרגשות, ורגעי שימחה רבים ילוו שבוע זה. תוכלו לקוות למלא את רוב שאיפותיכם במה שקשור לרגשות. אנשים הקרובים אליכם יפנקו אתכם, ויסלחו לכם על מגרעותיכם.

* * *

בתקופה זו יתרחשו מאורעות מפתיעים ובלתי־רגילים, שיעזרו לכם בעניינים שונים. הבית והמישפחה מביאים לכם אושר, מסיבה המאורגנת בביתכם, תנחל הצלחה וידובר בה זמן רב. יש אפשרות לידיעה מרעישה ומפתיעה שאליה יש להתייחס בזהירות. אנשים החשובים לכם יכירו בכם, ואף יעזרו ויקדמו עניינים שהתעכבו זמן רב. ילדים ירוו נחת בשבוע זה.

תוכלו למצוא השבוע את אותה אהבה שחיפשתם זמן כה רב, אך הססנות וחוסר יכולת להחליט עלולים לגרום חוסר־הבנה מצד בן־הזוג, אל תשחקו ברגשותיו. תכננו כעת נסיעה לחוץ־לארץ והתייעצו עם המבינים בדבר, נסו לארגן כל דבר מראש. בעבודה תחושו עייפות ורצון לנוח, אך זה לא הזמן לנוח ואתם תאלצו להמשיך ולעבוד במלוא המרץ, ולדחות את המנוחה לזמן מאוחר יותר.

* * *

תקופה שבה אתם לוקחים כל דבר ללב, ונוטים להסתכסך על כל דבר מה של בכך. אל תבזבזו את כוחותיכם על מילחמות עם אנשים המעוניינים להוציא אתכם מהכלים. ארגנו את ענייני הכספים, והשתדלו להנות מהחיים ולהימנע מדאגות מיותרות. מיום רביעי עד שבת תהווה תקופה מעייפת ואפילו מאכזבת. אך מיום ראשון ואילך, צפויות הפתעות מלהיבות, בעיקר בשטח הרומנטיקה. נחו בשבוע זה.

* * *

היזהרו מאשליות ומבילבול ונסו להיות יותר מעשיים, כדאי להאזין לעצות מבן־הזוג ולא להתעקש על דעותיכם שנוטות להתעלם מהמציאות. בסוף השבוע תחושו עצמכם קלים ואווריריים. אירועי ספורט ואמנות ימשכו אתכם לבלות מחוץ לבית. אל תבזבזו כספים, אפילו אם יראה לכם שאין מקום לדאגה, מבחינה כספית הזמן לא כל כך נוח ולא כדאי להתייחס לכסף בקלות דעת.

מזל החודש:

תאומים

ההתאמה של יליד מזל תאומים למזלות האחרים

תאומים עם טלה

השיר המוכר „לי טלה בהורסקופ ולך יש תאומים", מצביע על ההתאמה ועל הקשר ההרמוני שנוצר במיפגש שבין שני מזלות אלה. כמאמר השיר, הם אכן מתאימים. גישתם לחיים דומה. המרץ הבלתי־נדלה, הפעילות הנמרצת ושימחת החיים, הן תכונות המשותפות לשניהם. התפיסה המהירה, זריזות המחשבה והתגובות האימפולסיביות, גם הן משקפות את מגזם. הם ידידותיים לאנשים רבים, וביתם מוכר כמקום נוח למסיבות. המזין אליו אנשים עליזים בעלי הומור, שאוהבים ליהנות מבדיחה מפולפלת וממצב רוח טוב.

תאומים עם שור

ההתאמה בין שור לתאומים אינה טובה, גישתם לחיים שונה. כאשר קורה שהם בכל זאת יוצרים לעצמם מיסגרת משותפת לחיים, הם נוכחים, תוך זמן קצר, שקשה להם לשאת האחד את השני. מריבות על ענייניים פעוטים, שנראים. תוכלו למצוא השבוע את אותה אהבה שחיפשתם זמן כה רב, אך הססנות וחוסר יכולת להחליט עלולים לגרום חוסר־הבנה מצד בן־הזוג, אל תשחקו ברגשותיו. תכננו כעת נסיעה לחוץ־לארץ והתייעצו עם המבינים בדבר, נסו לארגן כל דבר מראש. בעבודה תחושו עייפות ורצון לנוח, אך זה לא הזמן לנוח ואתם תאלצו להמשיך ולעבוד במלוא המרץ, ולדחות את המנוחה לזמן מאוחר יותר.

* * *

תקופה שבה אתם לוקחים כל דבר ללב, ונוטים להסתכסך על כל דבר מה של בכך. אל תבזבזו את כוחותיכם על מילחמות עם אנשים המעוניינים להוציא אתכם מהכלים. ארגנו את ענייני הכספים, והשתדלו להנות מהחיים ולהימנע מדאגות מיותרות. מיום רביעי עד שבת תהווה תקופה מעייפת ואפילו מאכזבת. אך מיום ראשון ואילך, צפויות הפתעות מלהיבות, בעיקר בשטח הרומנטיקה. נחו בשבוע זה.

* * *

היזהרו מאשליות ומבילבול ונסו להיות יותר מעשיים, כדאי להאזין לעצות מבן־הזוג ולא להתעקש על דעותיכם שנוטות להתעלם מהמציאות. בסוף השבוע תחושו עצמכם קלים ואווריריים. אירועי ספורט ואמנות ימשכו אתכם לבלות מחוץ לבית. אל תבזבזו כספים, אפילו אם יראה לכם שאין מקום לדאגה, מבחינה כספית הזמן לא כל כך נוח ולא כדאי להתייחס לכסף בקלות דעת.

כאשר ייצאו לבילוי משותף ויהיו מוקפים בחברים רבים, אך כאשר הם נשארים בחברתם עצמם בלבד, קשה להם לשאת זאת זמן רב, בעיקר בגלל הוויכוחים הרבים המלווים את חייהם.

תאומים עם סרטן

הצירוף עשוי להיות טוב. בן מזל סרטן, שההשפעה החזקה של הירח גורמת לו לשנות דעתו מדי פעם, כמו בן התאומים, הוא גם גמיש, מבין ואף מסכים עם אהבת השינויים של שותפו. שניהם יוכלו ליהנות בנסיעות, בעיקר אם הן קשורות לשייט או לים. הזכרון המצויין והדמיון המפותח של בן מזל סרטן יתרפ אליו את בן התאומים, שהמצאותיו(חיוניותו וחוכמתו ימצאו חד בלב הסרטן. ודבר נוסף : בן תאומים הוא ילדותי באופיו, בהתנהגותו ובתגובותיו. וכידוע, הסרטנים חובבי ילדים מושבעים המה, ויהיו מוכנים לסלוח ולקבל את כל שגיונותיו של ה„ילד" שעימו הם חיים.

תאומים עם אריה

אופטימיות, התלהבות ושאפתנות עצומה מציינת את הקשר החיובי ביניהם. האריה נוטל את השילטון על שותפו כדבר המובן מאליו. הוא לא יצמצם את חירותו של התאומים, יתן לו חופש פעולה ולא יצר את צעדיו. המשיכה לנוצץ, לבגדים יקרים, מיסעדות מפוארות וחיי בוחמה תמשוך את בן תאומים כבכבלי־קסם אל בן זוגו, האריה. ביתם המשותף ירשים את כל הבאים להתארח בו ביצירות אמנות מקוריות ומעניינות, ויחס לבבי נדיב וחם. בקיצור, את שיתוף הפעולה ביניהם אפשר לראות כדבר מבורך.

תאומים עם בתולה

אופיים של שני מזלות אלה מנוגד לגמרי, למרות שאותו כוכב שולט בהם. מרקורי, האחראי על התיקשורת, האינטלגנציה וכושר הביטוי, מתבטא בצורה כה שונה בתאומים ובבתולה, שלפעמים יש רצון למצוא מהו הכוכב, מלבד מרקורי, שגורם ל„בתולות" להיות כה שונים מהתאומים. הנאמנות לבן הזוג היא ערך בעיני בן מזל בתולה, ואילו התאומים מסוגל להיות נאמן לשלושה אנשים בעת ובעונה אחת. כאן תיווצר המחלוקת הראשונה ביניהם. היחס הביקורתי, הקפדנות והפדנטיות של ה„בתולה" גורם לתאומים עצבנות ורוגז. הצירוף של שניים אלה יתכן כאשר לשניהם יש עניין אינטלקטואלי משותף.

תאומים עם מאזנים

שני מזלות כה אווריריים חייבים להרגיש טוב איש בזרועות רעהו. הם לא מכבידים ולא מעיקים האחד על השני, וחיים פתוח או יותר האחד ליד השני, ולא האחד עם השני. הם לא מקפידים במיוחד על כל מילה הנאמרת, ורגשות אשמה וחובה לא מאפיליים על היחסים ביניהם. הגמישות והיכולת לצאת ממצבים מביכים מאפיינת אותם ומוסיפה לחייהם עניין, ואפילו מעט תחרות. אהבת מנעמי החיים ונדיבות לבם של ילידי מזל מאזנים יכולה לפתות את בן תאומים לחיי ביזבוז וקלות־דעת, אך על פי רוב בן מאזנים יתפכח ראשון ויעצור את ההתדרדרות הצפויה. ההססנות התמידית של בן מאזנים מוצאת פיתרון בהחלטות החפוזות של התאומים. בכל מה שקשור לאהבה, פשוט נפלא להם זה עם זה.

(המשך בעמוד 47)

אם כלפי חוץ כחסרי־חשיבות, הופכות להיות עיקר הקשר שביניהם. השור שאוהב קביעות, ויחסו לבן זוגו רכושני, דורש שהתאומים ישאר רק שלו, ובשליטתו. ואילו בן תאומים לא מוכן להשתייך לאיש. ההתפרפרויות הן חלק מאישיותו והחופש נחוץ לו כאוויר לנשימה. במקרה שהשור חזק ומצליח לכפות על בן התאומים סדר ומשמעת נוקשים, ייעשה התאומים מדוכא, ותוך זמן קצר יתמרד וינתק את הקשר.

תאומים עם תאומים

חוסר סבלנות, אי ויתור, כעס ומריות מאפיינים בדרך כלל את הקשר של התאומים בינם לבין עצמם. בן תאומים עם עצמו חש כמו שני אנשים והרביעייה שנוצרת במיפגש עם תאום שני מקשה על החיים. המתח וחוסר המנוחה לא מאפשרים חיים שקטים. יתכן שמדי פעם יחנו איש מחברת רעהו,

„ה"יצוא היחיד" שהוא כדאי באמת הוא "יצוא העבודה. בתנאים הק"ים,

כדאי מאד לשכירים לעזוב ולמכור את עבודתם בדולארים בחו"ל..."

שילטון הכוהנים

לא כדאי: מישגב־עם כדאי: בנק בחל־אביב

של דת הכדאיות

מה מיפעיד „כדאי", הזכאי להתקיים במדינת־ישראל? אחרי ששר־האוצר הכריז כי מושבי־הספר של הגליל, אבי־בים ושכנותיו, אינם „כדאיים", ויישוב הגליל על־ידם היה טעות ביסודה, הגיעה השעה לברר מהי „כדאיות" זאת, ומי ומה „כדאי" בכלל.

הדבר מזכיר לי סיפור שסיפר אותו רופא ישראלי, שעבד לפני שנים אחדות בתאילנד, במיסגרת התוכנית לחיסול המלריה בשטחי גידול־האורז, מטעם אירגון־הבריאות הבינלאומי. הגיעו כבר לי־הישגים יפים, כאשר באה פיתאום הפקודה להפסיק את כל הפרוייקט.

מה קרה? באו כלכלנים, עשו חשבונות

> **החקלאים בתאילאנד הופקרו למלריה - כי בוהני הכדאיות החלי"ו שהחקלאות שם אינה היתה כדאית**

והוכיחו שחור־על־גבי־לבן שהפרוייקט אינו כדאי. לדעתם, התוכנית לחיסול המלריה לא היתה כדאית — חד וחלק.

וכל זאת למה? כי לפי החשבונות שלהם כל החקלאות של גידול האורז בדרום־מיזרח־אסיה אינה כדאית, ולכן אין לחשקיע בה, ובמילא גם לא בחקלאים.

מה יאכלו האנשים אם תחוסל חקלאות „לא־כדאית" זו? לאן יילכו החקלאים? האם יילכו חקלאים אלה העירה, להצטופף בשכונות־העוני ולנסות ולמכור את כוח־עבודתם שם — או שיישארו במקום ויהפכו שכירים על אדמתם בשרות של חוואי גדול, כדי שיהפכו סוף־סוף כדאיים?

כך זה לא עניין את בוהני אי הכדאיות, כי כך הפרטים האלה אינם מרכיבים של הכדאיות שהם. פסק־הדין היה „אשם", זאת אומרת „לא־כדאי", והעונש — חיסול. הפרוייקט הופסק, החקלאים הכתיי־כדאיים הופקרו למלריה.

צריכים להבין שאין אנשי־הכדאיות כאן, ובכל העולם, מסתפקים בקביעת דיאגנוזה „כדאי" או „לא־כדאי". הם גם פוסקים את גורלו של נבדק לשבט או לחסד — לפי הכדאיות, כמובן. לא די בכך שהנוסחות שלהם הן שרירותיות במידה רבה

> **הבנקים כדאיים מאד, וכן גם חברות־הביטוח, המיסחר בקרקעות והתיווך. אבל מושבי הגליל אינם כדאיים, וגם לא מישגב־עם**

(תנאים כלכליים מסויימים נכללים בהם ואחרים לא, לפי הרצון). הם גם דורשים לעצמם שילטון, וכאשר הם משתלטים, כפי שזה קרה בישראל, הם מפעילים את הנוסחות המשובשות והשרירותיות עלינו — ושרירות זאת של הכדאיות נקבעת לפי אינטרסים מובהקים.

■ ■ ■

מה זאת בעצם כדאיות, במובן ש־שר־האוצר משתמש בו? התשובה היא פשוטה, וכל ילד יודע זאת:

מי שמרוויח הוא כדאי, ומי שמפסיד הוא לא־כדאי.

למשל, הבנקים הם מאוד כדאיים, וכך גם חברות־הביטוח והמיסחר בקרקעות וי־בשאר ניכסי דה־לא־ניידי. המתווכים הם כולם חקלאיים. ייבואני־המכוניות הם כולם מאוד־מאוד כדאיים, שכה יחיו.

אמנם, אין הציבור יכול לאכול את תוצרתם של הבנקים ושל חברות־הביטוח, ואפילו לייצא אותן אי־אפשר — בשפה הכלכלית אומרים שאין תוצרתם משפיעה על התל"ג או על מאזן־התשלומים — אך אין זה מפריע להם מלהיות מאוד כדאיים, אליבא דנוסחות הכדאיות המקובלות.

לעומת זאת, מושבי הגליל, אי־גם כירזון, כדאיים, וכן גם מזי־שבים רכים אחרים, וגם לא מישגב־עם, ענף־הפרחים, ענף־הדגים וענף־החלב שוב אינם כדאיים.

אל־על אינה כדאית, וגם לא מיפעלי־הטכסטיל בקריית־שמונה ובדימונה, וגם לא פנקיה בירוחם. כל אלה מפסידים.

כאן סותרים אנשי הכדאיות המשקית את עצמם. גם להם ידוע שברמה המשקית כדאיים דווקא מיפעלי־הייצור, אותם ה־תורמים לתוצר הלאומי ולמאזן־התשלומים. הרי השכם והערב שומעים את הסיסמה „מן השרותים אל הייצור". אך מה לעשות כשברמה המיפעלית דווקא השרותים הפי־ננסיים הם הכדאיים, בסביבה הכלכלית שלנו, ולהם זכות־הקיום?

האם כדאיות או אי־כדאיות זאת מקורה בשמיים, כמו מכת־סבע? לאו דווקא. כי התנאים שבהם הכדאיות או אי־הכדאיות צריכה להתרחש מוגדרים היטב, ומחלי־טים עליהם עלי אדמות.

התנאי העיקרי שנקבע על־ידי

מאת

אסתר אלכסנדר

כלכלני האוצר, ולא רק של האי־צר, הוא שמופיע? צריך להיות כדאי כאשר הוא — וכל הגורמים האחרים במשק — משלמים את המחירים ה„ריאליים" עבור כל דבר שהם קונים.

זה נשמע יפה, אך נראה איך זה פועל במציאות הכלכלית שלנו, שבה שולט מישרד־האוצר.

החקלאי חייב לשלם את המחיר הריאלי של המים — את עלותם הריאלית למשק, ללא הנחות. הוא חייב לשלם את המחיר הריאלי של האשראי — החזר האשראי בתוספת שער הריבית, פלוס שערי האינ־פלציה — ולדרוש מן הצרכן את העלות הריאלית של תוצרתו.

מדוע מעגל זה אינו פועל?

כי דווקא בשביל העבודה לא משלמים את מחירה הריאלי. הצר־כן, שהוא עובד שכיר (והרי רוב הצרכנים של מוצרי החקלאות הם שכירים) אינו מקבל בעד עבודתו את המחיר הריאלי של העבודה.

גם לעבודה יש עלות ריאלית — רמת־חייו של העובד. כל ההטפה לתשלום עלו־יות ריאליות ימחירים ריאליים נבלמת בקול דממה דקה, כאשר מדובר בתשלום העלות הריאלית גם עבור העבודה.

יתר על כן: כאן הכלכלנים מטיפים להיפך, והוחלט שכמה שמשלמים לעובד פחות מעלות עבודתו, הרי זה משובח למשק. ועל כן משלמים פחות עבור העבודה.

ומה קורה אז?

עובד שאינו מקבל את העלות הריאלית של עבודתו אינו יכול לשלם את המחיר הריאלי עבור העגבניות, וגם לא עבור שום מו־צר אחר — בגון נעליים, בגדים וחשמל.

(המשך בעמוד 68)

החוט המשולש של אלסקה

אפנת אביב וקיץ 80 ברשת חנויות אלסקה במבצע* ללא תקדים:

1.

שלושה תשלומים

חודשיים שווים לכל קניה מעל 5,000 ל"י.

2.

דמי הנסיעה מוחזרים

עד שאלסקה תגיע אלייך, את יכולה להגיע לאלסקה מכל מקום בישראל, ולקנות. על כל קניה מעל 5,000 ל"י – דמי כרטיס האוטובוס (בכיוון אחד) יוחזרו לך תמורת הכרטיס.

3.

הפתעה - מלתחות קיץ מושלמות חינם

מדי חודש תוגרל בחנויות אלסקה, ביום שייקבע בהגרלה (בנוכחות רואי־חשבון) – מלתחת קיץ בשווי של 10,000 ל"י (מחיר מכירה). המלתחה תימסר במקום לזוכה המאושרת.

תל אביב:	בית האופנה לב דיזנגוף (דיזנגוף סנטר)
רמת־גן:	רח' המעגל פינת ביאליק 53
חולון:	שד' קוגל 27 (מול קולנוע רינה)
במפעל:	רח' יעבץ 30, תל־אביב
ובקרוב,	בכל הארץ . . . . .

את נראית נהדר

alaska

מחיר הכרזת מיוחד

מה זה דנובה ואיך אוכלים את זה?

הבלקן מולדת היוגורט

לפני אלפי שנים נדד בבלקן רועה שחיפש אישה כלבבו.
אישה מושלמת הוא לא גילה אבל מאכל מושלם – כן.
שעות ארוכות של טלטול בשמש וחיכוך בתיק העשוי עור עיזים הפכו את החלב שלו ליוגורט!

מה לגינגיס חאן וליוגורט?

סגולותיו המופלאות של היוגורט היו ידועות כבר בזמן היוונים הקדמונים.
גינגיס חאן האכיל בו את חייליו כדי לשמור על כושרם. מרקו פולו סיפר שהיוגורט היה המזון העיקרי של המונגולים.
פרנסיס הראשון, קיסר צרפת, ראה בו את תרופת הפלא שהצילה את חייו.

תוחלת החיים והיוגורט

המדען הרוסי אליה מטציקוף, חתן פרס נובל ב־1980 גילה במחקרו כי בבלקן, מולדת היוגורט, תוחלת החיים ארוכה יותר: 160 מכל מליון בולגרים עוברים את גיל המאה לעומת 9 מכל מליון אמריקאים.

אם יש דבר שכדאי להעתיק מהבולגרים זה היוגורט שלהם.

לפעמים ההעתק עולה על המקור ו"דנובה" היא הדוגמא. הוסיפו לכך כושר עמידות של 4 שבועות.
והרי לכם יוגורט אידיאלי.

יוגורט וקוסמטיקה

אז ככה: יוגורט אינו משמין וכדאי לצרף אותו לכל דיאטה.
בגלל תכונותיו המיוחדות, הוא קל לעיכול ומגונן על הקיבה מפני רגישויות.
גוף בריא הוא כמובן, תנאי ראשון ליופי.
הוא מצויין כקרם קוסמטי להזנת עור הפנים (שימוש קבוע מונע קמטים). נוסף לכך היוגורט הוא רענן וטעים.
מה עוד אפשר לדרוש ממאכל אחד?

דנובה ואופנת היוגורט בעולם

היוגורט הוא ללא ספק הלהיט התזונתי של המאה העשרים. אוכלים אותו, שותים אותו,

ומקפיאים אותו. הוא טעים, מזין, אינו משמין, מונע מחלות, מוחק קמטים ומה לא.

כזה הוא "דנובה" – מאכל פלאים.
נסו ותהנו.

דנובה - יוגורט מעודן בטעם הבלקן.

תנובה

עורך „אוקטובר" מנסה להסביר לקוראיו:

מהו הדבר המוזר הזה שהישראלים

קוראים לו בשם „ביטחון"?

שילטון הפחד

שער „אוקטובר": בראש הגיליון, כותרת אדומה האומרת „תשאלו: הביטחון הישראלי ?"

„כי המיזרח הוא מיזרח והמערב הוא מערב. ולעולם השניים לא ייפגשו." כאשר כתב זאת רודיארד קיפלינג, המשורר הבריטי, בראשית המאה, הנוכחית, בוודאי לא יכול היה לנבא מה יחוש העולם ב־26 במאי. אנו מהדקים את שפתותינו ומושכים בכתפינו; מנסים להבין מה מסתתר מאחרי העיקשות הישראלית בשיחות האוטונומיה.

גם לודוויג ואן בטהובן, מחבר הסימפוניה החמישית פעמי הגורל, לא יכול היה לנבא כי אדולף היטלר ישמיע אותה, בשלהי מילחמת־העולם השנייה, כדי להכין את העם הגרמני לקראת תבוסה וכניעה.

טיפה של דם בעיתונות

מה היו, למעשה, הבעיה אשר כל הצדדים לא הצליחו להתגבר עליה, או אפילו להתקרב אליה — מתוך תיקווה לפתור אותה?

אין ברירה. עלינו לחזור אל הסכם קאמפ דייוויד, שעליו חתמנו ושאת סעיפיו הסכמנו לבצע. הסכמנו על „אוטונומיה" לעם הפלסטיני בגדה המערבית וברצועת־עזה. פירוש הדבר הוא, שהעם הפלסטיני ימשול בעצמו — על עצמו. הסכמנו שנבטיח לעם הפלסטיני את הביטחון הדרוש, את חופש הבחירה ואת זכות ההחלטה. כל זה מוסכם וידוע בעולם כולו.

אנו מכירים עתה את כל הקשיים המתעוררים בעת ניהול משא־ומתן. אנו יודעים את הבלתי־אפשרי — ואת האפשרי. מכירים את הדחוף — ואת הניתן לדחייה. את המאבקים הפוליטיים, האישיים והחברתיים בישראל; את שיתוף הפעולה בין הערבים; את המגעים החשאיים בינם לבין ישראל. אנו יודעים מי מבין מנהיגי מדינות ערב רוצה פיתרון, ומי דוחה אותו. אנו גם זוכרים את דבריו של יאסר ערפאת, שאמר, כי הרחק בינו לבין מנחם בגין קטן בהרבה מן המרחק בינו לבין המלך חוסיין.

הנשיא אל־סאדאת ניסה „לדחוף" את השיחות. באסואן, באל־עריש ובחיפה הציע אל־סאדאת לבגין, להסכים על קביעת הנחיה כללית לאוטונומיה ולאחר מכן לחתום על „הנחיה פוליטית" סופית. להניח לשרים לבצע את העבודה. בדיוק כפי שאירע בעניין סיני. הוסכם שסיני לא תחווה בעיה — כל אדמותיה, סלעיה והרריה ישיקו גבולות 1967, ללא כל איום על ביטחונה של ישראל.

כאשר שמע מנחם בגין את הביטוי „הנחיה פוליטית" פניו סמקו וראשו צנח. הוא לא הגיב. משתמע מכך, שבגין איננו מסוגל לקבל החלטה בעלת חשיבות מבלי לחזור אל מליאת הממשלה. אם יעשה זאת, עתיד הדיון במושב השרים להתמשך שעות ארוכות, גדושות ויכוחים מרים ואלימים, מבלי שבעיתונות הישראלית תופיע אפילו טיפת דם אחת.

מה קרה למנחם בגין?

האישיות והמנטליות של מנחם בגין היו גורם חשוב, שהניע את הנשיא אל־סאדאת במסעו לירושלים. לבגין אישיות חזקה ועממית. הוא מסוגל לקבל החלטה. בקבלו החלטה, הוא מסוגל לשכנע. עובדה זאת נתאשרה במהלך המשא־ומתן בקאמפ־דייוויד, בחוזה השלום עם ישראל, ובדיונים שהתקיימו בכנסת במהלך הוויכוחים עם שרי הממשלה.

אש אל חלון המישרד

האם זה כל מה שמנחם בגין מסוגל לעשות?

במנחם בגין חל שינוי גדול למדי. אם נחזור אל דברים שאמר כאשר עמד בראש האופוזיציה, נמצא עצמנו מול אישיות שונה. רק אדם בעל אופי חזק מסוגל לעבור שינוי כזה. נסתפק באיזכור דוגמה אחת: חברת־הכנסת גאולה כהן הצטרפה אל מיפלגתו של בגין כאשר הכריז שהוא דוחה את יוזמת רוג'רס. הקיצוניות הזאת, ההחלטה האלימה, כבשה את ליבה של גאולה כהן, אשר האמינה, כי יוזמת רוג'רס הינה נסיון לחסל את ישראל ולחונקה בתחומיה הצרים.

אולם גאולה כהן פרשה ממיפלגתו של בגין כאשר הודיע, שיקבל את יוזמתו של רפס בפני אל־סאדאת ומקרב את קיצו של העם היהודי בישראל.

אותם העוקבים אחרי ההיסטוריה של בגין, מאשרים כי הוא איננו מסוגל, מבחינה נפשית, דתית ופיסית, למסור את הגדה המערבית — ממלכות יהודה ושומרון — לידי הערבים. למנחם בגין, המאמין כי ניתן באישיות היסטורית יוצאת־דופן, די בכך שהשיג שלום עם מצריים ושזכה בפרס נובל. הוא חושש להיכנס להיסטוריה מבעד לדלת, ואחר כך להיזרק מבעד לחלון — **אם יותר על יהודה ושומרון.**

בגין מתרץ כל זאת באמצעות ההיסטוריה והתורה. במלים אחרות: „הביטחון" הישראלי. כל אימת שאישיות אירופית או אמריקאית מבקרת בלישכתו, הוא פותח את החלון, מצביע על הכפרים הפלסטינים ומסביר לאורחו, שכל פלסטיני מסוגל לפתוח באש על מישרדו או על כל אזרח ישראלי. המסקנה: לישראל אין ביטחון לצדו של קיום פלסטיני עצמאי.

במהלך ביקורו הראשון של הגנרל כמאל חסן עלי בישראל, הזמינוהו לסיור בהליקופטר, כדי שיחזה במו עיניו ב„גבולות" שבין ישראל והגדה המערבית. אולי ישתכנע השר המצרי, שאין כלל גבולות בין הגדה לישראל — כלומר, מבחינת ישראל אי אפשר שיהיו שם גבולות.

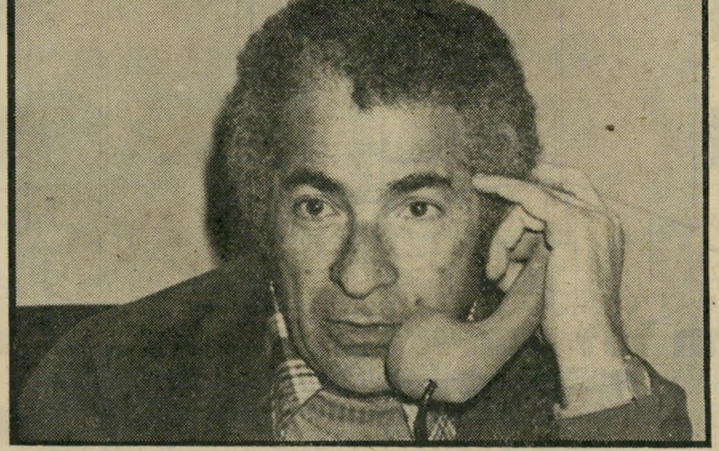
אח הגדול

יהודים הינם בני עם ששורשיו נעקרו מכל מקום בעולם. על כן, מאז שהצליחו לכונן את מדינתם, חפצים הם להיות עצים משורשים באדמתם. זהו מקור ה„שיגעון" שפיתחו לעצמם לגבי ההיסטוריה. חיפוש השורשים בישראל ובכל מדינה בעולם. כיוון שחיו בגיטאות, הם עדיין מאמינים כי ישראל היגה הגטו היהודי הגדול. שכונה קטנה, מחניקה וחונקת, המוקפת באויבים. לכן כה חורשים הם מפני הנסיגה והשיבה אל השטח המצומצם. חייליהם וצבאם נמצאים תמיד בכוננות. הפחד הזה אף גרם להם לחשוד בכל ולהטיל ספק בעצמם זבזרתם. אי לכך התרגלו להישען על עזרתו של אח גדול — ארצות־הברית, בריתהמועצות, בריטניה, העות'מאנים או הפרוסים.

לא נוכל לרדת אל עומקו של המושג „ביטחון", מבלי שנחזור ונבדוק את מוקדי הפחד, הגירוש, הדיכוי, ההשמדה והטלת־מרות בכוח.

זוהי הסיבה המובילה לסירבול ולבעיות המתעוררות במהלך דיוני האוטונומיה. אלה מאיימים על ה„ביטחון" הישראלי. עד עתה לא עלה בידם של הישראלים למצוא הגדרה ברורה ומקובלת על הכל לנושא הביטחון. הם עצמם אינם מעוניינים בהגדרה מחייבת. הם אינם זקוקים לכך. שהרי הביטחון הזה מקיף את כל החיים כולם. אם אחד מתושבי הגדה המערבית מדליק אש, והאש מפיצה עשן והעשן הזה חודר — באופן טבעי — אל ביתו של אחד המתנחלים, משוכנעים היהודים כי זהו איום ישיר על ביטחונם. על כן עלינו להסכים מעתה על סוג הדלק שבו ישתמשו הערבים, כדי שלא יהרגו את היהודים. הוא הדין בשימוש ברדיו, במיקרופונים, בטלוויזיה ובקולנוע. אם תושב פלסטיני לקה בכולירה, רועדים כל היהודים מן האפשרות, שאחד מהם ילקה באותה מחלה. לא אמשיך בסיפורים הללו, כדי שלא תנחכו. אולם זוהי האמת שמאחרי דיוני האוטונומיה, שנקלעו למצב מוזר ומשונה.

אנחנו עשויים לנחך. אולם הם, בישראל, אינם מגחכים. הפחד זורם בדמם והחשדות טובעים באופיים.

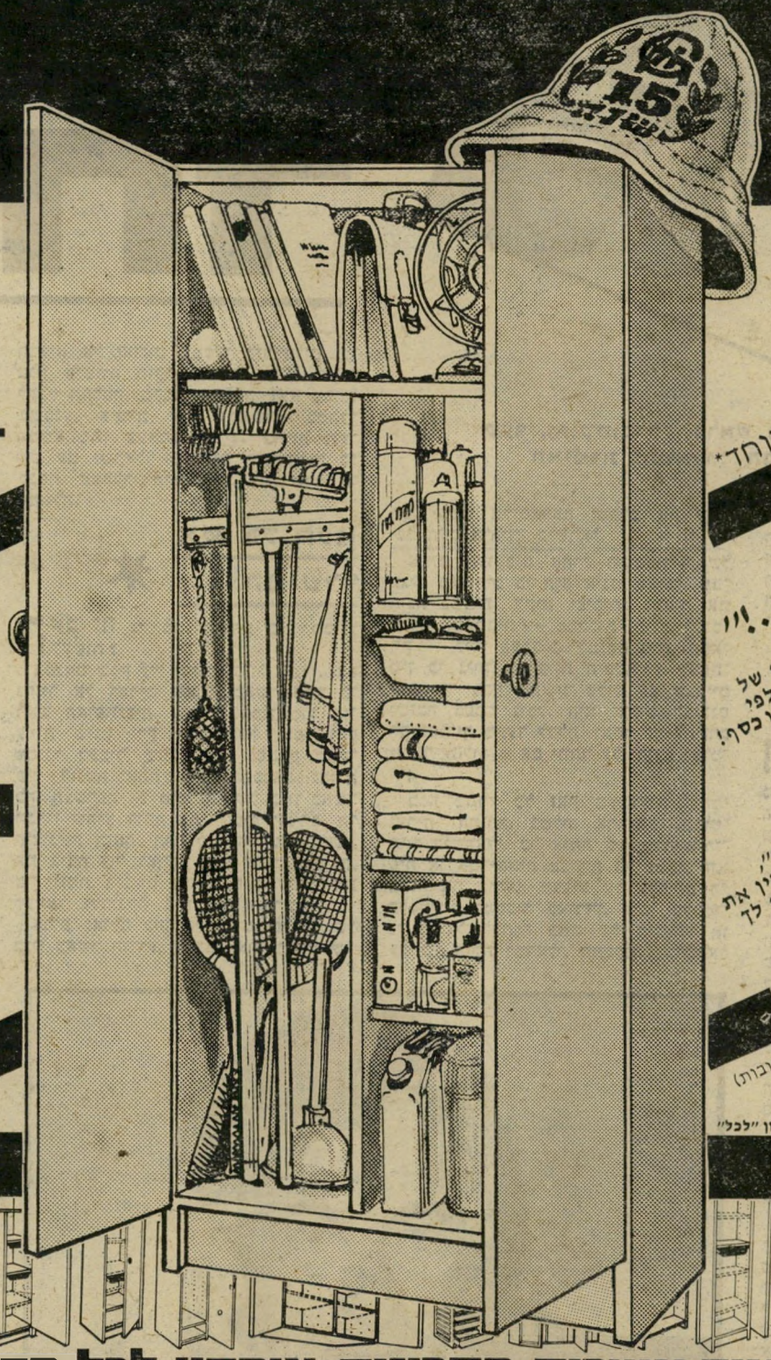

עורך מנציר
הפחד זורם בדמם והחשדות טובעים באופיים

בהישמע המילה „ביטחון" מזדקפים כל היהודים לשורה חזיתית מלוכדת. לא חשובה ההשתייכות הפוליטית, הדתית או האתנית. הסיבה לכך נעוצה ב„פחד" ההיסטורי המקנן בלב היהודים, אשר לא ידעו ביטחון בשום מדינה ובשום תקופה.

(המשך בעמוד 71)

ה"קיבוצניק" הזה, משער הגולן, עוזר לך בבית כבר 15 שנה.

לרגל יובל 15 השנה מבצע מיוחד*

"הקפה על חשבונך- היועצת על חשבוננו..."

היועצת לעיצוב פנים של "גולן" תבקר בביתך לפי הזמנתך — חינם אין כסף! באפשרותך לקבל ייעוץ מקצועי אישי שיענה על כל האיחסון בביתך. שלח גלויה אל: "גולן-מוצרי פלסטיק" דרך פ"ת 44, ת"א וציין את היום והשעה הנוחים לך לפגישה.

* שלב ראשון של המבצע, באיזור גוש דן (עד רחובות)

ארונות שרות במחיר החל ב- 3,670.- ל"

הזדמנויות ב-30% הנחה!

ארון "לכל"

לגולן עוד עשרות פתרונות איחסון לכל חדר בביתך!

גולן — מוצרי פלסטיק, קיבוץ שער הגולן, ד.נ. עמק הירדן, טל. 3-067-51802
מרכז גולן. דרך פ"ת 44, טל. 333112, 332304.

מכירה ישירה במפעל "גולן" בקיבוץ שער הגולן גם בשבת בשעות 10:00-12:00 לפנה"צ.

רשימת סוכני גולן: תל-אביב: אבן-גבירול 94, טל. 230971. ירושלים: הלני המלכה 9, טל. 221697. חיפה: רח' הרצל 11, טל. 662377; רח' הנמל 26, טל. 640506. קרית טבעון: כיכר בן-גוריון 2, איזור הגליל: קיבוץ שער הגולן. נהריה: המייסדים 20, טל. 922272. נתניה שמואל הנציב 9, טל. 28743. באר-שבע: "שונית", טרומפלדור 43. רמת-גן: קריניצי 59 (פינת הרא"ה), טל. 723005. פרדס-כץ: החלוצים 1, טל. 786185. חולון: סוקולוב 6, טל. 843958. ראשון-לציון: רוטשילד 43, טל. 991633. רחובות: הרצל 185, טל. 054-55508. אשדוד: מרכז מסחרי ב', טל. 22907. חדרה: רוטשילד 34, טל. 22753. בחנויות השקם.

מחסני גולן — קרית-אריה פ"ת (בנין דניש "שקם ושא")

ארצות־הברית: המישחק מכור

פרשנים העוקבים אחרי ההתמודדות על הנשיאות בארצות־הברית אינם מסתירים את אכזבתם מהמירוץ המשעמם וחסר־האירועים. הם משולים לפרשני־ספורט, היודעים היטב שהמישחק המכריע על הגביע הוא בעצם מכור, אך אין להם ברירה אלא לנסות לעורר קצת התלהבות והתעניינות בציבור. אחרי הכל, פרנסתם תלויה בכך.

הכוכבים האמיתיים בכלי־התיקשורת מביעים בגלוי את סלידתם ממערכת־הבחירות. הכל יודעים שהנשיא ג'ימי קארטר יהיה מועמד הדמוקראטים לנשיאות. יריבו יהיה רונאלד רגן, שחקן־קולנוע כושל לשעבר, שהוא מייצג נאמן של המסורת האנטי־אינטלקטואלית של הימין האמריקאי.

רגן הוא בן 69, נראה כמו ישיש בן 80 הנראה בן 50. הוא הספיק לפטר את ראש מטה־הבחירות שלו, ג'ון סירס, שעבד למענו מאז 1976. סירס הוא עסקן ערמומי וממולח, המתמצא היטב במערכת הפוליטית האמריקאית. הוא העדיף שלא להשוף את רגן יתר על המידה, הכיר לו נאומים חלקלקים ומעוגלים המיועדים למוחות הרופסים של צרכני־התיקשורת השמרניים.

המטרה היתה לתת ליריבי רגן לשרוף את עצמם בקרב ציבור־הבוחרים על־ידי נקיטת עמדה ברורה בעניינים כלכליים או מדיניים.

הטקטיקה הזו היתה מצויינת לצורך השגת המינוי כמועמד הרפובליקאי, אבל לטווח ארוך אין בה כדי לסייע רבות לרגן במערכה האמיתית, נגד קארטר.

המועמדים הרפובליקאים האחרים התחילו במערכה מאוחר מדי. לרשות רגן עומד מנגנון משומן ועתיר־כספים. רגן ניסה להציג את עצמו לא רק כמועמד אנשי־העסקים וחסידי היוזמה החופשית. בפזה קצת עייפה של בוקר מזדקן הוא הרבה לדקלם על הערכים האמריקאיים, ובכך לקנות את לבם של אנשי הצווארון הכחול, הפועלים הממוסדים והשמרניים בערי־התעשייה הגדולות.

כישלונו במישיגן הוכיח שהצלחתו היתה חלקית. ג'ורג' בוש האינטליגנטי ניצל את נסיונו העשיר כראש הסי־איי־אי לשעבר, ומשך כותרות בנאומיו על משבר איראן. אך הוא פשוט איחר את המועד. הצלחותיו המאוחרות פגעו ברגן, מבלי שיועילו רבות למועמדותו שלו. „הוא הציג את רגן כשוטה מוחלט," אמר השבוע עיתונאי אמריקאי בכיר בירושלים, „ובכך שיחק ישר לתוך ידיו של ג'ימי קארטר."

יוקרה מפוייחת. באורח פרדוכסלי עלול קארטר להיפגע דווקא מהחלטתו של ציר בית־הנבחרים הרפובליקאי, ג'ון אנדרסון, לרוץ לנשיאות כמועמד עצמאי. אנדרסון הבין שסיכוייו להביס את רגן בתוך המיפלגה הרפובליקאית הם אפסיים. הוא העדיף להקים לעצמו ארגון משלו, הקרוי „מערכה לאחדות לאומית," ולנסות לכבוש לעצמו את קולות המרכז.

למרות השתייכותו לרפובליקאים, מושך אנדרסון דווקא קולות מתונים, פחות או יותר, המצביעים באורח מסורתי עבור המועמדים הדמוקרטיים.

מישאל דעת־הקהל של לואיס האריס, המהימן יחסית, העלה שאם יצליח אנדרסון לשכנע את הציבור האמריקאי בסיכוייו יוכל לנצח בכל המדינות התעשייתיות הגדולות בצפון. זוהי, אולי, בעייתו העיקרית של אנדרסון.

כעצמאי הוא מאבד יתרונות עצומים, המועניקים אוטומטית למועמדי שתי המיפלגות הגדולות. על אנדרסון לאסוף אלפי חתימות, כדי שיוכל להתחרות במדינות השונות. חובה כזו אינה מוטלת על קארטר ורגן.

שני המועמדים הגדולים יזכו במימון בחירות עצום בגודל כשלושים מיליון דולר. אנדרסון חייב לגייס את הכספים הדרושים לו בעצמו. הוא עבד בחודש האחרון כמטורף והצליח, לפי תחנת־הרדיו קול אמריקה, לגייס כימעט שני מיליון דולר. אבל סכום זה, שגוייס בעמל רב, לא יספיק.

אנדרסון נושא כשלושה נאומים ליום, ווזכה בכיסוי אוהד של כלי־התיקשורת המקומיים במדינות השונות. כל המאמץ האדיר הזה מקנה לו יוקרה מסויימת, ומעמד של מיטרד לנשיא קארטר. יתכן שהוא יקנה לעצמו מעמד כלל־לאומי, שיאפשר לו להיות מועמד רציני בבחירות של 1984.

באשר למערכת 1980, המישחק אכן מכור. כבר השבוע יתברר, כנראה, שאין מנוס ממירוץ בין קארטר לרגן שבו ינצח, כפי הנראה, הנשיא הדמוקראטי.

אין ספק שמינויו של אדוארד מאסקי לתפקיד שר־החוץ חיזק את יוקרתו. ואיפשר לו למזג אופציות ליב־רליות ויוניות עם התבטאויות תקיפות, הנראות כאמינות.

ג'ימי קארטר אינו נשיא מוצלח במיוחד, אך כימעט כל המועמדים האחרים הם גרועים ממנו בהרבה. אנדרסון ימנע ממנו ניצחון גדול על יריבו הרפובליקאי, אך הוא ינחל, קרוב לוודאי, ניצחון זעום. חרף ביזנוזיותו ומחדליו, נהנה קארטר מנכס שלא יסולא בפז: יריבו רונאלד רגן.

יחסים בינלאומיים:

חזרה לרבין

מיכתבה של הקוראה דבורה טנן (העולם הזה 2221) מחייב את המדור הזה להצצה חוזרת אל תוך עולמו של יצחק רבין.

המיכתב מייצג גישה די אופיינית לעשרות התגובות שהגיעו למדור ממחנה־העבודה. הנסיון להגן על רבין, כביכול, תוך חשיפת צפורניים ושיניים בדמגוגיה מכוונת, וקצת מק־קארטיסטית, מחייבים תשובה קצרה וברורה.

הביקורת של מיתוס „מוחו האנאליטי" של ח"כ רבין לא התבססה כלל ועיקר על מערכת־הערכים הפגומה שלו. דיעותיו הימניות־קיצוניות בכל הנוגע למאבק המעצמות ולעולם השלישי אוזכרו על רקע יומרותיו לייצג את החלק „הטוב", כביכול, בתנועת־העבודה.

עמדות כאלה מאפיינות את האגף הימני במיפלגות השמרניות באירופה ובאמריקה.

נכון שמערכת־ערכים זו מהווה בסיס לבניין־העל „האנאליטי" של רבין, שכולו קודש לשירותה. אבל בניין־העל הזה הוא פגום מבחינה עובדתית ולוגית, לא בגלל ערכיו של ח"כ רבין. הוא פשוט בונה את השקפתו הגלובאלית על כרעי־תרנגולת של הנחות לא־נכונות מבחינה עובדתית, על מסקנות שאינן נובעות מהנחות אלה, ועל מערכת של אמונות ותיקוות שבאו להציל את השקפת־עולמו של רבין מהמציאות כפי שהיא.

קיצוניות ומתינות. איש לא ביקש מרבין להזר־דות ערכית עם ברית־המועצות בשל מחדליה המדיניים בדרום־מערב אסיה. הפלישה לאפגניסתאן גונתה פעמים אין ספור במדור זה. הביקורת על ח"כ רבין נמתחה בשל סירובו להכיר בעובדה שברית־המועצות היא כיום מעצמה בנסיגה בזירה הבינלאומית. לעובדה זו השלכות לגבי עוצמתה היחסית של מעצמת־העל.

אין ספק שרבין דוחה את השקפת המומחים בעניין זה (כולל בני שיחו בניו־יאורק, הפרופסורים אמנון סלע ויאיר עברון), משום שהיא מפריעה לו להפחיד את הציבור הישראלי באיום הסובייטי, אם תקום מדינה פלסטינית.

אשר לערב־הסעודית, המאורעות בשבוע שעבר חשפו את הגיחוך בטענתו של רבין שמדינה זו היא „קיצונית" בכל הנוגע לסיכסוך המיזרח־תיכוני. ניתוח הזירה הבין־לאומית מחייב הצבת העמדות הקשורות ליחסי ישראל—ערב על רצף וחלוקת תוויות של קיצוניות ומתינות באורח יחסי.

לא יתכן לבודד את עמדתה של ערב־הסעודית ולהג־דירה כקיצונית, כאילו היתה מדינה זו עוד מיפלגה ישראלית. קנה־המידה הישראלי הפנימי אינו יכול להוות מדד בעניין זה. קיצוני ביחס למה? ההשקפה שלישראל יש זכות לשלום ולקיום ריבוני תמורת החזרת כל השטחים וכינון מדינה פלסטינית בגדה, ברצועה ובמזרח־ירושלים, מאחדת את כל הזירה הבינלאומית. עובדה זו כשלעצמה אינה הופכת דיעה זו לצודקת (איפיון ערכי). אבל בוודאי שאין לדבר כאן על קיצוניות (איפיון ביחס לקונסנזוס המקובל).

לדעת מדור זה יש מקום לבקר גם את ערכיו של רבין וגם את אגדת „המוח האנאליטי" שלו. העובדה שהוא גולש לעולם המיסטי של אמונות ותיקוות, כש־הניתוח האנאליטי שלו עולה על שירטון, היא שרירה וקיימת, חרף הנסיונות הכעוסים של הקוראה טנן לטשטש את העובדות.

תנועת־העבודה, ממש כמו הליכוד, חיה בעולם דימ־דומים מבודד ואוטרקי. רבין וחבריו מנותקים מהמציאות הבינלאומית המורכבת, ודוחים מסך־הכרתם כל עובדה או תהליך הסותרים את השקפתם הפוליטית.

חברי המערך ואוהדיו, המתלבטים כל־כך קשה בין יצחק רבין ושימעון פרס, ראויים לאהדה של ממש. חסר רק הילד שיצעק: „אין בעצם שום הבדל!" כימעט.

שר־החוץ מאסקי
הנשק הסודי: רגן

רוזן מוסיליני
ארי המידבר נתלה

אכסודוס חדש

מוצטאפה עקד, בן למישפחה עניה מחלב, סוריה, הפך אחד מהבמאים המפורסמים בהוליווד. עקד, בוגר המחלקה המפורסמת לקולנוע באוניברסיטה של דרום־קליפורניה, זכה כבר לפירסום עולמי על סירטו הבשורה, שתיאר את צמיחת האיסלאם. סירטו החדש, שהושלם לאחרונה בתקציב ענק של 35 מיליון דולר, הופק בעיקר במימון לובי.

עקד גייס כוכבים ידועי־שם כאנטוני קווין, רוד שטייגר ואוליבר רייד, כדי לתאר את מאבקו של הלוחם האגדי, עומר מוכתר, בפאשיסטים האיטלקיים בתחילת שנות ה־30. מוכתר, שזכה לכינוי „ארי המידבר", גרם צרות רבות לבניטו מוסוליני.

התגובה הפאשיסטית היתה אכזרית. הגנרל האי־טלקי גראציאני פעל בלוב בראש חיל־מישלוח. הוא שרף כפרים, סתם בארות במלט, השמיד יבולים, רצח שבויים ולבסוף החל בהשמדה שיטתית של לוחמי־חירות לובים במחנות־ריכוז.

מוכתר נלחם בגבורה וגילה יכולת־מנהיגות מר־שימה. לבסוף נשבה על־ידי כוחות עדיפים מבחינה מיספרית וטכנולוגית, והוצא להורג בתלייה בשנת 1931.

לסירטו של עקד על מוכתר מובטח שוק אדיר, והצלחה מיסחרית גם במערב. הוא מתכנן עתה סרט על צלאח־אל־דין.

השילוב בין האמצעים הכספיים האדירים העומדים לרשות הערבים, והדור החדש של במאים, שזכו בחינוך מערבי, מבשר גל חדש של סרטים, שיעוררו בצפון־אמריקה ובמערב־אירופה עניין רב ואהדה ל־ארצות־ערב.

אם אינך מעונין בטיול מאורגן בחו"ל שירות מהפכני חדש זה עשוי לעניין אותך.

"נתור"
אחוד סוכני נסיעות

רוצה לשנות את תוכניותיך?

אל דאגה, תמורת תשלום ניתן יהיה לבצע שינויים בתכנית הטיולים, או בהזמנות שרותי הקרקע.
רוצה לצאת לחו"ל בטיול, בו אתה אדון לעצמך? טיול בו רק אתה קובע היכן תהיה, מה תעשה ומתי?

אצל סוכן הנסיעות שלך תוכל לקבל את החוברת: לונדון צ'ארטר וטיולי "עשה זאת בעצמך" של "נתור". חוברת זו מפרטת את מיגוון השירותים ומחיריהם בכל אחת מ־28 הערים הכלולות בתכנית.

עם טיולי "עשה זאת בעצמך" של נתור תיסע לחו"ל חופשי חופשי.

לראשונה בישראל, יש לך אפשרות לתפור לך את הטיול שלך לחו"ל לפי מידותיך. עוד בטרם צאתך, כאן בארץ, אתה מחליט באילו ארצות תרצה לבקר, מה תראה, מהי דרגת האירוח הרצויה לך, באילו הצגות תיאטרון תצפה, אילו שרותים תקבל, באילו סיורים תשתתף, או שמא אתה מעדיף לטייל ברכב שכור...

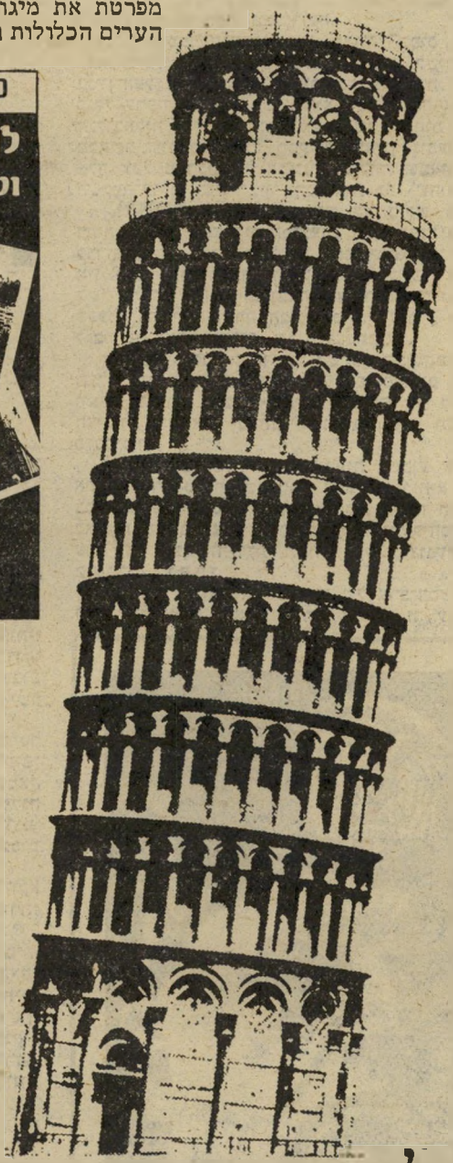
טיסות צ'ארטר- זה תמיד זול יותר.

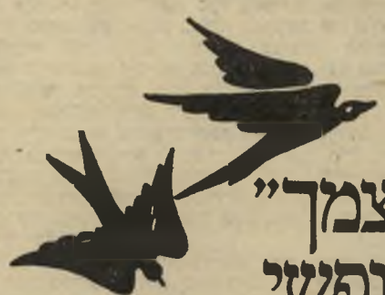
נתור הזמינה טיסות צ'ארטר מיוחדות במיוחד לסוג זה של חופשה. אתה מגיע לאירופה לשהות בת 15 יום, אותה תוכל לנצל בכל דרך הנראית לך: סיורים מאורגנים, טיולים באנגליה ובארצות נוספות באירופה או שהות בת שבועיים בלונדון, פריס, רומא, פרנקפורט או כל עיר אחרת, בשיטת "עשה זאת בעצמך".

"עשה זאת בעצמך"- איך עושים את זה?

בתכנית זו, הכוללת 28 ערים בכל רחבי אירופה, תמצא את כל הדרוש לך: בתי מלון, סיורים מודרכים בערים, טיולים מחוץ לערים, כרטיסי תיאטרון, ביקורים במועדוני לילה, השכרת רכב לנהיגה עצמית, שרותי רכב, ועוד ועוד.
אתה בוחר לך את השירותים הדרושים, ויודע בדיוק כמה יעלה לך כל דבר. כך אתה מסיר מעצמך את הדאגה כיצד תכלכל את צעדיך בהיותך בחו"ל. אתה יכול להתמסר לחופשתך ללא הפתעות וללא סימני שאלה בכל הקשור לכסף.

כל אשר עליך לעשות הוא לומר לסוכן הנסיעות שלך לאילו שרותים תזדקק, ומתי. עם ההזמנה אתה משלם 25% מהמחיר, ועם השלמת התשלום תקבל שוברים המקנים לך את השרותים אותם הזמנת.

עם טיולי "עשה זאת בעצמך" של נתור תיסע לחו"ל חופשי חופשי.

אנשים בעולם

פליני, פרוצנאל ומאסטרויאני: סליחה, סעות באשה

הבמאי פדריקו פליני (מימין), ושני שחקניו הראשיים, אנה פרוצנאל ומארצ'לו מאסטרויאני הותקפו על־ידי צלמי־עיתונות בערב הבכורה של סירטם עיר הנשים, שהיה האכזבה המפוארת ביותר של פסטיבל הסרטים בקאן. אחד העיתונאים גילה בורות מפחיעה, כשהודיע לשחקנית: „כמה אני מאושר להכיר את אשתו של פליני.״ גימגמה פרוצנאל: „סליחה, אבל אני אשתו של מאסטרויאני!״ צהל העיתונאי: „שמח להכירך, גברת מאסטרויאני.״ „לא, אדוני, אני אשתו של מאסטרויאני בסרט,״ ענתה בסבלנות השחקנית הפולנית, המופיעה בימים אלה בפאריס בתוכנית־יחיד, כשהיא רוקדת ושרה גם יחד.

סמואל פולר: מי יודע היכן המפתח

על הבמאי האמריקאי סמואל פולר ניכר היטב, כי נהנה מכל רגע בפסטיבל הסרטים. הסרט שביים בישראל, החטיבה הגדולה והאדומה, יצג את ארצות־הברית, אחרי תריסר שנים שלא עסק בבימוי. בין ראיון אחד לשני סקר בתיאבון רב את חלונות הראווה שבהם הציבו חנויות־היוקרה של קאן את מיטב שכיות החמדה שלהם. „אולי מישהו יודע איפה המפתח?״ שאל את העוברים והשבים.

קארול לור: הבעל לשעבר ב"ם, הבעל העכשווי משחק, האידיליה חוגגת והעיתונות שורקת

השחקנית הקנדית היפהפיה קארול לור באה לקאן מצויידת בשני הגברים של חייה: לואיס פרי (מימין), השחקן שעימו היא חיה עכשיו והמגלם את בן־זוגה בסרט שפתח את הפסטיבל בקאן, פנטסטיקה; וז'יל קארל (משמאל), מי שביים את הסרט והיה שותפה לחיים בעבר. העובדה שפרי החליף את קארל בחיים הפרטיים לא הפריעה לשלישייה הקנדית בעבודה וגם לא בהופעה הזוהרת על הטיילת, בערב הגאלה של הפסטיבל. הצלמים עטו על השיירה, שהכילה גם את השחקנית הקנדית דניס פיליאטרו ואת השחקן־הזמר הצרפתי סרג' רז'אני. אבל מבקרי הקולנוע חשבו אחרת — הם קיבלו את סרט הפתיחה של הפסטיבל האחרון בשריקות בוז מהדהדות.

אנשים בעולם

פרנסיס פורד קופולה: נוכחות בט״לח

לפני שנה היה פרנסיס פורד קופולה מלך הפסטיבל עם אפוקליפסה עכשיו. השנה ערך מיצעד לאורך הטיילת של קאן, יד ביד עם יפהפיה, חרף הגשם. קופולה, שהקים חברת־סרטים משלו, למד שאפשר להפגין נוכחות בפסטיבל גם בלי סרט.

דני ק׳: תואר האבירות הגבוה ביותר למי שאינו צרפתי

דני קיי קרן מנחת בערב־גאלה מייוחד, שנערך בפסטיבל קאן ושהכנסותיו הוקדשו ליוניצ׳ף. בערב זה העניק לו נשיא הפסטיבל, רובר פאבר לברה (משמאל), את עיטור הכבוד הגבוה ביותר (הנראה על צווארו של דני קיי) שאפשר להעניק לאמן שאינו צרפתי. בין השניים זוהרת הזמרת דבי בון, בתו של הזמר פט בון, המפתחת לה קאריירה עצמאית. לברה — מייסד הפסטיבל — שיצא לגימלאות לפני כמה שנים, פשוט מסרב ללכת ועדיין מושך, מאחרי הקלעים, בכל החוטים האפשריים של הפסטיבל.

גילה אלמגור: פגישה מרגשת

ליד הביתן הישראלי, במקומו הקבוע, באולם הכניסה למלון קרלטון, נפלו זה בזרועות זה השחקנית גילה אלמגור וידיד ותיק, זאב בירגר, שהיה בשעתו הממונה על הסרט הישראלי. בירגר עומד לחזור לישראל אחרי שסיים את תפקידו בחברת ההפקות אי־סי־אם בפאריס.

לינדה מנץ ודניס הופר: לחנוק את אבא

השחקנית האמריקאית לינדה מנץ חונקת בעליזות את השחקן־במאי דניס הופר, אך בסירטם המשותף, ישר משמיים, שייצג את ארצות־הברית בתחרות הרישמית בקאן, היא רוצחת את הופר, המגלם את אביה, בכל הרצינות. לינדה, החוגגת השבוע את יום־הולדתה ה־18, עוברת תקופה של התבגרות — מילדת־רחוב קשוחה לאשה צעירה. „גם עכשיו מתחשק לי לקפוץ מן המירפסת, אבל אני יודעת שכמה אנשים עשויים לקבל התקף־לב ואני פשוט מתאפקת,״ התוודתה לינדה, שהופיעה לראשונה בקולנוע בסרט ימים ברקיע.

ניסים („ניצו״) ליאון: הזמנה לריקי

הצלם הישראלי ניסים („ניצו״) ליאון בא לקאן כדי למכור את סירטו חמש חמש ולא ביזבז זמן מיותר. בפגישה מלבבת עם ריקי שרדר, כוכב הפלא של סיפורו של אלוף, ועם אחותו הדוגמנית הצעירה, דובר על האפשרות שריקי יופיע בסרט בישראל. ריקי התלהב, בעיקר מן הים, והוריו הבטיחו שכל המישפחה תבוא עימו.

ריינר וורנר פאסבינדר: געגועים לפסטיבל

הבמאי הגרמני ריינר וורנר פאסבינדר (נישואיה של מריה בראון) שכח, שאך לפני כמה שנים גילה שהוא מתחלחל מעצם המחשבה שרגלו תדרוך בקאן. לא זו בלבד שמאז דרך בקאן כמה פעמים, אלא שהשנה התגעגע אל רציף היאכטות המפורסם ביותר בעולם, ונראה משוטט עליו להנאתו, בהפסקות שבין צילומי סירטו החדש. בפסטיבל לא הציג פאסבינדר סרט משלו.

הגיבורה האלמונית: לרעוד למען הפירסומת

זוהי הצעירה הראויה, ללא ספק, לתואר הגיבורה האלמונית של הפסטיבל ה־33 בקאן. בין גשם לסופה, וברוח קרה, הצליחה לסנן חיוך מבין שיניה הנוקשות, למען הצלמים שחיפשו נואשות אטרקציה מופשטת על הטיילת.

מארגו המינגווי: הפגנה של זוהר במונטה־קארלו

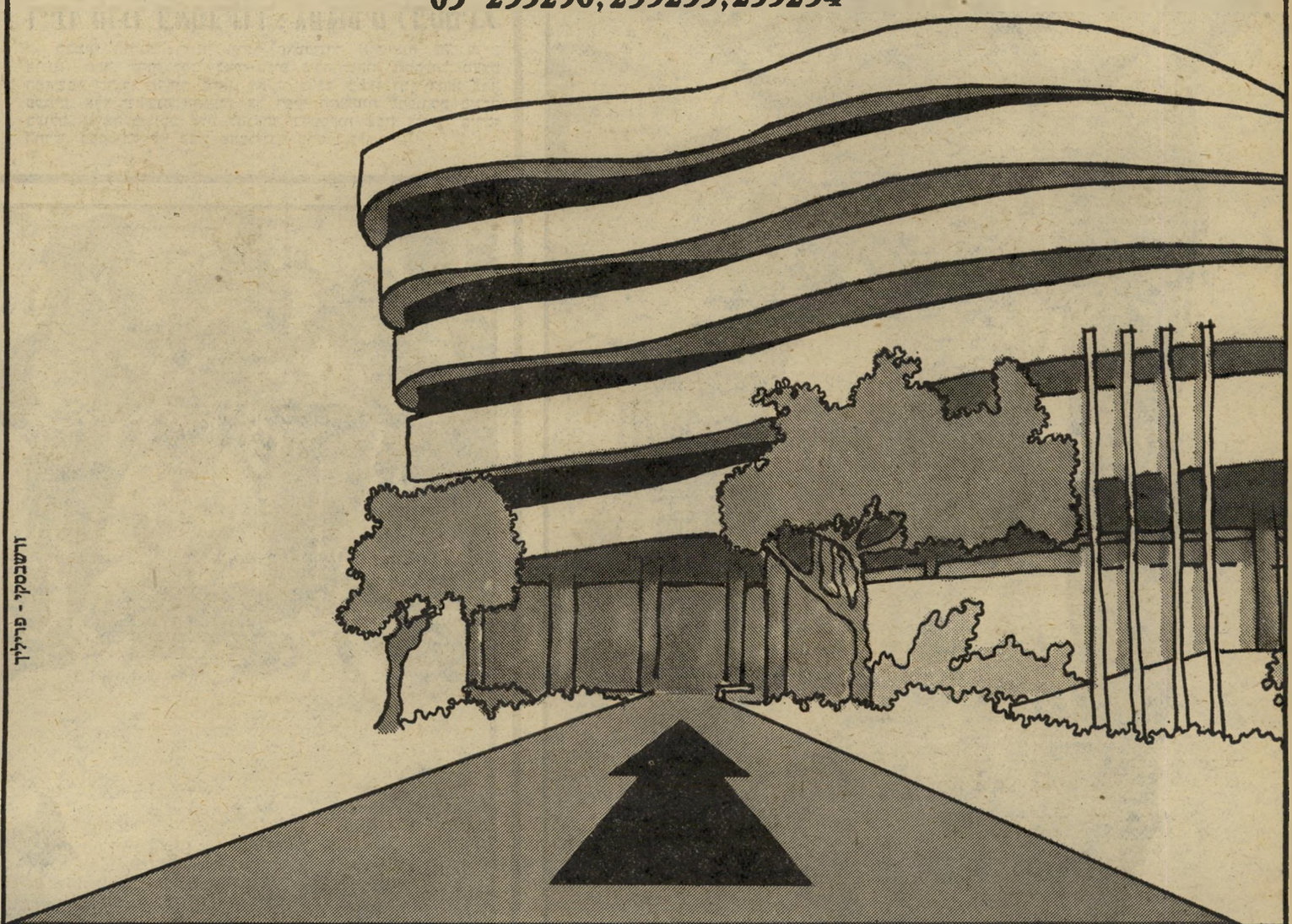
שעה שהפועלים השחורים עבדו בקאן, נהרו האנשים היפים למונטה־קארלו, כדי לחזות בתחרות המכוניות הגדולה שבעולם, המכונה הפרס הגדול. בהזדמנות זו דאגו הדוגמנית מארגו האמינגווי ובעלה, להזמין את הצלמים אל המירפסת כשאך יצאה השמש מבין העננים. התחרות המפורסמת הסתיימה בשימחה מפוקפקת, כשאחד המתחרים התהפך עם רכבו על המסלול.

לך בכוון ... אנשים.

אנשים. כוון חדשני בביטוח חיים.
אנשים בביתם החדש - בית אסיה.
לך גם אתה בכוון... אנשים.

אם אתה חושב על קריירה בביטוח חיים
ובאם אתה מעוניין לעבוד באוירה מיוחדת,
במקום מיוחד. התקשר אלינו עוד היום.

03-253236, 253235, 253234

זשבסקי - פרידן

אנשים

סוכנות לביטוח חיים

אנשים

משה דיין שותף של רפי נלסון
ושיינמן נוסע באוטובוס תשוקה

■ יושב־ראש הכנסת **יצ־חק כרמן** נוהג, שלא כקוד־מיו **יצחק שמיר וישראה ישעיהו**, לסעוד את ליבו ב־מיזנון חברי־הכנסת ולא להזד־מין את הארוחות בלישכתו. בשבוע שעבר ישב ברמן עם כמה מחברי מיפלגתו, המיפל־גה הליברלית, במיזנון והתב־דח על חשבונו של ח"כ ליב־רלי אחר, איש עתלית **כפח** („פייסי") **גרופר**. אמר ברמן: „גרופר הוא מנהיג הקבוצה הצעירה ביותר במיפלגה הלי־ברלית. הוא עומד בראש סני־פים שבהם חברים שעדיין לא נולדו."

■ ברמן גם הביע את דע־תו לגבי מינוי שר־החוץ ב־עיקבות סערת־המינויים של השבוע שעבר. הוא הציע בל־צון למנות את ח"כ **שמואה פלאטי־שרון** כשר־החוץ: „יש לו כל הכישורים. הוא יו־דע שפות, לבוש אלגנטי ומ־כיר את העולם." אך אחרי מח־שבה שניה אמר ברמן: „אבל אי־אפשר למנות את פלאטו. כשהוא יעזוב את גבולות ה־ארץ, יעצרו אותו."

■ הבדחן של הכנסת היה בשבוע שעבר ח"כ המפד"ל **אברהם** („אברמל") **מזרחי**. בכל העיתונים התפרסם כי מלמד הישווה את בגין לקיסר קאליגולה, שמינה את הסוס שלו כקונסול. אך אחרי שמל־מד שמע ששר־האנרגיה **יצ־חק מודעי** מעיד על עצמו שיש לו 90 אחוז כישורים ל־תפקיד שר־החוץ, השלים מל־מד את הבדיחה שלו ואמר: „מה הם עשרת האחוזים הנו־מרוצים מהממשלה." אמר לו מלמד: „ואוטובוס שלך זה אוטובוס ושמו תשוקה. זוהי התשוקה שלך להיות עוד שנה חבר־כנסת."

■ שר־המישפטים **שמו־אל תמיר** פגש את ח"כ **משה שחר** במיזנון חברי־הכנסת לוגנה בישיבת סיעת־המערך על כי יתר חברי־הסיעה אינם יושבים בשקט כשהיא מדברת. כדי להדגיש את תלונתה, היא גם רקעה ברגלה. הדבר הר־גין את ח"כ הדתי **מנחם הכהן**, שהפסיק את הרליץ וצעק עליה: „נמאס עלינו ה־טרור שאת מטילה כאן. אם תרים? אלה הם שתי הרגליים החסרות למודעי כדי להיות סוס."

■ בישיבת סיעת המפד"ל בכנסת טען מלמד בהתרגשות רבה שמצב־הרוח הלאומי הוא בשפל המדרגה: „אני יודע. אני נוסע באוטובוסים ושומע את האנשים." העיר לו סגן יושב־ראש הכנסת, **פנחס שיינמן**: „גם אני נוסע באו־טובוסים, והמצב הוא לא כזה. אני שומע מהאנשים שיש להם מצב־רוח טוב, וכי הם הפרשה כולה פורסמה, לדברי בלום, כמעשה־נקמה של פקיד, שלא זכה במיכרז לתפקיד דו־בר מישלחת־ישראל בניו־יורק, כשבלום קיבל את תפקידו ה־נוכחי.

■ בדיון פנימי של נציגי הסיעות על רמת הוויכוחים ב־ואמר לו: „אני מתייחס אלי־כם יפה. עוד כמה זמן לא אהיה שר־מישפטים, ואולי לא אהיה בכלל בכנסת. האם שר־המישפטים הבא יתנהג גם אלי יפה?" שאל בהתכוונו לשמו־עות ששחל הוא מועמד המע־רך לתפקיד שר־המישפטים. שחל השיב לו: „אני מבטיח לך לדבר עם שר־המישפטים הבא."

■ לפני מצב בלתי־נעים עמדה בשבוע שעבר ח"כ **אסתר הרליץ**. הרליץ הת־לא שומעים לך, זה בצדק. מה שאת אומרת זה שטויות." הר־ליץ נדהמה מהתפרצותו של הכהן, הידוע כאדם עדין במ־יוחד, והשתתקה.

■ אל כפר הנופש של **רפי נלסון** באילת הגיע ה־פיזמונאי **יונתן גפן**, שהוא בן אחותו של ח"כ **משה דיין**. רפי נלסון ביקש מגפן טובה: „תדבר עם הדוד שלך שייכנס איתי בשותפות לקנ־יית משקפת." גם נלסון הוא בעל עין אחת בילבד.

■ לפרופסור **יהודה כלום**, ראש מישלחת ישראל באו"ם, יש בעיות עם כלבים. הוא היה רוצה להחזיק כלב, אך הוא חושש שמא זה יהיה קשה מדי בדירה שכורה ב־ניו־יורק. לנגד עיניו עומדת הדוגמה של שגריר בארבא־דוס, אשר כלבו נשך בשעתו שכן. כאשר באו פקחי־העיריה לקחת את הכלב לבדיקה, סי־רב השגריר וטען כי לכלב שלו יש חסינות דיפלומטית. הדבר זכה בהד רב בעיתונות האמריקאית, והשגריר הוחזר על־ידי ממשלתו הביתה.

■ לבלום עצמו היו ב־שעתו בעיות דומות, אך בכי־וון הפוך. את גירסתו שלו ל־פרשה זו מסר השבוע כך: כלב של השכן, מגזע פודל, נשך את בנו, שהיה אז בן 10. כשתבע בלום להעביר את ה־כלב להסגר, לשם בדיקה אם אינו חולה בכלבת, הבריח ה־שכן את כלבו מן המקום. כתו־צאה מכך נאלץ בנו של בלום לקבל זריקות מכאיבות, שאי־נן בלתי־מסוכנות. כעבור זמן ננשך אדם אחר על־ידי אותו הכלב, וכאשר בא פקח לקחתו להסגר נשך הפידל גם אותו.

■ שיטט ח"כ **גידעון האוזנר** נוסע־במטוס שסיפר: „זה היה מטוס אל־קולי. עוד לפני שהספקתי לפתוח את ה־פה ולאמר משהו, קיבלתי סטירת־לחי מהדיילת."

■ בראיון שצולם ברשת־הטלוויזיה הבריטית עם שר־הביטחון לשעבר עזר וייצמן נשמטה מאוזנו של וייצמן ה־אוזנייה. הוא הפטיר בעברית, באמצע הראיון: „חולירע, אף פעם לא נותנים לי אוזנייה מתאימה! או שהיא קטנה מדי, או שהאוזניים שלי גדולות מדי!" צוות־הטלוויזיה הפסיק את השידור, וייצמן התנצל על כי אמר משהו לא יפה בעב־רית, והראיון נמשך.

■ מזכ"ל הפועל המיזרחי, **רפאל בן־נתן**, הגיב על דבריו של סגן־ראש־הממשלה **שימחה ארליך** בשבחו את יצחק מודעי. אמר בן־נתן: „ההבדל בין הפסיכיאטר וה־פאציינט הוא שהפסיכיאטר הוא קצת יותר אינטליגנטי."

■ בתוכנית גלי צה"ל, האולם פתוח, אמרה השח־קנית **חנה מרון**: „לא ידע־תי שהתפטרותי מן התיאטרון הקאמרי תעשה רעש גדול כל־כך. אילו ידעתי שעזר וייצמן יתפטר אחרי, הייתי עושה זאת שבוע קודם".

■ מי שהיה ראש מישל־חת ארצות־הברית באו"ם, הסנטור **דניאל מוינהיים**, איש הימין הקיצוני, המבקר בישראל, הוזמן לארוחה שער־כה לכבודו מיפלגת־העבודה. אחרי כל דיברי־השבח שנאמ־רו עליו אמר: „חבל שהורי אינם כאן. אבי היה מאוד נה־נה, ואמי היתה מאמינה לכל מילה."

מתי שמואלביץ

מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה לא הושפע בשבוע שעבר מהסערות הפוליטיות שסיכנו את הממשלה ואת מישרתו. כשהבחין בצלם המשוטט בלישכה, מיהר לחבק את מזכירת ראש־הממשלה, יונה קלימוביצקי, „בשביל הפוזה".

יחיאל קדישאי

ראש לישכתו של ראש־הממשלה נשלח על־ידי מנחם בגין אל ה־מיסדרון הסמוך ללישכת ראש־הממשלה בבניין הכנסת כדי לראות אם ממתינים עיתונאים לבגין עם סיום הפגישה שלו עם הסיעה הדמוקרטית. קדישאי שב אל בגין ואמר לו: „יש הרבה עיתונאים, אי־אפשר להמלט מהם." בגין יצא בעיקבות קדישאי כשהוא מחייך ואמר לעיתונאים: „רציתי להסתתר מכם, אבל זה בלתי־אפשרי."

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון זיכרון יעקב

מוקד

מסיבת השבוע

כל הארץ חיפשה במשך שבוע את רומן פולנסקי - והוא חיפש קטינות

מאחרי החברה

נסטסיה קינסקי נכנס הבמאי פולנסקי למועדון־לילה בתל־אביב. על אף שנגמר הרומן בין השניים הגיעו צמד המפורסמים לכל מקום ביחד. נסטסיה, בתו של השחקן קלאוס קינסקי נראתה יפה מאוד ללא איפור ובגדים מפוארים.

השבוע כולו היה מסיבה אחת גדולה לכבודו של במאי רומן פולנסקי. מהיום שנחת בארץ, כאורחו ל המפיק ארנון מילצ'ן, נדמה היה כי יש לו עשרה פילים. הוא פשוט היה בכל מקום, החל במוסיאון ל־אביב, שם נערכה הקרנת־בכורה של סירטו טס נוכחותו ובנוכחות הכוכבת שלו, נסטסיה קינסקי, לה באילת.

בין תל־אביב לאילת עוד הספיק לבקר בירושלים, ם נראה בהקרנת סירטו, ביקר ליד הכותל המערבי, ור לתל־אביב, ובילה במיסעדות העיר ובמועדוני־ לילה שלה. בבילוי באילת קינח את ביקורו בארץ. עיר־הדרום התגורר במלון לרוס, אך בילה את שלוי ת ימי הביקור בעיקר בכפר־הנופש של רפי נלסון.

כשנשאל מדוע הביא עימו את כלי הגילוח והרחצה שלו אמר לרפי: „כי זרם המים במלון לא היה חזק, ואני מעדיף להתרחץ אצלך." הוא גם עסק בסקי־מים ובמישחק השח־מת, ואמר לרפי נלסון כי הוא מקנא בו, וכי היה רוצה לעמוד מאחרי הבר ולמכור מש־ קאות.

פולנסקי הגיע לארץ ישר מפסטיבל קאן, שם היה עצבני ומתוח והסתבך במכות עם צלם־עיתונות. בארץ היה נינוח ביותר, התלוצץ עם מארחיו, חיפש נערות צעירות לבילוי חטוף, ובילה עם מישפחתו. אחותו של אביו מתגוררת בישראל, ועימה בילה כמה ערבים.

הביקור בישראל, אמר פולנסקי, ריגש אותו מאוד. ואחרי שהסעיר את הארץ כולה טס בחזרה לפאריס.

עם דיין אשתו של שר־החוץ לשעבר נפגש הבמאי פעם שנייה, אחרי שביקר בביתה וראה את אוסף המוצגים הארכיאולוגים של דיין. מימין נסטסיה. השניים היו נינוחים בחברתה.

עם אורי ליפשיץ (מימין) נפגש הבמאי בערב פתיחת תערוכתו החדשה של הצייר. הבמאי הצטלם ועזב עם מארחו ארנון מילצ'ן (באמצע).

עם צייצי ראש עיריית תל־אביב נפגש הבמאי בהקרנת הבכורה של סירטו „טס" בתל־אביב. הוא סיפר לצ'יצ' כי תל־אביב עיר יפה, והוא ורהב להביט בשפע הנערות הצעירות שבה. „חבל שבאתי לזמן כל כך קצר," אמר.

עם טופול התלוצץ הבמאי, כאשר זה הינחה את ערב הבכורה שלו בחסות מועדון „וראייטי" בישראל. פולנסקי וטופול כבר נפגשו בעבר כאשר עבדו עם השחקנית מיה פארו. ברקע נסטסיה והמפיק סם ויינברג.

מדוע רצה רפול את יצחק שמיר?

מתי מכוסס אבא אבן את ציפורניו?

אנשים

■ הבדיחות שמתהלכות השבוע: מדוע בחר **מנחם בגין**, **ביצחק שמיר** כמו־עמד לתפקיד שר־הביטחון? מפני שהרמטכ"ל **רפאל** („ר־פול") **איתן** דרש שהפעם יהיה שר־הביטחון יותר נמוך ממנו.

■ ועוד: מדוע התעכבה הידיעה על מינוי שר־הביטחון ביממה שלמה? מפני שלא הצליחו לאחר את הפרופסור **יצחק שווה**.

■ בדיחה אחרת: מהו ההבדל בין המשיח ומנחם בגין? המשיח אינו בא, ובגין אינו הולך.

■ הבדיחה האחרונה ש־מספר הפיזמונאי **דידי מני־** הבולשת. במקביל לכך פלשו בלשים לדירת אהובתו דאז, ורעייתו דהיום, **שולמית**. הם החרימו אצלה מסמכים. בין ה־שאר החרימו את מחברות יו־מנה האישי. כעבור כמה ימים החזיר הבלש את היומנים ו־אמר לשולמית: „התחלתי לק־רוא את העמודים הראשונים ואני יכול לומר לך, את כי־תבת באופן יוצא מן הכלל. הרומן שלך גם כן יפה, ולכן הפסקתי לקרוא את היומנים."

■ אחרי קונצרט בהיכל התרבות, שבו נוגנה יצירה אחת בלבד, התחייה של **גוסטאב מאהלר**, אמר המנחה **יעקב אגמון**: „איך אפשר להשוות זאת עם ח"כ **גאולה כהן**?"

כלל כתב־הגנה, ואם מסר ה־קבלן דבר מה להגנתו, עשה זאת בדרך אחרת.

■ איך הגיע התלמוד ה־בבלי לידי דידי מנוסי? ובכן, זהו סיפור. כאשר חזר **אירי זוהר** בתשובה, התערב דידי עם ידיד דתי על תלמוד בבלי, שתוך שנתיים יחזור זוהר מן התשובה. זוהר איכזב ונשאר נאמן לדת־ישראל. הידיד דו־דיע לדידי שעליו לקנות את התלמוד, אך אמר שהוא מוכן להשאיר את התלמוד בידי דידי, אם זה יתחייב לקרוא בו דף אחד בשבוע. דידי עמד על המקח, ולבסוף הסכים ה־דיד להסתפק בהבטחה של דידי לעיין בתלמוד מדי פעם. בהז־דמנויות נאותות. אחרי זה פנה

חלי גולדנברג

הדוגמנית־שחקנית בבכורת סירטה החדש „הפחדנים" באה עם אביה מאיר, שהוא חבר קואופרטיב „דן". „אבא תמיד אוהב את מה שאני עושה וחשוב היה לי לשמוע שהוא נהנה ממני בסרט ואת דעתו על המישחק," אמרה חלי. „אחרי עשרות תצוגות־אופנה שבהן ראה אותי, הוא שמח לראות שאני גם יודעת לשחק," אמרה.

זהבה שילון

מי שהיתה דיילת ב„אל־על" נסעה לפסטיבל קאן בלוויית בעלה הבמאי יגאל שילון. בעוד כשהבעל ניסה למכור את הסרט, הלכה זהבה להשתזף בחברתן של השחקנית גילה אלמגור ונילי ברקן, אשתו של יהודה ברקן, שגם הוא היה בפסטיבל.

אזרי כדע. שבוע לפני התפטרותו של **עזר וייצמן** אמר ליפשיץ: „בשבוע הקרוב יתפטר שר שני בממשלת בגין. אני מעריך שזה יהיה עזר וייצמן. אני רואה שמצבו של בגין מצויין, ואני מאמין שהממשלה תתחזק בעיקבות התפטרות זו." כאשר הגיע ליפשיץ שבוע אחרי זה לתחנה, התקבל שם בתשואות, ותחזיתו מן השבוע הקודם שודרה שוב בתוכנית.

■ המנחה **ירון לונדון** סי היא כי שני המינויים החדשים של מנחם בגין הם שמיר ופטרוזיליה.

■ בערב־הבכורה של סרטו של **רזמן פוזנסקי**, שנערך בחסות מועדון הרייטי בישראל, ניגש המנחה **חיים טיפי** אל נשיא הרייטי מנכ"ל בנק כללי **דויד שוחם**, ושאל אותו: „את מי עלי להזכיר קודם בדברי? אותך או את השרים הנמצאים במקום?" השיב לו שוחם: „בוודאי שאותי. שרים זה דבר מאוד לא קבוע בישראל."

■ באותו ערב נוכח גם רפי נלסון: עם תום הסרט פנה לחבריו והציע להם ללכת לבלות. „אבל קודם אני צריך לגשת לכספת שלי כדי להוציא משם משהו לשתייה," אמר. מסתבר כי בתוך הכספת שלו בתל־אביב שומר רפי תמיד בקבוק של ויסקי מעולה.

■ במישרדי הרבנות הראשית בירושלים קיבלו כל העובדים הזמנות לחתונת בתו של הרב הראשי הספרדי, הראשון־לציון **עובדיה יוסף**. רק אדם אחד לא קיבל הזמנה: הרב הראשי האשכנזי **שלמה גורן**.

■ בתוכנית־הרדיו לכל הדיעות **ראיין** מנכ"ל רשות־השידור **יוסף לפיד** את שר־המישפטים שמואל תמיר ואת עורך ג'רוזלם פוסט, **ארי ראט**, על חוק־הגנת־הפרטיות שליפיד סיפר כי בימי ה־שילטון הבריטי בארץ הוא היה חבר אצ"ל, ונתפס על־ידי

■ לתערוכת־צילומים של האשה העובדת, שנערכה בבית סוקולוב, היה אמור להגיע שר־הרווחה **ישראל כץ**. הוא לא הצליח לבוא, ושלח במקומו את דוברו, **אברהם הופמן**, שהתנצל בשם השר ואמר: „הוא עסוק בעבודת נשים — בישול במיטבח הפוליטי." הגיבה על כך מזכ"ל נעמת, **נאווה ארד**: „אני בטוחה שאילו אנחנו היינו מבשלות, היה יוצא מזה משהו יותר טוב."

■ עוגמת־נפש נגרמה לדובר עיריית תל־אביב **עמי קם שפירא**, שהוא גם דובר של סגן־ראש־הממשלה **שימחה ארליך**. בישיבת מועצת־המנהלים האחרונה של האגודה לתיירות, ששפירא משמש גם כדובר, ביקש שפירא משכורת בסך 27 אלף ל"י לחודש. חברי ההנהלה אמרו לו כי הם גילו כי המשכורת שלו היא בעצם 100 אלף ל"י לחודש, אך הוא הציע לפניהם את הנתו בילבד. הם לא אישרו את הדרישה. לפני כן דאג שפירא לפטר שתי עובדות בכירות בעירייה, **דבורה ציון** ו**רות קדמון**, ביגלל קיצוצים בתקציב.

■ במהדורת החדשות של מוצאי־שבת חזר שדר הטלוויזיה **דניאל פאר**, שלוש פעמים על העובדה כי הקבלן **אברהם רוזנשטיין** מסר עובדות מסויימות בכתב־ההגנה שהגיש, בעיקבות כתב־אישום על שוחד שהוגש נגדו. פאר לא ידע כי במישפט פלילי אין

יהודית נגר

הדוגמנית, מי שהיתה מלכת־המים לפני שנתיים, ביקרה בלונדון שם פגשה ב־מיסעדה את השחקנית האנגליה לסלי אן־דאון, שגילמה את תפקיד ג'ורג'ינה בסידרה האנגלית שירדה מן המסך הקטן, „אדונים ומשרתים". לסלי סיפרה ליהודית כי כבר לפני ארבע שנים סיימה את עבודתה בסידרה זו והיא עומדת להתחתן בקרוב. היא גם גילתה רצון לעזור ליהודית לפגוש בבמאים ומפיקים בריטיים.

דידי לח"כ **אברהם מזמר**, וזה השיג לו את התלמוד הבבלי... בחינם.

■ בשבוע שעבר פתח האסטרולוג **הרצי יפשיין** בפינה חדשה בגלי צה"ל, בתוכנית שעתיים משתיים שמגיש התלהב מאוד, כאשר צפה בתחרויות־השייט לבנות. לא רק ניצחונן הלהיב אותו, אלא בעיקר העובדה כי בתו **יעל** נמנתה על צוות החותרות. היא היתה בין החותרות של בית־ספר תיכון אליאנס ברמת־אביב, שהתחרו בבנות אילת. כאשר ניצחה הקבוצה של יעל, אמר ירון: „לפחות הדור הצעיר במישפחתי עושה חיל בספורט."

■ עם סיום קורס לקידום מעמד־האשה הודיעו יושבת־ראש האגף לזכויות־האשה, **זוהר קרתי**, ומנהלת הקורס, **נדיבה סגל**, כי בעליהן החליטו שבעיקבות הקורס הזה יערכו הם קורס לקידום הסמרטוט.

■ ח"כ אסתר הרליץ סיפרה באותו טקס כי ח"כ **אבא אבן** מתרגש מאוד לפני כל נאום שלו. הוא מכוסס את צפורניו. „אך אין הוא היחידי המתרגש. גם השחקן **לורנס אוליביה** מתרגש לפני הצגת המאה של האמלט."

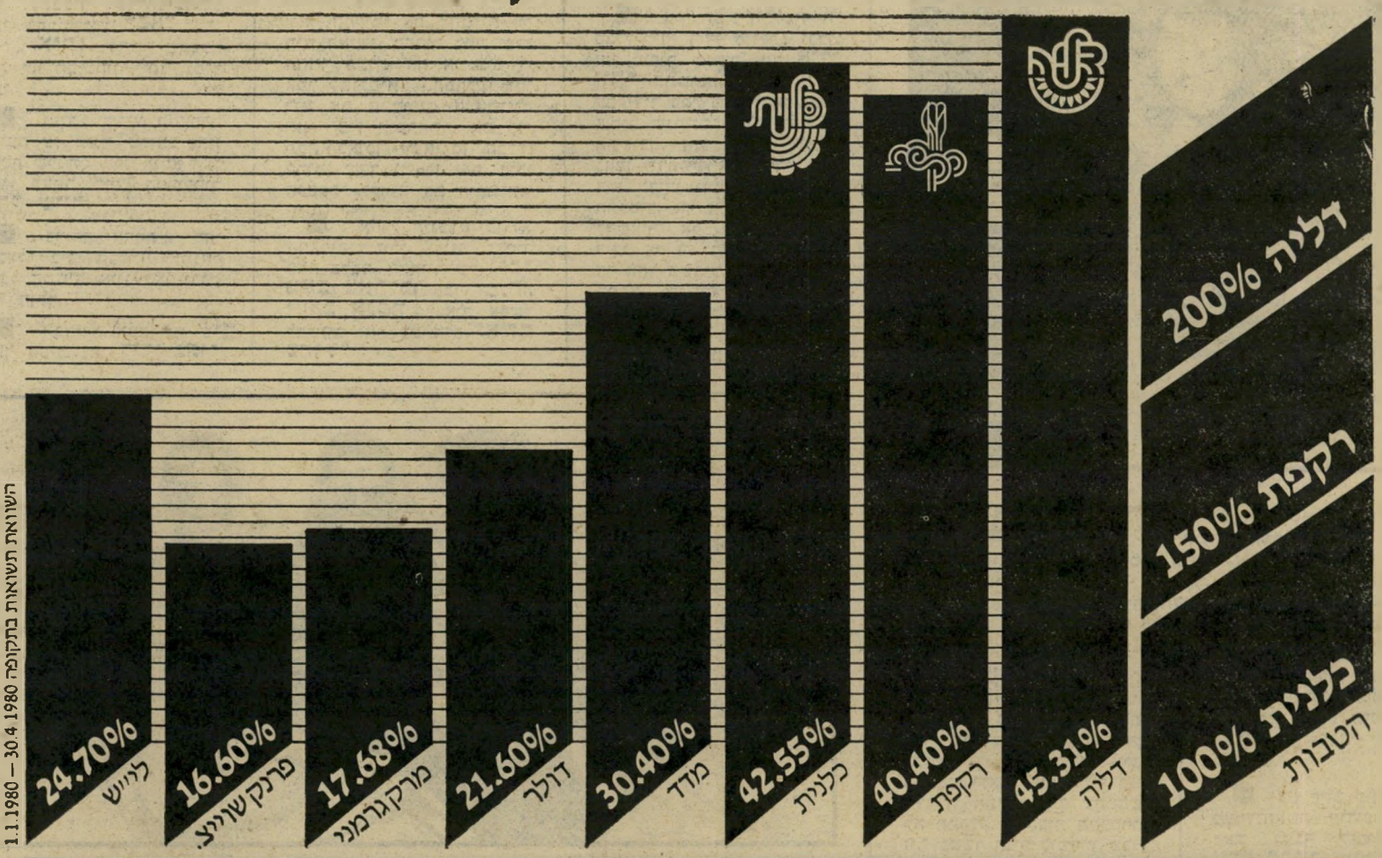
■ מי שנבחרה לנערת ישראל, **ענת זמיר**, סיפרה כי אחד מפרסי התחרות שקיבלה הוא הבטחה למישלוח תפוזים במשך כל השנה. „אך חודשיים עברו מאז הבחירה, ולא קיבלתי עדיין תפוז אחד אפילו!"

■ בית־המלון האילתי הסלע האדום עמד לארגן מיבצע של מיפגש רווקים והרוקות, אך הופתע מאוד שמאז נרשמו אף רווק אחד או רווקה אחת. המיבצע בוטל.

■ בסירטו החדש של **וודי אלן**, מנהטן, מופיעה לשניות אחדות הדוגמנית הישראלית **חני פרי**, המתגוררת בניו־יורק. אין לה בסרט תפקיד, אך העומדים לצידה מציינים כי היא חתיכה.

■ לתוכנית־הבידור לתיירים, רק בישראל, שמפיקה **מרים עציוני**, הגיע איש־עסקים אמריקאי, **סטנלי הופמן**. אחרי שחזר בתוכנית, הגיש למרים שיר שכתב על אודות הצברים הישראליים. בו במקום ביקש מהמנהל המוסיקלי של התוכנית, **משה קוֹ־פרבּיים**, לנגן אותו. מרים החליטה שהשיר טוב, ועכשיו לומדת הלהקה הישראלית את השיר של הפטריוט האמריקאי.

הטבות ותשואות גבוהות בדרך "בטוחה"

קרנות הנאמנות בניהול בטוחה מחלקות תעודות הטבה

חברת בטוחה, הנמנית על קבוצת כלל (ישראל) בע"מ, שמחה לבשר למשקיעים, בקרנות הנאמנות שלה, על חלוקת תעודות הטבה בשיעורים הבאים:

200%	150%	100%

יום ה־X לחלוקת תעודות ההטבה הוא ה־1 ביוני 1980, ויום ההקצאה 15 ביוני 1980.

קרנות בטוחה הניבו תשואה גבוהה

האמון אשר נתנו המשקיעים בקרנות הנאמנות של בטוחה הניב גמול והישגים. התשואה בכל אחת משלוש הקרנות היתה גבוהה במידה ניכרת מעבר לעליית המדד בארבעה החודשים הראשונים של שנה זו. באפריל 1980 גדל ערכן של דליה, רקפת וכלנית בכ־12.5% (בהשוואה לעליית מדד המחירים בחודש אפריל ב־10.20%). הקרנות בניהול בטוחה הניבו תשואה ריאלית גם לתקופה מיום ייסוד כל קרן (דליה במאי 1978, רקפת בדצמבר 1978, וכלנית באפריל 1979) ועד היום.

דרך "בטוחה"

זו הדרך של בטוחה: מחשבה פיננסית נכונה, מיומנות רבה, חלוקה יעילה של השקעות והבטחת צמצום הסיכונים.

סניפי חברת בטוחה עומדים לשירותך ברציפות בכל שעות היום בייעוץ ומציעים לך מיגוון שירותים וטיפול יעיל ומהימן בניירות ערך והשקעות.

סניף ראשי תל־אביב	טל' 03-611476
	טל' 03-624902
סניף רמת־גן	טל' 03-731384
סניף רמת־השרון	טל' 03-484122
סניף ירושלים	טל' 02-246881/3

בימים אלה נוספה אחות חדשה לדליה, רקפת וכלנית — ורד. זו תשקיע מירב משאביה באגרות חוב צמודות ובמטבע זר ועד 20% במניות.

בטוחה

ניירות ערך והשקעות בע"מ
חברה בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
נמנית על קבוצת כלל.

אין במודעה זו משום הצעה לרכישת תעודות השתתפות.

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

גניש קיבל רשיון קבלן בלתי־מוגבל

חברת „גניש שלום" בע"מ, השייכת לקבלן **אהרון גניש**, קיבלה ב־20 בפברואר מרשם־הקבלנים רשיון קבלן־בלתי־מוגבל בסכום הפעילות.

הרשיון נמסר לאחר משא־ומתן ממושך בין רשם־הקבלנים לגניש, שבמהלכו הגיש רשם־הקבלנים כמה תלונות נגד גניש, ביגל בנייה ללא רשיון־קבלן מתאים. מתן הרשיון הבלתי־מוגבל מהווה הישג ניכר לגניש, והוכחה ליכולת־הביצוע של חברותיו.

אהרון גניש החל את דרכו בבנייה כקבלן בהרצליה, שבה הוא גר. הזינוק הראשון שלו היה כאשר התקשר עם היהלומן **בן־ציון פוזיילוב**, מממן עסקי־הבנייה שלו. גניש בנה בהצלחה באיזור למ"ד בתל־אביב, במימון של פוזיילוב, ואחר עבר לפרוייקט של שלושה בתים בני 48 דירות, כל אחד בשיכון הוותיקים ברמת־גן, על קרקע שנרכשה מעיריית רמת־גן. גם פרוייקט זה מומן על־ידי פוזיילוב. לפני כמה שנים הסכים להיכנס לשותפות עם **בצלאל מיזרחי** ו**דויד שולמן** ז"ל, להשלמת בית „מרס", שבנייתו הופסקה בשלב היסודות בגלל קשיי מימון של מזרחי. גניש נכנס לשותפות אחרי שקיבל תנאים נוחים במיוחד, והוא בעל זכות־חתימה של יחיד בחברה המשותפת, בג"ש. עם סיום מכירת הבניין ל„בנק דיסקונט", תמורת 234 מיליון לירות, נשארו בחברה כ־150 מיליון לירות, חלקם של גניש ומיזרחי. כ־50 מיליון הושקעו ברכישת קרקע בהרצליה, בעיקר מחברת „שיכון־עובדים", והיתר, 90 מיליון, הושקעו בתוכנית חיסכון „תפוז" של „בנק דיסקונט". שווי ההשקעה כיום עולה על 140 מיליון לירות.

שותפות אחרת של גניש ומיזרחי קיבלה ממישרד־השיכון פרוייקט של 500 דירות ביבנה. הבנייה במקום משיגה את לוח־הזמנים רבים. עתה מנסה גניש לבדל להיכנס לעסקי־בנייה בירושלים.

„מיגוון" מציג תוכנית חירום כלכלית

תוכנית־חירום כלכלית, לחילוץ המדינה מן המשבר הכלכלי, מוצגת בגליון האחרון של „מיגוון", ביטאון מיפלגת־העבודה. התוכנית הוכנה בידי **יאיר צבן** ו־**ראול טייטלבאום**, והיא כוללת הצעות מפורטות. בכך היא שונה מתוכניות המלל של **גד יעקובי** ו**משה זנבר**.

היעד המרכזי של התוכנית הוא צימצום סלקטיבי של הצריכה הפרטית, תוך פיקוח חמור על המחירים, מלווה באמצעי־ספיגה ממשיים, פיסקליים בעיקר. התוכנית תנסה להקטין את מרחב המחייה של ההון השחור. הניסוח הסכמאטי של הספיגה האנטי־אינפלציונית מכוון להוריד את רמת־החיים של השליש העליון ב־10% עד 15% תוך שנתיים־שלוש, להקפיא את רמת־החיים של השליש האמצעי ולהעלות את רמת־החיים של השליש התחתון בכ־10%. אלה יגרמו להקטנת הצריכה הפרטית הכוללת במשך ב־8%.

האמצעים למימוש התוכנית הם פיקוח משולב ומלא על המחירים והרווחים במשך שנה אחת. לאחר מכן תיקבע רמת סיבסוד לכל מוצר ושירות חיוני. העלאות מחירים תופעלנה רק כתוצאה מהתייקרות חריגה של הייבוא. יש לצמצם מיכסי־מגן על מוצרי־ייבוא, שריווחיותם גבוהה, ויש להחזיר את הפיקוח על הריבית הבנקאית. כדי לפקח על הרווחים יש לתקן תקנות שתחייבנה פתיחת ספרי חשבונות ומאזנים של חברות ומיפעלים לביקורת ציבורית, כולל ועדי־עובדים. יש לנקוט צעדים חוקיים לצימצום דרסטי של פער־התיווך בענפי־המיסחר וקביעת תיקרה לתיווך. יש להטיל פיקוח על מחירי הדירות ועל שכר הדירה, ובכלל זה מתח ריווחי הקבלנים.

יש לבטל כל אפליה במיסוי על הכנסה מהון. על כל ההכנסות מהון, כולל ריבית, הפרשי־הצמדה ורווחי־הון בבורסה, יוטל מס־הכנסה מלא. את מס־ההכנסה יש להעלות ל־80% ולהטילו על אותם אנשים שהכנסתם השנתית, במחירי היום, עולה על מיליון לירות לשנה. אותם שהכנסתם שווה לשכר הממוצע במשק ישלמו מס בשיעור של 25% בלבד, ואותם שהכנסתם שני־שליש מן השכר הממוצע ישלמו רק 20% מס־הכנסה. יש לתת הנחה של 20% במס־הכנסה לעובדי־ייצור והנחה דומה, של 10%, ליתר העובדים, וזאת עד לתיקרת הכנסה של פעמיים השכר הממוצע במשק.

יש להטיל מס־הון נטו, בשיעורים מודרגים עד 5% לשנה, במשך שלוש שנים, על ריכוז הון שערכו יותר מחצי מיליון לירות במחירי היום, למעט דירה ומכונית אחת למישפחה. מס־ההון יוטל גם על רכוש כתכשיטים, תמונות וכספים.

יש לקבוע בחוק כי מי שהעלים רכוש או הכנסה ייראה כאילו ויתר עליהם, והרכוש יופקע. העלמת־מס תהווה עבירה פלילית, הכרוכה בעונשי־מינימום ובשיפוט מהיר. יש להטיל חובת הגשת דו"ח שנתי מקוצר על הכנסות מהון ורכוש על כולם.

כדי לייעל את הפיקוח ייקבע, כי כל אדם מבוגר יוכל להיות בעל חשבון־בנק אחד, לפי בחירתו. יש להקים מרכז למידע פיסקאלי, שיטפל בכל המידע שנצבר במישרדי הממשלה השונים על נישומים, ולהקים מחלקת חקירות מאוחדת של מינהל־הכנסות־המדינה.

כדי לעודד את החיסכון יש לתת פטור מכל מס לחיסכון בשיעור של שכר חודשי ממוצע למישפחה לנפש. סחירות הצמודים תבוטל, ומכירתן תותר רק אחת לשלוש שנים. פטור ממס על הצמודים ייתן רק במיסגרת החיסכון העממי של שכר חודשי ממוצע לנפש. על היתר ישולם מס־הכנסה מלא. כל הצמודים במשק יומרו בתעודות חדשות, רשומות על שם הבעלים. כל הלוואות הממשלה, כולל לתקציבי הפיתוח, תינתנה בהצמדה מלאה. יש להחזיר את הפיקוח על מטבע זר. יש לתת שער מועדף לתמורות־ייצוא ולקבוע היטל זמני על ייבוא מוצרים ושירותים, למעט ייבוא של חומרי־גלם. היטל הייבוא יוטל גם על נסיעות לחו"ל, למעט נסיעה אחת לחמש שנים. על רכישות מטבע זר יוטל מע"מ.

במשך שלוש שנים לא יתקבלו עובדים חדשים למנגנון הציבורי, במטרה לצמצמו ב־10% ריאלית. הוצאות הרווחה יגדלו רק בשיעור ריאלי. כל ההקצבות להתנחלויות מעבר לקו הירוק תוקפאנה עד לבירור גורלן המדיני. לא תינתנה הקצבות חדשות. תקציב הביטחון יקטן ב־5% לשנה במשך שלוש שנים. ההיערכות בדרום תבוצע במשך חמש שנים תחת שלוש. תוקם רשות ממלכתית שתרכז את כל הפעילות הביטחונית, כדי למנוע את הפיכתה למקור של התעשרות.

כדי לשנות את ההכנסה הלאומית יש לנקוט בכמה אמצעים. כל התשלומים לשכירים, כמו פרמיות, שעות־נוספות והוצאות רכב ייכללו בהכנסה לצורך פנסיה. שכר־המינימום יהיה צמוד לשכר הממוצע במשק, ויהיה 60% ממנו. תוספת־יוקר מלאה תשולם אוטומטית כל פעם שהמדד יעלה בשיעור גדול מ־3%, על משכורות בגובה שעד כפול מהשכר הממוצע. השכר ייקבע אחת לשנה. תקופת החזר המשכנתאות תוארך עד 25 שנה, תוך הגדלת החלק הלא־צמוד. תיאסר בניית דירות הגדולות מ־100 מ"ר, ויוטל מס שנתי על דירות ריקות. הקרקע לדיור לזכאים תינתן במחיר מסובסד, עם זכות־קדימה למדינה לרכוש כל מיגרש פרטי, שיוצא למכירה. תיפסק מכירת קרקע לאומית לבעלות פרטית.

יש להטיל פיקוח ציבורי על הבנקים. ייאסר עליהם להשקיע בעסקים אחרים, או להיות בעלי־חברות להשקעה, ויצומצם עיסוקם בבורסה. ענף ביטוח־רכב חובה יעבור לביטוח הלאומי. יוגבר הפיקוח על ביטוחי־חיים. במועצות המנהלים של בנקים וחברות־ביטוח יובטח מקום לנציגי ציבור, בהתאם לחוק.

הפסדי „פרודנשל" „גיעו למאות מיליוני לירות

הפסדי חברת־הביטוח „פרודנשל", עם חיסול עסקיה בישראל, יסתכמו במאות מיליוני לירות. „פרודנשל" פעלה בישראל באמצעות סוכנות של קבוצת בנק „קופת עם". עם רכישת הבנק על־ידי „בנק לאומי" עברה גם החברה למיסגרת קבוצת חברות הביטוח של „בנק לאומי" — קבוצת „איחוד". החברה האנגלית סבלה הפסדים כבדים בפעילותה בישראל, החליטה לחסל את עסקיה וייפתה את קבוצת „איחוד" להסדיר את התביעות התלויות ועומדות. התשלומים בגין תביעות אלה יסתכמו במאות מיליוני לירות ו„פרודנשל" תממן את כל התשלומים.

יציאתה של „פרודנשל" מישראל, והפסדיה הכבדים כתוצאה מכך יפגעו במאמצי חברות־הביטוח הישראליות להשגת ביטוחי־מישנה טובים בלונדון. כבר היום קשה לחברות ישראליות להשיג חברות בדרגה ראשונה לביטוחי־מישנה, בגלל ההפסדים הגדולים בביטוח אלמנטרי, שמהם סובלים מבטחי־המישנה בלונדון.

נפוסיזם בהוצאת „כתר"

הוצאת „כתר", שלה גם דפוס גדול בירושלים, עברה מחטיבת „כלל תעשיות" לחטיבת „כלל סחר". בראש „כלל סחר" עומד **משה שטיינגרט**, שהבריא את „טכסטיל בית־שאן". קונצרן „כלל" מקווה כי הוא יוציא את „כתר" מן המשבר החדש שאליו נקלעה.

עד שנת 1975 צברה „כלל" הפסדים של 28 מיליון לירות. הניהול הדינמי של **נחמן אוריאלי** נשא רווחים והחברה חיה עד היום ממיבצעי־המו"לות שנוהלו בתקופתו. אוריאלי פרש מ„כתר" לפני כחצי שנה. בתקופת המנכ"ל החדש, **אליאב כהן**, חזרה „כתר" לעסקים כושלים. הדבר לווה גם ב תופעות של נפוטיזם. מזכירת מערכת „כתר" היתה **דליה דברת**, אשתו של **אהרון דברת** מנכ"ל קונצרן „כלל". **נוח איתן**, גיסו של האחראי על „כתר" ב„כלל", **מאיר שני**, הוא מנהל המכירות של ההוצאה. אשתו, **חיה**, היא מנהלת חברת־הבת „אנציקלופדיה בריטניקה".

תברה חדשה למימון לרכישת ממוסים

חברה חדשה להשקעות הוקמה על־ידי **מרדכי בן־ארי**, לשעבר יושב־ראש מועצת־המנהלים של „אל על", **רוני פיינשטיין**, מנכ"ל עיריית ירושלים, עורך־הדין **דויד גלאס** ו**רפי הרלב**, שהיה מנהל „אל על". החברה תממן רכישות מטוסים לאותן חברות, שתוכלנה לשלם שכירות חודשית תמורת השימוש במטוסים.

„אינטל" השקיעה 40 מיליון דולר

חברת האלקטרוניקה האמריקאית הגדולה „אינטל", החליטה להקים בישראל מיפעל לרכיבים בהשקעה של 40 מיליון דולר. לפי התוכנית ייצא המיפעל ב־30 מיליון דולר לשנה. נציג החברה בישראל הוא ד"ר **דב פרומן**.

„אינטל" היא החברה האמריקאית הגדולה הראשונה הנכנסת להשקעה כבדה בישראל בתקופה האחרונה.

גובר הביקוש לאמנים ישראליים באמריקה

הזרם הגובר של היורדים הביא להגדלת הביקוש לאמנים ישראליים בישראל. לראשונה כדאי להביא אמנים ישראלים גם לקליפורניה. בניו־יורק פועלים כבר כמה אמרגנים ישראלים, המטפלים רק בהופעות של אמנים ישראלים בפני קהל ישראלי־יורד וקהל יהודי־אמריקאי. הבולטים הם מישרדיהם של **חיים טישמן**, בעלה של הזמרת **חנה אהרוני**, „ישראארט" של **נאווה בודינגר**, המייבאים את הצמד

מודעת פירסומת בניו־יורק
15 דולר לערב

יורם גאון ו**איליניות**. הצמד יתן שתי הופעות בקרנגי־הול בניו־יורק ועוד ארבע הופעות בלוס־אנג'לס, שיקגו, מונטריאול וטורונטו.

אמנים המופיעים לפני קהל יהודי מקומי זוכים בקהל גדול יותר. הפסטיבל החסידי, למשל, הופיע ב־62 ערים שונות, כולל מיספר ניכר של הופעות בניו־יורק. בדרך כלל הביקוש הוא לאמנים שדבר הצלחתם בישראל הגיע לידיעת היהודים בתפוצות.

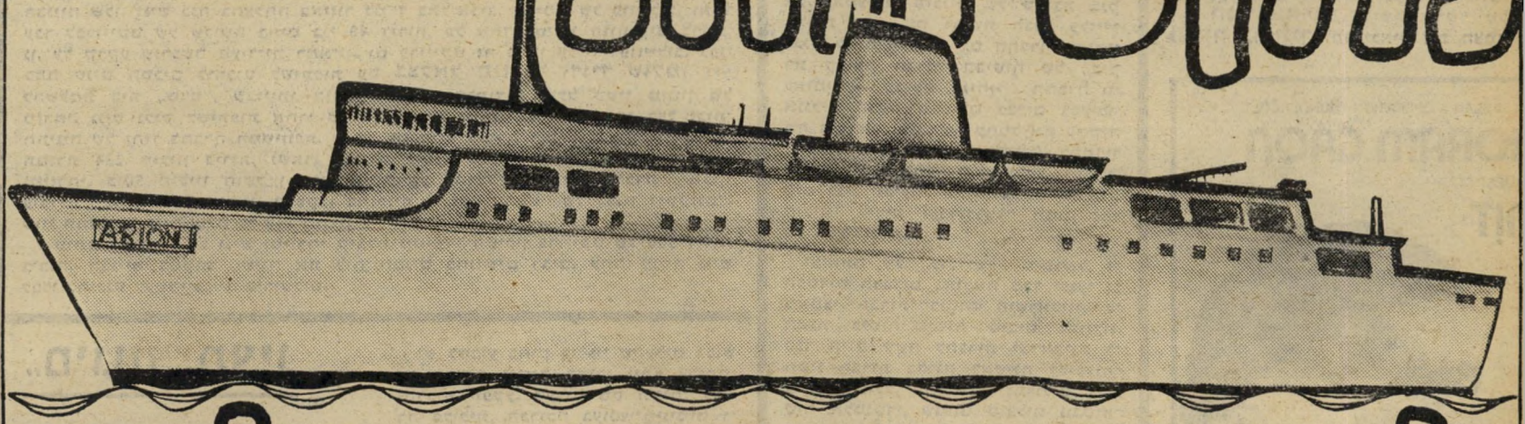
מחיר כרטיס ל„קרנגי־הול", להופעות גאון־איליניות, הוא בין 8.5 ו־15.5 דולר. שתי הופעות ב„קרנגי־הול" (שבו 2800 מקומות) מהוות הצלחה לאמן ישראלי. הקהל הניו־יורקי קולט עד חמש הופעות של אמן ישראלי לשנה; כל אמן יכול להופיע פעם בשנתיים. להופעת אמן טוב אפשר למכור כ־15 אלף כרטיסים בניו־יורק ועוד 7,000 בקליפורניה.

ההשקעה בהופעת אמן היא 7,000 דולר לשכירת קרנגי־הול לערב, כ־8,000 דולר לפירסום ועוד כ־2,000 דולר לנסיעות ואיכסון. את ההופעות מחוץ לניו־יורק מעדיפים המפיקים למכור לאמרגנים מקומיים תמורת סכום קבוע. אמרגנים כאלה מצויים בכל עיר שבה חיים ישראלים.

דפוס „ידום" יימסר ל„בנק למימון וסחר"

הנהלת „בנק המזרחי" החליטה שחברת ההשקעות של הבנק לא תרכוש את הדפוס, החייב לבנק כ־7 מיליון לירות. הדפוס יימסר לניהול ולהבראה לידי הבנק למימון וסחר, שאותו הקים „בנק המזרחי" עם קבוצת **יוסי ריגר־אבר־הם פילץ־אליעזר פישמן**. הבנק החדש יעסוק בעיקר בתחומי מרצ'אנט בנק.

ההפלגות נופש המהסיקות

ליון-צ'יס יון-צ'יטליה

בכל יום ראשון מחיפה

1 **שייט חופים, 7 ימים החל מ-375 $**

מידי יום ראשון שייט חופים עממי מישראל ליוון, אתונה והאיים המקסימים. ביקורים וסיורי חוף יתאפשרו באתונה, רודוס, מיטיליני, קפריסין וקוס. המחיר החל מ-375 $ בתא זוגי כולל ארוחות.

2 **נצל את מכוניתך לחופשה נהדרת עם משפחתך**

עם מכוניתך ליון, איי יון, רודוס, קפריסין ואיטליה.
קשר הפלגות יומי לנוסעים ומכוניות: **יון—איטליה** (ברנדיזי, אנקונה, ונציה). קל וזול יותר להפליג עם מכוניתך באניה אריון.

3 **יון המקסימה לצעירים, 14 ימי נופש במחיר 655 $**

14 ימי חופשה המשלבים הפלגה, סיורים באתונה ושבוע נופש בעיירת הקייט הבינלאומית גליפאדה. אפשרויות נוספות לסיורים אופציונליים מגוונים ברחבי יוון ושייט באיים. (בשיתוף עם פלתורס נסיעות ותיירות).

4 **יון הקלאסית, 14 ימי נופש במחיר 699 $**

14 ימי חופשה המשלבים הפלגה, סיורים באתונה ושבוע נופש במלון המקסים והמפואר VRAONA BAY
אפשרויות נוספות לסיורים אופציונליים מגוונים ברחבי יוון ושייט באיים. (בשיתוף עם פלתורס נסיעות ותיירות).

אלה הן רק חלק מתוך מגוון עשיר של תוכניות להפלגות נופש באניות פאר,
תוכניות נופש באתרי פאר, ותוכניות נופש נוספות המוצעות לך ע"י חברת י. כספי.
הנחות מיוחדות לקבוצות ולועדי עובדים.

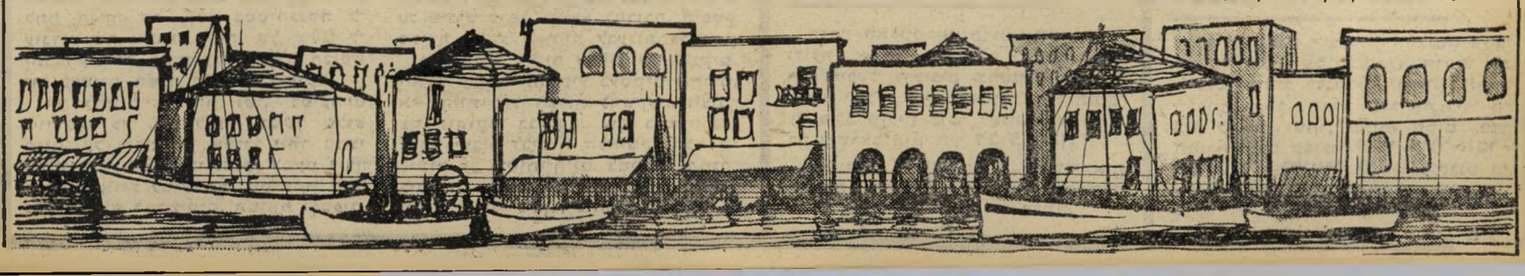
ההפלגה באריון היא חוויה • תאים זוגיים ממוזגי אויר עם שרותים צמודים • בריכת שחיה
תזמורת ריקודים • מטבח עשיר • דיסקוטק • בארים • חנות פטורה ממכס ועוד...

פרטים נוספים אצל סוכני הנסיעות בישראל ואצל

י. כספי בע"מ

אריון שנת בניה 1965
דרגת סיווג בטיחותית שנתנה ע"י
מנהל אגף הספנות והנמלים א"א.

חיפה: רחוב נתן קייזרמן 1, טל. 640093, 663026 • תל-אביב: רחוב לילינבלום 25, טל. 651412, 654366 • ירושלים רחוב ינאי 4, טל. 244266

מפרסם מס

מות השועל הזקן

עיניו הזכירו לי שועל זקן, פיקח מאד, מנוסה מאד. הן היו קטנות, מבריקות.

כשדיברתי עימו לראשונה, זמן קצר אחרי הכיבוש, היה מוחמד עלי אל־ג׳עברי הדיקטטור הבלתי־מעורער של הר־חברון. כמו החשמנים הנוצריים בכמה מערי אי־רופה בימי־הביניים, הוא איחד בידיו את השילטון הדתי והחילוני.

סיפרו שכאשר נכנסו חי״ל צה״ל לחברון, קרא המפקד לראש־העירייה. אל־ג׳עברי אמר לו: „באתם להתנקם על הדם שנשפך ב־1929.״

אל־ג׳עברי

המפקד ענה, לפי הסיפור: „לא יישפך דם, אם אתה תדאג שיהיה שקט בעיר.״ אל־ג׳עברי הבטיח שיהיה שקט. הבטיח וקיים. תושבי עירו האמינו כי הוא מנע מרחץ־דמים.

כשהכרתיו, כבר שמעתי עליו סיפורים רבים. סיפרו לי שהוא היה שר־חינוך מושחת, ושגבה באופן שיטתי 50 דינארים בכל מורה שרצה לקבל מישרה ב־בית־ספר בממלכת־ירדן. סעיד חמאמי, נציג אש״ף בלונדון שנרצח על־ידי שליחי־עיראק ביגלל שיחותיו עימי, סיפר לי כעבור שנים על פגישתו עם אל־ג׳עברי.

חמאמי, פליט מיפו, סיים את לימודיו ורצה להיות מורה. דודו, חניך אל־אזהר, סידר לו פגישה עם השר הכל־יכול.

„האם אתה מאמין באללה, בני?״ שאל השייח׳ הזקן את המורה הצעיר.

חמאמי, שלא היה דתי, השיב בהתחמקות: „אני מכבד את מסורת האיסלאם.״

„האם אתה קומוניסט?״

„לא, יא שייח׳.״

„האם אתה נאצריסט?״

חמאמי הסביר שהוא ערבי לאומי.

„האם אתה נאמן לאדוננו?״ שאל השייח׳, בהתכוונו למלך חוסיין.

התשובה לא סיפקה את השועל הזקן. הוא לא יכול היה לסרב לבקשת דודו של חמאמי, אך שלח את הצעיר למען. עיירה נידחת בגדה המיזרחית.

חמאמי הצטרף לפת״ח, השתתף בקרב כראמה ונרצח, לבסוף, מפני שדגל בשלום עם ישראל. אל־ג׳עברי שירת את המלך, התאים את עצמו לכובש הישראלי, והמשיך במסורת פלסטינית עתיקה: להסתדר עם הכוח בשׂ עד עבור זעם.

זכורה לי במיוחד שיחה עימו, שבה סיפר לי בארי כות על קורות חברון בימי מילחמת־1948, כאשר המצרים והירדנים נאבקו זה בזה על השליטה בהר־חברון תחת להילחם בישראל. הוא תיאר את שני הצדדים בליגלוג עוקצני. התגלגלתי מצחוק למישמע הסיפורים על המפקדים המצריים והירדניים. היה ברור שהשייח׳ בז להם, שהוא מתמרמר על אי־יכולתם או אי־רצונם להגן על העם הפלסטיני, ושהוא מאמין שעל הפלסטינים לקחת את גורלם בידיהם.

דיברתי עימו על ההצעה להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, לצד ישראל (רעיון שאש״ף התנגד לו אז בחריפות) ולא הופתעתי כאשר הביע תמיכה נלהבת ברעיון זה.

כאשר קם להיפרד אמרתי לו: „אני בטוח שהמדינה הפלסטינית תקום, ואני מקווה שאתה תהיה נשיאה הראשון.״

השייח׳ זרח מאושר ואמר: „אין־שא־אללה!״

נזכרתי באותו רגע לאחר מכן, כאשר הפך אל־ג׳עברי סוכן של המלך חוסיין. הוא הודח על־ידי הדור הצעיר בעירו, שמאס בזקן אשר היטיב להסתדר עם הכובש. רוח חדשה נשבה בחברון. הפטריוטיזם הפלסטיני תבע ביטוי נמרץ יותר. הפרובוקציות של המתנחלים בקריית־ארבע הוציאו את הדיפלומטיה הערמומית של אל־ג׳עברי אל מחוץ לאופנה. במקום השועל הזקן בא פאהד קוואסמה, בן של מישפחה יריבה, נציג הדור החדש.

אל־ג׳עברי ראה, כנראה, בחוסיין מישענת אחרונה למעמדו בהר־חברון. אך מעולם לא האמנתי בנאמנותו לחוסיין, כשם שלא האמנתי בידידותו עם משה דיין. בדרכו שלו היה אל־ג׳עברי פטריוט פלסטיני. אך דרכו היתה דרך של דור, שאבד עליו הכלח. דרך של דיפלומטיה ערמומית, גמישות כלפי הכובש, הליכה בין טיפות־הגשם, פאטאליזם מוסלמי ודאגה לאינטרס פרטי.

כשנפטר בשבוע שעבר, כבר היה השייח׳ מוחמד עלי אל־ג׳עברי אנאכרוניזם.

סמלת לסבית

האם מותר לחיילת להיות לסבית? לשון אחרת: האם טעמו של אדם בעניינים־מין הוא עניינו של הצבא? מרים בן־שלום, בת ה־32, סולקה מצבא־הקבע אחרי שהודיעה רשמית שהיא לסבית. היא פנתה לבית־המישפט. השופט החליט שהצבא אינו יכול לפטר אדם בשל נטיותיו המיניות, אלא אם כן הוכח כי נטיות אלה מסריעות לו — או לה — למלא את תפקידו/ה ביעילות. ואילו בן־שלום היתה חיילת לדוגמה. לא הובאה שום הוכחה לכך שעסקה ביחסי־מין הומו־סכסואליים עם חיילות אחרות, או שהציעה להן הצעות ברוח זו.

הסמלת בן־שלום שמחה על ההחלטה. היא תבעה להחזירה מייד לצבא. „הייתי טובה מאד בתפקידי,״ אמרה, „מעולם לא הפרעתי לאיש.״

זה יכול היה להיות סיפור מעניין, אילו קרה ביש־ראל. אך הוא מעניין שיבעתיים, מפני שקרה בארצות־הברית. הסמלת מרים בן־שלום שירתה באוגדה 84 של חיל־המילואים במילווקי, והשופט טראנס אוואנס קבע כי פיטוריה סותרים את התיקונים מס׳ 1, 5 ו־9 לחוקת ארצות־הברית.

לדעתי, החלק המעניין ביותר בסיפור זה הוא דווקא שמה של הגברת: מרים בן־שלום. אין זה שם יהודי. זהו שם ישראלי מובהק. אין ספק כי הסמלת היא יורדת ישראלית, או בת של יורדים מישראל.

וזה מעורר מחשבות נוגות. מסתבר שלצד הפזורה היהודית מתגבשת עתה פזורה ישראלית, עם שלם של יורדים, מאז קום המדינה, שמיספרם כבד מגיע — אולי — למיליון נפש. בניו ובנותיו של עם זה משרתים בצבאות זרים, משלמים מס־הכנסה במדינות זרות, קשרו את גורלם לגורל עמים זרים.

עלינו להתרגל לכך שניתקל מעתה בתדירות גוברת והולכת בשמות ישראליים מובהקים, צבריים למהדרין בידיעות ששוב אין להם שום קשר עם ישראל.

המרגל הנוראי

זה היה בנובמבר 1958. אחד מידידי צילצל לי. „שמעת מה קרה?״ שאל בקול רועד מהתרגשות. „זה עדיין סודי לגמרי. תפסו את אהרונצ׳יק בריגול!״

„שטויות!״ הפלטתי.

זאת היתה תשובה אינסטינקטיבית, כהרף־עין, ולא משתי ממנה בכל החודשים והשנים שלאחר מכן.

כעבור שלוש שנים צילצל לי ידיד אחר. „שמעת מה קרה?״ שאל בקול רועד מהתרגשות. „זה עדיין סודי לגמרי. תפסו את בר בריגול!״

„באמת?״ קראתי. „מעניין!״

המוח האנושי מאחסן בקירבו מיליוני התרשמויות קטנטנות. ברגע הנכון, במהירות העולה על זו של מחשב אלטקרוני, נבדקות כל ההתרשמויות האלה ומוסקת מסקנה.

במיקרהו של ישראל בר. ברגע שנמסרה לי הידיעה על מעצרו שמעתי מעין „קליק״ במוחי.

הכרתי את בר היטב, וחיבבתיו. הוא מסר לנו ידיעות סודיות רבות על המתרחש בצמרת המישטר הבן־גוריוני, והיה זה תענוג להחליף עימו דיעות על בעיות הביטחון של המדינה. הוא היה איש מבריק, מרתק — אך גם מורכב ומיסתורי. נראה שבתת־ההכרה שלי הצטברו במשך הזמן כמה וכמה שאלות ותמיהות. פה ושם לא הסתדרו הדברים, לא התאימו הרשמים. כשנעצר, הסתדרו פיתאום כל התמיהות וההתרשמויות. אישיותו, דיעותיו, מעשיו. כולם התאימו לעבירה שעליה הורשע כעבור זמן מה.

במיקרהו של אהרונצ׳יק — כפי שכולנו קראנו וקוראים לאהרון כהן משער־העמקים — היתה תגובתי הפוכה. הרעיון שאיש זה יעסוק בריגול נגד המדינה היה מיפלצתי. זה לא התאים להרכב אישיותו, לתכונותיו, לדיעותיו, למעשיו. הייתי בטוח להלוטין כי זהו חשד מגוחך.

במהלך החקירה והמישפט הצטיירה לנגד עיני תמונה ברורה של הענין. אהרונצ׳יק, שהיה תמיד פעיל מטעם השומר־הצעיר במגעים עם ברית־המועצות ועם הערבים, קיים פגישות עם נציג מדעי סובייטי, מבלי להעלות על דעתו שזהו מרגל של הקג״ב. אהרונצ׳יק ביקש לשכנע אותו שעל ברית־המועצות לשנות את יחסה לציונות ולישראל. את הפגישות קיים במחתרת, מפני שהנהגת מפ״ם דאז וחבריו בקיבוץ היו רואים אותן בעין רעה מאד. במהלך השיחות סיפר אהרונצ׳יק לרוסי על זרמים פוליטיים במדינה, ובעיקר על תנועות־השלום. בחיפוש שנמצא בביתו נמצא חומר כתוב ב„צופן״ תמים — למשל, שמותיהם של ראשי „הפעולה השמית״, וביניהם שמי, נרשמו בסדר הפוך (ירנבא במקום אבנרי, וכו׳).

לכאורה, היו פה כל היסודות של פשע־ביטחוני: פגישות במחתרת עם רוסי, ריישומי־צופן, ומה עוד. אך מי שהכיר את אהרונצ׳יק ידע שזוהי הצטברות של שטויות.

אהרונצ׳יק

לצד למדנותו המופלגת ו־תבונתו כהוגה־דיעות מדיני מצטיין אהרונצ׳יק ב־תמימות של נער. פגישותיו עם הרוסי היו מאד בלתי־נבונות, אך תמימות. הוא מסר לו חומר גלוי, שאינו סודי ואינו נוגע לביטחון המדינה. אין ספק שכוונותיו היו שהורות לחלוטין.

בית־המישפט דן אותו בעוון ריגול, וקבע בפסק־הדין שהחוק מכריחו לעשות דבר „שהדעת אינה סובלתו״ משום שהוא מאמין כי אהרונצ׳יק לא מסר שום סוד. כתוצאה מכך תוקן החוק, ונוצרה עבירה חדשה: „מגע עם סוכן זר״. אני מאמין כי ב־1980 היה כל בית־מישפט בישראל מזכה את אהרונצ׳יק, תוך קבלת הטענה שהוא לא התכוון לפגוע בביטחון־המדינה, ושהיה לו הסבר סביר לפגישותיו.

עמדתי לצידו של אהרונצ׳יק לכל אורך הפרשה, ולא הצטערתי על כך. זכורני פגישה על הדשא שליד ביתו בשער־העמקים, שעות מעטות אחרי ששוחרר מן המעצר, לפני המישפט. „אורי,״ אמר לי, „קראתי מה שכתבתם במשך הזמן על הש״ב, וחשבתי שאתם ממציאים דברים או מגזימים. עכשיו אני יודע שמה שכתבתם זה אפס קצהו של מה שקורה באמת.״ הכוונה היתה לש״ב של ימי איסר הראל ואנשיו.

כיום אין עוד אדם נבון בארץ המפקפק בטוהרו של אהרונצ׳יק. בית־המישפט השתנה. השב״כ השתנה. הזיוירה השתנתה.

אהרונצ׳יק נשאר אהרונצ׳יק. השבוע מלאו לו 70 שנה.

לכל אדם יש הרבה אבות רוחניים, שעיצבו את עולם מחשבותיו. לרוב אין אדם מודע להשפעות אלה. אינני יוצא מכל זה. אך אני יודע כי אהרונצ׳יק השפיע השפעה רבה מאד על גישתי המדינית — וזאת שנים רבות לפני שהכרתיו אישית. יותר מכל אדם אחר, הוא שיכנע אותי שיש עם פלסטיני, ושזהו גורם מרכזי ונפרד, שעימו עלינו לעשות שלום. אם אני דואג מאז 1948 בהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, תוך שלום וכבוד הדדי, הרי זה במידה רבה תודות (או באשמת) אהרונצ׳יק. עד היום אני מקשיב בעניין ובהנאה אינטלקטואלית לניסוחיו. הוא אחד המיזרחנים הרציניים המעטים בישראל.

חוץ מזה, הוא גם מייצר בביתו יין מצויין.

עונש אכזרי

ליבי, ליבי לאליהו בן־אלישר.

הוא צריך להסביר לנשיא אנוור אל־סאדאת את המדיניות של מנחם בגין, וזוהי משימה בלתי־אפשרית.

בן־אלישר

אבל על כך אינו ראוי לרחמים. הוא מאמין במדיניות זו, והוא מאמין בבגין. מגיע לו.

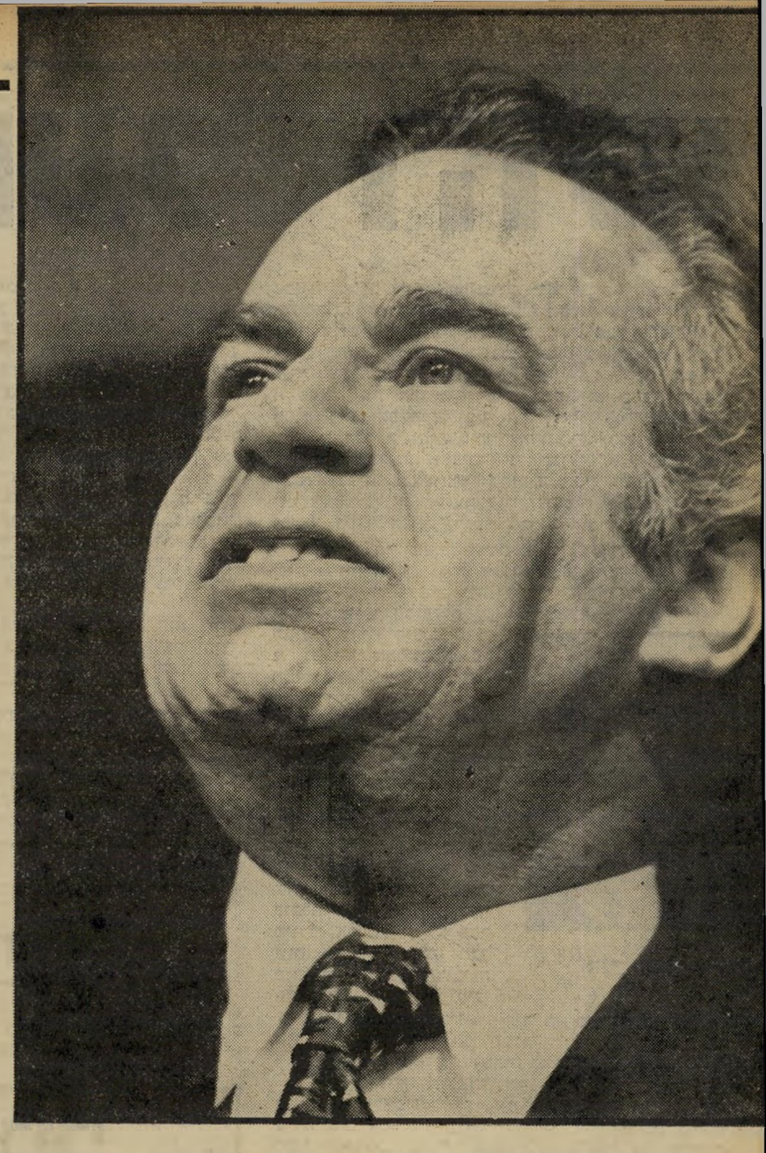
אבל לצעוד ברגל ביום חמסין קאהירי, בחום של 42 מעלות, לאורך קילומטר וחצי, כשהוא לבוש בחליפה וענוב עניבה, כדי להיפגש עם סאדאת בשבת ולהסביר לו את דיעות בגין — זהו עונש כבד מדי. מה שנקרא בשפת החוק האמריקאי „עונש בלתי־רגיל ואכזרי״.

פיקוח־נפש דוחה שבת. אני מציע לרבנות הראשית להוציא היתר מיוחד לשגרירנו בקאהיר לנסוע ב־מכונית ממוזגת־אוויר, כל אימת שהנשיא המצרי מזמין אותו בשבת כדי לשמוע הסבר להברקה המדינית האחרונה של מנחם בגין.

חולירע בריבוע (2)

המשך הניתוח של חוק־התועבה המתעטף באיצטלה של „חוק הגנת הפרטיות"

פרשות אסורות

שר־המישפטים תמיר: לא אוהב תמונות

בראשית שנות ה־60' התהלכה במערכות העיתונים בלונדון ידיעה מדהימה. היא אמרה כי שר־הביטחון הבריטי, ג'ון דניס פרופיומו, מקיים יחסים אינטימיים עם יצאנית בשם כריסטין קילר, וכי אותה יצאנית היא בוזמנית גם פילגשו של אחד הנספחים הצבאיים של בריה"מ־המועצות בלונדון.

הידיעה עברה מעורך לעורך, ואיש לא העז לפרסם אותה. הכל הבינו כי זהו עניין בעל חשיבות ציבורית עליונה, מכיוון שהאחראי העליון לביטחון המדינה עלול להיות קורבן לסחיטה מצד מערכת־הביון הסובייטית. אולם העורכים חששו שמא הטיפול בפרשה זו יסבך אותם במישפטים מסוכנים.

בבריטניה אין חוק להגנת הפרטיות, מסוג זה המוצע עכשיו על־ידי שמואל תמיר בישראל. שוב ושוב נתמנו בבריטניה ועדות לבדיקת סוגיה זו, ובכל פעם סירב הפרלמנט הבריטי לחוקק חוק כזה.

אך גם חוקי־החדיבה והתקדימים הקיימים במישפט הבריטי היה בהם די כדי להרתיע את העורכים.

לבסוף התפוצצה „פרשת פרופיומו" הגדולה, שר־הביטחון הודח והוסקו מסקנות מרחיקות־לכת לשמירה על ביטחון־המדינה.

בשלהי הפרשה נערכה גם נתיחה־שלאחר־המוות בקרב העיתונות הבריטית, והכל היו תמימי־דעים כי העיתונות מעלה בתפקידה בסרבה לפרסם את הדברים מייד כשנודעו לה.

יתכן שמסקנה זו היא שהרתיעה מאז את הפרלמנט הבריטי מלחוקק חוק־תמיר שכזה.

החוק להגנה על העסקנים, המתעטף באיצטלה של „חוק הגנת הפרטיות", המוצע עתה על־ידי תמיר, יהפוך כל פירסום כזה בישראל לעבירה פלילית ולעוולה אזרחית. אחרי קבלתו לא יוכל שום עיתון ישראלי לפרסם פרשת־פרופיומו ישראלית — אם תתרחש — מבלי להסתכן בתביעת־נזיקין ענקית ובשליחת עורכיו ועובדיו למאסר של שנה אחת.

כל פירסום על יחסי האינטימיים של שר־הביטחון עם יצאנית, גם אם היא במיקרה פילגשו של מרגל, יפגע בפרטיות של השר.

„פרשת אלישבע"

אין צורך לנדוד לבריטניה, כדי לחפש פרשיות שפירסומן יהיה בלתי־אפשרי. בסוף 1972 הגיעה למערכת העולם הזה ידיעה, שהיה קשה להאמין באמיתותה. המערכת כימעט וסירבה לאפשר לכתב לבדוק אותה, מפני שזה נראה כביזבוז זמן. אולם הבדיקה הוכיחה את אמיתותה.

מסתבר כי שר־הביטחון הישראלי דאז קיים יחסים אינטימיים עם גברת צעירה בעלת רקע מפוקפק מאוד, שהציעה לו את חסדיה במיסגרת מאמציה להגן על אחיה, חייל שנתפס בעבירה פלילית. השר נפגש עם הגברת באופן קבוע, שיחותיו עימה הוקלטו על־ידי אמה, והוא ניהל את ענייני המדינה והביטחון בטלפון מחדר־המיטות שלה. הוא חשף את עצמו לרווחה לסחיטה, ואף נאלץ לשלם לגברת סכום־כסף נכבד.

העולם הזה פירסם את הפרשה, שזכתה בכינוי „פרשת אלישבע", על שם הגברת הנוגעת בדבר, אחת אלישבע צ'יזיס. למרבה הצער, לא הביא הפירסום להסקת מסקנות.

יתכן שאיזו נאדין אז השר להתפטר, היו נמנעים כמה מן האסונות של יום־הכיפורים.

אין ספק שהיתה לפירסום זה חשיבות ציבורית. אך לפי חוק־הגנת־הפרטיות של שמואל תמיר יהיה פירסום כזה אסור בתכלית.

מכאן אפשר לעבור לפרשה פרטית אחרת, העומדת עתה במרכז אחת המערכות במאבק על הנשיאות בארצות־הברית.

הסנאטור אדוארד („טד") קנדי בילה ערב אחד בחברת כמה מעוזריו וצעירות אחדות. הוא לקח את אחת הצעירות במכוניתו הביתה. בדרך, אולי בהיותו שיכור, נפלה המכונית לתוך הים, הסנאטור הציל את עצמו והניח לנערה לטבוע.

פרשה זו עוררה — ועדיין מעוררת — שאלות רבות. כימעט כולן נמצאות בתחום הפרט. מה היה טיב היחסים בין הסנאטור ובין אותה הנערה? האם היתה סיבה אינטימית כלשהי לכך שהסנאטור לא התאמץ להצילה? האם התנהגותו המוזרה לאחר המיקרה, כשנמנע מלהזעיק את המישטרה, באה כדי לחפות על עובדות שהוא ביקש למנוע את פירסומן?

העיתונות האמריקאית מתחקה אחרי המאורעות ומנסה לפענח שאלות אלה, שיש להן השלכות רבות על כישורו של הסנאטור לכהן עתה כנשיא מעצמת־העל. זה תפקידה וזו חובתה.

אך שום עיתון אמריקאי לא יכול היה לעשות כן, אילו היה קיים בארצות־הברית חוק־תמיר — חוק האוסר את העיסוק בעניינים פרטיים, גם (ואולי בעיקר) של אישי־ציבור, גם כשיש להם חשיבות ציבורית ממדרגה ראשונה.

כפי שניווכח בהמשך הניתוח של הצעת־החוק, אין לעיתונאי שום הגנה אמיתית בבואו להתחקות אחר איש כמו הסנאטור קנדי בפרשה כזאת, ואין הגנה אמיתית על עניין בעל חשיבות ציבורית.

בבריטניה התרחשה לאחרונה פרשה פרטית נוספת, שהיה לה עניין ציבורי רב. מנהיג המיפלגה הליברלית, ג'רמי תורפ, נאשם בהשתתפות ברצח, על רקע יחסים הומו־סכסואליים עם צעיר שהיה, כנראה, זונה ממין זכר. המנהיג זוכה מן האישום, אך טיב היחסים שבהם הסתבך בוודאי הטיל ספק בכושרו למלא תפקיד לאומי חשוב.

אילו היה קיים שם חוק־תמיר, איך היתה העיתונות יכולה לגלות את יחסיו של המנהיג הדגול עם הרפתקן סחטני?

„הכל אסור, אך במיוחד..."

בשנה שעברה הוקרנה על מירקע הטלוויזיה הישראלית סידרה שהוקדשה כל־כולה לעבודתו של עיתון אמריקאי יומי. היא נקראה על שם העורך הדמיוני, לו גראנט.

אפשר לקחת את פרקי הסידרה, ולהוכיח שכימעט כולם סותרים סעיף זה או אחר של חוק־תמיר. הצופים, שעקבו בהערצה כה רבה אחרי עלילותיהם של לו גראנט וחבר עובדיו, צריכים לדעת כי עבודה זו אפשרית רק מפני שבארצות־הברית מכיר החוק באינטרס העליון שיש לציבור בקיום עיתונות חופשית, חוקרת וחושפת.

משום כך, רוב המיגבלות שמבקש חוק־תמיר להטיל על העיתונות בארץ, כשם קדושת הפרטיות, היו נמחקות שם על־ידי בית־המישפט, בטענה שהן סותרות את החוקה.

הבה נבדוק את המיגבלות האלה, אחת לאחת.

סעיף 1 של הצעת חוק הגנת הפרטיות — תש"ם — 1980: אוסר ביכלל "פגיעה של אדם ב„פרטיות זולתו ללא הסכמתו" — וכפי שכבר ציינתי בהתחלת סידרה זו (העולם הזה 2230) אין בחוק שום הגדרה מהי פרטיות. הכל אסור — מבלי שהאזרח ביכלל, והעיתונאי בפרט, יוכל לדעת מראש אם מעשה מסויים שלו מותר או אסור על פי חוק זה.

די במחדל זה כדי לפסול את ההצעה כולה.

בסעיף 2 באה רשימה של איסורים מפורטים. רשימה זו אינה מבטלת את הכלליות של האיסור הכוללני, מפני שנאמר בסעיף זה כי אסורה „פגיעה בפרטיות ל ר ב ו ת..." זאת אומרת: ה כ ל אסור, אך ב מ י ו ח ד אסורים הדברים המופיעים ברשימה. על כל פגיעה אפשר לתבוע נזיקין בסכומי־עתק, בלי הגבלה. על הדברים המופיעים ברשימה אפשר לשלוח עיתונאים לכלא. נ ו ס ף על תביעות־הנזיקין.

ואלה המעשים האסורים:

- **„ביזוי או התחקות אחר אדם או הטרדתו."**

זהו סעיף מדהים בכוללנותו. מה נקרא „להתחקות" אחר אדם?

לפי מילון גור, „להתחקות" פירושו ללכת בעיקבות אדם, לשמור על צעדיו ומעשיו של מישהו. שנאמר, בספר איוב: „על שורשי רגלי תתחקה".

אפשר לטעון כי כל פעולתו של עיתונאי היא התחקות אחרי בני־אדם, שמירה על צעדיהם ומעשיהם, בייחוד כשהם אנשי־ציבור או אנשים העוסקים בדברים שיש בהם עניין ציבורי. העיתונות הלוחמת, המגלה והחושפת בוודאי עוסקת בכך יום־יום.

עד כמה שחדבר נשמע כמדהים, סעיף קטן זה אוסר למעשה את עיקר פעולתה של העיתונות, חוץ מאשר פירסום קומוניקטים של הממשלה, דיווח על שערוריות בכנסת ותיאור מעשיו (הפומביים) של השר שמואל תמיר.

הקורא שיתקשה להאמין לקביעה זו יחפש בהצעת־החוק לשווא הגנה כלשהי על העיתונאי העוסק במלאכתו. יש בהצעת־החוק הגנה על בלשים פרטיים, ששום מיגבלה לא תחול עליהם, וגם על אנשי המישטרה ושרותי־הביטחון. העיתונות פשוט אינה קיימת בין המוסדות המלאים תפקיד ציבורי במדינה.

עיתונאי נאלץ לא פעם לעקוב אחרי אדם, כדי לחקור פרשה של שחיתות, פשע,

מעילה באמון הציבור ועוד. אין פירוש הדבר שמותר לו להטריד אדם. אולם אין שום צורך בחוק חדש כדי למנוע זאת. קיימים בארץ שני חוקים — פקודות הנזיקין האזרחיים וחוק העונשין 1977, האוסרים את הטרדת היחיד והמטילים עונשין על מי שמפר איסור זה.

מסתבר, איפוא, כי הסעיף בהצעת־החוק של תמיר אינו בא למנוע הטרדה של אדם, האסורה בלאו הכי גם כיום, אלא דווקא „התחקות" ש א י נ ה בגדר הטרדה — סעיף המכוון כולו, ובבירור, נגד פעולת העיתונות.

● **„האזנה האסורה עד פי החוק."**

צריכים לקרוא חמש מילים אלה פעמיים, כדי להבין את שיטתו של תמיר.

מה הטעם לאסור כחוק כ' מה שכבר אסור עד פי חוק א'?

לכאורה, זה מגוחך. למעשה יש בזה מידה רבה של ערמומיות. כי סעיף קטן זה נועד לצורך הסוואה. מכיוון שכל אדם מתנגד להאזנת־סתר, הרי הוספת סעיפים כאלה בהצעת־החוק באה לנצל התנגדות צודקת זו כדי לעורר את הרושם שגם הסעיפים האחרים הם בעלי אופי דומה. בבחינת: „אסור לרצוח, לאנוס, לשדוד ולפרסם מאמרים נגד שר־המישפטים ומיפלגתו." מי שמתנגד לרצח, לאונס ולשוד יכול להתפתות לחשוב כי גם העבירה הרביעית היא מסוג זה.

● **„צילום אדם כשהוא ברשות היחיד."**

גם זהו סעיף מייותר לגמרי. העניין מהווה הסגת־גבול, ויש סעיף מפורש נגד הסגת־גבול גם בחוק העונשין וגם בחוק הנזיקין.

יכול להיות ויכוח על מיקרה־גבול (למשל: צילום אדם בפתח דירתו) אך אין ויכוח על העניין עצמו.

הסעיף מיותר לחלוטין, ואינו מוסיף דבר על המצב החוקי הקיים.

אם כן, לשם מה הוא בא? לכך יש הסבר פשוט מאוד: הוא בא להצדיק את הסעיף־הקטן הבא אחריו, שהוא שונה לגמרי, ובעל אופי הפוך. הנה הוא:

● **צילום אדם ברשות הרבים או פירסום תצלומו ברבים, בנסיבות שבהן הצילום או הפירסום עלול להכיאו במבוכה.**

במילים פשוטות: אסור לצלם אדם ההולך ברחוב, המשתתף בסעודה ממלכתית, הנואם בוועידה מיפלגתית. אסור לעיתון לפרסם תמונה כזאת, אם הדבר „עלול להביאו במבוכה".

מה זה „מביא במבוכה"? הרי זוהי אמת־מידה סובייקטיבית לגמרי. מה שמביא במבוכה את פלוני, לא יביא במבוכה את אלמוני. פלוני אינו אוהב שיצלמוהו כשהוא אוכל, מפני שהוא אוכל כמו חזיר. אלמוני אינו רוצה להופיע בחברת מזכירתו, מפני שהוא חושש מפני אשתו. פלמוני חושש שמא יצלמוהו מנמנם בשעת נאום חברו.

וגם בכך לא די. לא נאמר: „מביאו במבוכה". נאמר: „עלול להביאו במבוכה".

במילים אחרות: כך תצלום יהיה אסור, אלא אם כן המצולם מסכים לכך.

הומוריסט יכול היה לקרוא לסעיף זה „סעיף תמיר". רגישותו של שמואל תמיר לתצלומים היא מן המפורסמות, וגורמת לציתקוקים במערכות של כלי־התיקשורת. יש לתמיר תמונה אחת, שצולמה לפני שנים הרבה. הוא נראה בה צעיר, סימפאטי, רזה, חכם, טוב־לב — תכונות החסרות, משום־מה, בתצלומיו המאוחרים. אנשי תמיר מקפידים לספק תמונה זו לעיתונים ולטלוויזיה — והיא המופיעה בהם באופן קבוע. (כאשר יוקרן בפעם הבאה תצלום של תמיר על מירקע הטלוויזיה, שים לב לתמונה זו. היא תשעשע אותך.)

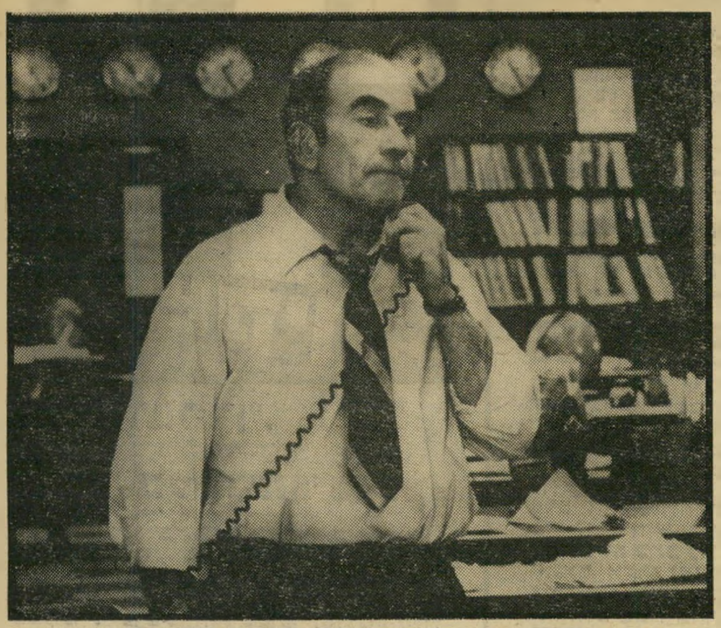
אך למעשה נוח סעיף זה לכך העסקנים. הרי זה גן־עדן ממש לפוליטיקאים: כך אחד יקבע בעצמו איזה תצלום שלו יתפרסם — כמו דיקטטור כרושצ'וב או פאשיסטי.

הדבר נאמר בפירוש בדברי־ההסבר הרשמיים להצעת־תמיר: „איסורים אלה מבוססים על ההשקפה שדמות דיוקנו של האדם היא חלק מפרטיותו." כל אדם. גם פוליטיקאי. גם שחקן־תיאטרון. גם כוכב־קולנוע.

חקיקת סעיף זה תשנה את חזות העיתונות והטלוויזיה עד ללא הכר. רוב התמונות המתפרסמות בעיתונים ייעלמו. הטלוויזיה לא תוכל לפעול כלל, כי אחרי כל צוות, שיצלם מאורע כלשהו, תזדנב קבוצה גדולה של פקידים, שתצטרך לבקש כל אדם המופיע בסרט — גם עובר אורח סתם — אם הוא מסכים להצטלם, ולהחתימו על כתב־הסכמה.

● **„קריאת מיכתב או העתקתו שלא ברשות הנמען או השולח."**

כלומר: אסור לקרוא ולהסתמך על מיכתב כלשהו, אם אין השולח או המקבל מסכים לכך.

לו גראנט: הערצה רק בטלוויזיה

התוצאה ההרסנית של סעיף כזה כלל לא תתואר.

כל מי שקורא את סידרות־הגילויים בשבועון זה, למשל, יודע כי אנו מרבים לפרסם בהן העתקים של מיכתבים — ואלה הם רק העיקריים. כמיעט כל כתבת־גילויים, בכל עיתון, מתבססת על מיכתבים המועברים לעיתונאי על־ידי צד שלישי — למשל, פקיד הרואה במישרדו התכתבות המגלה שערוריה ציבורית, והמחליט להעבירה לידיעת הציבור.

אלה הן שתי הזרועות של הצנזורה. החוזי"ע המקורית — חוק לשון הרע — אוסרת פירסום דברים אם המפרסם אינו יכול להוכיח שהם אמת, ישיש בהם עניין ציבורי. עתה באה החוזי"ע השניה — חוק הגנת הפרטיות — ואוסר הסתמכות על מיכתבים, שיש בהם להוכיח כי הפירסום הוא אמת.

כדברי הפיתגם האמריקאי: „אם המטבע תיפול על הצד האחד — אני מרוויח. אם תיפול על הצד השני — אתה מפסיד."

די בסעיף קטן זה לבדו כדי לשים קץ למרבית הגילויים והחשיפות של העיתונות הלוחמת. פרשות נתיבי־נפט, אשר ידלין ודומיהן שוב לא תתפרסמנה. אין ספק כי זוהי המטרה של מגיש הצעת־החוק.

הדבר חמור שיבעתיים מפני ששמואל תמיר התפאר לא מכבר בתוכנית־טלוויזיה על חלקו בפרשת חי חסידוף — הארכיבר במישרד־המישפטים שהואשם והורשע בכך שמסר להעולם הזה מיכתב. המיכתב גילה קנוניה למניעת האשמתו של מפכ"ל המישטרה, שנשבע לשקר. אנחנו העברנו את ההגנה על חסידוף לידי תמיר.

עתה יהיה ניתן להרשיע איש כמו חסידוף גם על פי חוק זה — המוגש על־ידי תמיר. סבוכים נפתולי הנפש של אדם.

כדאי לעמוד על שתי נקודות מישפטיות. ראשית: גם כיום אסור לגנוב מיכתב

(המשך בעמוד 46)

שלוש פרשות אסורות: פרופיומו עם אשתו, אל'שבע עם אמה, טד קנדי במסיבה

דבר תשקיף

פרס „שקרן",

רבין „בלי חזון"

בפגישה שנערכה ביום הששי שעבר בין ראש־הממשלה, מנחם בגין, לבין שרי הדמוקרטים, אמר בגין לדמוקרטים: „מדברים על האלטרנטיבה. מי יבוא במקומי? פרס? הוא מסוכן למדינה, עלוב מסור הרבה לערבים, לא אמין ושקרן." על רבין אמר בגין: „הוא הגון, אמין, יודע לנתח, אבל אין לו חזון."

בגין:

לא אכזב לשרון

באותה פגישה, שהתקיימה יומיים לפני ישיבת־הממשלה שבה אירעה התנגשות בין ראש־הממשלה מנחם בגין לבין שר־החקלאות אריק שרון, אמר בגין לשרי הדמוקרטים: „יהיה מה שיהיה, אני לא אכזב עוד לאריק שרון. נמאס לי להיכנע לאיומים שלו."

בגין הכשיל

את דולצ'ין.

רק עתה התגלה לאנשי מחנהו של יושב־ראש הנהלת הסוכנות־היהודית, אריה דולצ'ין כי ראש־הממשלה, מנחם בגין, היה מעורב בבחירות הפנימיות במיפלגה הליברלית.

למעשה דולצ'ין, היו אנשים המקורבים לבגין, מתוך תנועת החרות, מעורבים בשמו בהקמת הברית בין שר־האנרגיה, יצחק מודעי, לבין סגן־ראש־הממשלה, שימחה אריך, וזאת כדי לסכל את בחירתו של דולצ'ין ליושב־ראש המיפלגה הליברלית.

מי כתב את

מכתב ההתפטרות

בחוגים מיפלגתיים נפוצו שמועות שונות בנוגע לזהותו של האדם שכתב את מיכתב ההתפטרות של שר־הביטחון לשעבר, עזר וייצמן.

היו שמועות, לפיהן מכתב המיכתב הוא ח"כ העבודה יוסי שריר. שמועות אלה פשטו אחרי שנודע שהנוסח המדוייק של המיכתב היה בידיו של יושב־ראש מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, לפני שהגיע לידי ראש־הממשלה.

שריד מכחיש בתוקף שמועה זו. אחר־כך נפוצו שמועות כאילו כמה מאישי חרות, הידועים דווקא כנאמני בגין, עזרו בניסוח המיכתב.

שתי ההשערות הן בגדר שמועות וקרוב לוודאי שוויצמן חיבר את המיכתב עם יועציו הקרובים.

מילחמת מאמרים

בעבודה

הקרב בין יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס, לבין ח"כ יצחק רבין, מתמקד עתה סביב מאמרים בעיתונים.

במטהו של פרס ניצב ח"כ יוסי שריד בראש צוות, שיזם בסוף השבוע שעבר פירסומם של יותר מעשרה מאמרים בעיתונים, התומכים בפרס. בדבר הופיעו שלושה מאמרים ביום אחד — של ישעיהו אברך, חגי אשד ומרדכי („מוטה") גור, התומכים בפרס. בידיעות אחרונות פירסם ישעיהו („שייקה") בן־פורת מאמר תמיכה בפרס. ובמעריב פירסם מאמר כזה הפרופסור מיכאל ברונו. בג'רוזלם פוסט עשה זאת מארק סגל.

אנשי המטה של רבין מכינים עתה פעולת־נגד, בצורת מבוז של מאמרי תמיכה ברבין.

פרס הזמין

החקפה על"ן

הדיון בכנסת על תרבות הדיבור, שנערך בשבוע שעבר ביוזמת יושב־ראש סיעת־המערך, ח"כ משה שחל, תוכנן ביוזמת יושב־ראש המיפלגה, שימעון פרס, חרף הידיעות המוקדמות על כך שראש־הממשלה, מנחם בגין, עלול להשתמש בריב פרס־רבין בדברי תשובתו.

פרס החליט להסתכן, ולהשתמש בכנין כדי לחוכיח שרבין משמיץ אותו וכי הוא מעוזם לא כתב מילה רעה אחת על רבין. ואמנם, אחרי נאומו של בגין, הדגיש פרס בפני עיתונאים שבגין לא הצליח למצוא אפילו ציטטה אחת שבה משמיץ פרס את יריבו.

חמיר רוצה

לרכוש מישרדים

שר־המישפטים, שמואל תמיר, פנה אל ח"כ שלמה אליהו והתעניין בדבר האפשרות לרכוש מישרדים בבניין החדש שאותו מקים אליהו ברחוב אבן גבירול בתל־אביב.

תמיר הסביר לאליהו, כי הוא מתעניין במישרדים לשימוש עסקיו הפרטיים ולא למען מישרד־המישפטים: „מי יודע כמה זמן עוד אהיה בממשלה, ואם בכלל? אהיה חבר בכנסת הבאה."

שפיר התנגד

לגנדי

מזכ"ל המישטרה, רב־ניצב הרצל שפיר, לא ידע כלל על הכוונה למנות את האלוף (מיל.) רחבעם („גנדי") זאבי לתפקיד הכרוך בביקורת וכפיקוח באגף המישטרה. לשפיר נודע הדבר רק מהפירסום בעיתונים, ואז מחה על המינוי בפני שר־הפנים חד"ר יוסף בורג.

תשובתו של בורג לשפיר היתה: „זה לא אני עשיתי, תפנה למרקוביץ." אולם שפיר ידע כי בורג אישר את המינוי אחרי שהוא הוצע על־ידי סמנכ"ל מישרדו לענייני מישטרה, יעקוב מרקוביץ.

לאחרונה הורעו היחסים בין בורג לשפיר. המפכ"ל התלונן שהוא חש בנימה של זילזול מצידו של חשר.

כשדרש שפיר בירור יסודי בפרשת גנדי, הסביר לו בורג כי גנדי לא קיבל כל מינוי אלא התבקש לכתוב חוות־דעת. „זה יקח לו שבוע שבועיים, ואחר־כך לא נראה אותו אצלנו," הרגיע השר את המפכ"ל.

גנדי יקבל שכר

האלוף (מיל.) רחבעם („גנדי") זאבי יקבל סכום של כעשרת אלפים לירות עבור הכנת המיסמך לאגף המישטרה במישרד־הפנים.

גנדי ביקש שלא לקבל כלל שכר, אך שר־הפנים, חד"ר יוסף בורג, עמד על כך שהוא יקבל שכר עבור הכנת חוות־הדעת שלו, והדבר אף צויין בכתב המינוי של גנדי.

ח"כים יבטלו

חתימתם

כמה חברי־כנסת עומדים להודיע השבוע על ביטול חתימתם על המיסמך שהפיץ ח"כ אהוד אולמרט בין חברי־הכנסת, בעניין הפניה לאלוף (מיל.) רחבעם („גנדי") זאבי, שיחבר חוות־דעת על עניני המישטרה.

חברי־הכנסת יודיעו לשר־הפנים, כי הם מסירים את חתימתם מהפניה אליו בעניין משום שנודע להם שאומרט הטעה אותם בפרטים וכי הם חתמו על מיסמך שהיה מבוסס על מידע כוזב.

רופאים יורדים

לדרום־אפריקה

כמה עשרות רופאים צעירים עומדים לעזוב השנה את הארץ ולרדת לדרום־אפריקה. לאחרונה נוצר קשר בין רופאים ישראליים לבין בתי־חוליים בדרום־אפריקה, שהציעו לישראלים תנאי שכר ומחייה מצויינים.

בדרום־אפריקה קיים מחסור משוע ברופאים. רבים מרופאי ארץ זו היגרו לארצות־הברית ולקנדה. עובדה שדחפה את שילטונות דרום־אפריקה להציע תנאים טובים במיוחד לרופאים מארצות־חוץ המסכימים לבוא לארצם.

אנשי כהנא

פועלים בקרב מורים

אנשי תנועתו של מאיר כהנא, תנועת „כך", מגלים באחרונה פעילות נמרצת ביותר בקרב מורים, בעיקר בערי־פיתוח.

לאחרונה הגיעו ללישכתו של שר־החינוך, זבולון המר, מיכתבים של מורים ומנהלי בתי־ספר, המוקיעים אותו על „המתינות שלו ועל כך שהוא עוסק בהגנה על ערבים תחת שיעסוק בענייני חינוך." בבדיקה שערכו אנשי המישרד התברר, כי היוזמה לפעילות מקורה בפעילים של תנועת כהנא בערי־הפיתוח.

יהלומים הקימו

קרן גביה

יהלומים שנספגו ממכת בריחתם של יהלומנים מהארץ, המותירים אחריהם חובות של מיליוני דולר, החליטו לפנות לעזרת אנשי מישטרה לשעבר, כדי שיעסקו בגביית החובות של עמיתיהם שברחו. הקש ששבר את גב הגמל היתה בריחתו לארצות־הברית של היהלומן מיכאל מיסטריאל. כנגד מיסטריאל הוגשו תלונות למישרה על רמאויות בסכומים של 600 אלף דולר, אך בחוגי היהלומנים ידוע כי חובותיו בארץ עולים על שני מיליון דולר.

היהלומנים הקימו קרן בת 2.5 מיליון לירות, כדי לממן את הייעוץ המיקצועי של קציני המישטרה לשעבר וכדי לגייס גובי־חובות מיקצועיים בחוץ־לארץ.

רובינשטיין הציל

את טובי

ח"כ ש"ר, אמנון רובינשטיין, היה זה שהציל את ח"כ חד"ש תופיק טובי מהוצאה ממליאת הכנסת. כאשר הפסיק יושב־ראש־הכנסת, יצחק ברמן, את ישיבת המליאה לחמש דקות, הוא סבר שטובי יוצא מאולם המליאה בכוח בשעת ההפסקה. הוראה ברוח זו נתן היו"ר לקציני הכנסת יצחק („איזי") בן־גל.

ח"כ רובינשטיין העיר לבן־גל, כי על פי התקנון אין להוציא חברי־כנסת מאולם המליאה בכוח כשהא מתנהלת בו ישיבה. בן־גל סיפר על כך לברמן, והזה החליט לחדש את הישיבה ואז להורות על הוצאתו בכוח של טובי.

רק אז הגיעה לישכת היושב־ראש סגניתו, ח"כ שושנה ארבלי אלמוזלינו, שטענה בפניו כי אי אפשר היה לשמוע את אזהרותיו, לפני ההוצאה, כפי שמחייב התקנון. ברמן, שהבין כי שגה בקבלו החלטה פזיזה ומהירה מדי, נתלה בדבריה של ארבלי ושינה את דעתו בנוגע להוצאת טובי מהאולם.

הסדרנים, שניסו להוציא את טובי בכוח, לפני ההפסקה בישיבה, התפלאו לגלות שחכיסא עליו ישב חח"כ מחובר לריצפה. הוראת קצין הכנסת היתה שלא לחבר כיסאות לריצפה, כדי שאפשר יהיה, במקרה הצורך, להוציא חברי־כנסת מכלי הגעת בו, עלידי נשיאתו עם הכיסא שעליו הוא יושב — החוצה.

בן־גל יורה השבוע לשנות את מיבנה הכיסאות, כדי שאפשר יהיה לנתקם מהריצפה.

במדינה

העם

הפורשים החדשים

„זה מצער!" זאת היתה תגובתו הראשונה של שר־הביטחון החדש על ניסיונות־הרצח!

זה היה מוכרח לבוא. כל מעשיה ומחדליה של ממשלת־ישראל הר־בילו לכך.

ראש־הממשלה ושר־הביטחון מנ־חם בגין השתתף בהספד לחללי האוניה אלטלינה, שנהרגו בפקודת ראש־הממשלה ושר־הביטחון דויד בן־גוריון. בשעתו עמד בגין בראש אירגון־הפורשים, שהביא את ה־אוניה. בן־גוריון חשש שמא הביאה האוניה את הנשק לשם עריכת פוטש נגד השילטון הישראלי ה־חדש. בגין עצמו שהה על סיפון האוניה כאשר נפתחה עליה אש בחוף תל־אביב, וחבריו דחפו אותו בכוח מן האוניה אל תוך המים, כדי להצילו.

בשעה שבגין הספיד את חבריו־מאז בסיגנון־הקיטש הרגיל שלו, עסקו יורשיו בהכנת הפעולה ה־גדולה הראשונה של המחתרת ה־פורשת החדשה.

כמה מחתרות? למחרת ב־בוקר התפוצצו מיטענים־הנפץ ב־מכוניותיהם של ראשי העיריות של שכם, רמאללה ואל־בירה. בסאם אל־שכעה משכם וכרים ח׳לף מ־רמאללה נפצעו קשה. באל־בירה נפצע חבלן המישטרה, שהוזעק ל־מקום. בחברון התפוצץ רימון ממולכד בשוק הערבי.

הכל מזכיר את מעשי אצ״ל ב־שנות ה־30׳ (פצצות בשווקים ער־ביים) וה־40׳ (התנקשויות בחיי אישים).

הסימנים להקמת מחתרות עב־ריות חדשות התרבו מזה זמן ניכר. גוש־אמונים צבר נשק והקים — בחסות הרמטכ״ל רפאל („רפול") איתן — יחידות צבאיות במיסגרת צה״ל. יש בידו מצבורים גדולים של נשק חוקי ובלתי־חוקי, ואין ספק שחבריו מאורגנים עתה ב־מיסגרת מחתרתית.

הכנופייה של „הרב" מאיר כה־נא חדלה מלהיות בדיחה. ההחלטה לכלוא את

„הרב" ועוזרו במעצר מינהלי יכלה לנבוע רק ממידע סודי, שלימד על כוונות האירגון לבצע פעולות מסוכנות ביותר.

אין לדעת, בשלב זה, אם אלה הן שתי המחתרות היחידות ה־פועלות עתה בשטח, או שישנן עוד. אך פעולות השבוע לימדו כי לפחות אחת המחתרות היא יעילה, מצויידת כראוי בנשק ומסוגלת לפעול באין־מפריע במרחב שבו מפקח צבא־הגנה־לישראל על ה־ביטחון.

מזעזעים ירצח. ההשלכות של מצב זה מובנות מאליהן.

מי שיוצא לרצוח ערבים, לא יימנע מרציחת יהודים הנחשבים בעיניו כבוגדים. אלה אינם כול־לים רק את ראשי מחנה־השלום, שרציחתם נדרשה בכתובות ב־צבע־דם על הקירות בתל־אביב, אלא גם חברי הממשלה, המשולים ל„בוגדים" בעיני הקנאים.

מחתרת מזויינת היא אנטי־דמו־קרטית מטבע בריאתה, ומטרתה היא לפרוק את עול הממשלה ה־חוקית ושילטון הכנסת.

ברור כי נוצר עתה „מצב אל־ג׳יר׳" של מילחמה משולשת: צה״ל, המחתרת של העם הכבוש והמחתרת של הנחלנים.

תגובתו הראשונה של שר־הבי־טחון מנחם בגין על פעולתם הרצ־חנית של הפורשים: „זה מצער."

הגולם מירושלים

הגולם קם על המהר״ל, והמהר״ל חיך הכיתה מבקי להשמיד את יציר־כפיו

יהודה ליווא בן בצלאל, הידוע יותר בכינויו המהר״ל, יצר את הגולם.

הגולם שירת את הקהילה היהו־דית בפראג ושיבש את מזימות הצוררים. בכל ליל־שבת היה ה־מהר״ל מוציא מפיו את השם ה־קדוש, והגולם היה צונח ארצה אין־אונים, עד מוצאי־השבת.

פעם אחת שכח המהר״ל להוציא את השם הקדוש מפי הגולם. ב־יושבו בבית־הכנסת נודע לו כי הגולם משתולל ברחובות ומאיים להחריב את העיר. המהר״ל מיהר אל הגולם והוציא את השם הקדוש מפיו. מאז מונח הגולם בעלייית־הגג של בית־הכנסת הישן בפראג, עד עצם היום הזה. כך, על כל פנים, מספרת האגדה.

בגין, רפול, מט. עזר וייצמן יצר אף הוא גולם. הוא מילא תפ־קיד מרכזי בהעלאת הליכוד ל־שילטון. לאחר מכן הרכיב צמרת חדשה למערכת־הביטחון.

כאשר בחר ברפאל („רפול") איתן ומינה אותו לתפקיד ה־רמטכ״ל, וכאשר הטיל על האלוף דני מט את תפקיד מתאם־הפעולות בשטחים, סמך וייצמן על עצמו. הוא ידע שבתור שר־הביטחון הוא יוכל לכוון ולהדריך אותם בעניי־נים מדיניים וציבוריים, לפקח על מעשיהם, למנוע מהם מעשים בל־תי־שקולים שהתאימו להשקפותי־הם. שניהם קרובים לדיעות גוש־אמונים.

עכשיו הלך עזר וייצמן. תפקיד שר־הביטחון עבר לידי מנחם בגין, שאינו מסוגל, מבחינת כישוריו וסידרי־עבודתו, לפקח על עבודת המערכת. למעשה הפך הרמטכ״ל שר־הביטחון. יחד עם דני מט, ינהל גם את הפעולה בשטחים ה־מוחזקים.

חג האיוולת. את האות ה־ראשון לעידן החדש נתנה השבוע החלטה אשר יצאה בשמו של מנחם בגין, והנושאת את החותמת של צמרת מערכת־הביטחון.

על שני העיתונים הערביים ה־לאומיים במיזרח ירושלים, אל־פג׳ר („השחר") ואל־שעב („העם") נאסרה ההפצה בשטחים המוחז־קים. פירוש הדבר, למעשה: איסור העיתונים. העיתון השלישי, אל־קודס („ירושלים"), הוזהר, שצפוי לו גורל דומה.

עזר וייצמן החליט בשעתו על איסור־הפצה זמני, לשם אזהרה, אך ביטל אותו ב־ האחרון של כהו־נתו.

איסור עיתונים הוא מעשה קלא־סי של מישטר־כיבוש אובד־עצות. מובן שהוא משיג תמיד את ה־תוצאה ההפוכה: העיתונים החו־קיים, הכפופים לצנזורה, נעלמים. במקומם באים כרוזים בלתי־חו־קיים, עיתוני־קיר מלהיבים ותמ־סורת מחתרתית מפה־לאוזן.

אך חשוב מן המעשה עצמו הוא המסר הכלול בו. מנוי וגמור עם מערכת־הביטחון, בהנהגת מנחם בגין, לערוך מילחמת־חורמה ב־שטחים המוחזקים. הסייגים ההגיון־ניים שהיו לעזר וייצמן, למרות כל האילוצים, נעלמו. האיוולת האופ־יינית לכל מישטר־כיבוש, המביאה בהכרח למרידה מזויינת, חוגגת את ניצחונה.

הממשלה

המילון החדש

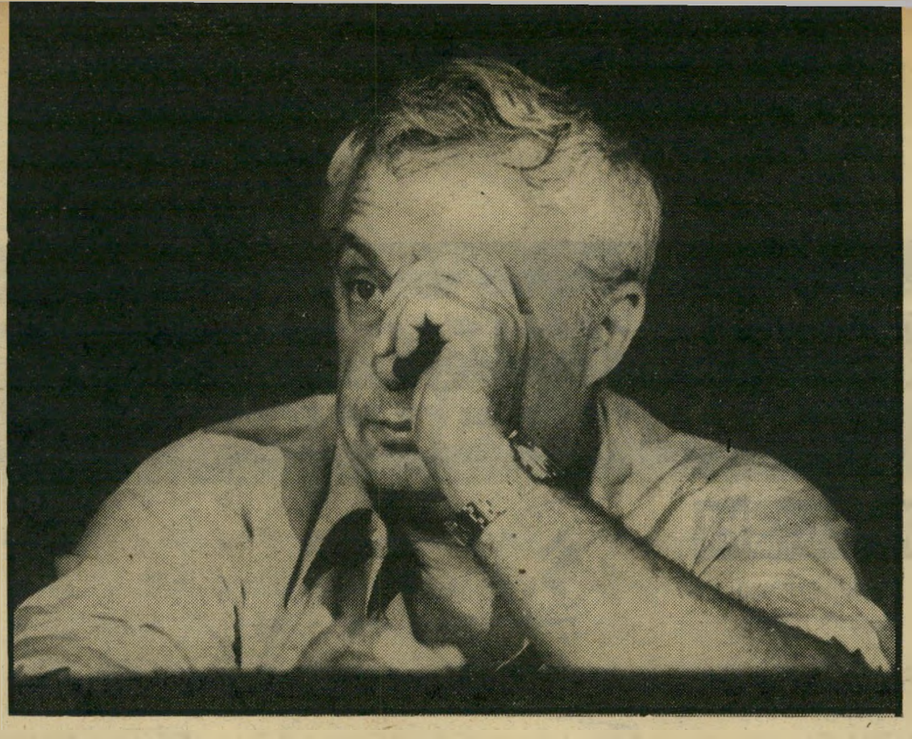
בגין הוא שארלאטאן, שמיר הוא זונה — במילון של אריק

„הוא עוד יתגעגע לעזר וייצמן!" נגיבה השבוע אחד מראשי הליכוד, בחצי־פה, מחוץ לטווח השמיעה של מנחם בגין.

יתכן שנבואה זו כבר החלה מת־גשמת. וייצמן הלך. אריק שרון נשאר. כתוצאה מפרישת וייצמן, מעמדו של שרון התחזק באופן מכריע. יש לו עכשיו כוח־סחיטה עצום, ומנוי וגמור עימו לנצלו עד תום.

בגין השארלאטאן. כבר ישי־בת־הממשלה הראשונה בלי וייצ־מן ביטאה את המצב החדש השולט בה. לא בגין קובע בה את הטון, אלא שרון.

בכל תקופתה של ממשלת־הלי־כוד לא נשמעו עדיין דברים כפי שהשמיעם אריק שרון בישיבה זו. למעשה כינה את מנחם בגין בשם „שארלאטאן", ואת יצחק שמיר ב־שם „זונה".

השר שרון
מי שארלאטאן? מי זונה?

תחילה דיבר בנוסח „רק שאר־לאטאן יכול לאמר ש..." הנוכחים לא ידעו למה הוא מתכוון. בגין עצמו הבהיר זאת. הוא תבע משרון לפרט למה ולמי הוא מתכוון. אז נתברר כי אריק התייחס לדברים שאמר מנחם בגין עצמו בקודש־הקודשים — ישיבת מרכז חרות במצודת־זאב.

אם בגין אמר דברים שרק שאר־לאטאן* יכול להגיד אותם — משמע שבגין הוא שארלאטאן. ב־שליפותיו המהירות ביותר לא הגיע עזר וייצמן להגדרה כזאת.

שמיר הזונה. לאחר מכן טען שרון כי תיק־הביטחון הפך „אתנן פוליטי".

בשפה העברית, הידועה גם ל־אריק שרון, למילה „אתנן" יש רק פירוש אחד. התנ״ך אוסר בפירוש להכניס לבית־המיקדש „אתנן זונה ומחיר כלב **." אתנן משתלם ל־זונה בילבד.

אם העברת תיק־הביטחון ליצחק שמיר הוא אתנן, משמע ששמיר עצמו הוא — אליבא דשרון — זונה.

יריה מעל לחרטום. מעולם לא נשמעו מילים כאלה בממשלה. הן לא נפלטו מפיו של שרון בלי מחשבה ובלי כוונה. הן לא היו בגדר התפרצות ספונטאנית. כמו כל ההשתוללויות של אריק שרון, הן הוכנו היטב מראש.

לשם מה?

כאשר אונייית־מילחמה רוצה לע־צור ספינה, היא יורה לעברה יריית־אזהרה. בלשון הימאים, קור־אים לזה „יריה מעל לחרטום". היא לא באה עדיין להטביע את הספינה או לפגוע בה, אלא רק להודיע: „אם לא תעצור מייד, יפגע בך הפגז הבא."

דבריו של שרון הם „יריה מעל לחרטום". הם באו להודיע למנחם בגין שאם לא ייכנע לו, ולא ימסור לידיו את תיק־הביטחון, יעשה אריק את הכל כדי להטביע את הממשלה.

איך? אריק אינו עזר. כשנמאס הדברים לעזר, קם והתפטר. אריק אינו חולם להתפטר. שיטו־תהיה הזוכה: למרר את חייו ש־ראש־הממשלה, למנוע מן הממשל־לתפקד כראוי, להעמיד לפני בג־את הברירה: ללכת אל הנשי־ולהתפטר. כשבאים מים עד נפ־רק התפטרות הממשלה כולה יכ־לה לשחרר אותה משר שהפך מיכ־רד.

דווקא בשבוע האחרון נעשה נכ־יון לשנות מצב זה. הכנסת דנ־בהצעת־חוק פרטית שבאה לאפש־לראש־הממשלה לפטר שר. אול־הכנסת, לפי בקשת הממשלה עצ־מה, סירבה לקבל הצעת־חוק ז־היא הורדה מסדר־היום.

היעד הבא. אין ספק לאן מוע־דות פניו של אריק שרון.

מאז עזב את צה״ל, הוא נש־את עיניו תחילה אל תפקיד ה־רמטכ״ל, ואחר־כך אל תפקיד שר־הביטחון — כקרש־קפיצה אל רא־שות־הממשלה. לשם כך ביצע תימ־רונים בלא־ספור. הוא הקים את הליכוד. הוא הפך יועצו לענייני־ביטחון של יצחק רבין נגד שימעו־פרס, שכיהן אז כשר־הביטחון. הוא התפטר, הקים רשימה עצמאית־נכשל, הצטרף שוב לליכוד.

בכל פעם חמק ממנו הפרס ברגע־האחרון. עתה החליט, כנראה, לקב־לו ויהי מה. הוא סבור כי בגי־לא יוכל עוד להרשות לעצמו מיל־חמה נגד אריק, אחרי התפטרו־וייצמן, מפני שהיא תמוטט או־הממשלה.

שרון אינו איסטראטג, אך הוא טאקטיקן נמרץ — גם בחיים ה־צבאיים וגם בחיינו המדיניים. תכ־נתו המייוחדת היא התרכזות מות־לטת על היעד הבא. בהתאם לכן־הוא מחליף אויבים וידידים, כש־היעד המבוקש חולש על כל מע־רכת יחסיו ומעשיו.

היעד הבא של אריק הוא תיק־הביטחון. כל מי שיסריע לו בהשגו־יעד זה, ממנחם בגין ועד יצחק־שמיר, הפך עתה אויבו, והוא יר־דוף אותו עד חורמה. כל מי שיכול־לעזור לו, הפך בעיניו ידיד. מכיוון־שעזר וייצמן הלך, אף מצא שרון־השבוע מילים טובות עליו.

חזרה ירוזה. על הצפוי לעם־ישראל אם אריק שרון יהיה שר־הביטחון לימד אריק עצמו.

תחילה הודיע כי עצם מינויו־יטיל מורא ופחד בלב הערבים, עד־כי יחדלו מהתנגדותם למדיניות־הממשלה. אם זה לא יעזור, רמז־אריק, יטיל טרור־נגדי כה חמור־על השטחים הכבושים, עד כי כל־התנגדות תיפסק. כדוגמה לכך רמז־על פעולתו ברצועת־עזה, כאשר־חיסל שם את הפיגועים בשיטת־לחימה שבה לא היו שבויים ואסי־רים. כל פידאי שהתגלה — נהרג־בו במקום.

אריק לא היה מוכן להכיר בכך־כי מאז עבר זמן רב, ושהמצב־השתנה מן היסוד. התנאים הפו־ליטיים השתנו, וגם הפסיכולוגיה־של העם הפלסטיני שוב אינה מה־שהיתה בימי הצלחותיו בעזה.

פוטש צבאי. בדבריו היתה־לאריק פליטת־פה, שלא היתה, כ־נראה, מכוונת. ודווקא היא מלמדת־יותר מכל על הסכנה הכרוכה ב־מסירתה של מערכת־הביטחון לידי־איש כזה.

בשיא הוויכוח הסוער בממשלה אמר אריק: „הביטחון עומד אצלי־מעל לקונסטיטוציה." במילים אח־רות: הביטחון (על פי פירושו של־אריק) עומד מעל למישטר הדמו־קרטי.

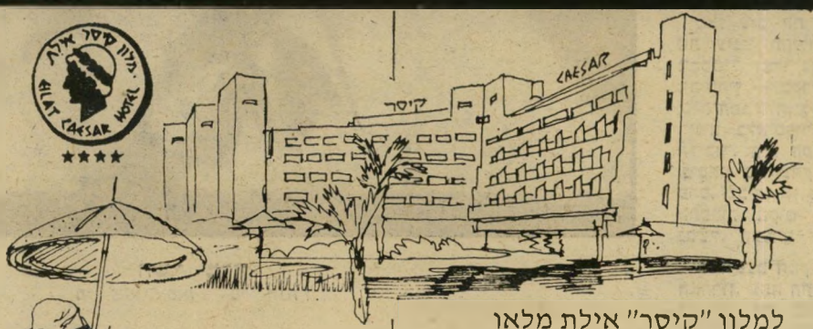
זוהי האידיאולוגיה של גוש־אמו־נים ותנועת־התחייה. אין ספק ש־מבחינה רעיונית שייך אריק שרון־למחנה זה. אולם בינתיים נדמה לו־שהוא יכול להשיג את שלו במס־שלה זו, באותן השיטות של טרור־שהוא היה רוצה להפעילן בשטחים־המוחזקים.

---

* שארלאטאן: רופא־רמאי, ה־משתמש בעגת־דיבור מיקצועית מזויפת כדי לסבר את אוזני קור־בנו. מקור המילה באיטלקית.

** ספר דברים כ״ג, „כלב", ב׳ מובן זה, הוא זונה הומו־סכסואלי. הכינוי בא לרמז על צורת המגע.

למלון קיסר אילת יש יומולדת — ואתה מקבל מתנות.

למלון "קיסר" אילת מלאו 5 שנים ואנו מזמינים אתכם לבלות איתנו חגיגת קיץ נפלאה.

זה יהיה "הפנינג" אמיתי עם תזמורת ריקודים, עוגות יומולדת והפתעות נוספות (אם במקרה יום ההולדת שלך חל בתקופת המבצע — תחכה לך שמפניה בחדר!), וכמובן כל הדברים שמושכים אנשים דווקא למלון "קיסר" המפואר: טלויזיה בכל חדר (היחידי באילת!), מועדון סרטי וידיאו, מסעדת דגים, קופי-שופ, בר-בי-קיו על שפת הבריכה, מגרש טניס עם תאורת לילה, כדור-סל, סירות חתירה, יכטה מפוארת לשייט, סיורי מדבר, טיולים ועוד ועוד.

מחירים מיוחדים עד 1/8/80.

★ **1050.- ל"י** כולל מע"מ ליום לאדם (לינה וארוחת בוקר).

★ **חינם!** שני ילדים עד גיל 12 בחדר ההורים — עם לינה וארוחת בוקר (ניתן לקבל שרותי שמרטף).

מבצע "4 פלוס 1": הלילה החמישי חינם!

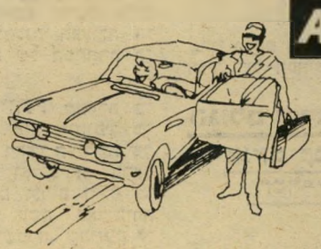
לשוהים 5 לילות (6 ימים) — הלילה החמישי חינם.
עשה חשבון: 6 ימים לזוג + 2 ילדים, עם לינה וארוחת בוקר סה"כ - 8400 ל"י כולל מע"מ.
זוהי עסקת הנופש המשתלמת ביותר!

מבצע "אויס קח וסע": השכרת רכב במחירים הנמוכים ביותר.

בשיתוף "אויס"
שכירת רכב מכל מקום בארץ ליומיים ויותר,
ללא הגבלת קילומטרים,
במחירים הנמוכים ביותר!
(אין צורך בפקדון!).

AVIS

פרטים והזמנות במשרדים בכל הארץ

צילום אפרסמון, סטודיו רם

און
אירוח ונופש בע"מ

תל-אביב: אלנבי 111, טל: 612567
כיכר דיזנגוף (ריינס 4). טל: 248306.
חיפה: רח' נורדאו 5, טל: 645403/4
שד' הנשיא 126, טל: 82277.
ירושלים: רח' שמאי 8, טל: 224624.
נתניה: רח' הרצל 4, טל: 22947.
באר שבע: רח' הרצל 31, טל: 73308.
בני ברק: רח' עקיבא 91, טל: 708751.

כל ישראל
תיירות ונופש

תל-אביב: כל ישראל, אלנבי 95 טל: 286186
כל ישראל — שגיא טורס, בן יהודה 76 טל: 249620
חולון: כל ישראל — תוריקו, וייצמן 2 טל: 895126
פתח-תקוה: כל ישראל — שי-לי, חיים עוזר 13 טל: 919783
נתניה: כל ישראל — שרטורס, שמואל הנציב 6 טל: 053-31343
עפולה: כל ישראל — אקדמי טרוול, הכנסת 10 טל: 065-93123
באר-שבע: כל ישראל — טפר טורס, העצמאות 48 טל: 057-74615

ובמשרדי מלון "קיסר": אילת: טל: 059-6161. ירושלים: טל: 02-223289. **תל-אביב: טל: 03-235270.**

הנדון: יחי פומפיאה

חבר־הכנסת אורי אבנרי שוב ביקש את בעל־המדור לארח בו נאום שנשא בכנסת. בעל־המדור נענה לבקשה זו, מבלי ליצור תקדים.

הנאום נישא כדי לנמק את ההצעה להביע אי־אמון בממשלה, לרגל התפטרותו של עזר וייצמן. אף שהקואליציה החליטה להעדר מן האולם, לא עמדה במיבחן ובשעת הנאום נכחו רוב חברי־הקואליציה, יחד עם ראש־הממשלה, שני סגניו וכמה מחשרים.

להלן הדברים, לפי הפרוטוקול:

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה, לא עת היא למישחקים פרלמנטריים, לטכסיסים, להתמקנויות.

זוהי העת לקום, להזעיק, להצביע, להתפקד.

כל יום שני וחמישי יש עילה מוצדקת להביע אי־אמון לממשלה זו. וגם בכל יום ראשון, שלישי, רביעי, ששי ושבת. אבל העילה הניצבת עתה לפנינו, מאפילה על כל שאר העילות גם יחד.

להביע היום אי־אמון לממשלת בגין — אין זו עוד זכות, זוהי חובה!

■ ■ ■

שר מרכזי בממשלת הליכוד, האיש שהביא את הליכוד לשילטון, האיש שמילא תפקיד חשוב יותר מכל אדם אחר בהשגת השלום עם מצריים, האיש הנושא באחריות המרכזית לשמירה על ביטחון־המדינה, האיש שהפך סמל בישראל, בארצות־ערב ובעולם כולו — הודיע כי ממשלה זו מועלת באמון העם.

„לתיקוות אשר תלו בנו אין אחיזה במציאות, ולפי גובה הציפיות — שפל האכזבות."

„מעולם לא היה עם ישראל מדוכא ושפל־רוח כפי שהוא בשנים האחרונות."

„הדרך לחיזוק השלום ולביסוסו אמנם פתוחה ורחבה, אך אין הולכים בה. תחת לעשות צעדים מדודים אך נחושים אל עבר השלום הכולל והיציב, אנו זורכים במקום."

„היתה לך, אדוני ראש־הממשלה הזדמנות נדירה, ואותה החמצת!"

כך אומר האיש שהביא אותך לשילטון, אדוני ראש הממשלה.

ראש־הממשלה מנחם בגין: הוא הביא אותי לשילטון כפי שהעולם הזה הביא אותך לשילטון.

אמנון רובינשטיין: העולם הזה הביא אותו לכנסת.

שמואל טוליאנו: האם שר־הבינוי־והשיכון לא כתב את זה?

אורי אבנרי: אם אתם רוצים לנסות בלעדיי, לכו לבחירות עכשיו!

אברהם שריר: אל יתהלל חוגר כמפתח.

אורי אבנרי: כך אומר האיש מס' 2 בממשלה, האיש היודע את כל סודותיה.

האם תעמוד הכנסת מנגד? שר־הבינוי־והשיכון מביע אי־אמון לממשלה — האם תחריש הכנסת?

■ ■ ■

אדוני היושב־ראש, לפני שלוש שנים, בסיומה של מערכת בחירות שעליה ניצח עזר וייצמן, הביעה הכנסת אמון בממשלת הליכוד.

איזו ממשלה היתה זאת — ומה נותר ממנה?

תיק־החוץ היה בידי משה דיין. חברי־הכנסת דיין שנוי במחלוקת מבחינות רבות, אך אין ספק כי הוא אדם אינטליגנטי, מנוסה ושפוי.

תיק־הביטחון היה בידי עזר וייצמן, אדם בעל נסיון עצום בשטח זה, בעל ראש פתוח, שהתגלה במהרה כמדינאי מחונן ומרחיק־ראות.

תיק־האוצר היה בידי שימחה ארליך. כישוריו הכלכליים מוטלים בספק, אך אין ספק שהוא אדם שפוי, מאוזן, מתון, שקול ואחראי.

לממשלה זו הצטרפו נציגיהם של 200 אלף בוחרי ד"ש — תנועה חדשה, שרשמה על דגלה את חזון המדינה היהודית הדמוקרטית, שוחרת־השלום.

השר אריק שרון היה דמות שולית בממשלה זו, טרמפיסט שתפס, ברגע האחרון, טרמפ על עגלת הליכוד.

ממשלה זאת, אדוני היושב־ראש, אינה קיימת עוד, לא מבחינת ה„רכב האישי", לא מבחינת האמון הציבורי.

תיק־החוץ הועבר לידי השר יצחק שמיר, לאומן קנאי, שהתנגד להסכמי קמפ־דייוויד, והאהד את אנשי התחייה וגוש־אמונים.

תיק־האוצר נמסר לידי השר יגאל הורביץ, מתנגד מושבע של הסכמי קמפ־דייוויד, אדם הדוגל בהתנחלות, בסיפוח, ומלא במילחמה — והמקצין בו־זמנית את תקציבי־הביטחון.

בעוד שהשר הורביץ הדיח את שימחה ארליך מתפקידו כשר־האוצר, הודח ארליך מתפקידו כמנהיג מיפלגתו על־ידי השר יצחק מודעי, נץ מושבע וקיצוני.

השר המרכזי בממשלה זאת הוא אריק שרון, היחידי הפועל ומפעיל בה, סמל הפרובוקציה הלאומנית, מנהיג השוליים של הימין הלאומני־המיסטי — שלא להשתמש בשם המפורש.

עתה יימסר גם תיק־הביטחון בידי הקנאים החדשים, שוחרי מצדה החדשה. מי יזכה בו? דובר על השר אריק שרון.

ועכשיו אנחנו מתבשרים בשורה שלא תיאמן, ממש ימי פומפיאה האחרונים.

תיק־החוץ יימסר ליצחק מודעי, מלך הנצים; תיק־הביטחון יימסר ליצחק שמיר. ריבונו־של־עולם, יצחק שמיר, אוייב קמפ־דייוויד אחראי על צבא ישראל, אחראי על השטחים המוחזקים? האם הדמיון הפרוע ביותר מעלה על הדעת מה יקרה בשטחים המוחזקים אם האחריות עליהם תהיה מוטלת על יצחק שמיר?

אדוני היושב־ראש, זוהי ממשלה חדשה. אין זה וזה בכוח עם הי„ממשלה שזכתה בשעתו באמון הכנסת!

קריאה: לראש־הממשלה יש סגן, הוא יציל אותה.

אורי אבנרי: מחציתה מורכבת מקנאים, אשר השפעת המדינית מהם והלאה ואלה שולטים בה. אויבי קמפ־דייוויד יחזיקו ברוב התיקים המרכזיים. המחצית השניה מורכבת מסתגלנים, הדבקים בכסאותיהם בדבק־נגרים, המוכנים להצביע בעד כל דבר תועבה, כל חוק־דיכוי מן הסדנה של שמואל תמיר, כל פרובוקציה של אריק שרון, כל חבלה בשלום מבית־המדרש של מנחם בגין — ובילבד שהכסא לא יישמט מתחת לגופם.

שמואל טוליאנו: דבק־נגרים לפי־עמים מתפרק. זה יותר גרוע.

אורי אבנרי: זוהי ממשלת בובות של גוש־אמונים.

לא עוד ממשלה לאומית, אלא סכנה לאומית.

■ ■ ■

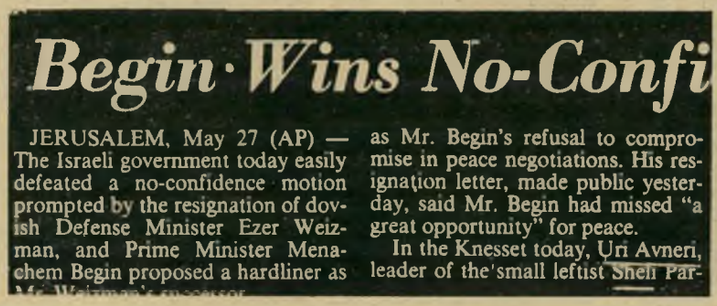
ממשלה זו מסכנת את השלום החלקי, שהיא עצמה חתמה עליו. היא מביאה למרד מזויין בשטחים הכבושים; לסלידת העולם הנאור כולו ממעשיה; מאובדן אחרוני ידידינו בארצות־הברית ובאירופה; לבידוד גמור וסופי של ישראל בעולם; לעימות עם העולם הערבי והעולם המוסלמי כולו; למילחמת־אחים מבית; להקמת מחתרות חמושות, המונות לשפוך דם יהודי וערבי; להתפוצצות חברתית הרת־שואה; להשתלטות דתית־מיסטית על מערכות החינוך והתרבות, ובעיקר לסרטן הגורא של הירידה.

אדוני היושב־ראש, בימי שילטונה של הממשלה הזאת, הממשלה הלאומית זקופת־הקומה, הגענו לכך ש־700 אלף ישראלים חיים עכשיו בחוץ־לארץ. 700 אלף ישראלים! יתכן שהאוכלוסיה היהודית של ישראל ירדה למעשה ל־2.3 מיליון נפש, בעוד שהאוכלוסיה הערבית, הנמצאת תחת שילטון ישראל, מתקרבת לשני מיליון.

הנה, אדוני סגן־ראש־הממשלה, „המדינה היהודית הדמוקרטית" שעליה דיברת ערב הבחירות!

■ ■ ■

הממשלה הזאת, אדוני היושב־ראש איבדה מזמן את אמון הציבור. הליכוד זכה בקושי ב־20 מנדטים בסקרי דעת־הקהל,

Begin·Wins No-Confi

JERUSALEM, May 27 (AP) — The Israeli government today easily defeated a no-confidence motion prompted by the resignation of dovish Defense Minister Ezer Weizman, and Prime Minister Menachem Begin proposed a hardliner as

as Mr. Begin's refusal to compromise in peace negotiations. His resignation letter, made public yesterday, said Mr. Begin had missed "a great opportunity" for peace.

In the Knesset today, Uri Avneri, leader of the small leftist Sheli Par-

הידיעה בעמוד הראשון של „הארץ־טריביון"

עוד לפני פרישתו של עזר וייצמן, וההתדרדרות תימשך במהירות.

התנועה הדמוקרטית, על שלושת שריה המפוארים, ירדה לפי הסקרים מ־200 אלף בוחרים ל־2000 בוחרים. אכן הישג שאין לו אח ורע בהיסטוריה של המיפלגות. אות־קלון דבוקה על מצחם של שלושת השרים האלה, שנשארו יושבים ליד שולחן הממשלה, כאשר הדלת נסגרה מאחורי גבו של עזר וייצמן!

ראש־הממשלה מנחם בגין (קורא קריאה שלא נקלטה).

אדוני סגן־ראש־הממשלה, ראש־הממשלה אמר, ואני אענה לך. כל מילה שאמר השבוע עזר וייצמן — אתה אמרת לפני הבחירות. כל עניין שבגללו עזר וייצמן קם ויצא מן הממשלה, היה כלול במצע ד"ש. הייתי רוצה לראות את הבעות־הפנים שלכם ברגע שעזר וייצמן אמר מה שאמר, קם משולחן הממשלה, נגש אל הדלת וסגר אותה אחריו — ואתם נשארתם יושבים.

ראש־הממשלה מנחם בגין: ומה עם גשר אלנבי?

אורי אבנרי: אדוני סגן־ראש־הממשלה, אחמול ביקרתי בהצגת בבית־העם בירושלים. עלה שחקן על הבמה ואמר „ייגאל ידין". לא הספיק לומר אף מילה נוספת — והקהל כולו פרץ בצחוק רם.

מרדכי וירשובסקי: זו בדיחה ישנה.

אורי אבנרי: אדוני סגן־ראש־הממשלה, מה אתה עושה לעצמך? היית רמט־כ"ל של צה"ל. הייתי טוראי תחת פיקודתך, והערצתי אותך. עד היום אומרים הכל שהיית קצין־מיבצעים מפואר במיל־חמת־העצמאות. אתה ארכיאולוג דגול. קמת והרמת דגל. זכית בקולות של 200 אלף יהודים שפויים והגונים. מה אתה עושה לעצמך? מה אתה עושה למדינה?

ראש־הממשלה מנחם בגין: אתה מוכיח בשער? מה עשית בגשר אלנבי?

אורי אבנרי: היה בפנסת ויכוח על ההפגנה בגשר אלנבי. חבל שלא היית נוכח בו, אדוני ראש־הממשלה. הייתי שוחח את דברי.

אדוני ראש־הממשלה, אתה תחזיר את שלושת המגורשים במו־ידיך, בעוד שישה שבועות. ואם אתה תכם — תחזיר אותם עוד לפני־כן.

פסח גרופר: למה?

אורי אבנרי: מפני שבית־המשפט העליון יכפה זאת עליכם. אני מוכן להתערב עם כל מי שנוכח באולם הזה: בית־המישפט יחזיר אותם — אלא אם כן תחוקו פוטש נגד בית־המישפט.

■ ■ ■

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה, העם כולו, אכן העולם כולו מסתכל היום בכנסת. מה אומרת כנסת ישראל, איך היא מצביעה?

לפני שבועיים עמדתי על הדוכן הזה והזהרתי אתכם שהתצבעה בעד הצעת־החוק הפרובוקטיבית של חברת־הכנסת גאולה כהן תביא לפיצוץ שיחות־השלום.

קריאה: בעד זה הם פוצצו?

אורי אבנרי: שמעתם, והצבעתם. רק שני חברי כנסת הצביעו איתי.

שמעתם ואטמתם את אוזניכם. עברו כמה שעות, והשיחות הופסקו. וכאשר הנשיא סאדאת הסביר מדוע הפסיק את השיחות, הוא נימק זאת לא רק בעצם ההצבעה על הצעת־החוק הפרובוקטיבית, אלא גם במיעוט המצביעים נגדה. הוא אמר שחמישה הצביעו נגדה. האמת הענוגה היא שרק שלושה הצביעו נגד.

גם היום חשוב מי מצביע, איך מצביעים, כמה מצביעים.

האם תחזור הכנסת היום על המחדל הזה? האם לא תבטא את רחשי הלב של מאות האלפים המחכים בכיליון־עיניים להפלת ממשלה זו לפני שתמיט אסון על כולנו, על השלום, על החברה, על המדינה?

האם תשחקו מישחקים, האם תתחבאו מאחרי תירוצים, כאשר המדינה בוערת?

האם תעדיפו את פקודתו של חבר־הכנסת קורפו על קול המצפון הלאומי?

האם לא תדליקו לפיד של תיקווה לעיניהעם השרוי בקדרות וביאוש, כדברי עזר וייצמן?

■ ■ ■

אסיים את דברי בדבריו של עזר וייצמן עצמו, שאני מצטרף אליהם בכל לב:

„לא העם חדל להאמין בשלום. על־ידי מנהיגות־אמת אפשר היה להציל רוח אחרת ולהביא לידי ביטוי כוחות עצומים, הטמונים בנו, החל במיטב הנוער המשרת בצה"ל ועד למאות אלפי אזרחים טובים ומסורים, אשר יש בהם אהבת־מולדת, ציונות אמיתית ואהבת־אדם."

אל תאכזבו אותם!

■ ■ ■

למרות האזהרה, החליטה מיפלגת־העבודה להימנע מההצבעה. להחלטה זו לא היה כל הסבר סביר. אם התנגדה לזוהות בעלי־ההצעה, יכלה המיפלגה להגיש הצעה משלה. היא לא עשתה זאת. ההסבר היחידי לכך הוא שמצב המילחמה בין שימעון פרס ויצחק רבין שוב אינו מאפשר למיפלגת־העבודה לתפקד כאופוזיציה רצינית.

מפ"ם החליטה תחילה להצביע בעד הצעת־אי־האמון, אך ברגע האחרון נרתעה מלהרגיז את שותפיה למערך, ועל כן נעדרו חבריה מהאולם.

ש"י חוששת מפני תווית רדיקלית, ועל כן אינה עושה דבר שלא זכה תחילה בחותם של המערך. גם היא נמנעה. שר למיית אלוני נעדרה מן הדיון, כנראה מפני שגם היא אינה רוצה להיראות רדיקלית יותר מאשר המערך.

עזר וייצמן ומשה דיין נמנעו מלהיות נוכחים בדיון ובהצבעה.

כתוצאה מכך נדחתה ההצעה ברוב של 51 נגד 5, כאשר רק נציגי שלי"ן, רק"ח וח"כ מרדכי אלגרבלי, איש „עודד" ש־פרש מן הדמוקרטים מצביעים בעדה.

בניגוד לעיתוני־הארץ, הבליטו עיתוני־העולם את הידיעה על ההצבעה. עיתוני ארצות־הברית פירסמו אותה בעמודיהם הראשונים. הרושם המדכא היה שגם אחרי התפטרותו של וייצמן, אין בישראל אופוזיציה של ממש.

ארבעה פיצוצים חשפו מחתרת חדשה ומסוכנת המא"מת להציף את האיזור כולו

אחרי שהתארגנו וצברו נשק, החליטו קיצוניים לפתוח במערכה עקובה מדם

יום השני השחור

לפחות רגבי כרים ח'לף לא היה הפיצוץ בבוקרו של היום השני השבוע הפתעה גדולה. ח'לף, אחד מהמנהיגים הבולטים בוועדה להכוונה לאומית, הזהיר כבר אחרי ליל הבדולח שנערך ברמאללה כי חייליו המימשל מפקירים את חיי בני עירו וחייו לפורעים יהודיים.

אולם לא רק האזהרה הכוללת הזו היתה הסיבה לכך שראש־עיריית רמאללה לא היה מופתע. בשעות הלילה שלפני הפיצוץ ישב ח'לף עם ידידים בחדר־האורחים בביתו. לפתע שמעו הוא ואורחיו משק כנפי יונים שהוטרדו ממנוחתן. הם יצאו החוצה וחיפשו אחרי מי שחדר אל תוך גן הווילה המפוארת. בחסות החשיכה הצליחו ככל הנראה האלמונים להטמין את מיטען החבלה במכונית, תוך כדי כך הבהילו את היונים.

שעות אחדות אחר כך, בשעות הבוקר, יצא ח'לף מביתו, העומד על גיבעה ב־פאתי רמאללה. מכונית הקאדילאק הכחולה שלו, הנושאת מיספר אמריקאי, חנתה בחצר בית דודו, קוסטנדר ח'לף, הגר בסמוך. כאשר נכנס למכונית והתניע אותה, אירעה התפוצצות. כף רגלו השמאלית נקטעה בו במקום, ורגלו הימנית נפצעה. ח'לף פונה לבית־החולים של רמאללה, שם נותח.

מילכוד במוסך

באם אי־שכעה שכב קטוע רגליים וחייך. העובדה שישאר נכה לכל ימי חייו כלל לא ניכרה בהבעת פניו. זה היה בצהרי אותו היום השני השבוע, כמה שעות אחרי ששתי רגליו של ראש־עיריית שכם נקרעו מגופו.

בבוקר אותו היום יצא בסאם אל־שכעה כהרגלו מביתו שבשכם. הוא נגש אל מכונית האופל שלו, שחנתה בחצר הבית, כדי לנסוע למישרדו בעירייה. שכן, שביקש לקבל טרמפ מאל־שכעה, פתח בעבורו את שער הברזל של החצר. אל־שכעה עצמו נכנס למכונית והתניע אותה. אז אירעה התפוצות שהרעיזה את האיזור כולו.

עינאיה, אשתו של באסם אל־שכעה, נזעקה החוצה וראתה את המחזה המחריד: בעלה שכב מחוץ למכונית, מתבוסס בדמו, כששתי רגליו מונחות קטועות בתוך המכונית. בנו של אל־שכעה, נידל בן ה־17, נשא את אביו בשתי ידיו אל מחוץ לחצר הבית, שם פונה ברכב לבית־החולים רפידיה בעיר. האשה פונתה אף היא, אחרי שלקתה בהלם. בבית־החולים הוזרקה לה זריקת הרגעה. בעלה, שאיבד כמות דם גדולה, הוכנס למחלקה לטיפול נמרץ.

ראש עיריית אל־בירה, העיירה הנושקת לרמאללה, איברהים טאוויל, שמע על התנקשות בעמיתו הקרוב בביתו. מחשש שמא גם מכוניתו ממולכדת, השתמש טאוויל ברכב העיריה, ומיהר לבקר את ח'לף בבית־החולים ברמאללה. שם התבקש על־ידי קציני המימשל להתלוות לחבלן מישטרה, כדי לערוך בדיקה במכוניתו. „נסעתי עם המישטרה חזרה לאל־בירה," סיפר איברהים טאוויל. „המכונית שלי חנתה במוסך של שכן. כשהגענו, החבלן ניגש לתריס הברזל של המוסך והתחיל לבדוק. אני עמדתי במרחק עשרה מטרים ממנו. פתאום היתה התפוצצות, שהפילה אותי על הארץ."

מן ההתפוצצות נפצע קשה חבלן המישטרה הדרוזי, סולימן חרבאווי, שנפצע ב־ראשו והתעוור בשתי עיניו.

חקירה ראשונית העלתה כי במכוניותיהם של ח'לף ושכעה הוטמנו מיטעני־חבלה, שמולכדו באותה השיטה — על־ידי חיבור מיתקן ההפעלה לדוושת הדלק. אצל טאוויל הוטמן המיטען לצד תריס הברזל של המוסך.

ארבעת הפיצוצים במרווחי הזמן הקצרים בישרו את הכיוון החדש המתפתח בגדה המערבית. הרימון הממולכד, ליד בית־הספר בחברון, שפצע שבעה עוברי־אורח, המיטען במכוניתו של כרים ח'לף, חומר־הנפץ שגרם לקטיעת שתי רגליו של בסאם אל־שכעה בשכם והמיטען הממולכד שיועד לאיברהים טאוויל מאל־בירה בישרו בקול תרועה רמה על לידתה של מחתרת מסוכנת, חמושה היטב ומקצועית.

אין ספק כי לפחות ארבע חוליות פעלו באותו הלילה בגדה המערבית. חברי אותן חוליות היו מקצועיים ומאומנים היטב. הם הצליחו להניח את מיטעני־החבלה בצורה כה מיומנת עד שכולם התפוצצו כמתוכנן, ולכך היה דרוש זמן רב. הם הצליחו להסתנן לארבעת הערים ולעבוד בהטמנת המיטענים מבלי שאיש יבחין בהם.

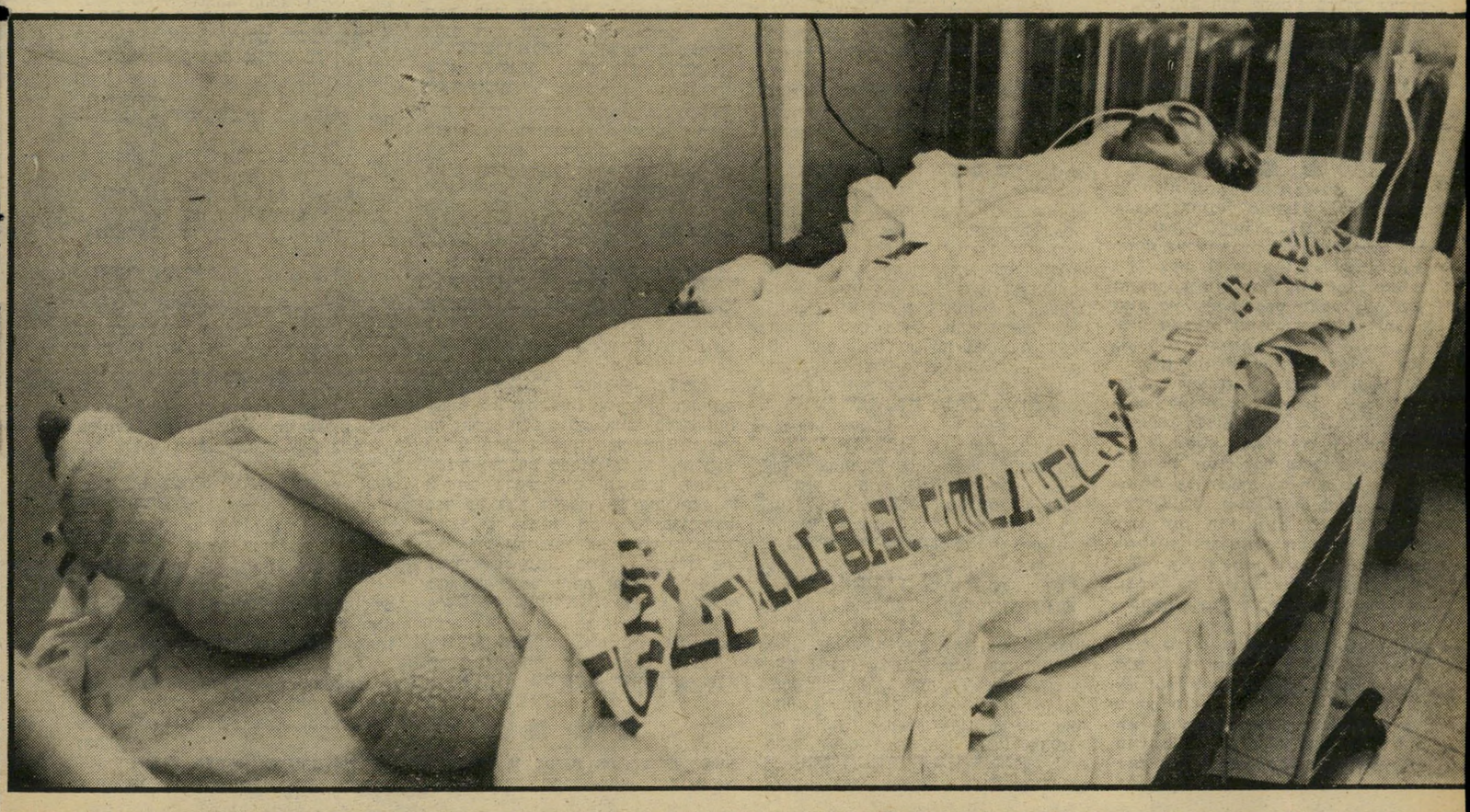
הפיצוצים שגרמו חברי מחתרת חולנית זו הידהדו הרבה מעבר לערי הגדה המערבית והרבה מעבר ליום השני השחור. „היום הוחזרה הגדה לערבים," התבטא מדינאי ישראלי שאינו חסיד הקו המתון. על פי מידע שנספל על־ידי הצנזורה בארץ ופורסם כתמיד על־ידי עיתוניי־חוץ, נעצר הרב מאיר כהנא לפני כמה שבועות משום שלשרותי־הביטחון התגלתה בעוד מועד תוכניתו ותוכנית חסידיו לפוצץ את מיסגד כיפת הסלע בירושלים. החלחלה שעברה בגווים של אנשי הביטחון שגילו זאת, כשחשבו מה היה קורה אילו הצליח כהנא לבצע את זממו, בוודאי חלפה כששמעו על הפיצוצים של היום השני. הנזק שייגרם למדינת ישראל, ממנו הם חששו כשמנעו מכהנא לפוצץ את המקום הקדוש למוסלמים, שקול לנזק שנגרם עם קטיעת שלוש רגליים של מניכיגי הגדה ועקירת שתי העיניים של השוטר הדרוזי מישראל.

הרב כהנא יושב במעצר מינהלי, מאחרי סורג ובריח. אולם אחרים, חניכי סיגון כהנא, הצליחו להטמין את הפצצה הגדולה ביותר שהתפוצצה ביחסים בין יהודים וערבים.

ברמאללה — כמו באפקה

ל ש המשערים, שלא היו אלה אנשי כהנא שביצעו את הפשע של היום השני. לדעתם, העבודה היתה מקצועית מדי ודרשה אימון מיוחד, שאותו אין לאנשי כהנא.

מפנים אצבע מחשידה לעומת ישראלים שעברו אימונים, אם בצה"ל ואם בזרוע ביטחונית אחרת. יש המנחשים שגורמים פוליטיים קיצוניים שכרו את שירותיהם של מומחים לחבלה.

כרים ח'לף, קטוע כף רגל שמאל, עדיין מחוסר הכרה, בחדר ההתאוששות בבית־החולים ברמאללה אחרי הניתוח

חייל מצביע על מקום הפיגוע באל־בירה חנא אל־שכעה במקום בו נפגע אביה

רותיהם של אנשי העולם התחתון, המתמחים בעת האחרונה במילכודתי־תופת. הדמיון בשיטות מילכוד הקאדיק והאופל לבין מילכוד מכוניתו של דויד שולמן באפקה, לפני כמה חודשים, מעורר מחשבות.

בסאם אל־שכעה, ששב להכרה מלאה כמה שעות אחרי פציעתו, סבור כי מבצעי הפשע השיגו את ההיפך ממה שקיוו. „מעתה אהיה יותר חזק," אמר בפניו מאירות לעיתונאי ישראלי שביקר בחדרו בבית־החולים. „אותם שרצו לרצוח אותי, הצליחו לקחת ממני רק את רגליי. אבל זה רק מקרב אותי לאדמתי, ומחזק את המאבק שלי למען עמי. מי שיש לו רגליים יכול ללכת על אדמתו. לי אין כבר רגליים, לכן לעולם לא אנטוש את אדמתי ועמי.

„אני לא צריך את הגוף כדי להילחם. הרוח היא שתילחם. אני אחד מרבבות הקורבנות של הממשלה הישראלית. היא לקחה את רגליי. אבל אני צוחק לבגין ולמדיניות שלו. הממשלה שלו יודעת שהמדיניות הזאת תיכשל לבסוף, ולכן היא עושה מעשים כאלה. אבל החיוך שלי, זאת ההוכחה לבגין שאין אני מפחד ולעולם לא אפחד. אני אמשיך לשרת את עמי עד הסוף."

„זה מותר!"

לא רק אל־שכעה מאשים את ממשלת ישראל באחריות למעשה. זאת היא גם האווירה הכללית בגדה. לאיש שם אין ספק כי את הפשע ביצעו ישראלים. השאלה אם אנשים אלה פעלו בתיאום עם המימשל או על דעת עצמם, כלל איננה משמעותית בגדה. „ברור שאם המימשל היה נוקט באמצעים נגד גוש־אמונים והפאשיסטים," טענה צעירה משכם, „דברים כאלה לא היו יכולים לקרות. אבל אם נותנים להם להשתולל, ומשאירים אותנו ללא הגנה, מדוע שלא יעשו דברים כאלה? המימשל הרי נותן להם גיבוי.

„כשאנחנו זורקים אבנים, או עושים דבר הכי קטן, תיכף עוצרים אנשים, מטילים עוצר, מרביצים ויורים בלי אבחנה. אבל כשרוצחים אותנו, לאף אחד לא איכפת. פתאום מדברים על מדינת חוק, ושצריך קודם להוכיח ולא להאשים סתם. כמה פלסטינים נענשים סתם, באופן קולקטיבי, כל יום? זה מותר!"

למרות שהמימשל התכונן לכך וגייס כוחות, לא היו כמעט מהומות ביום השני השחור. רק בשכם, מול בית־החולים רפדיה, שבו אושפז אל־שכעה, התאספו כמה מאות צעירים. ההפגנה שהחלה בהשמעת סיסמות, עברה ליידוי אבנים, כשהחיילים מנסים לפזר את הצעירים בגז. לבסוף הסתיימה ההפגנה בשקט, כשעל הכביש נשארות עשרות אבנים, עדות למה שהתרחש קודם.

בתוך בית־החולים התאספו חברי מועצת עיריית־שכם, שקיבלו כל העת מישלחות של נכבדים מהגדה. האישים לא השמיעו קריאות כעס, אך חזרו על אותם דברי הזדהות שהושמעו לפני כחצי שנה, כאשר נעצר אל־שכעה מתוך כוונה לגרשו: „ברוח ובדם — אנחנו עם בסאם!"

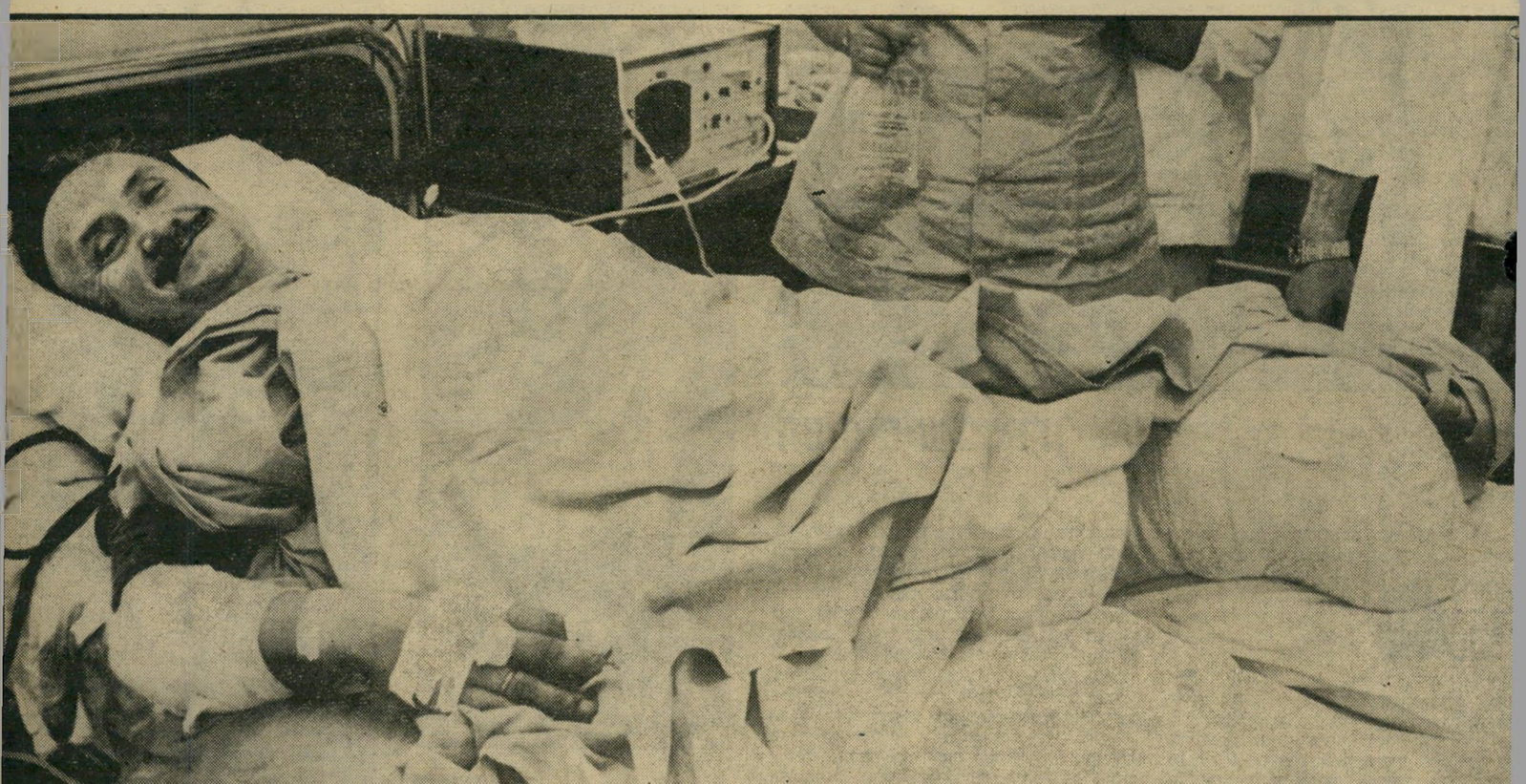
לאל־שכעה הוקצתה מערכת חדרים נפרדת בבית־החולים, ונקטו צעדים כדי להגן על ראש־העיר מפני נסיון התנקשות נוסף. בפתח המחלקה הועמדו שוטרים, ובכניסה לחדרו של אל־שכעה בוצעו חיפושים על גופם של זרים, לפני שנכנסו בקר את הפצוע.

ברמאללה התקיימה בבניין העיריה ישיבת חירום של מועצות רמאללה ואל־בירה, בהשתתפות נציגים מחברון וחלחול. „המעשה הזה לא יעזור לאלה שביצעו אותו," סיכם איברהם טאוויל את הישיבה. „אם הורגים אחד — באים מאה במקומו."

מכוניותיהם של ח'לף ואל־שכעה נלקחו לבדיקה. אנשי המעבדה לזיהוי פלילי (מז"פ) של מישטרת ישראל ערכו חקירה משלהם באתרי הפיצוץ. המשימה החשובה ביותר של החוקרים היא לגלות את סוג חומר הנפץ. לגבי הפיגוע בחברון כבר ברור כי היה זה רימון מתוצרת צה"ל.

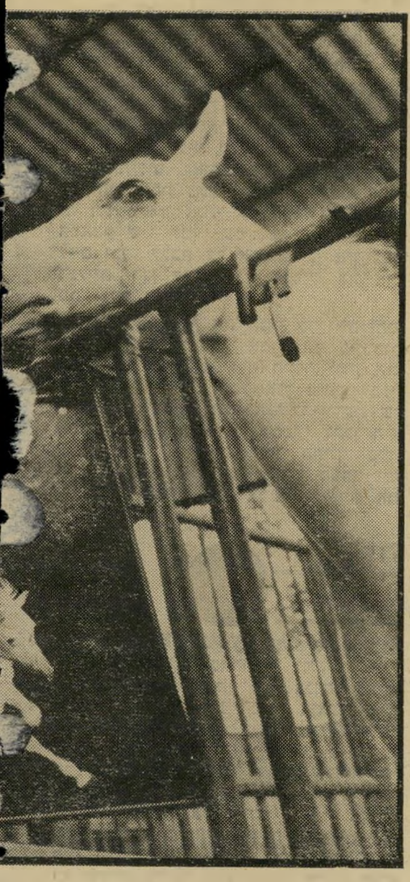
האמון שרוכשים תושבים בגדה לחקירת הפשעים בידי גורמי־ביטחון ישראלים הוא קלוש ביותר. מרביתם סבורים, כי המימשל יחפה על המבצעים, ומיעוטם — כי אנשי המימשל עצמם עומדים מאחרי המעשים.

הדעה בגדה היא כי נסיונות ההתנקשות היו נקמה על ההתקפה על בית־הדסה בחברון. את ההשערה הזו מחזק הפיצוץ הרביעי של אותו היום השני, כשעתיים לפני הפיצוצים האחרים. סמיכות פיצוץ זה לפיצוצים האחרים, והעובדה שהם אירעו בדיוק ביום ה־30 להתקפה על בית־הדסה, שבה נהרגו אלי הזאב וששה אחרים, לא השאירה בלב רבים ספק באשר למניע.

בסאם אל־שכעה, קטוע שתי רגליים, מחייך ומנחם את האורחים הרבים שבאו למיטתו לאחר הניתוח שעבר

הסוסים קפצו על המיכשולים, טיפסי

ה חום והמחנק של השבת האחרונה לא פגעו בחוקים הנוקשים של ה־רכיבה. כל מי שעלה על אחד הסוסים, שגם הם סבלו מהחום, היה לבוש בחליפת רכיבה מיוחדת מלבד מחמם, נעול מגפי־רכיבה שחורים וגבוהים, ענוב בעניבה לוחצת, וידין נתונות בכפפות. אפילו לחום של 40 המעלות אסור היה להפריע להצגה, שהיתה חייבת להיות אלגנטית, כפי ש־מחייבת אצילות רוכבי־הסוסים.

והאצילים הישראלים היו ניצה קרניאל, חתיכה בעלת שער בלונדי שופע שכל

יום הסוס

כולה בת 14; טוביה סער מהטלוויזיה, שאמנם לא רכב, אך העיר הערות מקצו־עיות כביכול, לאלה שרכבו; ג'ניפר פרץ, חתיכה בת 21 הנחשבת כרוכבת הטובה ביותר בארץ וגם ח"כ יצחק רבין, שלא רכב, אך התפעל יחד עם נכדיו יונתן ונועה מהתמונות שבתערוכה.

היה זה אחד האירועים המרשימים ב־יותר, שנערכו בארץ ברישפון, לגבי כל מי שאוהב סוסים. בחווה של אליעזר לירון,

פעמ"יים שאל'מאר

ג'ני
את
צויירה על ידי שירלי הירש בפני שאלימאר ס

הסוסים של אלון

הציירת שירלי הירש מתבוננת בציור הסוסים מיכחולה את הציור עמד לרכוש יגאל אלון ש
בידידות רבה עם שירלי. את הציור רכש השבוע בעל חוות סוסים אלחנן שכ

גבה־הקומה וכסוף־השיער, הטוען שהוא בעל בית־הספר הגבוה היחידי בארץ לרכיבה. נערכו תחרויות והתקיימה ההצגה הסוסית הגדולה.

התירוץ לכל האירוע היה דווקא שירלי הירש. שתי האהבות הגדולות של שירלי הן הציור והסוסים. לפני שנתיים היא רכשה סוס מסוחר־סוסים בעזה. איש לא ניבא לסוס העזתי של שירלי הצלחה גדולה. אך בין משיכת מכחול אחת לשנייה הצליחה שירלי לטפח את הסוס הפרטי שלה ולהפכו אחד מסוסי־המירוץ הידועים בארץ.

שירלי מרבה לצייר את הסוס שלה, ומעשירה את אוסף ציוריה גם בדמויותיהם של סוסים אחרים. שירלי מציירת אמנם רק סוסים, אך בכמויות שדי בהן להוות תערוכה שלמה. והמקום המתאים ביותר לתערוכה שנושאה סוסים, היא,

כמובן, חוות־סוסים, ואם כבר עורכים תער
אפשר גם לקיים פסטיבל של רכיבה ותחרו

הזמ

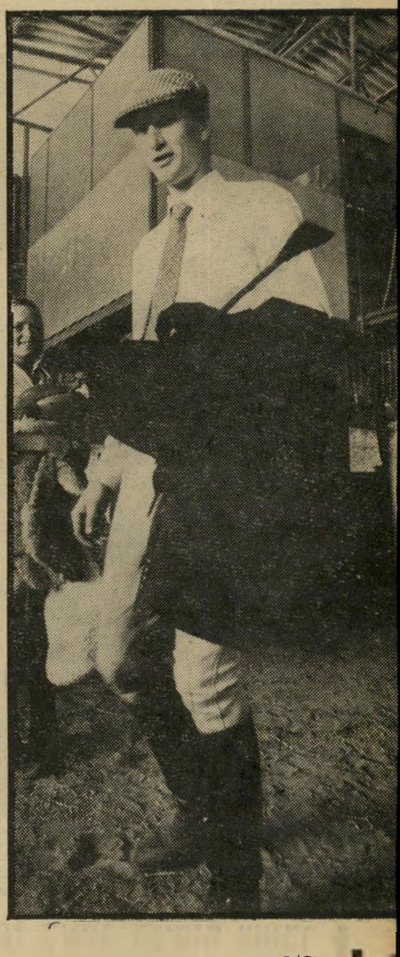
הפר

כ ן ראה! בנו בן ה־22 של עורך־ד
אברהם לאלו, אחד הפרקליטים במיש
ח"כ פלאטו שרון, היה כוכב השבת האחר
ברישפון. לאלו הצעיר שהה שנים אחדות
אנגליה, ושם בילה את מרבית הזמן עם בס
הרוכבים ומורי־הרכיבה בארץ מרוצי־הסוס
לאלו השתתף בתחרות, כשהוא רוכב על א
מחמשת סוסיה של ג'ויס הרשקוביץ, הר
את הקהל בסגנון המיוחד שלו, וכמובן

בחינה משולשת תמי צ'חנובר בתו בת ה־16 של מנכ"ל מישרד החוץ יוסי צ'חנובר בוחנת יחד עם עופר דגן בן ה־17 את מסלול המיכשולים אליו עומד להיכנס עופר כשהוא רכוב על סוסו דון.

המלך כן לאלו הרוכב הבכיר של האירוע (מימין), ואליסון הרשקוביץ בת ה־15 מצעירות הרוכבות.

על הקירות וליקקו את אנשי־הציבור

ו הרשקוביץ מציגה תמונת שאלימאר ש־ צמו. שאלימאר הוא

רק אחד מחמשת הסוסים של ג'וס ונחשב לאחד הסוסים הטובים בארץ. בתחרות של שבת זכה שאלימאר במקום הראשון כשכן לאלו רכב עליו, ג'וס ממעטת לרכב אולם ילדיה עושים זאת במקומה.

במקום הראשון בתחרות הרכיבה.

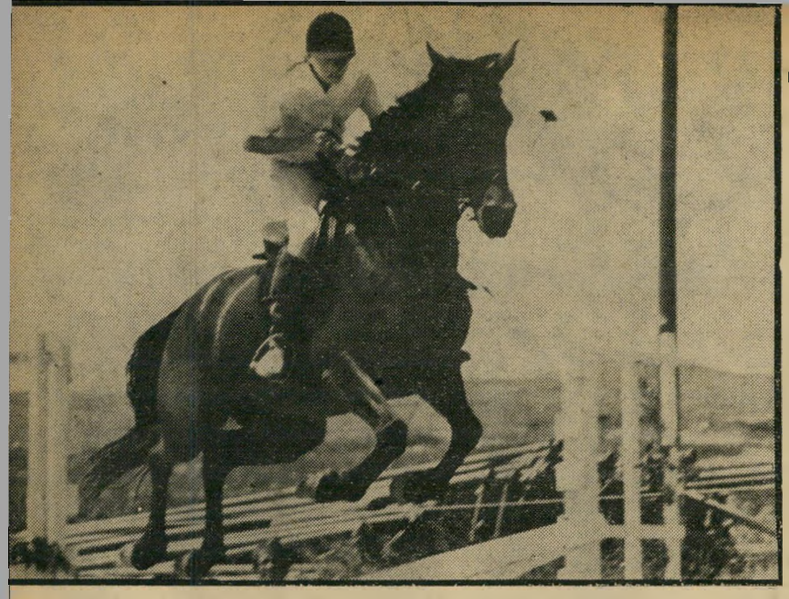
מנכ"ל מישרד־החוץ יוסי צ'חנובר מצא, גם הוא, זמן לבוא לפסטיבל הרכיבה, למרות הזעזועים במישרדו. צ'חנובר לא רכב על סוסים, אך בא לבקר את בתו תמי בת ה־16 ואת הסוס שלה.

אך לא דהירתו של לאלו, לא רבין לבוש מיכנסי־הטניס הקצרים, לא החתיכות ה־ צעירות שהפגינו מלתחה סוסית, וגם לא יוסי צ'חנובר ובתו יכלו להתחרות בזמר דון מקלין שהגיע כשהוא מלווה בחברתו החיילת, אורלי צרפתי, והוריה, ואיתם צלם עיתונות ישראלי, שהפך להיות הצלם ה־ משפחתי שלהם.

מקלין ביקש, וכמובן קיבל, סוס. הוא יצא לרכיבה ארוכה ושכח לשעה תמימה את החברה שלו ואת הוריה. מי שהיה מודאג מהעלמות החתן המייועד היתה בעיקר אמא של אורלי שחששה ש„אולי קרה לו משהו," ואורלי עצמה הוסיפה: „זה לא מתאים לו להעלם לכל כך הרבה זמן." כששב הזמר־הפרש הוא פיצה את חברתו המודאגת בשעור־רכיבה קצר, ואמא של אורלי שוב התמוגגה.

רק אחרי שהסתלקו מהמקום הכוכבים הנוצצים, דון מקלין ואורלי, חזרה תשומת־ הלב אל הסוסים, הרוכבים והצילומים. כן לאלו, ג'ניפר, אליסון וניצה חזרו להיות כוכבי השבת.

התמונות של שירלי נחטפו כלחמניות טריות. יצחק רבין, שאיחר להגיע, רצה לקנות לנכדו יונתן תמונת־סוס שבה חשק הילד בן ה־5, אך התמונה כבר היתה מכורה. טוביה סער, שבא בחברת אשתו הנאה, מדי, לא התקרב לסוס. הוא רק השמיע הערות.

אפריים על הגובה

הפרשית הצעירה ניצה קרניאל בת ה־14 בקפיצת מכשולים עם סוסה אפריים. אפריים נחשבת לאחת הסוסות הפראיות בארץ מה שהקשה על ניצה לזכות בתחרות.

רבין באורווה

ח"כ יצחק רבין מתייעץ עם נכדו יונתן איזו תמונה לרכוש, אולם רביע הגיע לתערוכה באיחור רב ומרבית התמונות כבר נמכרו. בתמונה למטה: אורלי צרפתי מציגה את הוריה באורווה.

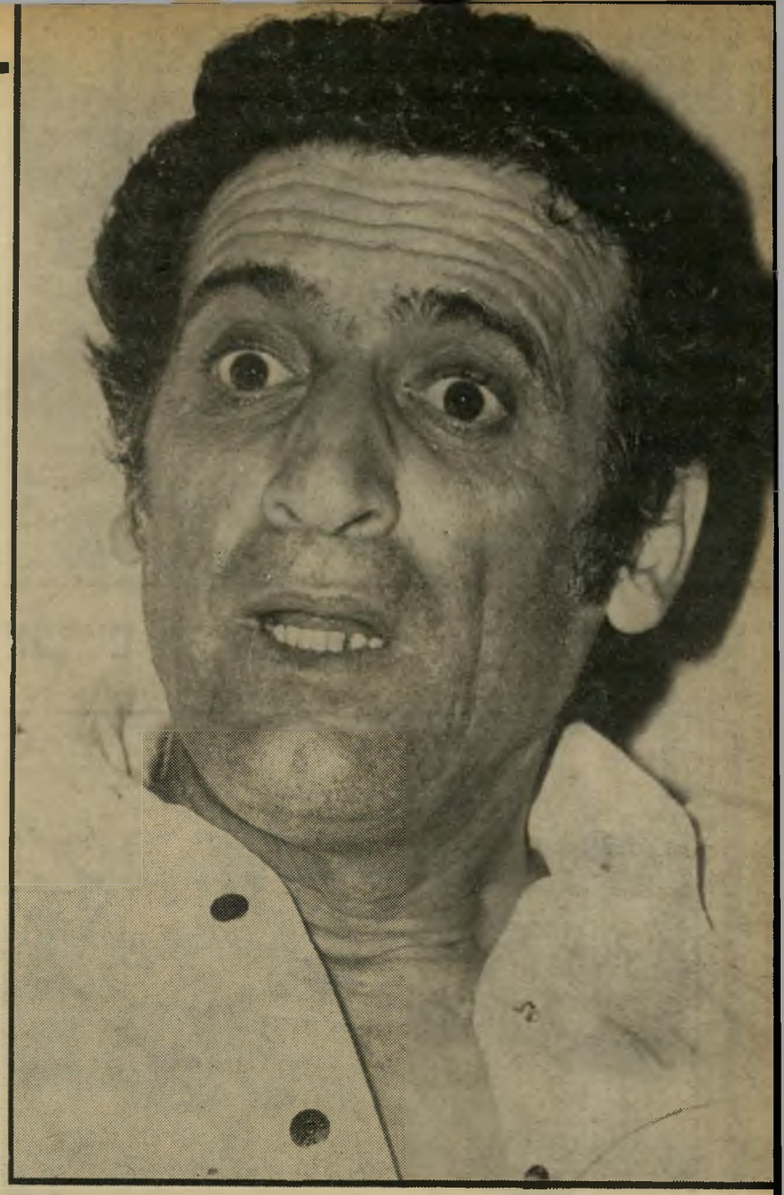

נשיקה בסתר

המעניקים זה לזה פיורי וצ'ארלי. על הסוס פיורי רוכב הזמר העומד להיות ישראלי, דון מקלין, ועל צ'ארלי רוכבת ידידתו החיילת אורלי צרפתי. מקלין הרוכב הוותיק ניסה ללמד את אורלי לרכב.

החקר, ידידה של אשת החשוד, חשף את

הצלה ברגע האחרון

החשוד ששוחרר

דני חנוך, המעיד על עצמו שהפסיד את כל רכושו במשחקי־קלפים, שוחרר אחרי 55 ימי־מעצר כחשוד ברצח אביו. דני שוחרר אחרי שאחד מחוקריו גילה, שההודאה עליה חתם הוכתבה לו וכי השיחזור שאותו ערך בפני המצלמות בדירת אביו שנרצח, בויים.

ושרי מרחב חיפה כאילו אחוזים תזזית בימים האחרונים. קרה להם דבר המהווה סיוט לכל שוטר, בכל אתר ואתר. חשוד ברצח, שהודה באשמתו, התגלה לפתע כחף מפשע.

ואם בזאת לא די, הרי שהפרשה כולה פילגה את שוטרי חיפה וקציניה לשני מחנות יריבים. המחנה של מפקח (מקביל לסגן בצה"ל) ישראל מיזרחי, ראש צוות החקירה המייוחד, שהוקם לחקור את רצח הישיש פינחס חנוך, ומחנהו של רס"ל מרדכי דוויק, חבר אותו צוות ומי שפוצץ את הפרשה כולה.

בחודש אפריל גילה, לדבריו, דני חנוך בן ה־46 את גופת אביו, פינחס בן ה־81, שרועה על הריצפה בדירת החדר של האב, בבת־גלים בחיפה. התמונה שהתגלתה לעיניו הבן היתה מזעזעת: גרונו של הקשיש היה שסוע עמוקות, ראשו נראה כעיסה של בשר ודם והדירה היתה שטופה בדם.

דני חנוך מיהר להזעיק את המישטרה. זו הגיעה במהירות ומיד אחרי השוטרים באו החוקרים. ועימם רופא המכון הפאתולוגי של מישטרת חיפה. הרופא קבע כי פינחס לא מת בגין החתך העמוק ששיסע את גרונו. הוא נפטר מכך שראשו הוטה פעמים אחדות במשקוף דלת הכניסה. רק אחרי שנפח את נשמתו נגרר פינחס למרכז החדר ושם התעללו בגוויתו.

מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב אברהם תורגמן, הקים מיד צוות חקירה מייוחד (צח"מ) בן חמישה חוקרים. בראש הצוות הציב תורגמן את אחד מבכירי חוקריו, המפקח ישראל מיזרחי בן ה־34. מיזרחי נועד לקידום ולקבלת תפקיד של מפקד צח"מ קבוע במישטרת חיפה — הדרגה הגבוהה ביותר אליה יכולים להגיע חוקרים — אחרי תום החקירה.

פינחס חנוך היה מוכר וידוע לשוטרי חיפה. הוא היה רוכל של סיגריות מוברחות בחוב העצמאות, שנהג לעמוד עם מיזוודה קטנה, עמוסה בחפיסות מאלבורו וקנט, ליד השער הראשי של הנמל. אולם הכל, כולל שוטרי חיפה, ידעו שהמיסחר בסיגריות המוברחות הוא רק אחד מעיסוקיו של פינחס, והקטן בהם. חנוך היה חלפן כספים בלתי־מורשה, אחד המלווים הגדולים בריבית קצוצה בחיפה. לא מכבר הסתבך אחד מבכירי סוחרי חיפה ובמהלך הדיונים בין עורכי־הדין שלו לבין עורכי־הדין של נושיו התברר, כי אותו סוחר חייב סכומי־עתק לפינחס חנוך.

פינחס היה שולח מדי פעם בפעם את ידו גם במיסחר סמים, בדרך כלל סמים לא־קשים. ימים אחדים לפני הרצח עצרה המישטרה כמה צעירים מאום־אל־פחם, כשברשותם כמות גדולה של סוליות חשיש. בחקירתם הודו הצעירים כי היו בקשרי סחר־סמים עם חנוך, שמימן את העיסקה.

חוקרי המישטרה חיפשו כסף וסמים על גופו של פינחס חנוך ובדירתו. ואכן, בדירה נמצאו שש סוליות חשיש וכמה אלפי לירות. אולם חוקרי המישטרה ידעו, שאצל פינחס צריך להימצא סכום כסף הרבה יותר גדול, ומה שחשוב ממנו, לעניין החקירה, פינקס קטן שבו רשומים כל אותם שנטלו מידיו הלוואות. אבנט הכסף, שאותו היה פינחס חוגר תחת שני זוגות מכנסיו, שאותם הקפיד ללבוש אלה על גבי אלה, כדי שקשה יהיה לשדוד אותו, לא נמצא. על פי הערכת החוקרים היו צריכים להימצא בו מיליוני לירות במטבע זר. גם הפינקס לא נמצא.

בין הנחקרים היה גם בנו של פינחס, דני. למישטרה נודע כי דני ואביו עמדו לעזוב את הארץ, בדרכם לארצות־הברית, יומיים אחרי יום הרצח. הם היו עתידים להצטרף אל אחיו של דני ואל שרה, המבכרת להיקרא שרית חנוך, אשתו של דני שהקדימה את צאתה לארצות־הברית.

היה מי שסיפר לחוקרים, כי ביום הרצח רבו פינחס ודני והאב הודיע לבנו כי אין הוא לוקח אותו עמו לארצות־הברית.

הסיפור הזה, העובדה שדני היה זה שגילה את הגוויה, וכן סתירות בעדותו של דני, לגבי מעשיו בשעות שלפני הרצח, הנראות עתה כמעט בלתי משמעותיות, הובילו להחלטה: לעצור את דני בחשד כי הוא רוצח אביו.

דני נעצר הובא בפני שופט שהאריך

הנרצח פינחס חנוך, מוכר סיגריות מוברחות, מלווה בריבית קצוצה וסוחר סמים. והרוצח התעלל בגוויתו, בדירתו הקטנה בבת גלים.

את מעצרו כמעט אוטומטית ב־15 יום. בשך כל זמן חקירותיו טען דני כי אינו אשם. כשתם מועד המעצר הוא הוארך בעוד 15 יום. כשתמו 30 הימים אישר היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, בקשת מעצר ל־15 יום נוספים.

דני נכלא בתא־המעצר הקטן של נקודת המישטרה בנמל־חיפה. מאוחר יותר טען דני, כי תנאי המעצר קשים במייוחד. האמת היא שתא־המעצר, ליד שער הנמל, קרוב מאוד למקום שבו נהג פינחס למכור את הסיגריות האמריקאיות שלו, אינו שונה בתאים בכל בית־מעצר אחר בארץ. ארבע מיטות ברזל, מיזרון קרוע על כל מיטה, שתי שמיכות מעופשות לכל עציר, מחראה קטנה בקצה התא וריח חריף של ליזול. בדרך כלל מוחזקים בתא־מעצר זה אותם שנעצרו בנמל. דני הובא למקום במייוחד, כדי שיהיה מבודד.

המאשים ראש הצח"מ, מפקח ישראל מיזרחי, היה משוכנע באשמתו של דני חנוך ולא בחל בשום אמצעים כדי להשיג את הודאתו.

בשל להודאה

דני נחקר על־ידי חמישה אנשי צוות החקירה במשך 16 עד 18 שעות ליום. אנשי הצוות היו מתחלפים ביניהם ומותירים את דני לבדו רק במשך שש השעות ההכרחיות לשינה. בשלב מסויים אחרי כ־30 ימי־חקירה, יכול היה ראש צוות החקירה לדווח לתורגמן: „האיש בשל להודאה."

ואמנם, ימים אחדים אחר כך הודה דני חנוך ברצח אביו פינחס חנוך. היום, אחרי שדני שוחרר ממעצרו וכתב־האישום נגדו בוטל, הוא מתקשה להסביר מדוע הודה בפשע הנורא של רצח האב. דני מודה כי לא הוכה על־ידי השוטרים. אמנם לאחד העיתונאים הוא סיפר שקיבל „שתי סטירות, אבל זה לא נורא." אחר כך ויתר גם על סיפור הסטירות. לדברי דני „לא יכולתי לעמוד בלחץ. אני לא רגיל להיות בבית־סוהר. החקירות שיגעו אותי. השוטרים הפעילו עלי לחץ פסיכולוגי. לא הייתי יכול עוד להיות בתא הזה. גם האולקוס שלי עלה לי עד הצוואר, ולא קיבלתי אוכל מיוחד לחולי אולקוס. החוקרים הבטיחו לי שאם אודה הם יעבירו אותי לבית־מעצר יותר נוח, ושבכלל יהיה לי יותר טוב בחיים. החלטתי להודות, ולהוכיח שאני צודק בבית־המישפט."

האמת היא, שכאשר בא ראש הצח"מ אל תת־ניצב תורגמן ובישר לו שהחשוד נתן הודאה מלאה ברצח, ואף שיחזר בפני מצלמות הווידאו את המעשה, הוא הוסיף: „אבל לפני שהוא חתם וגם אחרי שהוא חתם הוא אמר שהוא חף מפשע."

למרות שהיתה בידי השוטרים הודאה

התרמית ושיחרר את החשוד ברצח אביו

מלאה, וסליל וידיאו של השיחזור, דרש תורגמן מחוקריו להמשיך בחקירה. דני חנוך טען בפני החוקרים, גם אחרי שחתם על ההודאה, שאינו יודע היכן חגורת הכסף והיכן הפינקס של אביו. תורגמן החל לחשוד. הוא בירר אצל חוקריו אם הפעילו כוח פיסי נגד דני, כדי להוציא ממנו את ההודאה, ובחושים המיוחדים של קצין מישטרה ותיק, ידע כי מיזרחי לא שיקר אותו כשהבטיח שלא היה כל שימוש בכוח.

גם אחרי ההודאה והשיחזור הטרידו הספקות את תורגמן, ספקות שאותן לא יכול היה להסביר אפילו לעצמו. כל קצין מישטרה אחר היה גאה בהצלחה כה מהירה של פיענוח מעשה־רצח. תורגמן הזמין את הפסיכולוג המישטרתי וביקש ממנו ש־ישוחח עם דני חנוך. תורגמן רצה תשובות לשתי שאלות: האם דני חנוך הוא אדם שיכול להודות ברצח שלא ביצע? האם דני חנוך מסוגל, לדעת הפסיכולוג, למעשה רצח?

אחרי שלוש בדיקות חזר הפסיכולוג לתורגמן עם התשובות, שהוסיפו ספקות בליבו של קצין המישטרה. דני חנוך הוא, ללא ספק, אדם המסוגל להודות ברצח שלא

החושך

אחד מחברי צוות ה־חקירה, רס"ל מרדכי דוויק, שגילה את תרמית ראש הצוות. האם עשה זאת ביגלל ידידותו עם האשה?

ביצע. לגבי השאלה השניה לא יכול היה הפסיכולוג לקבוע בוודאות, אם דני חנוך מסוגל למעשה רצח. עם הודאה ביד ו־שיחזור מלא של הרצח, הועבר החומר לפרקליטות. זו מיהרה להכין כתב־אישום ולהגיש אותו לבית־המישפט. דני חנוך הובא שוב לפני שופט, שהורה לעצרו עד גמר ההליכים המישפטיים.

השיחזור בויים

לימים אחדים לפני פתיחת מישפטו של דני חנוך החלה הדרמה האמיתית. אל לישכתו של תורגמן הגיע אחד מחוקרי הצח"מ, רס"ל מרדכי דוויק. הרס"ל בן ה־46 הוא אחד מוותיקי שוטרי מישטרת חיפה. הוא ביקש לשוחח עם תורגמן ב־ארבע עיניים. הסיפור שגולל דוויק בפני תורגמן גרם חלחלה למפקד המרחב. דוויק סיפר למפקדו שההודאה של דני חנוך למרות שהיתה כתובה בכתב־ידו, נכתבה על־ידי ראש הצח"מ ישראל מיזרחי. ראש הצח"מ כתב את ההודאה, אחר־כך קרא אותה באוזני דני, שהעתיק אותה מילה במילה וחתם עליה.

גם השיחזור שצולם על־ידי מצלמות הווידאו לא היה על טהרת המקוריות של דני חנוך. כששאל דני חנוך, בדירת אביו, מה הוא צריך לעשות בפני המצלמות, הינחה אותו מיזרחי בדיוק רב, כשהוא קורא בפניו את עדותו ודורש ממנו לשחק על־פיה בפני המצלמות.

שתי שאלות לא נשאל דוויק. מדוע דחה את השיחה שלו עם מפקדו עד לאותו רגע, ומדוע החליט לגלות את האמת. תורגמן הזעיק אליו את יתר חברי הצוות ואת מיזרחי, שהודו בפניו כי דבריו של דוויק אכן נכונים. מיזרחי טען כי הוא משוכנע שדני אכן רצח את אביו, ולכן אין זה משנה אם הוא הופל בפח בעניין ההודאה והשיחזור.

תורגמן מיהר אל פרקליטות מחוז חיפה וסיפר להם את שהתגלה לו. בהתייעצות עם היועץ המישפטי לממשלה הוחלט לבטל את כתב־האישום נגד דני חנוך ולשחררו. בכנס חוקרים שערך אחר־כך תורגמן, הוא הבטיח לגלות את הרוצח: „אני לא קובע שדני חנוך חף מפשע. אני גם לא קובע שהוא אשם. אני רק קובע שהחקירה לא התנהלה כראוי ולכן שיחררנו אותו."

חרושת השמועות פשטה במהירות ב־חיפה, עיר הרגילה כבר בחודשים האח־רונים למעשי רצח ולפרשיות מסעירות. סיפרו כי דוויק היה בידידות רבה עם שרית, אשתו של דני, שהגיעה בינתיים לארץ כדי לנסות ולעזור לבעלה העצור, ולכן גילה לתורגמן את האמת. שרית אינה מכחישה כי היא מכירה את דוויק. לדבריה הם היו בידידות. היא דוחה כל חשד בנוגע ליחסים קרובים במייוחד בינה לבין דוויק. הבלונדית בעלת הגוף המלא טענה השבוע: „הוא לא השוטר היחידי שאני מכירה. היכרנו והיינו בידידות, אבל אף פעם לא הייתי אצלו בבית והוא לא היה אצלי בבית." לדבריה, גם בעלה דני הכיר את דוויק. דני מאשר זאת.

„דוויק דווקא לא עזר לי בזמן החקירה. הוא היה כמו כל החוקרים האחרים, וכל פעם שהייתי באה לבקש ממנו משהו בשביל דני, הוא לא נתן לי," מספרת שרית. אולם גם שרית מודה, כי דוויק היה זה שהציל את בעלה ממאסר־עולם. קשה להגיח שבית־מישפט לא היה מקבל את הודאתו של דני, המלווה בשיחזור, כשאפילו הוא עצמו לא טען שההודאה הוצאה ממנו בכוח. „אם דוויק לא היה מספר איך הוציאו את ההודאה מדני, הוא היה נשאר שם," אומרת היום שרית.

פנייה לעיתונאי

אם לא די בפרשת חפש־את־האשה, התווספה פרשה נוספת לעניין מעצרו של דני חנוך. המישפחה פנתה אל עורך־הדין החיפאי עדי בראונר והתחננה ש־יקבל על עצמו את הטיפול בדני. בראונר הוא דמות ידועה. הוא היה פרקליט המחוז בחיפה, הופיע במישפט המפורסם של עמוס ברנס, שהורשע ברצח רחל הלר. עד היום יש רבים הטוענים כי ברנס הוא חף מפשע, למרות שהרשעתו אושרה על־ידי בית־המישפט העליון. לפני חודשים אחדים התפרסם בראונר כשטרגדיה נוראה פגעה בו עצמו. ידידתו־מזכירתו היפהפיה, שרית, רצחה את אשתו היפה עוד יותר, יעל, והתאבדה. בראונר דרש כסף רב אחרי שהסכים לקבל על עצמו את תיקו של דני חנוך. לדברי המישפחה קיבל בראונר סכום של 150 אלף לירות. תורגמן טען בפני קציניו, כי ידוע לו שבראונר קיבל רבע מיליון לירות.

ימים אחדים אחרי שהתגלה כיצד באמת נגבתה ההודאה מדני חנוך, ויום לפני שהוא שוחרר ממעצרו, פנה בראונר ל־עיתונאי חיפאי וטען בפניו כי ההודאה של לקוחו נגבתה שלא כדין וכי אדם חף מפשע יושב במעצר וצפוי למאסר־עולם. תורגמן רתח מזעם. לדבריו, במיכתב תלו־נה ללישכת עורכי־הדין, שאותו ניסח השבוע, ידע בראונר כי תורגמן גילה את התרמית וכי החליט לשחרר את חנוך; אז הבטיח למישפחה כי הוא ישחרר את דני ויצא בהצהרות בעיתונים של „לוחם למען הצדק".

להקליט את החקירות

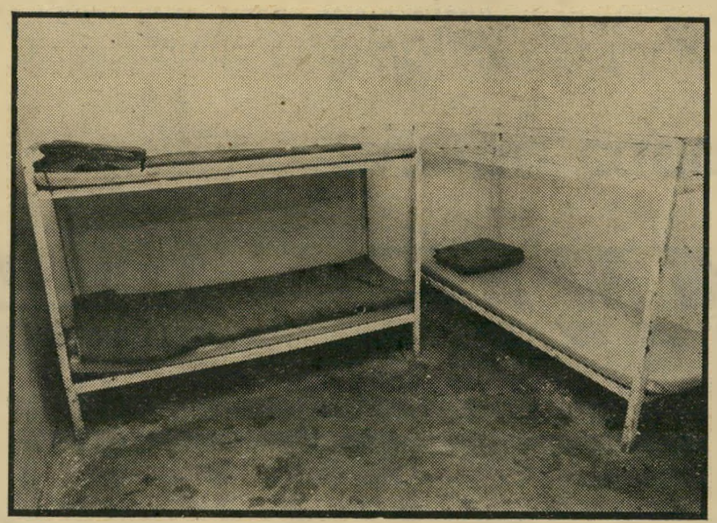
בשבוע שעבר שודרה בבי־בי־סי תו־כנית שהסעירה את אנגליה. סיפרו בה על ארבעה מקרים שבהם הודו חשודים בהאשמות שונות, ורק אחרי שגשפטו ונגזרו עליהם עונשי־מאסר, התגלה שהם חפים מפשע. סופר שכתב ספר על אדם חף מפשע שהוצא להורג באנגליה אחרי שהודה, הציע הצעה שכדאי היה שמיש־טרת ישראל תאמץ אותה: כל חקירה מישטרתית תוקלט על גבי רשמקול, כך שהשוטרים לא יוכלו לחקור את החשודים שלא כדין.

לדני חנוך היה מזל. הידידות בין אשתו שרית לבין אחד החוקרים הביאה בסופו של דבר לגילוי שיטות החקירה שהובילו להודאה. היה לו גם מזל שמפקד מישטרת חיפה אינו מסוג השוטרים המנסים להס־תיר את האמת רק כדי להציל את יוקרתם. אולם המקרה של דני חנוך מעורר את השאלה המחרידה: האם יושבים כיום מאחורי סורג ובריח אנשים שהודו בהא־שמות לא להם?

האשה ששיחררה

שרית חנוך, אשה בלונדית בעלת גוף מלא, בת 40, אם לשלושה ילדים, שהתה בארצות־הברית ביום הרצח. היא המתינה שם לבעלה ולחמה. כאשר נודע לה על הרצח והמעצר מיהרה שרית לחזור לארץ. שרית היתה בידידות עם החוקר שהביא לשיחרור בעלה.

הסיבה להודאה

חדר־המעצר שבו בילה דני חנוך 55 יום, בנקודת המישטרה בנמל־חיפה. דני טען, שהודה בהאשמה למרות שלא היכו אותו, משום שלא יכול היה להמשיך ולבלות בתא זה שבו היה מבודד ומשום שחוקריו הבטיחו להעביר אותו משם אם יודה בהאשמה לא־לו.

בתחרות

גולבת המים 80

תזכינה בפרס:

טיול חלומי ביוון

„אופיר טורס", החברה מספר 1 לטיולים מאורגנים וחופשות נופש, ערוך לכל המועמדות הסופיות 4 סיורים נפלאים לדלפי, לקייפ־סוניון, אתונה ל כל אוצרותיה ושייט לאיים הסירוניים. את הבנות ילוו מדריכי **„אופיר טורס"** מנוסים, המכירים את כל אפשרויות הבילוי ביוון. חברת **„אופיר טורס"** תארח את מועמדות במלון **„טיטניה"** המפואר באתונה, הממוקם במרחק קצר מכל אתרי תיירות.

צלם: שולא אורין

אירוח הבנות:

אופיר טורס

עולם נפלא בהישג ידך.

והטיסה במטוסי:

OLYMPIC AIRWAYS

רחל מרחלת על כל העולם

הנחטפת היפה

קוראים לה **ג'ודי ברנץ**, היא מאוד יפה ובעבר היתה דוגמנית די מצליחה בארץ. כיום היא מתכננת אופנה שתלביש את בנות ישראל, עוד יותר יפה ממה שהיינו רגילים לראות.

ולמה אני מספרת לכם כל זאת? בזמנו, היתה ג'ודי היפה מדוגמניותיו של בית־האופנה של **טד לפידוס** המפורסם בפאריס וכשחזרה לארץ היתה נערתו של שדר הרדיו הד"ר **אהרון ברנע**, כיום ניספח התרבות בשגרירות ישראל בקאהיר ובעלה הטרי של העיתונאית **עמליה ארגמן**. אז, כשהיו יחד, נחטפה ג'ודי מזרועותיו של ברנע, על־ידי גבר נאה ומוכשר ש־

ג'ודי ברנץ
מדוגמנית לכלה

התפרסם כבמאי טלוויזיה מוצלח בארץ והיושב דרך קבע בהולנד.

בדרך־כלל כשאותו במאי היה מגיע לארץ, היה זה למטרות עבודה בלבד, אם כי ידע למזג את העבודה עם הנאה. והנה מספרים לי, שהגבר הנ"ל, מגיע לארץ לא על מנת לעבוד, אלא, רק כדי לבקר את ג'ודי. אני לא רוצה להתחיל לצרוח: חתונה, חתונה, אבל אני חושבת שאני שומעת פעמוניים באוויר.

שימחה במישפחת הרן

סמדר חרן
מפציינטית לנאהבת

כבר הרבה זמן לא שמחתי בגלל סיפור־אהבה כפי שאני שמחה לספר לכם על סיפור האהבה של **סמדר הרן**. אתם בטח זוכרים איך לפני שנה, אחרי שבעלה **דני** ובנותיה **עינת** ו**יעל** נהרגו בפיגוע בנהריה, אמרה סמדר בראיון להעולם הזה: „מי שהיו לו ילדים כמו יעל ועינת, לא מוכן לוותר על ילדים. אני רוצה ילדים מהר."

בהמשך הראיון, שנערך ימים אחדים אחרי ששיכלה את היקרים לה סיפרה סמדר: „אחרי המיקרה מטפל בי פסיכולוג. הוא בחור צעיר ונחמד, וגם הוא בוודאי יעזור לי." הפסיכולוג הצעיר והנחמד, ששמו **יעקוב**, אכן עזר לסמדר. הוא כל כך עזר לה עד שבתום שנת האבל, הודיעה סמדר לבני משפחתה ולבני משפחת דני ז"ל שהיא עומדת להינשא למטפל שלה.

יעקוב, היה חבר קיבוץ אלונים, אך לפני שלושה חודשים עזב את הקיבוץ ועבר להתגורר בדירתה של סמדר בנהריה. אולי העובדה שהוא נכה צה"ל, גם אם נכותו בכף־היד קלה וכמעט שאינה ניכרת, עזרה לו להבין לליבה של סמדר. כאשר הכירו השניים אמרה סמדר: „אני מתכוננת להתחתן בקרוב, ואני משוכנעת שלא תהיה לי בעיה עם זה." יתכן שיעקוב התייחס למישפט זה ולמישפטים דומים כאל תוצאה מההלם, ואולי התפעל מגבורתה האישית של האם שהוכתה בזעם כה רב על־ידי הגורל. אולם הוא בוודאי לא חשב שסמדר תבחר בו.

אך ככל שהתארכו הפגישות ביניהם הבינו, גם סמדר וגם יעקוב, שהקשר ביניהם אינו רק קשר שבין פסיכולוג לפציינטית שלו, והם חשו שהם מתחילים להתאהב זה בזה. ואצל סמדר, כשמשהו מתחיל הוא חייב להגיע לכלל מימוש.

החתונה של סמדר ויעקוב תערך בקיבוץ רמות־מנשה, שם התגוררה סמדר לפני שנישאה לדני. הם ימשיכו להתגורר בנהריה, באותה דירה, גם אחרי הנישואים, וסמדר תמשיך לעבוד במישרד־הביטחון ולצייר. יעקוב ימשיך להיות פסיכולוג, אלא שבאשתו הוא כבר לא צריך לטפל. בעזרתו היא עתה אחת הנשים המאושרות בארץ.

כוכב יוולד

בזמן האחרון היא מאוד עסוקה. בסרט אחד היא משחקת וסרט שני היא מביימת, ובכלל אני לא יודעת מתי יש לה זמן לעצמה. אבל מסתבר שהשחקנית־במאית **מיכל בת־אדם** מוצאת בכל זאת זמן גם לדברים אחרים. מזה זמן רב היא מחלקת את חייה עם הבמאי זוכה האוסקר **משה מיזרחי** בין שתי דירותיהם, ב־פאריס ובתל־אביב. העניין הזה בוודאי כבר יצא לאור והפך נחלת הכלל. אגב, אף פעם לא סיפרתי לכם מי היה בעלה הקודם של מיכל, ובכן, האקס שלה הוא **דוד ברמלבי** במאי בתיאטרון הבימה.

ולמה אני מספרת לכם ומזכירה את ה־רומן הוותיק של מיכל עם משה, ובכן, הגברת היפה מצפה, די בקרוב, לביקור החסידה. עם הכשרון העצום הזה שטמון באב ובאם התינוק שיוולד במזל טוב, בוודאי יהיה כוכב. נחכה ונראה.

מיכל בת־אדם
משחקנית לאם

טוב להם במושב

ספר השירים שלו הכבש ה־16 הפך להיט גם בגירסתו המזומרת, המדור השבועי שלו במוסף יום שישי של מעריב הוא אחד המדורים היותר פופולריים היום, כך, של־**יהונתן גפן**, הולך קלף משוגע.

את אשתו **נורית** ושני ילדיו השאיר בעיר, ובעצמו בחר להתגורר במושב. אלא שכמו שאני מכירה אותו, יהונתן מאוד לא אוהב להישאר לבד, ובעצם, מי כן אוהב?

יהונתן גפן
מרעיה לפרקליטה

לכן די תהיתי, מה בדיוק הוא עושה שם חוץ מלכתוב, ובכן קצת לחישות פה ושם, והתברר שהוא בכלל לא לבד. מחלקת איתו את מעונו הכפרי עורכת־דין צעירה ומוכשרת העובדת בפרקליטות הראשית, **גלית ויגוצקי** והם גרים יחד מזה אר־בעה חודשים. אני בטוחה שטוב להם ביחד, עם המון אוויר צח, ציוץ ציפורים, המון שירים יפים והמון אהבה.

ללמוד מהניסיון

זוכרים את **ויקי תבור** שהיה חבר ב־להקת האחים והאחיות ואחר כך כוכב המחזמר בני בום? זוכרים גם את **מלכה שפיגל** שהיתה חברתו הנאמנה כמה שנים טובות? אותם שמכירים אותה, מעידים שבחורה כזו, לא פוגשים כל יום.

אותה מלכה היתה יושבת בבית ומחכה, כל פעם שוויקי שלה יצא להופעות, פשוט ישבת ומחכה. מאז קרו המון דברים. ויקי נסע לאמריקה ושם הוא לומד טכניקות קול, ומלכה מנהלת רומן עם הזמר **רמי פורטיס**. גם הבחור הזה נמצא בנסיעות לצורך הופעות בדיוק כמו האקס שלה, ויקי תבור, אלא, שמלכה, לא נפלה פעמיים באותו פח. הגברת הצעירה התחילה לשיר והפכה להיות אחת מחברות הלהקה. נגמר הסיפור של לשבת בבית ולחכות, הפעם היא צמודה לזמר שלה בבית ועל הבמה.

כעת, כשאיש הקשר של הלהקה וכותב המילים של שיריה אירגן נסיעה לאמס־טרדם לצורך הופעות והקלטות, וכל הלהקה על מיזוודות, נמצאת גם מיזוודתה של העלמה שפיגל ביניהן ולא בחסד אלא בזכות.

פרשות אסורות

(המשך מעמוד 33)

או להוציאו מתיבת־דואר, והמפר איסור זה יורשע על פי פקודת העונשין. משמע: החוק החדש בא אך ורק כדי למנוע מעיתונאים להשתמש בהעתקי־מיכתבים המגיעים לידיהם.

יתר על כן: מדובר ר ק בהתכתבות בעלת חשיבות ציבורית. אם אין במיכתב עניין ציבורי, הרי חלים עליו האיסורים של החוק־לאיסור־לשון־הרע, האוסר פירסום דבר שאין בו עניין ציבורי — גם אם הוא אמת לאמיתה.

גם כאן באה החולירע החדשה להשלים את מלאכת החולירע המקורית.

● **„קריאת כתב שלא נועד לפירסום או שימוש בתוכנו."**

סעיף קטן זה מחמיר את קודמו.

כאן אין המדובר עוד במיכתב, שפונו שלח לאמוני. כאן מדובר בכך ש חומר כתוב שהוא, כיומר: כ ך חומר המגיע לידי עיתונאי.

נדמה שזהו שיאה של הצעת־החוק, ליבה ונפשה. סעיף קטן זה שם קץ לכל פעולה עיתונאית החוקרת והחושפת פשעים ציבוריים, שערוריות, מעילות, אי־סדרים.

חקירה עיתונאית מסוג זה מתחילה בדרך כלל בכך, שמודיע כלשהו מוסר לעיתון חומר שהגיע לידו. מובן שחומר זה „לא נועד לפירסום".

עכשיו באה הצעת־החוק להעניש את העיתונאי המשתמש בחומר כזה — ולא רק בחומר עצמו, כלשונו, אלא גם „בתוכנו".

זהו סוף העיתונות החופשית, הלוחמת והחוקרת, פשוטו כמשמעו.

● **„שימוש בשם אדם, בכינויו, בתמונתו או בקולו, לפעילות לשם ריווח או לפעילות מדינית."**

יש תקדים בריטי מפורסם, המחייב אדם בדין בעוון הוצאת־דיבה, מפני שהשתמש בתמונתו של ספורטאי־חובבן לשם פירסום מוצר מיסחרי, בלי הסכמתו. לכן אין שום צורך בסעיף קטן זה כדי להגן על אדם מפני ניצול שמו להפקת רווחים. הדבר מכוסה היטב בסעיף 34 א' של פקודת הנזיקין. מי שרוצה, יכול לכלול באותו סעיף בפקודת הנזיקין גם ניצול פוליטי.

אך הסעיף הקטן המוצע כאן ניתן לשימוש בהקשר שונה לגמרי. למשל: אם מיפלגת־העבודה תפרסם מחר מודעה שתכלול את תמונתו (הבלתי־משופצת) של שמואל תמיר, בתוספת הסיסמה: „האם היית קונה מכונית משומשת מאיש זה?" (דוגמת מודעה אמריקאית מפורסמת, שביגללה הפסיד רצ'ארד ניכסון את מערכת־הבחירות הראשונה שלו במירוץ אל הנשיאות.)

או: שידור־בחירות של ש"י, שיכלול הקלטת קולו של ייגאל ידין, כדי להוכיח שהפר את כל ההבטחות שנתן ערב הבחירות.

גם זהו, כמובן, אמצעי הגנה־עצמית של עסקנים. אי־אפשר יהיה להזכיר להם בצורה מוחצת את עוונותיהם, את הבטחותיהם שהופרו.

ידין ותמיר: אסור להזכיר הבטחות

● **„הפרה של חובת סודיות שנקבעה בדין לגבי עניניו הפרטיים של אדם."**

זהו סעיף־הסוואה. אין לו כל משמעות, כי לשם כך כבר קיים הסעיף 496 בחוק העונשין, נוסף על הדין הרלוונטי. מייד נצייץ לשם מה באו סעיפים אלה.

● **„הפרה של חובת סודיות לגבי עניניו הפרטיים של אדם שנקבעה בהסכם מפורש או משתמע."**

על מצב כזה חל חוק החוזים, ואין שום צורך להסכו לעניין פלילי. אם יש צורך להחמיר את חוק החוזים, אפשר היה לעשות זאת.

● **„שימוש בידיעה על עניניו של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שישמה נמסרה."**

מי זה אותו „א ח ר"? אפשר לנחש? עיתונאי.

עצם העלאת רעיון כזה הוא שערוריה — פגיעה בכבי־יכה של העיתונות החופשית במישטר המוקרטי.

כ ל ידיעה על מעשה בעל אופי אנטי־ציבורי, הנמסרת לעיתון, היא בבחינת „שלא למטרה שלשמה נמסרה". אין אדם מוסר לזולתו חומר על מעילה שמעל, מעשה שלילי שעשה, הבטחה שהפר, כישלון שנחל — כדי שימסור אותה לעיתונות. חובתה של העיתונות היא לגלות חומר זה ולפרסם אותה „שלא למטרה שלשמה נמסרה."

● **„פירסומו או מסירתו של דבר שהושג בדרך פגיעה בפרטיות (לפי הפיסקות הקודמות)."**

בדיקת כל הרשימה של 11 האיסורים המפורשים, שיהוו — לפי הצעת־החוק — עבירות פליליות, מעלה את הסטאטיסטיקה המעניינת הבאה:

● ארבעה מהם אסורים גם עתה, ואין להם משמעות. אם כן, לשם מה נכללו בהצעת־החוק?

הם נכתבו רק כדי לסבר את האוזן, ולעורר את הרושם כי החוק נועד באמת להגן על צינעת־הפרט.

● שיבעה מהם יוצרים מצב חדש, ו כ ו ל ם מכוונים, למעשה, אך ורק נגד העיתונות.

כמו החוזר"ע המקורית, זהו חוק לחיסול חופש־העיתונות. אולם בעוד שחוק־לשון־הרע התיימר, לפחות, למנוע פירסום של אי־אמת — הרי חוק־הגנת־הפרטיות נועד בגלוי להשיג את ההיפך: למנוע פירסום של אמת.

(הפרק הבא בסידרה ינתח את ה„הגנה" הניתנת, כביכול, לקורבנות המיועדים של הצעת־החוק.)

קורא יקר

(המשך מעמוד 3)

לשמש מסווה לפעולות בלתי־חוקיות. יש אמנם עירעור לבית־המישפט. אך גם זה יהיה חייב לשפוט לפי אמות־מידה אלה הקבועות בחוק. ועדת־הבחירות תשלול מכל קבוצת־אזרחים את הזכות לגשת ל־בחירות לכנסת, לפי אותן אמות־מידה מעורפלות ושרירותיות.

פתחתי את הוויכוח בניתוח מפורט של סעיפי־החוק וסיכמתי אותו כך:

אורי אבנרי: החותם האופייני של השר שמואל תמיר טבוע בחוק הזה. כולו כוונות טובות, ויש להסתכל בו פעמיים כדי לגלות שזהו חוק שלא יכירנו מקומו במישטר דמוקרטי. כימעט והייתי אומר שיש בו סממנים פאשיסטיים מובהקים.

פעם היו מישטרים שניצלו את סיסמת הסוציאליזם הלאומי, כדי לחפות על כוונות טוטאליטריות. נדמה לי שהליבריזם ה־לאומי של השר שמואל תמיר מחפה על כוונות טוטאליטריות מסוכנות לא־פחות.

שמואל תמיר: כשהדברים באים מפי נציג הפת"ח בכנסת, הרי זו מחאה יוצאת־מן־הכלל.

אבנרי: זוהי באמת תרומה מחוכמת מאד לוויכוח.

עד כאן אחד הקטעים של נאומי.

נהוג ששר עונה לכל המתווכחים ביחד בתום הוויכוח. אולם תמיר, ששיסע את דברי בלי הפסק, רץ לדוכן־הנואמים בתום דברי, מבלי לחכות לשאר המתווכחים. נד־מה לי שאין לכך תקדים בתולדות הכנסת. פניו היו סמוקות מזעם, והוא פתח בנאום שכדאי להביא כמה פנינים אופיי־ניות ממנו:

תמיר: ...בשנות ה־30' עלתה מיפ־לגה לשילטון בגרמניה כדין... מנהיג ה־מיפלגה היה אדם שחבר־הכנסת אבנרי סיפר לי פעם כמה נערץ היה עליו — אדולף היטלר.

אבנרי: מה אתה מדבר שטויות?

תמיר: יחד עם שותפו, שגם הוא היה מאוד נערץ עליו, גבלס.

אבנרי: אתה שקרן, ניבזה ומתועב.

תמיר: ...(אבנרי) הציע שלא יהיה שום איסור ושום מיגבלה וכל מי שרוצה יוכל לרוץ לבחירות. בדיוק ידע ממה שהוא חושש.

אבנרי: השר תמיר, האם אתה מאיים עלי?

תמיר: לפי הצעתו, אש"ף, פת"ח, ג'בריל, קוואסמה, יכולים להירשם בישׂ־ראל ולהיכנס לכנסת. אני יודע שחבר־הכנסת אבנרי הוא היסטרי היום, ואני מבקש לרסן אותו.

צ'רלי ביטון: השר הוא בהיסטריה.

תמיר: ...(דבריו של אבנרי הם) חלק ממסכת־השקר בנוסח גבלס... הברירה ש־תעמוד לפני הכנסת היא אחת: האם החברה הישראלית הדמוקרטית במיסגרת מדינת ישראל היא חברה בהתפרקות שחו־שפת את עצמה למתנקלים לה, למאיימים על קיומה, שמתכוונים לזרוע אותה לים, או שזוהי חברה דמוקרטית בריאה, שיו־דעת לגונן על עצמה מפני אויביה מבחוץ ותתרנים מבית, בין שהם מחוץ לכנסת ובין שהם יושבים על כסא בבית.

אבנרי: אתה מגדיר יפה את כוונת החוק שלך.

תמיר: אני מאוד מבין את העצבנות העמוקה שבאה לידי ביטוי בקול ובד־ברים שהשמיע חבר־הכנסת אבנרי, שמזמן עבר את הקווים, נפשית ודאי, אם לא יותר מזה.

עד כאן קטעים מן הנאום — אם אפ־שר לקרוא לזה נאום.

הפסוק האחרון בוודאי יסקרן אותך, כפי שסיקרן את שניים־שלושה חברי־הכנסת שנכחו באותה עת במליאה.

מה פירוש המלים „אם לא יותר מזה?"

נדמה לי שאני יודע את התשובה. מזה חודשים מפיצים אנשיו של תמיר — הסרסורים הקטנים לדבר־פירסום שבהם הוא מוקף תמיד — שמועה מוזרה: שבי־קרתי בחשאי בבירות ושנפגשתי שם עם יאסר עראפאת. עד היום לא העז תמיר להשמיע דברים מגוחכים אלה מעל דוכן הכנסת, אך הפעם, בהתרגשותו הרבה, התפתה לאמר מה שאמר, כשהוא משתמש בנימת־קול של מי שיודע הרבה דברים, אך יכול רק לרמוז על הסודות הכמוסים הידועים לו.

ואיש כזה אחראי עכשיו למערכת־המישׂ־פטים!

הצעד החינוכי המ

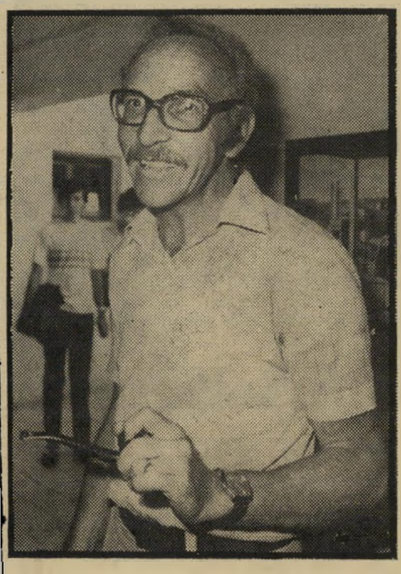
עש?שה צעירים מגולחי־ראש, גלי־מות לבנות ארוכות לגופם, דפקו בהיסוס על דלת הכיתה. שיעור החברה בבית־הספר התיכון העירוני בהרצליה היה שעור בלתי־שגרתי, והשלישיה המוזרה לא נמנתה על תלמידי הכיתה.

שלשת המבקרים המוזרים היו חברי הכת של הרי קרישנה, שבאו לנהל שיחה עם תלמידי־התיכון, ולהסביר להם את רזי הכת המיזרחית.

מחנכת הכיתה, ליליאן רייכשטיין, היתה נוכחת בשעור, שהתנהל באישור ההנהלה. היא מיעטה להתערב במהלך הוויכוח ה־פתוח, שהתנהל לפני כשנה בין תלמידיה לבין חסידי קרישנה. הוויכוח, שהתנהל בכיתות אחדות, ברוח ענייניות ושקטה, היה הגורם לסערה ציבורית, שהגיעה ל־שיאה בשבוע שעבר.

„מה ששונה — להשמיד!"

לפני יותר משנה, שכרו קבוצה של חסידי הרי קרישנה דירה בהרצליה, והכריזו על המקום כעל מיקדש־קרישנה. ריח הקטורת, המאכלים הצימחוניים

המנהל

שמואל דורפן, שכימעט איבד את מישרתו דוו־קא בגלל שיקול פדגוגי שהתגלה כמוצדק.

המוזרים, קול נגינת ההימנונים והבגדים הבלתי־שיגרתיים משכו אליהם תשומת־לב. על־פי הכלל הפרובינציאלי ש„כל מה ש־שונה — הוא מסוכן, וצריך להשמידו," החלה עיריית־הרצליה מתגלגל לחברי־הכת.

אנשי מישטרת־הרצליה, שמאבקם ב־פשיעה בעיר איננו זוכה בהצלחה מסח־ררת, הציבו מישמרות־קבע מול בית־המקידש המסוכן. הם עשו זאת על פי הוראתו של ראש־העיר, יוסף נבו. כפי שהודה השבוע, היה ראש־העיר נחוש בהחלטתו לסלק את אנשי־הכת מתחומי עירו, „בעזרת המישטרה, השכנים, ובאמ־צעים נוספים."

התכונה המוזרה במיקדש קרישנה מש־כה אליה את תשומת־ליבם של צעירי־הרצליה. תלמידי־התיכון, בעלי סקרנות־נעורים טבעית, החלו מתגודדים סביב המיקדש, שהעניק גיוון בלתי־שיגרתי ל־הווי־התיכון האפרורי שלהם.

אנשי הכת חככו כפיים בשימחה, שכן זו הדרך הבדוקה שבה כל כת „מיסתו־רית" מסוג זה עושה נפשות לאמונתה.

אם אמנם היו לחברי־הכת כוונות מיסיונריות בהרצליה, הרי מי שעשה את הצעד העיקרי לחיסול הכוונות האלה לא היה ראש־העיר, על מגנוני־הלחצים העומד לרשותו, אלא דווקא שני תלמידי־שביעית בבית־הספר התיכון המקומי, בו־ריס אהרונסברג ואורי מירון, שהיו בין המתגנבים בסתר למיקדש־הכת.

השניים פנו למחנכת הכיתה, ליליאן רייכשטיין, ולמנהל בית־הספר, שמואל דורפן. „קיימת סקרנות רבה לגבי הרי קרישנה בין התלמידים," הסבירו השניים לאנשי־החינוך הוותיקים, „ואנו רוצים להיפגש איתם באחד השיעורים, לשמוע

בדיק של המנהל העצמאי כימעט עלה לו במישרתו

קרישנה בא לביקור

את דיעותיהם לנהל איתם ויכוח פתוח."

המנהל, שמואל דורפן, תושב חופית, בעל דיבור איטי והליכות נעימות, שקל את הבקשה בכובד־ראש. כאשר השיב לבקשה בחיוב, לא שיער בנפשו שהדבר עלול לעלות לו, מאוחר יותר, באובדן מישרתו.

„דורפן הוא המנהל הטוב ביותר שהיה מעולם לבית־הספר הזה," טוענת שולה שפיגל, מורה להיסטוריה ולאזרחות ב־הרצליה. „הוא העלה את רמת בית־הספר באופן משמעותי. הוא מנהל בעל ראש פתוח, רגיש לנפשם של התלמידים, ומנסה להרחיב את אופקיהם.

„הבעיה היחידה שלו היא שהוא אינו רוקד לפי צלילי־החלילים הבוקעים מ־עיריית־הרצליה, שבה יושבים פוליטיקאים, וזאת בניגוד למנהלים אחרים שאני מכירה, שהבינו יפה כל רמז. הסיבה לכך פשוטה: שמואל דורפן עוסק ועסוק בחינוך. הוא אפילו לא מכיר את הריקודים האלה..."

הכשר למים גנובים

חשר התמצאותו של המנהל ב־ריקודים עירוניים כימעט עלה לו ב־מישרתו, אך הסכמתו לקיים את אותה שיחה עם כוהני־הדת של הרי קרישנה התגלתה כצעד פדגוגי מבריק.

השר וראש־העיר

ראש־עיריית הרצליה יוסף נבו (מימין) ושר־החינוך זבולון המר, הטוענים שהם מסכימים למתן חופש פעולה למנהלי בתי־ספר בנושאים פדגוגיים אך ניסו להדיח את המנהל.

„השיקול היה פשוט," מסביר המנהל, „עליידי הבאת אנשי־הכת לבית־הספר, ו־ניטרול ההשפעה והאווירה ה„מיסתורית" כביכול — שלה חשופים הילדים בתוך המיקדש — הוצאנו למעשה את העוקץ מהמים הגנובים האלה. השיחה בכיתות היתה ענייניה, ובזה תם הסיפור."

שיקולו של המנהל התגלה, תוך זמן קצר ביותר, כמוצדק. „כל הסקרנות ש־היתה לנו לגבי הרי קרישנה," מספר בוריס אהרונסברג, מיומי הפגישה, „התנדפה אחרי השיחה שהיתה לנו איתם."

אולם על המיקרה שמע גם סגן ראש־עיריית הרצליה, נציג המפד"ל מנחם קליין, ובניגוד למנהל, הוא לא ראה בכך את תום הסיפור.

קליין ראה חובה לעצמו להציל את נפשות התלמידים הרכות מציפורניהם של עכו"ם ימ"ש, והצעד הראשון ששמה היה לדרוש בכל־תוקף את פיטוריו לאלתר של המנהל המתירן.

„העובדה שסקרנות הילדים התעוררה," הסביר העסקן העירוני, „איננה מצדיקה את הבאתם של אנשי־הכת לכיתות בית־הספר. על אותו מישקל אפשר היה גם להביא פרוצות לכיתה, כדי שיסבירו את האידיאולוגיה שלהן. לעומת זה, איש לא טרח להציג לפני ילידי־בית־הספר את ה־ערכים והמסורת של עם־ישראל. מה יש ? להרי קרישנה צריך לתת פיתחון־פה ו־ליהדות לא צריך ?"

גם אם יש אמת בטענתו של קליין, הוא לא שם לב לעובדה המוזרה, ש־סקרנותם של אותם ילדי־תיכון לא התעו־ררה לגבי ערכי היהדות ומסורתה, עד כדי בקשה לערוך בהם דיון מיוחד בכיתה.

„קשה לי להבין את המהומה הגדולה שקמה סביב הנושא," אומר דורפן, „הרי הרוב המכריע של התלמידים הישראליים, הם השמרנים והמרובעים ביותר מבין ה־תלמידים והסטודנטים בעולם המערבי ה־דמוקרטי. כאשר ערכי המעמד הבינוני שולטים בכיפה, קצת מוזר שקיים חשש נורא כל־כך שהתלמידים יתפשו לאידאו־לוגיות ואמונות מסוג זה."

העסקן הדתי לא הרפה ממאבקו, אך הסיבוב הראשון הסתיים בכישלונו. ראש־עיריית הרצליה, יוסף נבו, שבינתיים הצ־ליח „באמצעים שונים" לגרום לסילוקם של אנשי הכת מתחומי ק"ק הרצליה, החליט לא לפטר בו במקום את המנהל.

כמו שאר עסקני־העירייה, נזעק גם הוא נוכח הסכנה, שחלק מאמונותיהם של אנשי הכת, למשל הפציפיזם וההמנעות המוחלטת מהרג יצור חי, ידבק בתלמידים העומדים לפני גיוסם לצה"ל. אולם הוא היה די פיקח כדי להבין שהמדובר בנושא חינוכי עקרוני, והעביר את הטיפול ב־פרשה לידי אנשי מישרד־החינוך.

נקודה שחורה בפינקס

אנשי מישרד־החינוך נתנו גיבוי מלא לצעדו של המנהל, מה גם ש־התגלה כיעיל. מפקח המחוז, אברהם ירון, אמר: „כיוון שניתן להתווכח על שיקולו ונקודת־המוצא שלו בהחלטה שיכולה להיות פדגוגית, ביקשנו להוריד את הנושא מה־פרק."

על פני השטח שקטו הרוחות, אך עס־קני עיריית־הרצליה, בסבלנות של פולי־טיקאים משופשפים, החלו רושמים לדורפן נקודות שחורות בפינקסיהם הקטנוניים.

ההזדמנות להיפרע מהמנהל לא איחרה לבוא, שכן בשבועות האחרונים הסתיימה תקופת־הניסיון בת השנתיים של דורפן כמנהל בית־הספר, ולפני העיריה עמדה ההכרעה בדבר עתידו של דורפן. המשך העסקתו יעניק למנהל מעמד של קביעות במערכת־החינוך של עיריית־הרצליה.

ההחלטה התגבשה, בחדרי חדרים, פה אחד: שמואל דורפן לא ימשיך בתפקידו כמנהל בית־הספר. לכל מי שהתעניין ב־נושא, שמחו פקידי־העיריה לספר, כי על גבו של המנהל תלויה קופת־שרצים מלאה וגדושה, הן בנושאי־חינוך מובהקים, והן בנושאים מינהליים שבהם, כפי שמודים אף ידידיו של דורפן, „הוא איננו חזק במיוחד."

פקידי־העיריה לא היו מוכנים לגלות מהו הדופי שמצאו במנהל, אך בכל הז־דמנות סרחו להדגיש, בהתלהבות מופלגת, כי ההחלטה היא עניינית, „ללא קשר עם פרשת הרי קרישנה," כפי שטען דובר־העירייה, גידעון דפניק.

ההכרעה בדבר עתידו של דורפן עמדה ליפול ביום השלישי שעבר, יום אחד לפני ביקורו של שר־החינוך, זבולון המר, במוסדות־החינוך של הרצליה. גזר־הדין הצפוי התפרסם בתוגי־החינוך בעיר, דלף לאמצעי־התי־קשורת, ועורר זעם רב.

תלמידי בית־הספר אמנם התמר־מרו על ההחלטה, אך מועצת־התלמי־דים לא עשתה שום צעד בעניין זה, כאילו כדי להוכיח את אמיתות אבחנתו של המנהל לגבי התלמיד הישראלי. אולם הידיעה הגיעה גם לחברי ועד־ההורים. הרוח החיה בוועד־ההורים, איש־העסקים יוסף סולץ, החליט לסכל את ההחלטה.

„לא היתה שום סיבה רצינית לפטר את המנהל," טוען יוסף סולץ. „הוא מנהל טוב, שעשה באותו מיקרה צעד גבון. אנו, ה־הורים, מקבלים אינפורמציה מילדינו, ו־יודעים שהם מרוצים מהמנהל ומדרכי־עבודתו, וגם לנו יש מה להגיד בקשר לחינוך ילדינו."

סולץ לא הסתפק רק במילים. הוא פנה לוועדת־החינוך של הכנסת, אירגן את ועד־ההורים להתנגדות מסיבית לכוונת־הפיטורין, ונתן לראש־העיר להבין כי ועד־ההורים לא יירתע מהשבתת הלימו־דים, הפגנות ופנייה לבג"ץ. חברי־כנסת התערבו אף הם בפרשה, ודרשו מראש־העיר לחזור בו מכוונתו.

יוסף נבו, שהוא פוליטיקאי מנוסה, הבין כי הפעם לא יוכל להתיישר, ללא שערוריה, עם הקו של המפד"ל. ביום שלפני ביקורו של שר־החינוך בעיר, ב־ישיבה סוערת של נציגי העירייה, ועד־ההורים ואנשי־חינוך, הוא החליט על מוצא של כבוד: המנהל יישאר בתפקידו לשנת־ניסיון שלישית.

במסיבת־העיתונאים שנערכה לכבוד שר־החינוך בתחילת ביקורו בהרצליה, אחרי שהסתיים שטף המליצות, הועלתה השאלה של מידת החופש הפדגוגי שלו זכאי מנהל בית־ספר תיכון, וכן פרשת דורפן.

ראש־העיריה יוסף נבו טען כי אכן אין להגביל מנהלי בתי־ספר, ושר־החינוך הסכים עימו. לגבי פרשת שמואל דורפן, טען שר־החינוך זבולון המר, כי אינו מכיר כלל את הנושא. „לא שמעתי על זה שום דבר," אמר המר בהתממות אופיינית.

התממותו של השר נראית מוזרה ביותר, שכן אנשי ועד־ההורים, תוך כדי מאבקם, שלחו אל השר מיברק בנושא זה עוד שבוע קודם לכן. יתר על־כן, רק יום קודם לכן נערכה ישיבה של ועדת־החינוך של הכנסת, שדנה בפרשה זו. אולם שר־החינוך לא שמע כלל על הבעיה החינוכית הבוערת ביותר בימים אלה, אולי מפני שתחומי־עיסוק אחרים גוזלים מהזמן היקר, שאותו הוא אמור להקדיש לתחום שעליו הוא מופקד.

בבית־הספר עצמו לא הסתירו התלמי־דים והמורים את שימחתם על המשך העסקתו של המנהל החביב עליהם. מורי בית־הספר נפגשו תוך לחיצות־ידיים עול־זות. „מה יש פה להגיד," אמרה אחת המורות, „כולנו שמחים על כך שדורפן נשאר איתנו. זהו ניצחון לשכל הישר."

המנהל, שמואל דורפן, ביטא את הרג־שתו במילים קצרות. „אני מרגיש," הוא אמר בחיוך, „כאילו עברתי את מפלי הניאגרה בתוך חבית... ונשארתי בחיים."

משה מאור ■

הורוסקופ

(המשך מעמוד 13)

תאומים עם עקרב

קיימת הבנה ביניהם, ובדרך כלל אפ־שר לומר שהם מתאימים. שני מזלות אלה אוהבים לחקור, לבדר, לחטט, וקיימת קירבה מהותית ביניהם. תאחד שטחי יותר בגישתו, ואילו חשני אוהב את הסיבוך. הסקרנות של בן מזל תאו־מים, והצורך של בן עקרב לחשוף את המיסתורין, יוצרים שיתוף פעולה והבנה. הם יאהבו לצאת למסעות מיס־תוריים, או לשליחויות שיש בהן קור־טוב של סיכון. התנגשויות יכולות לצוץ כאשר העקרב יבחין שבן זוגו „פוזל" מעט הצידה. הקינאה של העקרב יכולה לג־רום לתאומים צרות צרורות, וחייו יהפ־כו מרירים. מוטב שייזהר ויישמר וישאר נאמן, מכיוון שהעקרב לא שייך לסל־חנים המוכנים להעלים עין מהמציאות.

תאומים עם קשת

הקשר בין תאומים לקשת הוא הגרוע ביותר — או הטוב ביותר. בגלגל המז־לות הם ניצבים האחד מול השני, ובכך יוצרים ציר משותף ומנוגד. אהבת ה־חרות, האופטימיות, אהבת הנסיעות, המשיכה לאמנות, וחרצון לדעת ולחבין כל דבר משותפים להם. אך חוש הצדק, המוגזם לפעמים, ערכי־המוסר הגבוהים והצורך להעמיק בכל דבר, כמו חוסר העורמה ולפעמים גם חוסר הטאקט של הקשת, יכולים להקפיץ את התאומים ממקומו ולהביאו לכעס נורא. ואילו הקשת לא יבין את הצורך של בן תאומים להסתיר דברים, ולחשב מה לומר ומה לא.

תאומים עם גדי

צירוף לא רע, אם כי מכביד לפעמים על בן מזל תאומים. הרצינות, האחריות והאמביציה המקצועית של בן גדי מפ־ריעה לקשרים היומיומיים ביניהם. אך הילדותיות, הקלילות, ולפעמים חוסר ח־אחריות של בן תאומים לא ישנו את הגדי, כי אם להיפך. הגדי בעל האי־שיות הבוגרת יציב לפניו מטרה, לחנך ולפקח על תאומו, וכאשר התאומים יאבד כיוון, הגדי יחזירנו מיד למקומו. היחס של בן מזל גדי לבן זוגו, תאו־מים, רך, סלחני ואוהב, ואילו בן תאומים נשען על הידידות והקביעות שמעניק הגדי לכל הבאים עימו במגע.

תאומים עם דלי

נחוג לייחס להם התאמה, כיוון ש־שניהם שייכים למזלות האוויר ויכולים „להתעופף" יחדיו. אך המתעופפים הם צפרים שונות מאוד האחת מחשנייה, ולא תמיד קל להם להבין האחד את השני. שניהם מזלות אינטלקטואלים ויח־סם לסביבה אוהד מאוד. בן מזל דלי שאפתן בענייני קאריירה, אך בבן זוגו רוצה למצוא ידיד, ולמרות שהוא עצמו לא יוצר קירבה אמיתית, ונשאר מעט מרוחק, הוא דורש נאמנות ולא יס־כים לשום פשרה או שותפות עם מישהו אחר. האינטואיציה החזקה שלו לא תטעה אותו לעולם, וגם אם יגסו תחאו־מים להערים עליו — אל יצליח. בעניי־נים רוחניים תקשר ביניהם בונה, והתאו־מים מסוגל להעריץ את בן זוגו הדלי אל המצאותיו, מקוריותו, שגעונותיו ומחשבתו הצופה תמיד קדימה.

תאומים עם דגים

קשה למצוא חוסר התאמה בולט כל כך כמו בין שני מזלות אלה. גם כאן הכפילות באישיות של כל אחד חופכת את הקשר ביניהם לקשר קבוצתי, ולא זוגי. לכן עדיף שיחפשו להם שותף שמשתייך למזל יותר יציב. בין דגים לתאומים יכול להיווצר קשר מחיר ונעים, הם אפילו יכולים להסכים ב־דברים רבים. אך כל אחד חי במישור שונה. לדגים נטייה להיות בעלי סו־דות, ואילו התאומים, כמו ילדים, מא־מינים בכל אחד ומוכנים לגלות את ליבם באוזני כל מי שמקשיב ומגלה אהדה. הדברנות והפתיחות של בן תאו־מים כל כך יפחידו את בן זוגו, הדגים, עד שאחרי כל שיחה עם אדם זר הדגים יתכנס בתוך עצמו נעלב, והתאומים יצטרך לפייס אותו.

כלכלה

„פארה שלנו"

פארה פיסט תקשט מיפעל אמריקאי שהוקם במצריים ע"ידי ישראלי

„חיים אשל, סגן נשיא ברוט־פאברג"ה וידיד המדינה, הגיע ל־מצריים לרגל חנוכת מיפעלה ה־חדש של החברה לייצור קוסמטיקה. אשל, הזכור לנו מביקורו האחרון עם פארה פוסט, תר אחרי אתרי־צילום עבור סרט חדש שחברתו תצלם במצריים בחודש דצמבר. שמו של הסרט אהבה במידבר ותככב בו פארה שלנו. כל הסרטים שנעשו במצריים עד היום מראים את הפירמידות, את הנילוס ואת הדלתא, אבל סרט זה יהיה הראשון שישקף את חייו של העם המצרי הפשוט."

עד כאן לשון הידיעה, שהופיעה ביומון המצרי הנפוץ ביותר, אל־אהראם, ביום השלישי שעבר. ואם כי חלקה האחרון של הידיעה נש־אב מדימיונו הפורה של הכותב הרי מסתבר כי למסע הדילוגים של אשל במרחב, שהחל עם פארה פוסט בחודש ספטמבר, יש תוצאות מרחיקות־לכת.

כוכבים־שגריריים. אשל הגיע לישראל אחרי שבשבוע שעבר חנך בקאהיר את המיפעל הראשון של חברה אמריקאית במצריים לייצור מוצרים לטיפוח השיער כשותפה המצרי הוא צאלח כארמה, מי שהיה במשך 12 שנה סגן־שר־התעשייה במצריים. ולאחר מכן פרש לניהול עסקיה הפרטיים של המישפחה, כשהוא ושלושת בניו משמשים כסוכנים לכמה חברות סרטים ולכמה חברות־תמרוקים צרפתיות במצריים.

כשקיבל כארמה על עצמו את היוזמה להקים מיפעל זה במצ־ריים, בשותפות עם חברה אמרי־קאית גדולה ובשיתוף פעולה הדוק עם ישראלי לא חשב איש מן ה־מעורבים בדבר כי לוח־הזמנים יישמר במלואו, ושהמיבנה כולו, שהוזמן מאיטליה בחלקים טרומיים, בהשקעה של חמישה מיליון דולר, יתנוסס על תילו תוך זמן קצר כל־כך. השבוע נחנך המיפעל, ש־עובדים בו 50 עובדים. ליד ה־מלון מנה האוז, כמאה מטרים בלבד מביתה של ג'יהאן אל־סאדאת הבת. הפתיחה החגיגית של המיפ־על תיערך בחודש ספטמבר בנוכ־חות כוכבי־קולנוע, המשמשים כ־שגריריה של החברה, כמו קרי גראנט, ושחקן הכדורגל קווין קיגן, שחתם לאחרונה חוזה עם פאברג"ה לפירסום סידרת ברוס 33. הפתיחה תהיה בחסותה של ג'יהאן אל־סאדאת האם, תהיה זאת חגיגה מר־חבית, כי הכוכבים ישמחו לבוא גם הפעם לישראל ולמצריים. בי־קורו של קרי גראנט צפוי, למעשה, בישראל עוד קודם לכן.

אך גם בלי הפתיחה הרשמית התרגשו המצרים מאד מנסיון היום הראשון: מאחד והכנת שמפו ל־שיער צורכת יום אחד בלבד, לעומת רקיחת בושם הדורשת המ־תנה של כמה ימים, פתח המיפעל בייצור השמפו „אורגניק" ולאחר יום אחד בלבד בישר סאלח כאר־מה לבוס האמריקאי במיברק נל־הב על הפתיחה: ארבעת אלפים בקבוקי „אורגניק" נמכרו בתוך יום אחד.

לכינוי „פארה שלנו" בעיתון ה־מצרי יש משהו מן האמת, כי פירושה של המילה „פארה" ב־ערבית היא „שמחה".

עיתונות

חינוך לגיל הרך

מה אמר צ'ארלס דיקנס על דן ורד

מכל המוספים, שעיתוני־הערב העמיסו על הקורא במיסגרת התח־רות ביניהם, החיוביים ביותר הם המוספים־לילדים. אחת לשבוע מצו־רפים לשני הצהרונים, ידיעות אח־רונות ומעריב, כמה דפים, המוד־פסים באותיות מנוקדות, והמיוע־דים לבנים ולבנות בגיל הרך.

ידיעות אחרונות לילדים הוא הגדול בין השניים. הוקמה לו מערכת מיוחדת הדואגת להביא מאמר־מערכת, כתבות, שירים, סי־פורים, ציורים, חידות וחידונים.

בשבוע שעבר כתבה העיתונאית־סופרת בינה אופק, רעייתו של הסופר אוריאל אופק, את מאמר־המערכת של המוסף לילדים, ה־קרוי שלום ילדים. אופק סיפרה לילדים על פייגין, גיבור הספר אוליבר טוויסט.

במילים מנוקדות כתבה אופק לילדים: „הוא אסף סביבו חבורה של נערים, וחינך אותם לחיות על הגניבה, ואפילו התפאר במיקצוע זה."

אולם בכך הסתיימה סקירתה של אופק על סיפרו של צ'ארלס דיקנס. היא סיפרה לקוראים בגיל הרך על תפקידו של בית־הספר, שנועד להקנות השכלה, ערכי־אנוש „וב־ארצנו גם את הערכים והמורשת המפוארת של העם היהודי, שמ־תוכם אנחנו מבינים את זכותנו לארץ־ישראל."

אוייב המדינה והעם. ואז בא קטע־שיטנה לדן ורד וקטע הלל ושבח לרמטכ"ל. יש לקרוא את הקטע פעמיים, ולהתבונן שלוש פעמים בכותרת של העמוד, כדי להאמין שבעיתון לילדים בני שש עד עשר מופיעה יצירה מפוארת כזו. כתבה אופק:

„ילדים ובני נוער, שטרם גיבשו דעות ודרכי חיים, מחפשים לעצ־מם דמות של מורה ומחנך, ש־יוכלו ללמוד ממנו. על־כן חייבים המחנכים לשמש דוגמה טובה ל־חניכיהם. גם מורה להתעמלות או למתמטיקה הוא דמות חינוכית, ו־על כן אין נותנים לעבריינים להיות מחנכים, אפילו אם התי־חרטו על מעשיהם בעבר וחזרו ב־תשובה.

„בגידה במולדת נחשבת כחטא חמור ביותר, ואדם שהעז לשתף פעולה עם אירגוני חבלה ורצח, כדי לבצע פיגועים בישראל, הוא אוייב המדינה והעם. אם החליט

(המשך בעמוד 50)

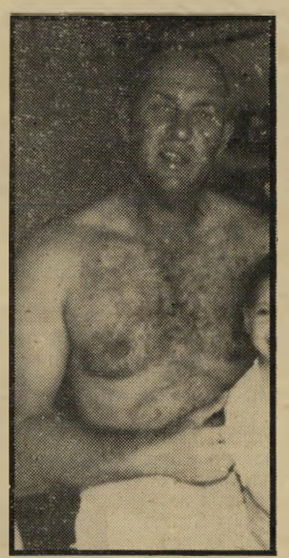

עיתונאית־ידידים אופק
שטיפת־מוח מגיל צעיר

אשת אחד ממנהלי צי"ם טוענת שבעלה כבבית־פג'שות לחברין ודורשת כחצי

שלושה בדירה אחת

הבעל ישעיהו ניוטון, הוא סגן־מנהל הנמל ב־חברת דיזנגוף, שהיא חברת בת של צי"ם, והנותנת לה שירותים.

18 שנים טובות

עופרה וישעיהו ניוטון ביום נישו־איהם לפני 22 שנים. עופרה סיפ־רה כי במשך 18 שנים הם ניהלו חיי משפחה תקינים. לטענתה, נטש אותה בעלה לפני שלוש שנים, והשאיר אותה עם שלושת ילדיהם.

ה אשה, הבעל, הילדים וה־מאהבת מתגוררים בדירה אחת, צירוף בלתי־מקובל זה מת־קיים מזה שלושה חודשים בחיפה. מערכת־היחסים המוזרה, שהתפתחה בין גיבורי הפרשה, היא תולדה של סיפור מוזר עוד יותר.

שלוש פעמים בשבוע לוקחת עופרה ניוטון את בנה בן ה־14 ואת בתה בת ה־6, נועלת אחריה את דלת דירתה, ועוברת עימם לבלות את הלילה בדירה אחרת.

עופרה, המתגוררת ברחוב יאיר־כץ 3 במרכז הכרמל בחיפה, נגטשה, לדבריה, על־ידי בעלה לפני כשלוש וחצי שנים. מאז שנפרדו מתגורר הבעל, ישעיהו ניוטון, יחד עם חברתו, כרמלה קול, בדירה ברחוב חורב 3 בשכונת אחוזה בחיפה. עופרה והילדים עוברים ללון ב־דירה זו, במחיצתה אחת עם הבעל והחברה.

ישעיהו ניוטון הוא סגן־מנהל מישרד הנמל של חברת דיזנגוף, שהיא חברת בת של צי"ם, המספ־קת לה שירותים. המאהבת שלו, כרמלה קול, היא מורה להדפסה במכונת־כתיבה בשיטה העיוורת, בבית־הפקיד בחיפה. מערכת־היח־סים ביניהם לבין עופרה, בשעה שהיא שוהה יחד עימם בדירה, מצומצמת ביותר. הם אינם מדב־רים איתה והיא אינה מדברת עימם. את קשר־השתיקה שוברים רק הילדים, שלמרות המצב ה־כמעט בלתי־נסבל, מתנהגים ב־אופן נורמלי.

עופרה מגיעה עם הילדים לדירת האהבים בשעות אחרי־הצהריים. היא מקפידה להביא איתה ציוד ומיצרכים, ממש כמו לפיקניק. את הארוחות לילדים ולה היא מכינה אך ורק מהמיצרכים שהביאה. ב־חפצים השייכים לבעלה ולמאהבת שלו, היא אינה נוגעת. את הלילה מעבירה עופרה בחדר אחד עם ה־ילדים. הבעל והמאהבת נמצאים בחדר הסמוך. המתיחות השוררת באוויר, כתוצאה מהמיפגש המוזר קשה ללא נשוא. הילדים עדים למצב עגום זה.

מאז הוא לא חזר

עופרה, בת ה־44, וישעיהו, בן ה־46, נישאו לפני 22 שנים, ולהם שלושה ילדים. הבן הגדול נמצא עתה בשירות חובה בצה"ל.

„במשך 18 שנה היו לנו חיי משפחה תקינים," סיפרה עופרה, העובדת כמסייעת לגננת בגן־חובה. „בסיכסוך בינינו אשמה החותנת. אמא של שעיה לא אהבה אותי מהתחלה. היא חשבה תמיד שהבן שלה יותר יפה ממני, ושאני חטפתי אותו. היא אישה מאוד מבוגרת, וגורמת לסיכסוכים בכל המישפחה. לבעלי יש עוד שלושה אחים, ואצל שניים מהם נתגלו סיכסוכים דו־מים.

„שעיה פשוט הושפע מאמו. היא עבדה עליו במשך שנים, וביום אחד זה התפוצץ. לילדה היתה פעם דלקת באוזן והיא בכתה. שעיה אמר שהוא הולך לישון מחוץ לבית, בגלל שאינו יכול להירדם, ומאז הוא לא חזר. בהתחלה חשבתי שזה עניין של הגיל או ריב חולף. אבל מסתבר שטעיתי.

„נשארתי לבד עם שלושת היל־דים. הייתי צריכה לכלכל אותם בכוחות עצמי. בתביעה למזונות פסקו לי רק שמונת אלפים לירות לחודש עבור שני הילדים הקטנים. עבור הבן הגדול ועבורי לא קיבלתי כלום. עם הסכום הזה והמשכורת שלי אני צריכה להסתדר."

עופרה וישעיהו התגוררו במשך שנים בדירה בשכונת אחוזה, אותה הדירה שכיום מתקיים בה מדי פעם המיפגש המוזר. לטענת עופ־רה נקנתה הדירה כולה מכספי אביה, אך מתוך רצון טוב נרשמה על־שם שני בני הזוג. אביה של

השתמש בדירתם המשותפת

מיליון לירות כחלקה בדמי־השימוש

האשה עופרה ניוטון, בת ה־44, עובדת כמסייעת לגננת בגן־חובה. בנה הגדול נמצא עתה בשרות חובה בצה"ל. שלוש פעמים בשבוע לוקחת עופרה את בנה בן ה־14 ואת בתה ועוברת עימם ללון את הלילה בדירה אחת יחד עם בעלה והמאהבת שלו. לטענתה, היא עושה זאת כדי להבטיח את זכויות החזקה שלה על הדירה. והיא עושה זאת מכיוון שנשארה ללא כסף עבור הילדים.

עופרה חלה אז במחלה קשה, ועבר להתגורר יחד עימם בדירה. בשנת 1971 הציע האב לבני הזוג לעבור להתגורר בדירתו ברחוב חורב, שהיא מרווחת יותר. המישפחה קיבלה את ההצעה ועברה להתגורר יחד עם האב בדירתו.

עופרה טיפלה במסירות באביה עד למותו לפני כשנה. אחרי שבני הזוג נפרדו, עבר ישעיהו חזרה לדירה בשכונת אחוזה, ואילו עופרה נשארה עם הילדים בדירת האב, שאותה רשם על שמה לפני מותו.

לקנות אוכל לילדים

בשבוע שעבר הגישה עופרה, באמצעות פרקליטה, עו"ד הדין מיכאל מאירסון, תביעה נגד בעלה לבית־מישפט השלום בחיפה. בכתב־התביעה דורשת עופרה לקבל את מחצית ערך הדירה בשכונת אחוזה, הרשומה על שם שני בני הזוג. נוסף לכך תובעת עופרה גם סכום של 440 אלף לירות מישעיהו. לטענתה, מגיע לה סכום זה תמורת השימוש שעשה ישעיהו בדירה מאז שעזבו אותה ב־71'.

הדירה באחוזה עמדה במשך מרבית השנים ריקה. היא הושכרה רק לסירוגין, לתקופות קצרות. עופרה מאשימה את בעלה בכך שלא השכיר את הדירה בכוונה, כדי שיוכל לעשות בה שימוש כ"בית פגישות", שאליו נהגו הוא והבריז להביא את ידידותיהם. עופרה מסתמכת על חוק מקרקעין, הקובע כי שותף העושה שימוש במקרקעין לצרכיו הפרטיים, חייב לשלם "שכר ראוי" לשותפו. מכיוון ששני בני הזוג שותפים לבעלות על הדירה, תובעת עופרה 440 אלף לירות, תמורת השימוש שעשה, לטענתה, בעלה בדירה כ"בית־פגישות".

"הגשתי את התביעה כדי שבכסף שאקבל אוכל לקנות אוכל עבור הילדים," טוענת עופרה. "הגעתי למצב קשה מאוד. לא רק מבחינה כלכלית — גם מבחינה חברתית. החברה מתייחסת לנשים שנעזבו על־ידי בעליהן, כאילו שהן חוטאות מבחינה מוסרית. אני מרגישה את זה יום יום. אנשים לא אומרים לי שלום ברחוב. זה דבר איום.

"עם הבעיה החברתית עוד אפשר להתמודד, אבל לא עם הכלכלית. הגעתי למצב שאני עושה חשבון לכל אגורה שאני מוציאה. לכן החלטתי להגיש את התביעה. במשך הזמן שטיפלתי באבי לא היה לי זמן לזה. היום אני מתכוונת להיאבק, כדי להשיג אוכל לילדי.

"מחצית הדירה שייכת לי. אבל חוק־הגנת־הדייר נותן זכויות נוספות למי שמתגורר בפועל בדירה. הוא רוכש עליה חזקה. זאת הסיבה שבמשך שלושת החודשים האחרונים אני באה לישון שם עם הילדים. אני לא רוצה לאבד את החזקה שלי. אחרת בית־המישפט לא יפסוק לי את מה שמגיע לי.

"החלק השני של התביעה שלי נוגע לשימוש שבעלי עשה במשך כל השנים בדירה, כשעמדה ריקה, בלא ידיעתי. את ההוכחות לכך אני אביא לבית־המישפט."

"אני לא פלייבוי"

לישעיהו ניוטון היה בעבר קצין ראשון בצי־הסוחר. אחרי שעזב את הים התקבל לעבודה ב־חברת דיזנגוף. "אני אדם מכובד ויש לי תפקיד מכובד," טען ישעיהו. "לכל ההשמצות של אישתי אין כל שחר. זאת עלילת שווא. ממש בצע של דם. השכנים יכולים להעיד שלא עשיתי שום בית־פגישות בבית הזה. כולם מכירים אותי כאדם יקר. אני לא פלייבוי.

"לא עזבתי את אישתי ולא נטשתי אותה. פשוט חזרתי לביתי, אחרי שהתגוררנו בבית של האבא שלה. היא, כאשה נאמנה, היתה צריכה לחזור אחרי. לא ברחתי ממנה ולא סגרתי לה את הדלת. היא יכלה לבוא, כמו שהיא באה היום לישון עם הילדים.

"מה שכואב לי יותר מכל זה הילדים. היא פשוט הורסת אותם. לגבי כל השאר אני לא דואג. בבית־המישפט היא תצטרך להביא הוכחות להאשמות בנוגע לבית־הפגישות. אני משוכנע שבית־המישפט יראה את הבסיס האמיתי של התביעה שלה, ושהצדק ייצא לאור."

ישעיהו עדיין לא הגיש כתב־הגנה לבית־המישפט, וחלק מהדברים שאמר יהוו את טענותיו בכתב־ההגנה שיגיש.

מאז נפרדו בני־הזוג חשה עופרה בדידות רבה. המילכוד החברתי שאליו נקלעה, בשל מעמדה החדש, כאישה החיה בנפרד מבעלה, הציק לה. המוצא נמצא בדמות מיפגשים חברתיים להורים בודדים. מיפגשים אלה מאורגנים על־ידי ועד פעילים, והם נקראים חוג צוותא.

"המיפגשים במיסגרת החוג עזרו לי מאוד," סיפרה עופרה. "אנחנו נפגשים כל פעם בביתו של מישהו אחר. המיסגרת היא כמו בתנועת־נוער. אנחנו גם מארגנים אירועים יחד עם הילדים. זה מוסיף הרבה.

"בחוג הכרתי גם אב אלמן. אני לא מתביישת בכך. אני לא עציץ, וגם לי יש חיים משלי. הוא כיום האדם היחידי שאיכפת לו ממני. הוא מאוד דואג לגבי כל הפרשה הזאת.

"אני יודעת שאני נאבקת בכוחות גדולים. לשעיה יש תפקיד מכובד עם הרבה קשרים. לי אין כלום. אני יודעת שהוא לא יותר בקלות. אבל אני נאבקת כאן על אוכל לילדי. לכן אני לא אותר ואלך עד הסוף."

סכומי־כסף נסתרים

בנוסף לתביעה לבית־מישפט הגיש עורך־הדין מאירסון, גם תביעה בשמה של עופרה לבית־המישפט המחוזי. בתביעה זו מתכוון מאירסון לקבוע תקדים, ולדרוש מהבעל סכום של 2.5 מיליון לירות, שהם לטענתו חלקה של עופרה ברכוש המשותף של בני־הזוג. אולם לשניים אין כלל רכוש משותף, פרט לדירה באחוזה. מאירסון מסתמך בעניין זה על חשבון שערך, שלפיו הרוויח הבעל מעבודתו הרבה יותר ממה שהקציב למישפחתו, בתקופה שהיו ביחד. לטענת עורך־הדין אגר הבעל סכומי כסף, שאותם הסתיר מאשתו. בתביעה תקדימית מתבקש עתה הבעל להתחלק בסכומים אלה, אם הם קיימים, עם אשתו.

התביעות שהוגשו יעסיקו בוודאי את בתי־המישפט לאורך זמן. עד אז ממשיכה עופרה לפקוד את הבית בשכונת אחוזה, כדי להבטיח את זכויותיה. נוסף להחלטה אם מגיע לעופרה כסף מבעלה וכמה, יצטרך בית־המישפט לפסוק גם אם הדירה שימשה כבית־פגישות.

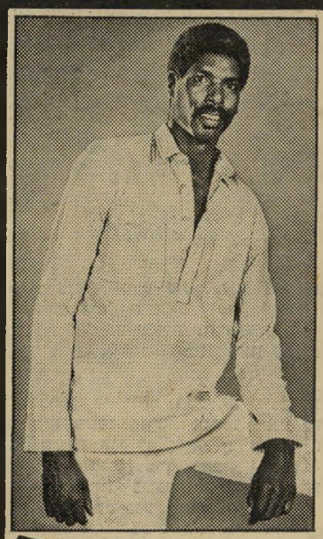

דירת המריבה בקומה השלישית של הבית ברחוב חורב 3 בשכונת אחוזה בחיפה, שימשה לפי כתב־התביעה שהגישה עופרה ניוטון נגד בעלה, "בית־פגישות", שאליו נהגו הבעל והבריז להביא את ידידותיהם. עופקה דורשת 440 אלף לירות, כ"שכר ראוי" עבור השימוש שעשה הבעל בדירה. הבעל, ישעיהו ניוטון, טוען: "להד"ם!"

אל ראש הממשלה

החתומים מטה בעלי השקפות שונות פונים אליך בבקשה להחזיר את שלושת האישים שגורשו מהגדה. הגירוש הינו מעשה אנטי־דמוקרטי ואינו מקדם את זכות שני העמים לחיים משותפים ולשכנות טובה על יסודות של צדק וחרות לאומית.

ח"כ אורי אבנרי	ד"ר שמואל אמיר
פרופ' ע.א. סימון	ד"ר רוחמה נאמן
ד"ר מתי פלד	ליאון זהבי
ד"ר אמנון קפליוק	איתן גרין
ד"ר טוביה שלונסקי	אבי כהן
פרופ' אורי מאור	ד"ר ג'אד נאמן
מרדכי אבי־שאול	דידי מנוסי
יהושע יצחקי	ד"ר יניגה אלטמן
ד"ר אולגה קפליוק	עמוס קינן
ד"ר שלמה אריאל	יורם דנציגר
חוה פוגל	נסים קלדרון
פרופ' ולטר גראב	גיניפר בר־לב
פרופ' אסא כשר	עופר ללוש
פרופ' קלמן אלטמן	פנחס עשת
רחל אבנרי	יצחק לאור
טרטקובר	דורון גלעזר
ד"ר טניה ריינהרט	קובי ניב
נתן זך	יהושע סובול
פרופ' דן מירון	דן קדר
ד"ר יעל שוורץ	חיה אמיר
פרופ' דניאל עמית	דני קרמן
פרופ' צבי לם	אלישע גת
פרופ' שאול פוגל	אבנר כץ
יוסי אמיתי	חנוך לוין
גבי אלדור	אשר צרפתי
גרשון פלוטקין	יבי
תמר פלג	

אל תוותר על הטוב ביותר

"מיסטר אבי" חולצות גברים
רח' הרצל 23 תל. 655828

אולסי פרי ממליץ
החולצות של "מיסטר אבי" הטובות והאופנתיות ביותר שהכרתי
להשיג בחנויות המובחרות

חיפה: דן גבריאלי רח' הרצל; "אימו" רח' הרצל; "פיירי" — כרמל סנטר; "קורין יהלומי" מרכז הכרמל; "אמנון" — רח' הרצל; "מו" — רח' הרצל; "שפיר" רח' הרצל; **ראשון־ציון:** "יד ראשונה" רוטשילד 40.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובנדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015, אילת-059-3012

במדינה

(המשך מעמוד 48)

בית־דין לתת למורה למתמטיקה דן ורד הזדמנות לשקם את חייו, היתה לו בוודאי סיבה לכך, ואל לנו לערער על החלטת השופטים. הבוגד־לשעבר דן ורד יכול היום להיות בנאי או פקיד, סוחר או חקלאי, רופא או נהג, ולעסוק בכל מיקצוע שיבחר, מילבד מיקצוע אחד — ההוראה.

"הרמטכ"ל רפאל איתן, שחינוך הדור הצעיר עומד בראש מעייניו, עירער על העסקתו של דן ורד כמורה וכמחנך, ולא על עובדת שיקומו של פושע שהתחרט. פושעים רבים מצטערים על מעשיהם בעבר, ואיש לא יעלה בדעתו ל־הפקיד בידיהם את חינוך הדור הצעיר. דן ורד התדרדר למדרגה השפלה ביותר — הוא בגד בעמו ובמולדתו. ואם עונשו יהיה פסילה ממיקצוע־ההוראה — אין זה עונש קשה מנשוא. לדעתי צריך מישרד־החינוך לשלול את רשיון־ההוראה של מורים שאינם ראויים להיות מחנכים, כשם שנשלל רשיונם של נהגים שאינם ראויים לחזק בהגה."

כדברי יוסף גבלס, כפי שצוטט על־ידי ויליאם שירר: "במיגזרים (הצעירים ביותר) העבודה מביאה לתוצאות מהירות ביותר ומבטיחה פירות לאורך זמן."

דרכי חיים

הכבשה השחורה

האחד נאשם באונס ובתקיפה, והשני משמש כתובע מישטרתי

על פי חזותם אפשר להכיר, כי השניים אחים. האחד צנום יותר, בעל עיניים בוערות, ישב על ספסל הנאשמים. היה זה מאיר בוסי, הכבשה השחורה של המישפחה. וליד סניגורו, אהרון יזדי, ישב האח השני שמנמן ובעל־ביתי יותר — התובע המישטרתי ציון אגמון.

הסניגור הציע לשופט, כי תחת שיעצור את בוסי עד תום ההליכים, יתחייב זה להתגורר עד ה־מישפט אצל אחיו, המייצג את ה־מדינה.

אך הצעה זו באה מאוחר מדי. השופט אריה סגלסון כבר סיים את כתיבת החלטתו. הוא דחה את ערעורו של הנאשם, ואישר את מעצרו עד תום ההליכים.

התיק נשכח. בוסי נאשם הפעם כי בערב יום־העצמאות ניגש לצעירה נתנייתית, שבילתה בפונדק עם חבר, וצבט בגבה. כאשר צבט אותה בשנייה הסתובבה הצעירה וזיהתה אותו. היא פתחה בצעקות נוראות, והוא פגע בה באגרופו ואמר לה: "כבר ישבתי בגללך פעם, שלא תעזי להתלונן."

לנערה, תלמידת תיכון, היתה סיבה טובה להיבהל. לפני כשנתיים וחצי, כשהיתה בת 16, התלוננה במישטרה כי בוסי אנס אותה. הוגש כתב־אישום נגדו, והוא ישב במעצר חמישה חודשים, אך בתחילת הדיון הביא סניגורו, אהרון בן־שחר, אישור רפואי כי בוסי אינו שפוי בדעתו, ואינו מסוגל לעמוד לדין. כתב־האישום הוקפא, והנאשם נשלח למוסד לחולי־נפש.

שנה תמימה ישב בוסי במוסד, עד שהוחלט, כי הוא כשיר לחזור לחברה. הוא מצא עבודה, אחיו ומישפחתו עזרו לו להשתקם, ונראה היה כי הפרקליטות שכחה את התיק הישן.

אבל טחנות הצדק פעלו, כדי לחדש את כתב־האישום בעניין האונס, אף שהוא לא ידע זאת. אבל החלטה עקרונית של היועץ המישפטי טרם ניתנה אז, ויתכן שלולא

(המשך בעמוד 58)

לא קל להיות מחלוננת במישפט על בעילת קטינה. זאת הרגישה המחלוננת במישפטו של ארקין

הקטינה היתה מסתובבת בשעת החזרות והאימונים במכנסי ג'ינס קצרים ביותר שגילו את כל הישבן. וכאשר ישבה בפיסוק רגליים — לא נותר לדמיין הרבה מחלקיה המוצנעים.

„בת 13 הייתי..."

ב סוף שנת 1975, היתה ה־מתלוננת בת 13, תלמידה ב־בית־ספר עממי. כאשר הופיעה ל־שעורי־הריקוד בלהקה של ג'וקי ארקין, התנהגה ונראתה מבוגרת יותר. ג'וקי נמשך אל הקטינה ואף קיים איתה, לפי כתב האישום, יחסי־מין.

הדבר התגלה להוריה של הילדה בעת שקראו יומן פרטי שניהלה, והם ערכו שעוריה רבתי למורה לריקוד, ודאגו לכך שיוגש נגדו כתב־אישום. כתב־האישום הוגש לפני שנים, אך כפי שקבע השופט דוד ולך: „בעוונותיגו, בגלל עומס העבודה נדחה תיק זה והחל רק בחודש פברואר השנה. התיק היה צריך להסתיים ערב חג־השבועות, אלא שאז לא הופיעה המתלוננת לחקירה נגדית."

התנהגות זנותית

ה סניגור, צבי לידסקי, ביקש מבית־המישפט להוציא צו־הבאה נגד המתלוננת (שמה אסור לפירסום), אחרי שהתברר כי היא קיבלה הזמנה למישפט ימים אחדים לפני המועד, השופט נעתר לבקשה והוציא נגדה צו־הבאה, שכמוהו כצו־מעצר.

אם לא הספיק לקטינה, שהיא היום כבת 18, הצו שניתן נגדה, הרי עלו באותו יום על דוכן־העדים מספר צעירות חמודות, תלמידותיו של ארקין, והעידו, מטעם ההגנה, על התנהגותה של הקטינה.

העדה הראשונה, אלה סלע, צעירה יפהפיה שרקדה בלהקה עם המתלוננת, סיפרה כי חשבה שהקטינה היתה אז בגילה, כלומר בת 17. וכאשר קראה בגליון העולם הזה כי זהו הגיל עליו הצהירה הקטינה, האמינה בכך. הגליון והתמונות הוגשו כמוצגים לבית־המישפט.

לשאלות הסניגור ציינה אלה שהמתלוננת התנהגה בצורה זנותית. היא היתה לבושה תמיד בשורטס קצרים ביותר, מין מכנסי ג'ינס קצרים, שסועי צדדים, שחשפו את מחציות הישבן של ה־

ג'וקי ארקין והנערות בפעולה - קיצונית מימין: אלה סלע, שהגנה על ג'וק

הלבוש המקובל

עוררה מורת־רוח בגלל צורת הלבוש שלה אף בחברה מתירנית כזו.

קטינה. כאשר ישבה על הרצפה בעת ההפסקות, היתה הקטינה פושקת רגליה בצורה שחשפה את איבר־מינה. עד־כדי־כך. שהבחורות האחרות העירו לה על־כך, והתרחקו ממנה בגלל התנהגותה הזולה.

היא נהגה ללבוש חולצות טריקו, בלי חזיה, וזאת למרות שהיתה מפותחת מאוד, ובעלת חזה שופע. בשפת הים לבשה אז, לפני חמש שנים, בגדים מסוג טנגה. לשאלת בית־המישפט מהו טנגה, הסבירה העדה כי זהו בגדים ביקיני מינימלי, הקשור בחוטים דקים ואינו מותיר מאומה לדמיון.

צעקות בטלפון

אלה זכרה גם כי בהופעה שהיתה בהיכל־התרבות, הסתובבה הקטינה בתחתונים בלבד, ללא חלק עליון. היא לא התחשבה בכך שבמקום הסתובבו גברים, כמו ג'וקי ארקין, אייבי נתן ואחרים.

חברותה של המתלוננת בלהקה הסתיימה יום אחד, כאשר בשעת חזרה טילפנה אמה וצעקה צעקות נמרצות על ג'וקי. קולה היה כה גבוה, עד שכל הבנות שמעו אותה. אחר־כך הגיע אחיה של הקטינה, גרר אותה מן המקום אחרי שסטר לה וקרא לה זונה.

מאז רואה אותה העדה מסתובבת בדיזנגוף, היא יושבת עם אנשים: „שאני לא הייתי יוצאת אתם, אני יותר בררנית."

מי אונס את מי?

בשירדה אלה מדוכן העדים, עלתה אליו צעירה אחרת, מיכל צבאן. היא אמנם לא היתה באותה תקופה תלמידה של ארקין, אבל כיום היא רוקדת תחת השגחתו. מיכל היא בת גילה של הקטינה, ולכן היא זוכרת אותה. כיון שבגיל 13 היתה התנהגותה של המתלוננת חריג חברתי בין בנות גילה, היא בלטה בחברה התל־אביבית של בנות ה־13, בעיקר בשל התפתחותה הגופנית. העדה זוכרת כי לפני חמש שנים ראתה את הקטינה בתסרוקת פאנק, כלומר „ראש מלא קוצים" כשהיא מחובקת עם שני בחורים שנראו זרוקים.

לדברי צבאן היו שמועות שהצעירה מסתובבת עם מצילים בשפת הים, ובלטה כיוון שהחליפה כל שבוע צבע שיער, ולא היו הרבה נערות כמוה.

העדה האחרונה היתה אתי סבך. היא היתה חברת־להקה בעת המקרה, וגם היא חזרה על דברי קודמותיה. היא הזכירה את הטנגה והשורטס, ואת ההתנהגות הזנורתית. היא הוסיפה גם כי הקטינה נהגה להשאר במישרדו של ארקין אחרי החזרות: „הבנתי שהיא זוממת על ג'וקי, שרצתה אותו. תמיד היתה נדבקת אליו, חיבקה אותו ונשענה עליו."

התובעת שרה ספיר־חן לא יכלה להתאפק, ובשלב זה שאלה: „האם היא היתה אונסת אותו?" ואתי השיבה: „לא היתה אונסת אותו, רק מחבקת אותו ונדחפת אליו."

תהיה אשר תהיה החלטת בית־המישפט, לא ברור איזה נזק חמור יותר, זה שנגרם למתלוננת מהעדויות בבית־המישפט או זה שנגרם לה מיחסי־המין עם המורה לריקוד.

אילנה אלון ■

המורה לריקוד

ג'וקי ארקין בתנועה אופיינית. מישפטו של ארקין, הנאשם בקיום יחסי־מין עם קטינה מחברות להקתו, נמשך כבר ארבע שנים וחצי.

הנאשם והעדה

נדבקה לג'וקי בכל הזדמנות; „וזממה עליו". אבל לשאלת התובעת במישפט הודו כי הא לא אנסה אותו.

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

תודה תודה לכל האוהבים

חברה־ליצים אהובים. תודה לכם מכל הלב על גילויי החיבה הסמויים והגלויים, הכתובים והבעלפ'אים שאתם טורחים לשלוח לי — סיפור האהבה שלי אתכם זה משהו עם וולטז' גבוה — לכן אני באמת מרגישה צורך פעם אחת ולתמיד לספר למה אני לא כותבת סדיר.

אין לזה שום קשר עם ההנהלה. ההנהלה דווקא בסדר, ממש בסדר גמור. מסכימה לתת לי מיגרש כל שבוע, ובלבד שאכתוב. אלא שאצלי, כשאין לי סחורה, אני לא מוכרת כלום, ובטח לא פותחת את החנות, שיראו הקלינטים שאין.

„מה יש?" אמר לי פעם אבנרי. „חוכמה לכתוב כשיש מה להגיד? חוכמה לכתוב כשאין מה לחגיד, ושלא ירגישו!" באמת חוכמה אדירה, אלא שאני לא מכירה אותה.

חוץ מזה, חסרות לי כמה שעות ביממה. להיות אמא משוגעת, נשואה למיסטר מוסר־עבודה בכבודו ובעצמו, ושני קילומטרים של בלטות על כל תכולתם בלי עוזרת על ראשי, באמת לא מותירים לי פנאי לצרצר בעט — אפילו זה גורם לי נחת אדירה. יש למישהו איזה פטנט פנוי בשבילי — שיסדר לי את העניינים?

להיות אמא של דנה

כך זה התחיל

היתה לי עם דנה שלי אהבה ממבט ראשון. איך שראיתי אותה חטפתי מכה בלב.

לעולם — לעולם לא אשכח את המבט הראשון שלה בי. מי אומר שתינוקות לא רואים? היה לה מבט מרוכז־חקרני — של מי את? איך את נראית? מבט בוטה, סקרן בלי בושה, נבון מפחיד. בת שלי קטנה, גוזל פועם ולח, שכבה על ביטני — מתחה צוואר קטן — וחקרה אותי בריכוז. ואני — מוקסמת, מתרגשת, מתמכרת לת־

חושות בלי חשבון לקהל — ליטפתי ב־חזקה את גבה — לוחשת לה בביטחה מרגיעה—סמכותית—ואוהבת את מילות ה־קסם — הכל בסדר נשמה שלי. הכל בסדר. הכל בסדר. כל מילה מכוונת אל גופה ה־קטן, למלא אותו ביטחה ועוצמה. להדליק את נרה בנרי.

היה זה החלק הכי יפה בתוך הסיוט ש־קוראים לו לידה בבית־חולים ציבורי. רק היום, אחרי עשרה חדשים, אני בכלל מסוגלת לדבר על הנושא. ואין לי טענות לבית־החולים המסויים שבו שהיתי. האנ־שים שם באמת משתדלים באופן עקרוני לעשות את המיטב. השיטה, השיטה עצמה, פשוט רקובה. ואין תקציבים לשנות זאת. אני יודעת. מדובר כאן בסך הכל בנש"ם יולדות, ובבתי־חולים בתוך תחומי הקו ה־ירוק. זו שעת צרה ליעקוב. שעון־החול מספטף, ומן המפורסמות היא, שאין מס־כימים לקבל מאיתנו חזרה שטח שלא הושקע בו תקציב ממדינה. של עשרים השנים הבאות. הזמן קצר והמלאכה מרובה. מרובה מאוד אפילו — כיוון שעד כה השקענו בסך־הכל רק את תקציב עשר השנים הבאות — ומה עם החצי השני? ובעת כזו אני באה עם שירי נפש.

אבל נחזור לבית־החולים.

אני זוכרת שתי אחיות נהדרות, שהיו כמו קרן־אור באפלה. הרגשתי הכי רע בעולם. נישמתי כמו ציפור במלכודת. נוסקת לכאן ולכאן, ובכל מקום קיר. אין שום מקום, שום מוצא, שום אפשרות להימלט מהכאב, לברוח מתוך הגוף הזה, לנתק את הקשר הגורדי. חייבים לעבור את מנהרת הבלהות, ודרך אחרת איין. הרופא התורן סופר זבובים על התיקרה, בוהה באטימות פוגעת. „המיספר" שלו עוד לא הגיע, כך שאין לו סיבה מיו־חדת להשתגע עד כדי לדבר איתי לפני שהמצב מאלץ, מה עוד שלא הצהרתי לו מה אני עושה ואיפה אני כותבת לפעמים. הערה, שלרוב מחליקה לי את החיים על־אים. אני זוכרת שהתחננתי אליו שירדים אותי חלקית, כפי שקבענו והסכמנו מראש — והבער הנפוח הזה, ככל שידע פחות התעקש יותר שיש לי „עוד המון זמן" למרות שטענתי וחזרתי וטענתי שאני מר־גישה שאני הולכת ללדת מיד, ויש לי כבר ניסיון עם עצמי. אבל זו כמו מן אכס־יומה כזו — נשים יולדות הרי מאבדות את השכל, ועל כן ידוע שאין טעם לכבד אותן עד כדי להקשיב להן — אפילו איזן היסטריות. אחר כך כבר לא היה איכפת לי מכלום. הלידה התחילה מיד, כפי ש־ידעתי, וה„יש לך עוד המון זמן" הפך ל־מרוץ אחר המרדים שכמובן הגיע מאוחר מדי.

כל כך רציתי להיות מנוטרלת מכא־בים, כדי שיהיה לי מרחב נפשי להתפנות לרגע החד־פעמי הזה, בסוף הוא מגיע, ואני מבלה אותו ביסורים, שונאת את ה־עולם. כמה פרוזאי.

תישעה חדשים תיכננתי לי את הלידה כשיא הכיף, שיא הפנן, שיא החוויה, יופי נשו, בלי הכאבים, וברגע אחד, פרץ אחד שלא הבאתי בחשבון, הרס לי את הכל. ואני אומרת זאת היום – מפרספקטיבה של זמן מאושר.

מה לאמר, בית־חולים, זו פלנטה אח־רת. פשוט חיים אחרים.

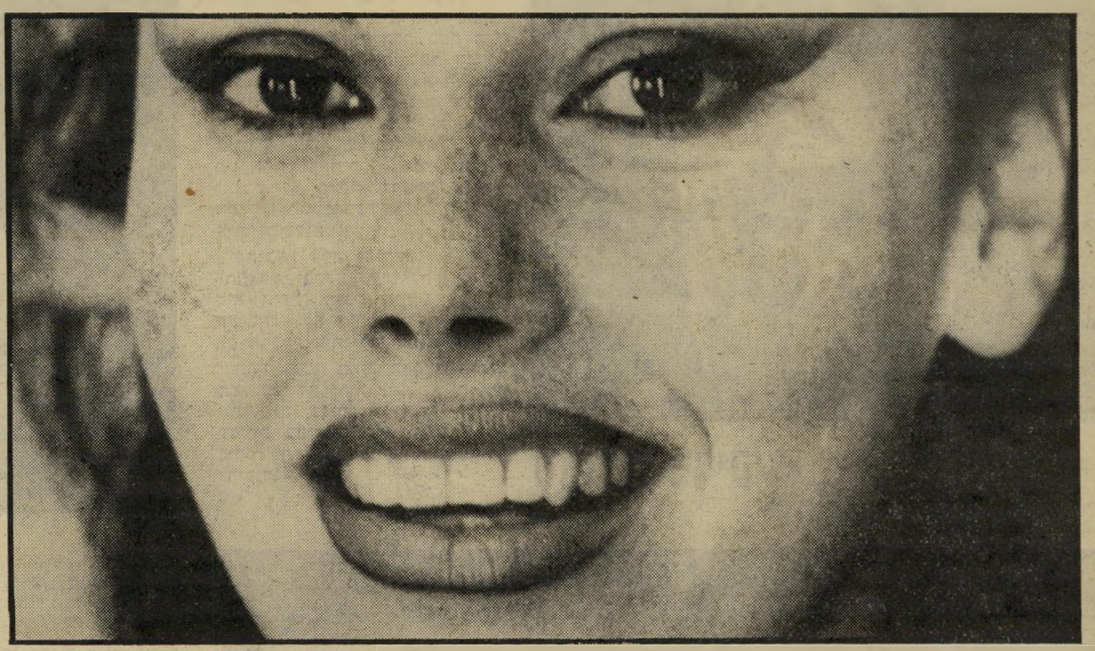
כל מיני חוקי חברה של הגינות מיני־מלית בין־אישית, אינם מופיעים כמסתבר, בסיפרי הלימוד של רופא. יום אחד אשב לשבור את הראש ברצינות בסוגיה למה מקצוע הרפואה, מקנה לעוסקים בו כזה אבק אלוהים בעיני עצמם, מעל ומעבר, ובלי שום פרופורציות לתיפקודם המיקצועי המציאותי.

זה עיוות לא ברור לי, למה צריך הבן־אדם לתרום גם את האגו שלו כמרבד לרופאים בכדי שהדינמיקה הבין־אישית חולה—רופא תתבצע כיאות. מאוד מעניין אותי מה כל זה שייך למיגזר המיקצועי הטהור. אני אומרת זאת, ונזכרת בריפא צעיר, שהלוואי והייתי זוכרת את שמו, בשימחה הייתי מכפישה אותו כאן באופן חגיגי. כל יום היה עובר במחלקה בזמן ארוחת־הבוקר, והיה קורא בקול: „תראו איך אתן נראות בהמות! איך אתן לא מתביישות לאכול כך על חשבון הציבור?"

סטוצים הצ'ופצ'יק של הקומקום

בזמן האחרון אני מוצאת את עצמי מושכת בלי בושה בשרוול לכל מכר שאומר לי שלום, ותובעת בחוסר־סבלנות. „נו?! אתה לא אומר לי תתחדשי?" בחוסר־אונים המכר לא אומר לי תתחדשי. אף אחד לא אומר לי תתחדשי. כולם מתכוונים באי־נעימות — אני אליפה בלעורר ריגשי־אשמה, ירשתי את זה מאמא שלי — וכיוון שלאיש אין אומץ להודות באמת הלא־חברתית. שכולנו באיזה שהוא מקום, מעניין אותנו הכי הרבה בדרך־כלל רק מהתחת של עצמנו, מיד מרגיש הקורבן שלי לא להרוס לי את הפרצוף. אלא שפרפקציוניזם, אפילו זה מהזן המצ'אותי, זו מחלה, מה לעשות.

שנים רציתי לתקן את השפיץ. מי־לי־מטר, לא יותר. אף פעם זה לא היה סוד. החברות היו באות לפי הסדר להוציא לי את הג'וקים מהראש. „בשביל תיקון כזה קטן, את יכולה ליפול יאלה!" ומיד אחרי זה היה נשלף נימוק האופי, שגר כידוע כולו באף, כך ששנות גיבוש אישיות רבות עלולות לרדת לי לטימיון בשניט פזיז אחד. לנגוצקי האגדית אפילו הציעה לי

אף אחד לא אומר לי תתחדשי
ולי הרי יש צ'ופצ'יק חדש

בלחץ — כיוון שהנה, שוב תפסו אותו על חם מתעסק רק בעצמו, עד כדי אי־הבחנה בשינוי כה בולט אצל הזולת, שינוי חגיגי, שאמור להיראות, אם דורשים עבורו כזה תתחדשי, והוא — האוננויסט — אף לא מבחין בו.

חלקם מתעשת, וכמו ב„שחק אותה" הם מתחילים להתאבד. תיסרוקת!!! צבע!!! מעיל? נעליים!!! ואף על פי שאת כל השיחה אני מנהלת בפוזה של הרוגליף מיצרי — אף אחד, אף אחד, לא עולה על האף. אני תמיד הייבת לספר — ואז הציבור נחלק לשניים. חלק נופל על צווארי בשימחת אמת, ואומר שזה נהדר, לא מרגישים שום דבר, וזה באמת יפה, ומהר את הכתובת של המגתח. אלה הופכים חברים שלי לנצח.

החלק השני חביב מאוד עד רגע הגילוי, אבל אז, כמו נבוט היכה להם בראש. מיד הם מרצינים, זוקפים צווארון חולצתם בהדר מתבדל, ובקפידה מודיעים לי שסליחה, אבל יקח להם זמן להתרגל לאף החדש — בו אף לא הבחינו. לאלה כל שינוי הורס את הסדר הטוב, מזעזע את החיים, ואת העסק הם לוקחים ממש באופן אישי. מעשי או לא, אפקטיבי להם או לא — שינוי זה שינוי, וריגגו לא סולח. „היה לך אף נהדר," הם מודיעים לי מרות. „מה היה חסר לו?"

שום דבר, באמת שום דבר אם להודות על האמת. הסתדרתי עם האף הישן שלי טוב מאוד. מצאתי איתו בעל, מצאתי איתו אפילו שניים אם להיצמד לכרונולוגיה, הוא מסר לי מידע מדוייק על טיב בני־אדם, ואפילו היה מספיק פוטוגני קשר ישיר עם פיטנגי הגדול שיושב בברזיל, ומנסר את כל היפות של הסרטים — אבל אני עשיתי חשבון, שפיטנגי שם, והאף שלי כאן, וצריך לעזוב שטויות.

כל מנתח שהייתי פוגשת במרוצת הזמן, היה מודיע לי שצריך לנתץ ולהרוס, לחתוך ולשבור, ותיקון קטנטן כחפצי פשוט לא אפשרי מבחינה טכנית אצלי — ואני הרי רציתי מיליימטר. יום אחד טיילתי עם דנה. ובא לי רעיון להיכנס למנתח שעובד בצ'כונה. זה מנתח שמכל הצ'כונות באים אליו. באים מצ'כונת בברלי־הילס, מצ'כונת בל־אייר, ומכל מיני כאלה צ'כונות. באתי, הסברתי, ולהפתעתי אמר שאין בעיות. זה אפשרי. חשבתי שאני משתגעת. חלום של שנים, ואני על יד. האיש באמת הבין את הראש שלי. בשחתי בו מאה אחוז. תיכף קבעתי תור, ומאושרת רצתי לבשר לבעללי — זה הליברלי, המכבד זכויות הפרט — אפילו זה הנשוי לו, כל זמן שהפרט דנן אינו מנצל את ליברליותו המוצהרת לרעה — דיינו, מתעקש ליישם את זה במציאות.

כשהתעייפתי להסביר ולשכנע — הבחור חזר יום אחד הביתה, ופשוט מצא את אישתו חבושה. הבן־אדם צריך לדעת לחשב סיכונים. ריב עובר אמרתי, ואף נשאר אצלי. אז זהו. כל יום הנפיחות יורדת יותר ויותר, והעסק מקבל צורה של בן־אדם. היה כדאי לאללה. להשתפר זו הרגשה כל כך טובה, כמעט יותר מאשר להיות שפיר.

לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

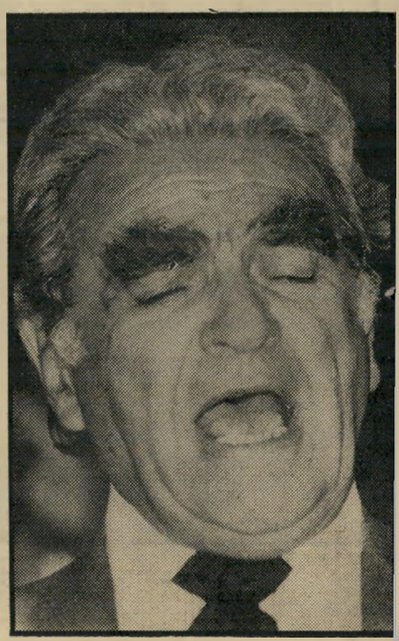
דולצ'יה-די־דולצ'ין

מתוך ההצגה המשגעת „יורדים על חשבוע" — מתוך הראש חמשגע של מוטי קירשנבאום — קצר ומבריק:

— דולצ'ין קיבל קילה!

— איך!

— הרים גבה הגבר.

יו"ר הסוכנות דויצ'ין
רעמת האריות

והוא סבר שזו חוכמה אדירה. דרוש ריהוק אפקטיבי מספיק מהמציאות, בכדי להכדיל הומור, מסתם גסות־רוח מגובזת. חישבתי שאם השחץ הצעיר היה עובר בעצמו מעמס נפשי וגופני כזה, כמו שכך הבה־מות הללו עברו, הוא לא היה נו'אה במיטבו.

בכלל, לצמח חממות כמוני, שאיהב להכיר את המציאות מהספרים, ותמיד ל־עזעואל יוצא לי להכיר אותה מהחיים, סיפקה השהיה הטראומטית שם קוריוזים שבן־אדם נורמלי משתבץ מהם.

היתה לי, למשל, שכנה לחדר, בחורה דתיה, משכילה, לבורנטית בג'וב בכיר, דווקא ציונית ואוהבת מולדת, שמאוד עניין אותי לדעת, איך מתיישבת אצלה אהבת המולדת — עם התנגדותה לשרות הצבאי של הבנות הדתיות. „מה איזוך„ ענתה לי ברצינות תהומית, נדהמת מכך שאני לא יודעת את הגלוי והברור.

„את רוצה להגיד", שאלה, „שאת לא יודעת שלוקחים את הבנות בשביל בש־זנות לחיילים?" רציתי פשוט לצרוח, אבל שאלתי בשקט מי סיפר לה את זה. „מה זאת אומרת?" פילבלה בעיניה, ואחר־מה את הדיון, „אנחנו יודעים את זה מה־רבי שלנו."

למה להסתבך עם הסברים ארוכים. צינור אחד לתוך המוח, זרם עז, והעניין מסודר. — בבקשה, עמי ישראל. אבל אני רוצה לסיים, ודווקא בסיפור שמח. הדבר הכי שמח, באמת הכי שמח בכל זמן השהיה בבית־המשוגעים הזה, היה בשבילי זמני ההאכלות, כיוון שזה היה בעצם הזמן היחיד שהרשו לי להיות עם בתי. זאת היתה קריעה איומה, ובגלל הגזרת חמלניצקי הזאת, היתה בתי הילדה היחידה שאמא שלה אימנה אותה מהתחלה לאכול כל ארוחה שעתיים וחצי, כי כך הייתי מחזירה אותה לחדר־היונקים בערך לחצי שעה בלבד, וחצי שעה לימדתי את עצמי להת־אפק בלעדיה בימים הראשונים כל שלוש שעות הייתי שומעת את רעם הגלגלים המיוחד מתקרב ושוטט במסה כבדה, וליבי היה עולץ כמו מטורף — כוחותינו באים!!

אחר כך היתה שיא השימחה, כשהלכנו הביתה, ועל עובדה זו בלבד יש הסכמה גמורה ומוחלטת ביני, ובין הצווה שם.

פטנטים
איך להציל
אבקות איפור יקרות שנסדקו

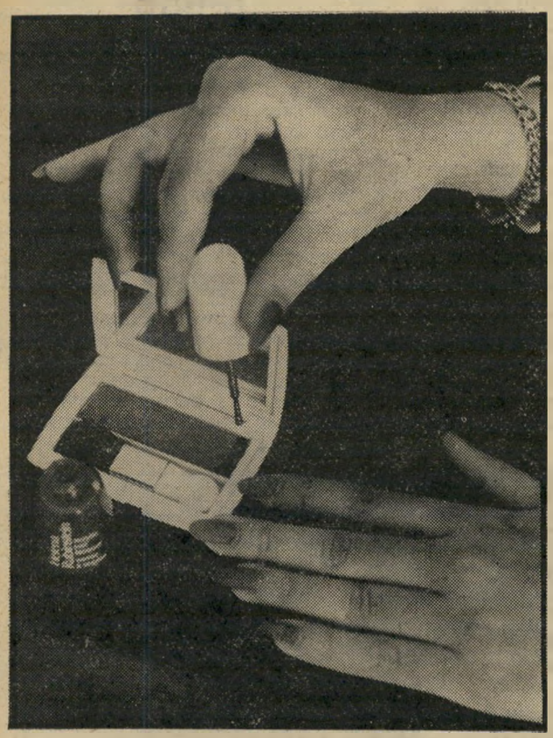
מוגש באחווה, למתאפרות ולמתאפרים בעם, אשר מגלים לפתע במפח־נפש מלא גרוויס, שאבקת־האיפור היקרה שלהם, אותה הם נושאים לכל מקום בתור משפץ אישיות מהיר — חטפה קלופ באיזה טילטול ארנק לא זהיר — והחלה להסדק. לא רק שכל הקופסית מתלכלכת מאבקה, ואיתה הארנק, לא רק שכבר קשה להתאפר כיוון שגושים שבורים קטנים תופסים בצהלה רבה טרמפ על הספוגית — אלא שסדק ראשון — הוא בדרך־כלל שלום אחרון של אבקת האיפור.

הגרגרים האלה דחוסים בסדר מופתי וכל אחד יודע את מקומו כל זמן שהכל ישר. ברגע שמופיע סדק קטנטן — גמרנו. כל אחד שם מוויישה גרוויים. שומע מהשכן שבחוץ יותר נוח, אז גם הוא יורד. יוצא מהמקום שלו החוצה, ולא חוזר יותר אף פעם להיות מה שהיה. מילא, אומר הבן־אדם. כפרה על היוצאים, אשתמש במה שנשאר — אבל כבר אי־אפשר. מה שנשאר כבר לא מחזיק, לא מלוכד, והאחרון מכבה את האור. כל מתאפר מכיר את הסיפור.

לכן —

ברגע שמופיע סדק ראשון — מיד לעשות תיקונים. ה־סתימה הזו גוזלת שנייה אחת בלבד, ומאריכה את חיי האבקה בלי סוף. ובכן, איך שבא סדק, לקחת בקבוקון לכה שקופה, בעצם לא חשוב הצבע, העיקר שתהיה קרמית, סמיכה, לא מדוללת, כדי שלא „תחלחל" באבקה — לטבול את המכחול בבקבוקון, וככה, מלא לכה כמו שהוא. להציב אותו ס"מ אחד מעל הסדק, שיטפטף, לחזור על הפעולה עד שהשבר או הסדק „מתמלא".

לא לגעת עם המכחול באבקה, בכדי לסייד את המקום. כיוון שאז ידבקו פרורי אבקה למכחול ויעטפו את נוזל־הלכה בלי יכולת טיפטוף. אפשר ליישם פטנט זה אפילו על חצי אבן איפור. מטפטפים לכה על התחתית הנקיה של קופסית המתכת שבה שכנה פעם האבקה, דוחפים בעדינות את הגוש הנותר כך ש„יתיישב" על הלכה, ומסיימים לתחום גבול לכה סביב סביב לכל השבר. זהו. להשאיר לייבוש כמה שעות, להחזיר לארנק, נכון לרמונטים דחופים, כמו חדש.

השיטה להחזרת ימי האבקה כקדם
לא למות מנרווים ביגלל זעץ אחד

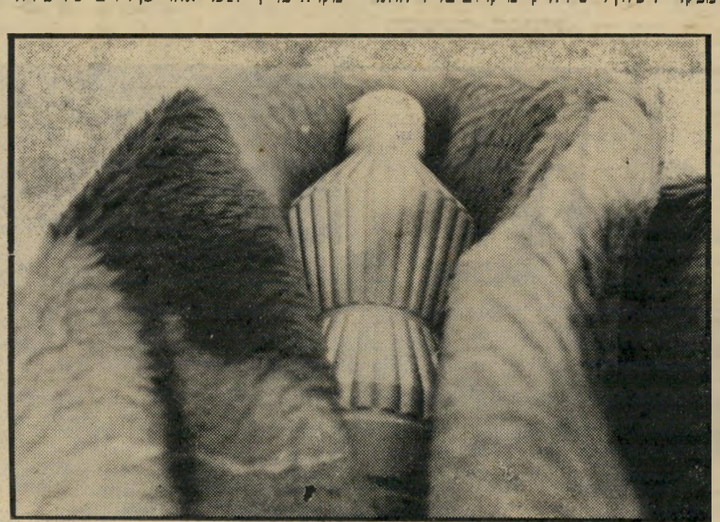
זה נשמע סיפור גדול, אבל זה לא.
בטח שיותר אלגנטי פשוט לקנות אבקה חדשה, אבל אם האבקה יקרה — אני יודעה שבזהרה קלה הפטנט כבר ינוצל.

פינת המדליות
קונץ חדש
לכיבוס שמיכת אקרילן

קונץ חדש לכיבוס שמיכת אקרילן.

הפעם יש לי פטנט נהדר, איך לכבס שמיכות אקרילן, שיריחו כמו בושם, יהיו רכות כמו חלב, ונקיות כמו השמיים ביום חמסין.

יש שתי אפשרויות. או שהקייץ בכל זאת מגיע, ולא יפה לאכסן את כל שמי־כות החורף ככה סתם בלי לערוך עליהן מפקד ליכלוך, שירחיק מיקרובים, ריחות, ראשית, צריך לדחוס אותה כולה לתוך מכונת הכביסה, וזה לא פשוט. שנית בגלל הדחיסות הגדולה שלה, אין לשמיכה שום יכולת לזוז ולהישטף בתוך תוף־המכונה, עובדה הגורמת לאבקת הכביסה אפילו מהמין המשובח ביותר להיקוות בתוך קפל ראשון, ולא לזוז משם עד שלא מגרדים אותה ממש בכוח, כשהעסק כבר יבש. בכל מקרה צריך לנער אחר כך, וים של פירורי

פטנט כיבוס שמיכה
בא להחליק בין קיפוליה ולהעלם בפנוכו לתמיד

וכל מה שכולל בתוכו המושג „ליתר ביטי־חון".

או שהקייץ עוד לא מגיע בלילה, אז בטח שצריך לכבס בגלל שימוש שוטף. כך או כך, כיבוס שמיכה איננו עסק קל. אבקה זערוריים מתערבל לשמים.

ישב הבן־אדם, ישב וחשב, ומצא שיג־עון של שיטת רחיצה.

רצים למכולת, ותמורת חמישים פונט קונים בקבוק כזה תכלת, של מרכך כביסה קלין. יש על זה תמונה של מגבות מקו־פלות, וקוראים לזה „בדין". הבקבוק הזה מספיק למאתיים שנה, בתנאי שזה מיועד לכיבוס שמיכות אקרילן בלבד.

כעת. דוחפים במיטב הכוח את השמיכה לתוך מכונת־הכביסה, ונועלים אחריה את הדלת. לוקחים קצת בריזה מהמאמץ. מסד־רים את הכפתורים של המכונה כך שיהיו מכוונים על הכביסה הקצרה, יעני ניילון, ובלי חימום. שמים בתוך תא־האבקות כמות של כארבע כפות מהנוזל הכסוף הזה — יש לזה ריח שגעון — סוגרים, ומפעילים את העסק. לא מתעסקים עם זה יותר עד שהמכונה לא מפסיקה לרעוד את מחול הזעזועים המטורף האחרון שלה, לאות גמר הכיבוס. מוציאים, תולים על החבל לייבוש, גם אם יש מכונת־ייבוש, כיוון שזה תופס חשמל סטאטי פחד — ואחרי שעתיים שלוש מקבלים שמיכה רכה, נקיה, זוהרת, שבא להחליק בין קיפוליה, ולהעלם בפנוכו לתמיד.

אנספרס מגילעדי

למי שקצת מקשקש למה גילעדי מו־פיע אצלי במדור בכזו תדירות — אז אומר:

חוץ מזה שידוע ובדוק בשני מכולת'ים ובבית־קפה אחד שיש לי רומן איתו, ו־בעלי ואני כל הזמן מציעים לו נישואים אבל הוא מסרב, הוא מספק לי חומר, ואני מביאה תמיד דברים בשם אומרם. מי שרוצה דרכון לנצח, מוזמן גם הוא. דמי־הנסיעה אינם מסובכים.

זהו. עכשיו נעזוב שטויות, וניגש ישר לעניינים.

האציל הכפרי הוזמן אל ביתו של ה־רוזן דשמבלייר לארוחה מפוארת.

לפתע, במהלך הערב, לא עמד לו יו־תר כוחו של הראשון, ובת־קול יצתה ממכנסיו. הרוזן דשמבלייר כמעט הת־עלף.

— „מה איתך!!" התפלץ —

— „איך אתה לא מתבייש להפליץ לפני אישתי!!"

האיש הבין כי ביצע חריגה איומה מכללי הפרוטוקול.

— „הו סליחה!" התנצל מעמקי ליבו.

— „לא ידעתי שזה התור שלה!!!"

אודטה דנין

סרטים

הפסיכודרמה הבורגנית

מסיבת־העיתונאים הסוערת ביותר שהיתה השנה בפסטיבל הסרטים בקאן, הוקדשה לסירטו החדש של ז'אן־לוק גודאר חיה ככל יכולתך. תשומת־הלב המיוחדת מובנת לאור העובדה, שאותו גודאר היה מנהיגם של המתנקשים בפסטיבל, לפני תריסר שנים. בחודש מאי 1968 קמה קבוצה של קולנוענים צעירים, ובתנופת המרד של התקופה, החליטה לשים קץ למיפגן הבורגני הפסול שעל הריביירה. גודאר עצמו נתלה על מסך אולם גדול, שבו נערכות ההקרנות החגיגיות של הפסטיבל, כדי למנוע את תחילת ההקרנה. לזכותו ייאמר, שבאותה ההזדמנות, הוא, יחד עם חבריו, הצליח. פסטיבל 1968 נפסק באמצע, ועד היום אין יודעים באיזו מידה ראוי להכלילו במניין פסטיבלי קאן.

לכן, כאשר נודע כי אותו ז'אן־לוק גודאר, האוייב המושבע של המימסד, המחבל של הפסטיבלים והיריב הגדול של כל אמצעי־ההפקה הקאפיטאליסטיים, לא זו בלבד שנאות לעשות סרט עבור מפיקים מן השורה, אלא הועיד את הסרט באופן מיוחד לפסטיבל קאן, מתוך הכרת החשיבות המסחרית שבעניין, באו כל אמצעי־התקשורת לברר מה קרה.

גודאר המנומס. האולם היה מלא מפה לפה כמחצית השעה לפני תחילת המסיבה. מצלמות העיתונות כוונו בקפדנות, והכל ציפו בדריכות לנביא הזעם. גודאר הופיע, יחד עם צוות מפיקיו ועוזריו, והפתעה מרעישה ציפתה לכולם. האיש שנודע בחוסר־הסובלנות שלו ובאלימות המילולית שבה הוא תוקף את אותם שאינם מסכימים לדיעותיו, התגלה לפתע כמנומס, מפוכח ומתוחכם, כפי שהיה בימיו הטובים. אפילו ניסיונותיה הנואשים של צעירה אמריקאית להתגרות בו ולהרגיזו, בהאשמה שהוא נטש את המערכת הפוליטית שבה היה פעיל כל כך, ונסוג לתוך הפסיכודראמה הבורגנית, לא הצליחו להרגיזו. „הבי לי דוגמאות," הוא דרש, והצעירה שכל שאלותיה נלחשו לה על־ידי איש מבוגר שישב לידה, לא ידעה מה לעשות.

למען האמת, היה משהו בשאלות הללו, משהו שהתייחס לאורדווקא לגודאר בלבד, אלא לחלק גדול ונכבד מן הקולנוענים, והסרטים שהוצגו השנה בקאן. אחרי מילחמות פוליטיות שהשתוללו על המסך בכל הכיוונים, אחרי פלאקאטים תעמולתיים שקופים, וחד־ממדיים, הגה מסתבר שהקולנוע המערבי פונה חזרה אל חיק־המישות פחה, אל הבעיות האישיות והאינטימיות ביותר, ומותיר את כל מילחמת־המעמדות על צדדיה השונים, למישור שני. כמו בעבר, גם בנקודה זו גודאר הוא חלוץ, אלא שהפעם המחנה צועד כבר יחד עימו.

המשיכה המינית. עד כמה חיה ככל יכולתך הוא סרט אישי, אפשר לה קיש מן העובדה שהדמות הראשית בסרט נקראת פול גודאר, הוא איש אמצעי־התיקשורת, שאינו מסתדר עם אמצעי־התיקשורת, אב למישפחה, שאינו מסתדר עם המישפחה, אדם המנסה בכל מחיר ליצור תיקשורת עם הזולת, אך אינו מצליח. יתכן מאוד שכשלון הסרט טמון באותו וידוי של גודאר, במסיבת־העיתונאים, כאשר אמר שהוא עושה סרטים, משום שזו הדרך היחידה שהוא מכיר, ליצור קשר עם הזולת. תגובות הקהל שראה את הסרט, הוכיחו שהקשר לא נוצר.

בקטע אחר של מסיבת־העיתונאים, סיפר גודאר, שתוך כדי תיאור מערכת־היחסים בין גיבורו לבין גרושתו ובתם המשותפת, התכוון להראות את המשיכה המינית שבין האב לבת. הוא שכר שחקנית צעירה, צילם כמה סצנות, אבל בסופו של דבר החליט לוותר על הרעיון.

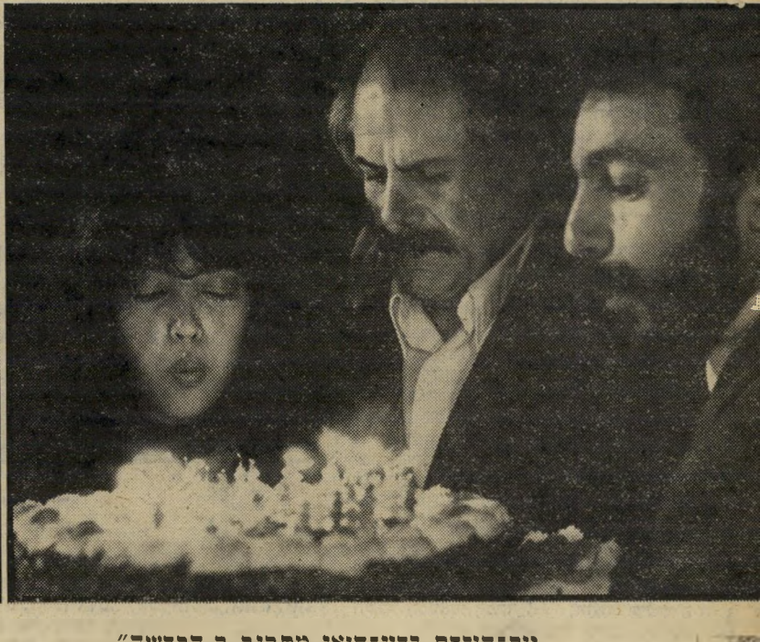
גודאר ויתר, אבל לעומת זאת, אחרים

פנדופ פאלמר וקלאוס קינסקי ב„צל הזאב"
רומן אהבה פיוטי להפליא

ג'נדה מנץ ודניס הופר ב„ישר משמיים"
לחנוך את בתולי הבת

יום־הולדת לדון־חואן מתכנר ב„הקדשה"
מן המילחמות הפוליטיות אל הבעיות האינטימיות

מסיבת־עיתונאים סוערת לז'אן לוק גודאר (ממושקף באמצע)

לא נהגו כך. הקדשה, סרט ספרדי חדש, שאמור להיות מעין תעלומה שנחשפת בהדרגה תוך־כדי חקירה עיתונאית, מתאר מערכת־יחסים אינטימית נסתרת, שבין דון־חואן מתבגר לבתו היפהפיה. ואילו בישר משמיים, סירטו החדש של דניס הופר (במאי אדם בעקבות גורלו), סרט אנארכיסטי מייאש ומפחיד על דמות הדור הזה, מתכונן האב (דניס הופר), הלכה למעשה, לחנוך את בתולי הבת (לינדה מאנץ).

אח ואחות. אחת הדרכים לפרש את סירטו של מארקו בלוקיו, קפיצה לתהום, הסרט שזכה בשני פרסי המישחק העיקריים, הוא לראות בו מערכת־יחסים אסורה בין אחת ואחות. האח הוא משפטן שנדמה כאילו הוא שומר על שפיותו אך ורק הודות לעובדה שאחותו שקועה בהזיות מטורפות. ככל שהאחות לומדת לעמוד על רגליה, להיות עצמאית ולהשתחרר מן ההזיות, וככל שהיא זקוקה פחות לאחיה ולתמיכתו, מתערער מצבו הנפשי של האח עד שבסופו של דבר הוא קופץ לחלל ומתאבד. בדיוק כפי שעשתה זאת אשה, בתחילת הסרט, בפרשה שהמשפטן צריך לחקור. סירטו הראשון של בלוקיו, אגרוף בכיס, טיפל גם הוא בפרשת טירוף מישפחתית, אלא ששם מדובר היה בהתמוטטות עולם ערכים נוצרי ובורגני, ואילו הפעם מדובר בטירוף לשמו (בלוקיו עשה בינתיים גם סרט תעודי על בתי־חולים למחלות־נפש באיטליה). כל מי שראה בבלוקיו את המורד הפוליטי הגדול של ארץ־המגף, נאלץ להשלים, כמו במקרה של גודאר, עם פרישה, אולי זמנית, של עוד לוחם אחד מן המערכה.

גנן ונערה. ועוד, לאותו סוג של סיפורי מישפחה אסורים. אפשר לשייך גם את סירטה הראשון של הסופרת רפאלה ביאדו, בצל הזאב, על הקשר המוזר שבין גנן

אניק איימה ומישל פיקולי
בין שפיות לטירוף

אילם ומתבודד, לבין נערה בת 14. מדי בוקר יוצאת הנערה בטרם שחר, נעצרת בביתו של הגנן, מבלה עימו שעה קלה, שבה מתנהל ביניהם רומן־אהבה פיוטי להפליא, ורק לאחר מכן, היא ממשיכה בדרכה לבית־הספר. ההורים, המחזיקים מיספרה בכפר, אינם מרגישים כלל במה שקורה, והם שוקעים כל כך בתוך השיגרה היומית, בקטנוניות ובהשלמה עם חיים שהם כמעט חיי־בהמה. עד שאינם מבחינים במה שקורה לבתם. רק בדרך מקרה, אחרי שנים ארוכות, מתגלה להם האמת, אך אז כבר אינם יכולים לשנות דבר.

אם יבן. הסרט האובססיבי ביותר, אולי, בפסטיבל כולו, הוא סרט ספרדי בשם אמי אהובתי. זהו סיפור על אשה

נסע מורתק להכרה עצמית

ברונו גנץ — מישחק מרשים ביותר

ידיד אמריקאי (פריז, תל־אביב, גרמניה) — בחירת סרט זה כאמצעי לערוך הכרה עם המאי הגרמני וים ונדרס היא מוצלחת ביותר, משום שהסרט, שהוא כיום כבר בן שלוש שנים, הוא הקל ביותר לגישה בין כל אלה שעשה עד היום, ובעל המראה המיסחרי ביותר מכולם. הסרט מבוסס על סיפורה של פאטרישיה הייסמית, ששימשה בעבר השראה לסירטי מתח מצליחים כמו זרים ברכבת של היצ'קוק, כך שגם המתעלמים מן הרבדים המשניים של הסרט, יוכלו להנות ממנו ללא מאמץ.

ממסגר־תמונות מסתבך עם סוחר תמונות מזוייפות, ובאמצעותו הוא משתכנע לבצע שני מעשי רצח שתמורתם יקבל סכום שאותו יוריש לאשתו ולילדו, מאחר שמטתבר לו שהוא עתיד למות בקרוב, ממחלה ממארת. מאחרי הסיפור מסתתרים קודם כל המרכיבים הקבועים של ונדרס; התנועה המתמדת שבה נמצאים הגיבורים, תנועה המתפשטת הפעם על פני מחצית אירופה; הקידה לקולנוע ולקולנוענים, הבאה לידי ביטוי בשיתוף סידרה שלמה של במאים בתפקידי־אורח, החל מדניס הופר, דרך ניקולס ריי, סמואל פולר, דניאל שמיד, ג'ראר בלן, ז'אן אאוסטאש ועד לפיטר לילאנטל; וההתנגשות בין היבשת הישנה והחדשה, שהיא בעצם מרכז הסרט, המתמקדת במערכת־היחסים שבין הממסגר הגרמני לסוחר התמונות המזוייפות האמריקאי.

מערכת־יחסים זו עשירה במיוחד ואפשר לראות בה פגישה בין שני אנשים המתחילים בקצוות שונים של הסולם המיסחרי, הטוב והרע, מתקרבים זה לזה בהדרגה עד שבסוף הסרט קשה להבחין מי הטוב ומי הרע. היזידות ביניהם מזכירה בשלבים מסויימים את הקשר בין גיבורי סרטיו של הוארד הוקס והמסע המשותף שלהם הוא מסע להכרה עצמית לא פחות ממיבצע בשירות העולם התחתון. ממסגר־התמונות (ברונו גאנץ) מגלה בעצמו מצבורים אפלים שלא חשד בקיומם. האמריקאי הקשוח חובש כובע־הבוקרים (דניס הופר) נחשף כרגיש יותר מכפי שאפשר להניח מן המראה החיצוני שלו. והתפתחות היחסים ביניהם, שמתחילה בזלזול האירופי ומסתיימת במפלתו, יכולה להיות השתקפות היחסים שבין שתי היבשות.

משחק מרשים, צילום מלא וגדוש אווירה של רובי מילר, ועריכת כמה סצנות (כמו ההתנגשות ברכבת) בסגנון דינמי, מפתיע לגבי ונדרס, כל אלה צריכים לעזור לסרט זה להמשיך בדרך המוצלחת שעושה הסרט הגרמני לאחרונה על בדי ישראל.

מישטר האימה

ריי וינסטון: לענות באלימות לאלימות

השפוטים (מוגרבי, תל־אביב, אנגליה) — סרט זה הוא דוגמה טובה לכל מה שהאנגלים יודעים לעשות ולכל מה שהם מתקשים בשנים האחרונות להשיג. מדובר בהפקת טלוויזיה שנפסלה על־ידי הבי־בי־סי בשל חריפותה. בתור שכזאת, יש לה כל מה שמצפים מטלוויזיה בריטית טובה: דיאלוגים שבהם כל שורה היא מהלומה, מישחק משכנע, בימוי מהוקצע, קצבי ומודגש. אין ספק שכל העוסקים במלאכה בסרט זה הם בעלי כישורים גבוהים.

מצד שני, יש כאן רדידות האופיינית למסך הקטן. אין שום גיוון בין טוב לרע, בין לבן ושחור, הדמויות מיטיבות לדבר, אבל כל אחת מהן היא דוברת של התסריטאי ולא דמות עצמאית, המסר ברור מן הדקה הראשונה של הסרט והתפתעות היחידות המצפות, מבחינה רעיונית, בהמשך, הן רק הפתעות של עוצמת האלימות או הדרכים השונות לביטויה.

השפוטים הם נערים, מתחת לגיל הבגרות, המוגדרים כמקרים קשים ומוחזקים במוסד לעבריינים הדומה בכל לכלא סאדיסטי. כבר בפגישה הראשונה מכים הסוהרים את הנערים שמגיעים למקום, ומישטר האימה, הפחד והמכות נמשך לכל אורך הסרט, בשרירות ובאכזריות. מובן, שגם בין הנערים לבין עצמם, כוח הזרוע הוא שקובע את סולם המעמדות, ואם קארלין, גיבור הסיפור, מסרב במשך תקופה מסויימת לענות לאלימות באלימות, מפני שאינו רוצה להסתבך, ברור שבסופו של דבר, אין לו מוצא אלא להפעיל אותם האמצעים שהופעלו נגדו, כדי לשמור על שלמות עורו.

לצופה לא יתקשה לבחור במי הוא מצדד, והמסקנות של הסרט הן שקופות לגמרי: מישטר מוסדות העבריינים באנגליה פגום מיסודו, סאדיסטים ומופרעים ממונים על השיקום הנפשי של נערים תועים, והתוצאות אינן יכולות להיות אלא איומות ונוראות.

יש להניח שמבחינה ציבורית חשוב לעשות סרטים כאלה, גם אם אינם ראשונים מסוגם. אולם מבחינה דרמתית אפשר לדרוש קצת יותר תיחכום כדי שהסרט לא ייראה יותר מדי כחזרה על מה שנעשה כבר.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — **אפוקדיפסה עכשיו, להתחיל מחדש, קרמר נגד קרמר, הפרש החשמלי, כך הג'אז הזה, דיוקן מוסרי מאוד.**

ירושלים — **קרמר נגד קרמר, תרגילים בהתבגרות, הפרש החשמלי, הסינדרום הסיני.**

חיפה — **הפרש החשמלי, טיים שב הביתה, קרמר נגד קרמר, להתחיל מחדש, נישואיה של מריה בראון.**

תל־אביב

*** **כך הג'אז הזה** (סטודיו, ארצות־הברית) — סירטו האוטוביוגראפי של הבמאי־כוריאוגרף בוב פוסה, מלא וגדוש הברקות בריקוד, במוסיקה ובעריכה, מרהיבות, גם אם לא תמיד בטעם מושלם. עם רוי שיידר.

ירושלים

*** **תרגילים בהתבגרות** (אורנע, ארצות־הברית) — ארבעה נערים, בין גימנסיה לקולג', מחפשים את עצמם בעיר אוניברסיטאית קטנה. סרט מלא חן ודמיון, עם ארבעה שחקנים צעירים חביבים במיוחד.

*** **הסינדרום הסיני** (סינמה 1, ארצות־הברית) — כתבת טלוויזיה וצלם נעזרים במהנדס שמצפונו נוקפו, כדי לחשוף פרשת דליפה בכור גרעיני. סרט מתח אמריקאי מרתק עם ג'יין פונדה, ג'ק למון ומייק דאגלס.

עידור

צל"ש

וייצמן במיטבו

● **ראורי גולדשטיין**, על כתבתו ב־השבוע יומן אירועים על שר־הביטחון ה־פורש **עזר וייצמן**. גולדשטיין הצליח להציג את וייצמן האמיתי, הנוגע ללב, המחוספס, הקליל, המתוח, הנינוח — כל זאת תוך שמירה על קצב נכון, עריכה נכונה ומיקצועיות רבה.

צל"ג

ספרות קלוקלח

● למוס"ף, התוכנית החדשה לענייני ספרות של הטלוויזיה, ולמגישות התוכנית, המשוררת **דליה הרין**, שהצליחה להיות משעממת ודלילה יותר מאשר **מאיר עו־זיאי**, המנחה לשעבר של שמונה וחצי.

מגדה בן־מאיר
מינויים פוליטיים

בראיונות שלה, בעיקר זה עם **בת־שבע שריק**, הצליחו הרץ והמרואיינים לא להגיד דבר, במשך דקות שנראו לצופים ארוכות כנצח.

מאחרי המסך

לפיד עמד בלחצים

כאשר נודע בלישכת ראש־הממשלה, ב־אמצע השבוע שעבר, ששר־הביטחון הפורש **עזר וייצמן** עומד להופיע במוקד, הופ־עלו לחצים אדירים על מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, כדי שיבטל את הזמנת וייצמן לתוכנית.

לפיד עמד בכל הלחצים, שהלכו וגברו כימעט עד תחילת השידור, סירב להתערב בשיקולי מערכת־החדשות, שהזמינה את וייצמן. כל זאת חרף נימות־האיום שנשזרו בדברי כמה אישי מדינה, מאותם שפנו אל לפיד כדי שיבטל את הראיון עם וייצמן.

מי אישר את ההשבתה?

לאחר יום העיצומים בטלוויזיה, בתחילת השבוע שעבר, ביקש מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, להיוועד עם השר הממונה על חוק רשות־השידור, שר־החינוך **זבולון המר**.

אחרי הפגישה עם המר כינס לפיד את הוועד־המנהל והודיעו, כי המר תומך ב־בקשתו להשבית השבתת־מגן את הטל־ויזיה, אם ימשיכו הוועדים בעיצומים ש־להם.

מרבית חברי הוועד־המנהל, בראשותו של יושב־ראש הוועד, הפרופסור **ראובן ירון**, תמכו בכוונת לפיד להשבית את הטלוויזיה. להפתעת הכל התנגד לכך נציגו של המר בוועד, עורך־הדין **מיכה ינון**, חבר המפד"ל.

רק אחר־כך התבררה הסיבה. דובריו של המר טרחו לספר לכל מי שהיה מוכן להאזין, כי דברי לפיד אינם נכונים. ב־שיחה שלו עם לפיד התנגד המר להשבתת־מגן.

בסופו של דבר לא נערכה השבתה, ו־העיצומים הופסקו. לפיד טוען שהעיצומים הופסקו מפני שהוועד נבהל מהאיום שלו להשבית את הטלוויזיה, ואילו חברי־הוועד

עמירם ניר מגיע באיחור ל„מוקד"
כמו בלוקסור

מצביעים בגאווה על ההישג שלהם בעניין תשלום הקמ"ט.

מה לעשות בכנסת

אחת הבעיות של מחלקת־החדשות היא הדיווח מהכנסת. לדעת ראשי מחלקת־החדשות, אין הדיווחים של הכתב הפרל־מנטרי של הטלוויזיה, **יורם רונן**, עונים על הצרכים. הדיווחים שלו ממישכן הכנסת הם שיגרתיים. רונן מגלה נטיה גוברת והולכת למצוא חן בעיני הליכוד ושותפיו בקואליציה, על חשבון הדיווח המיקצועי.

מגהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, מו־דע לכך. ביום הרביעי שעבר, כשהתברר ליבין שיהיה „חם" בכנסת, הוא הופיע ב־מישכן, לדבריו כדי „לעזור בהפקה ול־פקח."

אולם יבין בא מאוחר מדי. הוא הגיע רק אחרי הסערה הגדולה, בעיקבות הצעתו של ח"כ **משה שחל** על תרבות־הדיבור והתשובה של ראש־הממשלה **מנחם בגין**. בחדרי העריכה לא מצא חומר שישקף נאמנה את מה שהיה במליאה. כך אירע שהדיווח היה לקוי, ולא שיקף מה שהתרחש באמת.

לעומת זאת צפה יבין כמעט בכל האירו־עים שהתרחשו בקומת־הממשלה באותו היום, כשבגין קיים פגישות עם הסיעות השונות, ובעיקר עם הסיעה הדמוקרטית, שהיתה מרדנית באותו השבוע. את הכתבה ששודרה ביום השישי שעבר ערך אמנם באופן רשמי רונן, אולם ניכרה בה ידו של יבין. הכתבה היתה עיתונאית וטובה.

הידיד של המר הודה

ח"כ **יהודה בן־מאיר** מהמפד"ל, ידידו הקרוב של שר־החינוך **זבולון המר**, ה־ממונה על חוק רשות־השידור, הופיע ב־שבוע שעבר באסיפה בנווה־שאנן בחיפה, לפני קהל שהיה מורכב ברובו מאנשים דתיים, חסידיה של צעירי המפד"ל.

באותה הזדמנות הודה בן־מאיר לרא־שונה כי המינויים החדשים בטלוויזיה הם מינויים פוליטיים של המר. אמר בן־מאיר לקהל שומעיו: „נכון שעדיין יש בעיות עם השמאלנים בטלוויזיה, אבל תראו איך שהצלחנו להביא אנשים שלנו, שיבלמו את השמאלנים. הבאנו את **יוסף לפיד**, הבאנו את הפרופסור **ראובן ירון**, גירשנו את **מוטי קירשנבאום**." כשנשאל בן־מאיר אם דבריו מוכיחים שהמינויים היו פוליטיים, השיב: „כן!"

וייצמן הרוויח שלוש דקות

שר־הביטחון הפורש, **עזר וייצמן**, רי־תק את מנהל מחלקת־החדשות **חיים יבין**, שישב בחדר הבקרה כששודר מוקד. כש־התוכנית התקרבה לסיומה, הורה יבין להאריכה בשלוש דקות, על חשבון השי־דורים הבאים באותו היום.

סער מאיים על ניר

אחד משלושת מראייניו של וייצמן, הכתב הצבאי של הטלוויזיה, **עמירם ניר**, איחר. כשהכל ממתינים לניר, התלוצץ וייצמן כי ניר תמיד מאחר: „בסיור שלנו בלוקסור הוא איחר, והייתי צריך לשלוח מעבורת מיוחדת כדי שתעבירו."

כשהגיע סוף־סוף ניר, נזף בו מנחה הדיון, **טוביה סער**, והודיע לו, ספק ב־הלצה, ספק ברצינות, שאם יאחר שוב, יתפוס את מקומו בתוכניות מוקד, שיעסקו באישים הקשורים בצבא. הכתב לענייני מישטרה, **דן סממה**, סממה ממלא גם עתה את מקומו של ניר, כשהלה נוטל חופשה או יוצא למילואים, ובין השניים שוררת יריבות של ממש.

מקלטונים

השיגעון החדש בבניין הטלוויזיה הוא התגים. כל עובד קיבל מקציו־הביטחון תג־זהוי, שחובה לענוד אותו כל זמן ששוהים בבניין הטלוויזיה. מרבית העובדים שוכ־חים את התג בבית, וכשמגיעים לבניין מקבלים תג שעליו כתוב „מבקר". כך קורה שעובדי־טלוויזיה רבים מסתובבים בבניין כשהם מקושטים בתג „מבקר". הגיב על כך אחד העובדים: „בפעם הראשונה מדברים אמת בבניין, והעובדים מצהירים על עצמם שהם רק מבקרים." ★★★ חברי ועד־העובדים מכנים את מנהל־הטל־ויזיה החדש, **יצחק** („צחי") **שימעוני** „מנהל הסופרמרקט". כל אימת שמתעו־ררת בעיה אומר להם שימעוני: „אני צריך ללכת עכשיו לסופרמרקט," ומשאירם עם סמנכ"ל הרשות, **שימה עבאדי**.

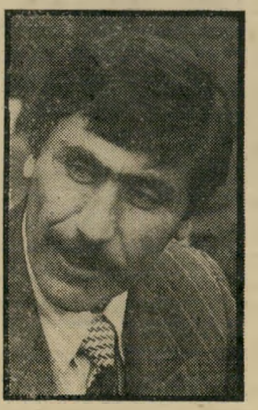
יבין עם בגין בשבוע שעבר בכנסת
לפקח על הכתב

יום רביעי

4. 6

● **חידושים והמצאות (6.45).** תערוכת רכבות שנערכה בשבוע שעבר באנגליה הוכיחה שוב כי למרות מטוסי־הסילון החדישים עדיין לא נס ליחה של הרכבת. לצד רכבות העבר הוצגו בתערוכה רכבות העתיד, הנראות יותר כמטוסי־סילון מאשר כרכבות. על נושא זה יוקרן הסרט בחידושים והמצאות של השבוע. הרכבת המודרנית הנעזרת במחשב.

● **נציב המלח (8.30, שידור בצבע).** אלברט ממי,

נציב המלח: שידור
יום רביעי, שעה 8.30

הסופר והוגה־הדעות היהודי בן ה־60, נולד בטוניס ולמד באוניברסיטת אלג'יר לפני שהגיע לסורבון. סיפרו נציב המלח הוא בחלקו הגדול אוטוביוגרפי. חיים שירן לקח את סיפרו של ממי, המתאר את סיפור הילד אלכסנדר מרדכי בנילוש המתגורר ברובע היהודי של טוניס, ויצר ממנו סרט טלוויזיה. הילד המתגבר נאבק בסרט במעבר בין הילדות לנעורים, בפער בין עניים לעשירים, בין יהודים לנוצרים ובמסגרת המשפחתית של ה־אב. הסרט צולם ברובו בעכו העתיקה, בבית־הספר הצרפתי ביפו ובקהילות הטוניסאיות שבמושב ינוב, בקיבוץ רגבים ובנתיבות. המוסיקה נכתבה על־ידי גדול נגני האוד הטוניסאים מוניר בשיר.

● **נקודת חן (9.30).** אורי דביר מסייר עם הצופים בנחל זוויתן תחתון ברמת־הגולן.

● **שרון (10.05).** שרון בלייך, אותה מגלמת השחקנית ורית ואן דוויר, היא מנהלת אמנותית הנמשכת באופן כפייתי אל גברים מבוגרים ונשואים. עם סיומו של רומן מכאיב כזה היא הולכת עם ידידתה קרול, השחקנית ג'נט מרגולין, להרצאה שם הן פוגשות את טימותי, השחקן סם גרוס. טימותי מחזר במרץ אחר שרון הנבהלת מהגישה הישירה שלו ודוחה אותו. בינתיים היא גם מצליחה בעבודתה והקשרים בינה לבין המנהל שלה, גבר מבוגר ונשוי, השחקן פטריק אוניל מתהדקים והשניים הופכים נאהבים.

יום חמישי

5. 6

● **מועדון החתול שמיל (5.30, שידור בצבע).** שוב שידור חוזר. ריבקה מיכאלי מתארחת יחד עם בנה יונתן ובתה מיכל אצל

מנגה: מנגה וירידה מטונים
יום חמישי, שעה 9.30

החתול שמיל ומספרת כמה קשה להיות גם אמא וגם זמרת ושחקנית.

● **סיפורי חי־ליל (6.32).** סוכן מציע לחי־ליל לקנות מכשיר מיוחד לחיתוך ירקות. לטיפה אינה אוהבת את הרעיון אך סוף הסיפור מפתיע.

● **מנגה (9.30, שידור בצבע).** מנגה בוקובסה, בת 45 מכתר הגלילית, אם לעשרה ילדים וסבתא ל־6 כדים, היא גיבורת סרט התעודה של ה־ערב. מנגה הגיעה לישראל בעליה הגדולה מצפון־אפריקה בתחילת שנות החמישים, ללא מקצוע, ללא השכלה אך עם נישואין ותיקים וילדים. לפני כמה שנים הצטרפה מנגה לאחד המיפעלים היפים שנעשו בארץ, לימודי היום של המחלקה לחינוך מבוגרים של אברהם ציבין. מאבקה ללמוד היה קשה, אך היא ניצחה בו. לצד קטעים משוחזרים של דרכי החיים של הכפר הטוניסאי הקטן, מביא הסרט את סיפור התמודדות המישפחה המזרחית המסורתית עם עידן החיים המודרנים. את הסרט הפיק יגאל אפרתי.

● **החפרפרת (10.25).** גילם וסמיילי מגיעים למקום מחבואו של טאר וחוקרים אותו על מעשיו אחרי היעלמה של אירינה. הם מגיעים למס־

חתונה מישפחתית
יום שישי, שעה 10.00

קנה שקרלה יכול היה לדעת על שובו של טאר לאנגליה ועל זהותו הבדויה. לדעת סמיילי המקור, מרלין, לא היה אלא תרמית והמידע שזכה בו הערכה כה רבה היה למעשה חומר ששלל קרלה. ביניתיים מתגלה מקום הימצאו של ג'ים פרידו, המרגל שנשלח לצ'כוסלובקיה ונלכד במיבצע הנפל.

לפני שסמיילי נוסע אליו הוא עורך ביקור אצל קולינס שהיה התורן בכיכר בלילה שבו נורה פרידו.

● **להקת בת־שבע (11.15).** רינה שיינפלד ואהוד בן דויד ז"ל הם הסולנים בריקודי הלהקה: מסע, פחד, מעגלים, משחקים, תנועות ומיפגשים, ליקוי וחמה ולזכור מספר 52436.

יום שישי

6. 6

● **אמיץ (3.00).** שידור חוזר של סידרת הילדים על פי סיפרה של אסטריד לינדגרן שכתבה גם את ביבלי הזכורה לטוב.

● **תהפוכות הגורל (5.32).** התקופה היא תקופתו של המלך פארוק במצריים.

השדרה השביעית
שבת, שעה 10.05

בת־טובים נותנת מיקלט לצעיר אנטי־מלוכני. שנים אחר־כך, כשנערכה ההפיכה, הולאם רכוש מישפחתה של הצעירה והמלאים לא היה אלא אותה צעיר. ספונת עלבונות ואכזבות נוסעת הצעירה לשוויץ ונוחלת שם אכזבה נוספת מידיד קרוב של אביה. גם בצרפת לא שפר עליה גורלה. היא פוגשת רופא, מתאהבת בו, אך הוא זונח אותה אחרי שנתיים. הצעירה, שהפכה ביניתיים זמרת, עוברת למרוקו, שם היא פוגשת במהפכן שבגד בה והוא משכנעה לחזור לי־מצריים. השחקנים הם ורדה, רושדי אבדה, עאדל אדהם ויוסף שער.

● **שבת מלכה (8.05).** הזמר אברהם פרחה הוא מהזמרים הטובים המחזיקים מעמד למרות תהפוכות אופנות הזמר. הוא יופיע בתוכנית יחד עם בנו, אהרון פרחה, המבטיח להיות לא פחות טוב מאביו. עוד בתוכנית שיחה עם הסופר ויקיר ירושלים יהושע סופר שהוא דור רביעי בארץ.

● **מרגניות (9.20).** שידור שלישי המוכיח שוב עד כמה מחלקת הבידור בטלוויזיה פורייה. התוכנית נסובה סביב שירי אהבה יהודיים ממיזרח אירופה שתורגמו במיוחד לתוכנית מיידיש לעברית. את התפאורה הכין לתוכנית יוסל ברגנד והזמרת היא מובילה נורית גלרון. כן משתתפים במרגניות מיקי קם, עליזה רותן, דורון תבורי ויישראל גורין.

● **תמונה מישפחתית (10.00, שידור בצבע).** סידרה חדשה בת 10 פרקים שנכתבה במקורה לטלוויזיה. העלילה נסובה סביב משפחת ברנס, שבנה ריצ'ארד לא רצה להמשיך את דרכו של אביו כבעל חנות מכולת, והחל לעבוד ברשת גדולה של חנויות כל־בו. בשנה שבה מתרחשת העלילה ריצ'רד הוא כבר מנהל בכיר השולט על תקציבי ענק, יש לו בית יפה, אשה, ילדים ופילגש. אך הוא שעמום מתחיל לאכול אותו וזהוא נכנס לדכאונות. את תפקיד ריצ'ארד מגלם ברי פוסטר, מי שהיה ואן דר וולק בסידרה האנגלית־הולנדית. הוא פיע בתפקיד אורד ויינגייט בסרט בטלוויזיה הבריטית ובסרטי הקולנוע פרנזי של אלפרד היצ'קוק והקרב על ברי־

שיחה בשניים: פתיר
יום ראשון, שעה 11.00

טניה. את אשתו מגלמת השחקנית ונדי גיפורד שהופיעה בסידרה דיזראלי. ג'ון הרווי היא הפילגש של ריצ'ארד. הפרק הראשון מתאר את מעמדו החזק של ריצ'ארד הכותב מכתב אולטימטיבי להנהלת החברה שבה הוא עובד.

7. 6

● **השדרה השביעית (10.05).** שידור חוזר של העיבוד לטלוויזיה לסיפורו של נורמן בוגנה. ניו־יורק נאבקת במשבר הכלכלי של סוף שנות ה־20. ג'י בלקמן, אותו מגלם השחקן סטיבן קייטס, הוא צעיר המחליט להילחם ולהצליח. הוא נלחם בהוריו, נלחם באחיו הצעיר, השחקן כריסטופר סבורי, ומגיע למעמד בכיר כיצרן אופנה גדול בשדרה השביעית, חלום חייו. בחלק הראשון בסידרה בת שלוש את הפרקים מתואר בלקמן כמי שאינו מצליח למצוא מקום עבודה והמבקר במסעדות פאר, שאליהן לא הוזמן. הוא מעורר מריבות עם הוריו, אותם מגלמים השחקנים אנה ברגר ומייק קליין ומחליט לתמוך בהם ובאחיו הצעיר הלומד משפטים. הוא פוגש בשני אנשים המשנים את חייו: זבנית בחנות הלבשה, דורה גולד, אותה מגלמת השחקנית דורי ברנר, ובעל אולם תצוגה בשדרה השביעית מרטי קאסט, אותו מגלם ג'ון פלשת.

יום ראשון

8. 6

● **החבובות מרחוב השומשום (8.30, שידור בצבע).** מארחות הערב את זמר הקאונטרי ג'ון דנוור ושישיר גם את ווסטרן וירג'יניה.

● **דארווין (10.00).** אחרי מסע ארוך בו הוא חוצה את האוקיאנוס האטלנטי מגיע דארווין לסלודור בירתה הקסומה של ברזיל. השנה היא שנת 1832 והחודש הוא חודש פברואר, מועד הקרנבל. דארווין מתרשם מהספונטניות של האנשים ומהצמחיה הרב־גונית, ומאוחר יותר מספר שבאותו זמן החליט להקדיש את חייו למדע.

● **שיחה בשניים (11.00).** דוברו של ראש־הממשלה, דן פתיר, ישוחח עם מי שהיה דובר צה"ל הראשון, הסופר משה (מויש") פרלמן. פרלמן, שהתפרסם בספריו על הארץ ובספרו על לכידתו של אדולף אייכמן, ינסה להסביר לפתיר ולצופים מדוע התנגדו הוא ודויד בן־גוריון להקמתה של טלוויזיה בישראל בשנות ה־50.

● **בועות (11.30).** המייג'ר מנהיג את הפשיטה על כנסיית בני השמש כדי להציל את בילי משטיפת־מוח, אבל החבורה נתקלת בבן־שמש חמוש. כפילו של ברט מוצא שפה משותפת עם בוב, ומרי בטוחה שהיא משתגעת כי נדמה לה שברט אינו ברט. ג'סיקה ובנסון נפרדים זה מזה בדמעות.

יום שני

9. 6

● **בין ג'ז לקלאסי (5.45).** קונצרט לנוער של תזמורת רשות־השידור עם הנגן הראשי מוטי שמיט עליו ינצח ואותו יסביר נועם שריף.

● **מורשה (8.03).** השבוע הוא שבוע יהודי טוניס בטלוויזיה הישראלית ותוכנית זו היא השלישית על יהדות זו. מורשה מקדישה את התוכנית שלה לקהילה היהודית העתיקה באי ג'רבה, שבה היה מלבד בית־כנסת גם בית־דפוס להדפסת ספרי קודש.

● **כניסה חופשית (9.30).** אלי ניסן יקדיש את התוכנית של הערב לשכונת התקווה, ויביא לאולפן כמה בני שכונה מאולפים.

יום שלישי

10. 6

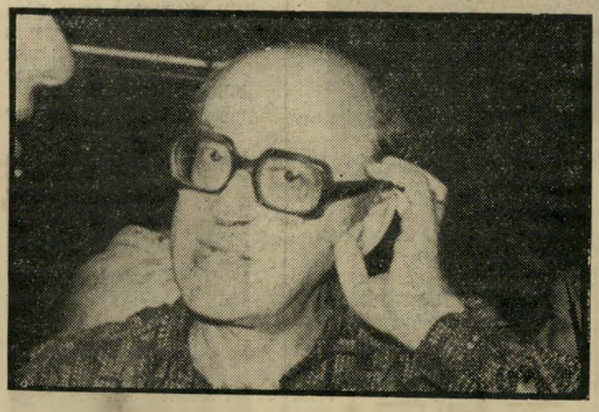
● **כרטיס ביקור (9.30).** מנחם ארצקוביץ הוא כיום האחראי על מחלקת הגראפיקה של אגד. הוא היה פועל, ומספיל ציוד כבד עד שלפני 10 שנים, כשהיה בן 40, החליט לצייר, זכה בהצלחה גדולה ולמישרה הקרובה לתחום שלו באגד.

במדינה

(המשך מעמוד 50)

אותה פגישה חסרת־מזל בפונדק, היה היועץ המישפטי אח־רת.

על התקיפה ביום העצמאות הו־גש נגד בוסי תיק חדש, שיתברר בבית־מישפט השלום בנתניה. בעת הערר על המעצר הצהירה התוב־עת, רחל שיבר, כי כיום יש כבר החלטה עקרונית של היועץ המיש־פטי לחדש את הדיון בתיק האונס.

שופט ויך
אינסטינקט אנטי־מישטרתי

כאשר הורידו השוטרים את בוסי לחדר־המעצר, חזר אחיו לאולם בית־המישפט, שבו הוא מופיע כ־תובע מישטרתי.

מישפט

מאמל"ה! מאמל"ה!

המישטרה טענה כי חנק את הזקנה, אך גירסת הזקנה היתה שונה

כאשר סיפר ישראל שבו לשוט־רים שעצרוהו, כי חיפש רופא־שיניים, צחקו ממנו. בבית שבר־חוב צונץ 40 ביפו, לידו נתפס, היתה פריצה, לא רופא־שיניים. לכן הוגש נגדו כתב־אישום על פריצה, וביקשו לעצרו עד תום ההליכים. לשבו היו אמנם עבירות קודמות, והיו עוד שני פרטי־אי־שום אחרים, אבל גם התובע, אב־רהם לנדשטיין, הסכים, כי על שני

שופט סגלסון
פגישה חסרת־מזל

פרטי־אישום אלה אין לעצור עד תום ההליכים, וביקש את המעצר רק על הפריצה. חומרת העבירה, ציין התובע, היא בכך שאחרי ה־פריצה ניסה שבו להתחבא בדיר־תה של זקנה בשם רחל עופר. כ־אשר זו סירבה להסתירו בביתה, ניסה לחנקה ואיים עליה. השופט דויד ולך נענה לבקשת התובע, על סמך עובדות אלה, ולמרות טענות הסניגור עצר את שבו.

דם במיסדרון. כאשר הגיע מועד המישפט עלתה העדה הזקנה על דוכן העדים. הסניגור, נחמן בטיטו, חקר אותה על ההתרחשו־יות של אותו הבוקר, בחודש פב־רואר השנה, ואז גוללה סיפור שו־נה לגמרי.

העדה סיפרה, כי כאשר היתה עסוקה בניקוי הבית, ראתה לפ־תע את הנאשם במיסדרון. אין היא יודעת אם דפק בדלת, כיוון שהדלת היתה פתוחה. שבו היה שותת דם, והוא ביקש ממנה רשות לרחוץ פניו בברז. היא נבהלה למראה הדם ואמרה, כי תקרא לבנה. שבו רעד מפחד ואמר לה: „מאמאל"ה מאמאל"ה, אל תקראי לבנך." מפחד תפס בקצה שימלתה של הזקנה והתחנן על נפשו. אחרי שהלך התעלפה האשה.

הסניגור בטיטו הביא בפני בית־המישפט ראיה, כי בבית מספר 36, ברחוב צונץ, יש אומנם רופא־שיניים, וכרטיס הביקור שלו נמ־צא בידי הנאשם. מדוע ברח מפני השוטרים? על כך נתן הנאשם הסבר פשוט: הוא מכיר את הפגי־שות עם המישטרה, ופעם אף קיבל מכות. כאשר ראה את השוטרים רודפים אחריו, מיהר להסתתר, ככה, אינסטינקטיווית.

אחרי ששמע השופט את עדות הזקנה והבין כי שבו אינו חונק זקנות, החליט לשחררו בערובה.

דרכי אדם

„בעזרת השם"

אילו היה שמה של הנאשמת כוזגלו, האם היה הטיפול אחר?

על ספסל־הנאשמים ישבה צעי־רה יפה והדורה, בתחילת שנות השלושים לחייה, אשר מיקצועה — גננת. כיתבי־האישום נגדה הכילו עשרות אישומים.

האישומים נגד יהודית כרמון היו על הפצת המחאות ללא כיסוי, בסכומים גדולים. לדברי התביעה קנתה בסופרמרקטים באלפי לי־רות, השיגה לעצמה בגדים ונע־ליים. ואפילו מסרה שתי המחאות כמיקדמה לרכישת מכונית. לכל ההמחאות הללו לא היה כיסוי.

הראיות שהיו בידי התביעה היו מכריעות. לנאשמת לא נותר אלא להודות באשמה. אלא שהודאה ב־אשמתה היתה מפעילה נגדה אוֹ־טומטית עונש של שנת מאסר, ש־היה תלוי ועומד נגדה בגלל עבירה דומה קודמת.

סניגורה של כרמון, דרור מקרין, ידע, כי אין מוצא אלא להודות באשמה, אך הוא עשה את כל מה שאפשר כדי להשיג את התנאים

(המשך בעמוד 69)

F&L STEREO
יעוץ ומכירה מקצועיים למערכות סטראופוניות

על־ידי ייעוץ והכוונה מקצועיים
נעזור לך לבחור במערכת הסטריאו
המתאימה לך ביותר
מתוך מבחר של:

● MARANTZ ● PIONEER ● JVC ● FAITH ● HARMAN/KARDON ● ONKYO ● D.F.M. ● TECHNICS ● MICRO ● ● AR ● NIKKO ● J.B.L. ● BOSE ● AIWA ● A.D.C. ● BEKER ● AKAI ● TEAC

ועוד חברות רבות!

✶ אפשרות שמיעת שלובים שונים ורבים תוך השוואת צליל ואיכות.
✶ אפשרות רכישה בתנאים נוחים והנחות.

תל־אביב, יהודה הלוי 69, טל. 03-624722
כפר־סבא, וייצמן 94, טל. 052-22545 (לשעבר סטריאו „קלאב")

לפני הבחירה הסופית שלך הכנס אלינו!!!

הופיע
קרמר
נגד
קרמר

להשיג בכל החנויות הפצה ראשית „ג ד"

חיוני לך
היוצאת לחו"ל
שפרי הופעתך
לטשי את נימוסיך
ויחסי האנוש שלך.

הרשמי לקורס לטפוח החן, שיקנה לך:
שיפור מכף רגל עד ראש
גינוני חברה ויחסי אנוש יפים
תרכשי בטחון עצמי בחברה — עבודה ובכל אשר תפני

אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50 ת"א, טל. 267682
הרשמי מיד, המקומות מוגבלים.

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 10.6.80
שיחה עם
ח"כ צ'רלי ביטון
כן יוקרן הסרט
האם שמעת על
הפנתרים
השחורים
אדון משה?
התכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

בעיות
ולבטים
בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
חוצאת רשפים

רשיון
נהיגה
2000 שקל
בי"ס לנהיגה
„גבע"
טל. 253230

לחם ושעשועים

בזמן הרומאים קראו לעם אספסוף. כשהיה האספסוף הרומאי רעב ועצוב, היה יוצא לרחובות, מתחיל לשרוף גלגלים, לזרוק אבנים ולצעוק: „ל—חם, שע—שועים!" מייד היו מתכנסים הקבינט הכלכלי וצמרת מישרד־החינוך־והתרבות, ומחליטים לספק לאספסוף לחם ושעשועים בזיל הזול.

במשך הזמן שמו קיסרי רומא לב לשתי תופעות מעניינות. האחת, שלא צריך לחלק לחם ושעשועים שווה בשווה, וכמה שנותנים לאספסוף יותר שעשועים, אפשר לתת לו פחות לחם. כיוון שבזמנים ההם היו השעשועים זולים יותר מהמזון, התחיל האספסוף של רומא למות מצחוק ומרעב. הפסיק לספק חיילים למישמר־הגבול, וכולם יודעים מה היה הסוף.

התופעה השנייה, שאליה שמו לב הקיסרים, היתה שהאספסוף אמנם משתעשע יפה ממה שקורה על כר־הדשא, אך לא פחות משעשע אותו מה שקורה במרומי הטריבונות. בפרינציפ היו שעשועי כר־הדשא ברומא דומים למה שקורה אצלנו בכדורגל, רק ששם היו החיות משחקות רק בקבוצה אחת. בטריבונות יכול היה האספסוף הרומאי לראות את הכנופייה השלטת, הקיסרים והקיסריות, הפטריצים והפטריציות, ולהחליף חוויות משעשעות: מי הרעיל את מי מאז המישחק הקודם, מי מדיח את מי, מי חבר של מי נגד מי.

נו, וזה ההסבר היחידי שאני יכול למצוא לכמות השעשועים האדירה שמספקת לנו הממשלה בזמן האחרון. ממשלת בגין, שהיא בעלת חוש היסטורי עמוק, למדה את הלקח שכמה שנותנים לנו יותר שעשועים, אפשר לחסוך בענף המזון, והיא יושבת לה, הממשלה הזאת, במרומי הטריבונות ומשעשעת אותנו.

לפי כמות השעשועים בשבועיים האחרונים, אני צריך לייעץ לקוראים להתחיל לאגור במהירות בשר, שמן, חלב, וכמובן גם לחם ומוצריו.

קלף סביב

פרס מחכה לקלף סביב

אני עוד לא בגיל בשביל לשבת ולשחק רמי כל יום שישי על המירפסת. אז הצבא נותן לי הזדמנות להתאמן בזה בינתיים חודש בשנה, במילואים.

אני לא יודע מה בדיוק עושים במקומות אחרים במילואים, אבל בחיל־השיריון מוקדשים המילואים למישחק הרמי.

רמי זה מישחק־קלפים עממי, שמתאים לכל דביל. כל אחד מהמשתתפים מקבל, אם אין רמאויות, ארבעה־עשר קלפים פחות או יותר (רצוי בדיוק), ובתורו הוא זורק מה שמיותר ולוקח מה שצריך בשביל להרכיב סדרות. מי שמצליח לסדר ראשון את כל הקלפים שלו בסדרות, הוא המנצח. לא כמו בכדורגל, למנצח דווקא מורידים נקודות, ולמפסידים מוסיפים נקודות. כמה שיש לך יותר נקודות אתה משלם יותר, וזה בדיוק הפוך מהשיטה של השיכון לזוגות צעירים.

רמי זה מישחק שמשחקים בשפת האידיש. „פריש", שזה באידיש „חדש", פירושו הצעה לחלוקה חוזרת של הקלפים. ו„האנט", שפירושו באידיש „יד", אומר שהמנצח ניצח במכה אחת, זאת אומרת, בלי להוריד לפני זה קלפים לשולחן (את הנקודה הזאת אין לי כוח להסביר).

לכל שחקן־רמי ידוע המצב שהוא מת להרביץ אותה בהאנט, וככה להכפיל לאויבים את ההפסד, והוא מחכה לקלף לאויבים את ההפסד, והוא מחכה לקלף סביב, זאת אומרת, כל קלף שישלים לו סידרה, ויאפשר לו ניצחון מוחץ. הקלף סביב הזה בדרך כלל מביא עצבים לא נורמליים. אם אתם רואים שחקן־רמי שמדליק סיגריה ומרקיד את השולחן, סימן שהוא מחכה לקלף סביב. בייחוד שבדרך־כלל כשאתה מחכה לקלף סביב, מישהו כבר ירד, ועוד אחד מחכה בדיוק כמוך לקלף סביב, ועוד אחד נשאר עם שלושה קלפים ביד, וקרוב לניצחון, והאחרון אפשר לתפוס אותו יפה עם כל היד.

קלף סביב, זה בדיוק המצב של שימעון פרס עכשיו. כבר שלושה סיבובים הוא מחכה לקלף סביב, והקלף לא מגיע. איזה עצבים! ישר מולו יושב יצחק רבין, שגם הוא מחכה ל„האנט", בגין נשאר עם שלושה קלפים, והוא או־טו־טו גומר, עזר כבר ירד כימעט עם כל הקלפים, והשחקן החמישי, זה שיושב עם כל הקלפים ביד ואין לו ירידה, זה אנחנו, העם.

אם לא יבוא לנו איזה ג'וקר, שום דבר לא יעזור לנו. אחד מהם יגמור עלינו!

החבר משל הגיע לארץ!

אני מאוד שמח להודיע לכם שמזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ירוחם משל, הגיע לא מזמן לארץ. הפעם בא משל לביקור מיפאן, משם שיגר, כזכור, איום מרומז לשר־האוצר, כשעלה המדד באמצע חודש מאי.

חברים בהסתדרות, המקורבים לאורח הנכבד, מוסרים שהחבר משל נהנה מאוד מביקורו בארץ הפעם, כנראה בגלל מזג־האוויר הנאה בעונה זו של השנה.

משך הביקור אינו ידוע, והחברים המקורבים למר משל אינם יודעים את סיבתו המדוייקת. אומרים שכאשר נשאל החבר משל, מדוע אינו מרבה יותר לבקר בארץ, השיב שקשה לו לראות את העובדים הנאנקים תחת עול הגזירות הכלכליות.

ממתק השבוע

כבר אפשר להריח את הסוף, ואני פשוט לא אסלח לעצמי אם כמה אנשים כל־כך נחמדים כמו שמסתובבים עכשיו בכנסת יישכחו לגמרי רק בגלל שיעמדו במקום השמונה־עשר או העשרים־ושניים ברשימת הליכוד, ולא יהיו ברשימה לפניהם מספיק זקנים שימותו במהלך הקדנציה.

אז השבוע אני רוצה להגיש לכם את סבידור. אין בעיות, צריך רק להוריד את הצלופן, להגיש בטמפרטורת־החדר ולגשת לזלילה. ממש מחליק בגרון, בלי שום תופעות־לוואי. אפילו גרעפס לא משאיר אחריו. כזה חמוד סבידור, כזה מתוק החבר־כנסת הזה, פשוט ממתק.

כשרואים אותו מסתובב, כזה קטן וחמוד, בחליפות־הפסים שלו, פשוט בא ללקק את השפתיים. כששומעים אותו לדבר, מתחיל לגרד באצבעות. סבידור, מתוק שלי.

עכשיו, כשוויצמן התפטר, היה סבידור זהיר. הוא רק אמר שוויצמן עשה צעד „לא־רציונלי". זה למה? כי בפעמים הקודמות, כשמישהו בממשלה התפטר, היה לסבידור קצת יותר מה להגיד, והוא באמת הוזכר כמועמד לשר־התחבורה (בגלל שעבד ברכבת), כמועמד לשר־החוץ (בגלל שהוא יודע צרפתית), וכמועמד לשר־האוצר (בגלל שיש לו קצת כסף). אבל הוא נשאר מועמד בלבד, אז הפעם הוא שמר על פרופיל נמוך, ואולי הוא לא יהיה סתם מועמד לשר־הביטחון, אלא ממש שר־הביטחון.

ממתק כזה יכול לצמוח בעיקר במיפלגה הליברלית. שמה עשה סבידור לחברי לא מזמן איזה מסע, מה זה היה — התקררות? התרוממות? לא, „התעוררות", והם כולם התעוררו, באמת, הליברלים. אפשר היה לראות את זה לא מזמן אפור־בוץ על גבי ירוק־מכביה ישר בטלוויזיה.

אם הייתי משורר הייתי כותב על סבידור שיר:

סבידור, ח"כטן, השכם בבוקר רץ לכנסת,
הוא טיפס, טיפס, טיפס
שום דבר לא חיפש,
שום דבר לא מצא

— — — — —

מי שישלים את השורה האחרונה יקבל פרס: סבידור בלי פסים.

בור מאחורי האוזן

עוד מעט יש לי בור מאחורי האוזן, מרוב זה שאני כל הזמן מגרד שם וחושב איזה הבדלים יש כבר בין שימעון פרס ויצחק רבין שהם כל הזמן רבים ככה.

שניהם בעד חוסיין בגדה? שניהם. שניהם בעד האמריקאים ונגד הרוסים? שניהם. שניהם נגד מדינה פלסטינית? שניהם. שניהם סוציאליסטים גדולים? שניהם. שניהם אנשים מאוד־מאוד ישרים? שניהם. שניהם מקבלים דולרים בעד נאומים ומאמרים? שניהם. שניהם גרים ברמת־אביב? שניהם. שניהם נשואים באושר? שניהם. שניהם רוצים להיות ראש־ממשלה? שניהם.

אז מה כבר ההבדל? שרבין חושב שלכל דבר יש שלוש סיבות עיקריות, ושימעון פרס חושב שלכל דבר יש ארבע סיבות עיקריות? או אולי זה שרבין חושב שיש שלושה עקרונות החייבים להנחות את מדיניות ישראל ופרס חושב שיש לא פחות מארבעה עקרונות כאלה? או אולי זה שלרבין יש מוח אנליטי ולשימעון פרס מוח סינטתי? או זה שקודם פרס תחת רבין ועכשיו רבין חותר תחת פרס? או בכלל זה שרבין שמו יצחק ושימעון שמו פרס? אז זאת כבר סיבה לריב ככה?

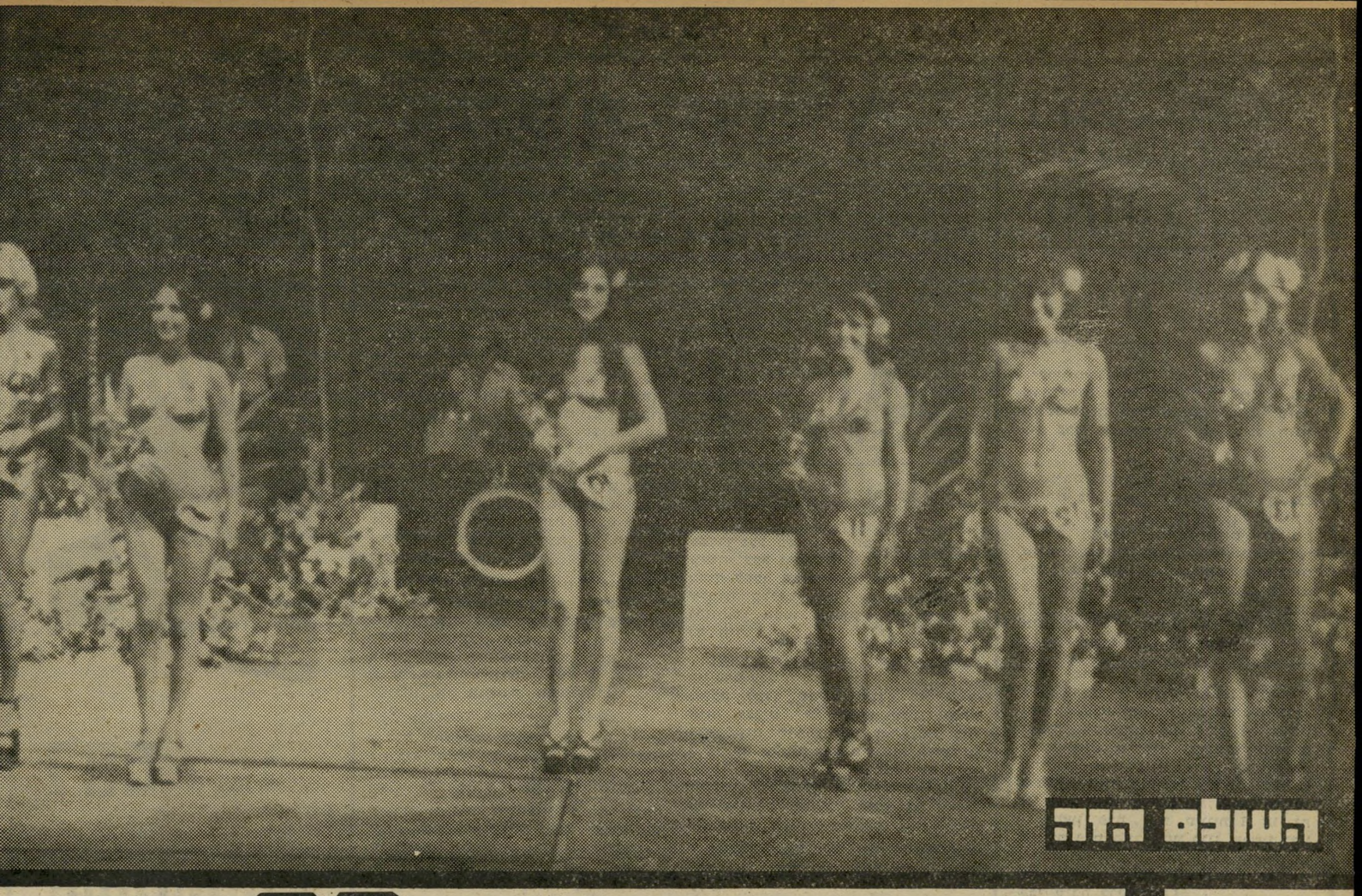
אני בכלל לא רוצה לחשוב מה יכול לקרות אצלי מאחורי האוזן אם אנסה למצוא את ההבדלים בין רבין ופרס, שניהם ביחד מצד אחד, ובין וייצמן, ידין, רובינשטיין או קארטר, כל אחד לחוד מצד שני, חוץ מהעניין של רמת־אביב וזה שידין לא נשוי באושר, אלא אלמן בכלל.

קיש־קיש־קיש קיש־קיש־שון

אני לא יודע אם זה שיגעון אצלי, או סתם בגלל המצב, אבל בזמן האחרון כל פעם שאני עובר ליד כפתור של מכונה שעושה רעש, אני לוחץ ויוצא רעש.

אז זהו, מה שקורה בזמן האחרון עם הרדיו והטלוויזיה שאני לוחץ להם בכפתור, שיוצא מהם רעש נעים במיוחד. אמרו לי החברים: הרעש הזה זה קישון. אני בטוח שבגרמניה כבר עובדים על מיקסר, שיעשה כזה רעש נעים. פותח „שיחה בשניים": קישון. פותח מזג־האוויר: קישון. פותח נסיעת „הבי־מה" לגרמניה: קישון. פותח „שעה טובה" קישון. לפעמים כבר נדמה לי שהציפצוף של החדשות הולך ככה: קיש, קיש, קיש, קיש, קיש — שון.

אולי אני תמים ולא מגלה לאף אחד את אמריקה, אבל בא לי הרעיון שאיכשהו זה שטוטי לפיד הוא מנכ"ל רשות־השידור, זה מה שעוזר לשמיעה רצופה של קישון. לא שאיכפת לי, אבל תתארו לעצמכם שכל פעם שממנים מישהו למנכ"ל נתחיל לשמוע כל־כך חרבה את החברים שלו? אז עם טומי עוד יצאנו בנס, כי הוא כנראה לא טיפוס מי־יודע־מה, ויש לו רק חבר אחד. אבל מה יקרה, נניח, אם ימנו אותי למנכ"ל? אתם יודעים כמה חברים יש לי? ממש כמו זבל! ותאמינו לי, אלה, תשימו להם מיקרופון, וזה הסוף!

מלכת המים 80

בחסות:

עץ הזית

ובשיתוף מנכ"ל חברת אברהם גינדי אשר יעניק למלכה הנחה של 100,000 ל"י לרכישת דירה בחברתו:

המלכה:

...תציג את בגדי־הים והחוף של:

GOTTEX

פינה קולדה

...תציג את המשקה שכבש את העולם, המשקה שעושה את החיים מעניינים:

...תדגמן את דגמי הקו החדש אביב / קיץ 80'. של:

אביב - אפנת הנשים היפות

...תשלב יופיה הנשי בתצוגת בגדי הגברים המעולים של חברת

אור-מטרה

כרטיס הכניסה שלך ושלך לאופנת העולם

* הדרכת המועמדות: אולפן לאה פלטשר * עיצוב תסרוקות: סלון ג'ימי חיפה
* אירוח: מלון „רמדה", תל־אביב

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרות מתבקשות להתקשר עם מירי זכרוני, טל. 03-247428, 03-230856. כדי לקבוע תור לראיון עם ועדת הקבלה.

...תציג את

נעלי מרנו Merano

וסנדלי

nimrod נימרוד

...תגיע לנשפים בכל רחבי הארץ באוטובוסים הממוזגים של

עמי-טור בע"מ
אוטובוסים לנסיעות ולטיולים מיוחדים

AV

...תטפל בשערה בתכשירי:

WELLA

...תטוס במטוסי חברת

OLYMPIC AIRWAYS

...תתארח בחו"ל על ידי חברת

אופיר טורס

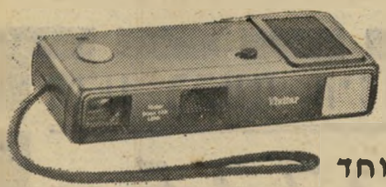
עולם נפלא בהישג ידך.

נציגתה בישראל של „תומס־קוק" — חברת הנסיעות הגדולה בעולם

...תזכה בתעודת 50% הנחה לחתונה ב־

אולמי אמבר

אולמות: חולון, ז'בוטינסקי 6, טל. 855680

פרס מיוחד יוענק לכל המועמדות הסופיות בתחרות — מצלמת ה„פוקט" המשוכללת ביותר —

Vivitar

על ידי מצלמות

HADAR הדר

★ עיצוב הכתרים: רחל גרא, יפו העתיקה ★ צילום המועמדות: אסף שילה

★ עיצוב גרפי: סטודיו אוריין טל: 03-232825

בתחרויות על תואר

מלכת המים 1980

תצוגה המתמודדות את

נעלי מרנו Merano

ותדגמנה לקהל הצופים

את סנדלי האיכות של

סרסורה נמרוד

מלון בקעת הירח אילת

735 ל"י

כולל מע"מ

לאדם בחדר זוגי

ילד אחד עד גיל 12

בחדר הורים חינם *

לוועדי עובדים מחיר מיוחד

פרטים והזמנות:

טל. 059-5111

* עד 15.7.80

אמנות

פחד הסירוס

„דיברתי עם הגברת על אהבה חופשית. תמהתי האם לנשק אותה. היא עמדה שקטה. נכנסתי לחדר הסמוך והתיישבתי על המיזרן. היא באה אלי והביטה לתוך עיני. היו לה עיניים קטנות, חומות ודוקרות. ,עכשיו אעשה מעשה מוזר,' אמרה.

„בערב חלמתי שאני מנשק גוויה, והתעוררתי בפחד. נשקתי שפתיים חיוורות של גוויה מתה. נשיקת טחב. זו היתה הגברת."

זהו קטע מיומנו האישי של **אדוארד מונק**, צייר נורווגי, שנולד בשנת 1863, שתערוכת יצירותיו מוצגת במוסיאון תל־אביב.

מונק צייר מדונה, אשה קדושה שהמין אינו נקשר לדמותה. מונק ציירה עירומה, חושנית, כשברקע, במיסגרת, צפים תאי־זרע ובתחתי־

אדוארד מונק
דיוקן עצמי

תם עובר. „לפיך חיוך רך ומלא כאב. כאילו רצית לבקש מחילה עבור משהו. שפתייך חושניות כתולעים אדומות כדם. יש משהו קדוש בפנייך. עינייך עצומות למחצה כמו בעת דרשה. צדודיתך היא כשל מדונה." כך כתב מונק על הקשר המוזר בין דמות האשה הקדושה, החושנית, לבין המוות.

פניה של האשה־המדונה הם פניה של **אוהה מודוצ'י**, מי שהיתה ידידתו של מונק. לא ברור מה היה טיב היחסים ביניהם, שכן ל־אוהה מודוצ'י היתה ידידה, שעמה היו לה יחסים אינטימיים.

אם כך, הרי דמות המדונה מבוססת על דמות אשה חושנית ונחשקת בידי בנות מינה. אך אצל מונק הבעיה סבוכה עוד יותר.

בשנת 1909, צייר מונק מדונה, הנקראת המדונה האנדרוגינית ו־ציור אחר הנקרא דיוקן עצמי. קווי הדמיון בין פניו לבין פני המדונה בגירסה זו אמנם מעטים, אך קיימים. בשנת 1926, מופיעה גירסה בעייתית נוספת. מונק צייר את עצמו, הפעם בבירור, עם חזה אשה שופע. נראה כי בין שאר הבעיות, היתה קיימת אצל מונק גם בעיה של זהות מינית.

כשהיה בן 45 לקה מונק במשבר נפשי, ששורשו היה בתסביך רדיפה. מצבו נתדרדר עד כדי כך, שהיה מסוגל להכות אנשים זרים לגמרי שנמצאו בסביבתו, רק מפני שהתלחשו ומפני שנדמה היה לו כי מדברים עליו. מצבו הגופני נתערער בגלל שתיית האלכוהול.

העיד מונק על עצמו: „שניים מאויביו הנוראים ביותר של המין האנושי ירשתי אני. את תורשת השחפת ואת מחלת־הנפש."

אהבהבים עם חיות. מונק לא נישא מעולם, וקשריו עם נשים היו בדרך־כלל קצרים. לדעתו עסקו הנשים במרדף נצחי אחר מאהבים ובעלים. הן חיו על חשבון הגברים כעלוקות, והיו להן שרי־

הנשיקה
הדפס במחט יבשה

רים כמו מפצח אגוזים. מונק תיאר אותן כיצורים מסוכנים ומסתוריים, כערפדיות המוצצות את דם קורבנותיהן חסרי־התושיה.

למונק נראו היחסים המיניים עם אשה כתהליך הזדווגות עם המוות, וגברים שחיו עם נשים כאלה, כאילו גוועו דבר־מה בתוכם.

בקיץ 1902 התקוטט מונק עם אחת מאהובותיו, **טולה לארסן**. טולה איימה להתאבד, ובנסיונה זה נפלט כדור מאקדחה, ומונק נפצע בידו. את דעתו על הנשים, ועל היחסים שבין המינים, מיטיב מונק לתאר בפואמה אלפה ואומגה שכתב, ובהמחשות הוויזואליות שיצר לפואמה זו.

„אפילו יסע האדם לאי נטוש עם האשה שלו, אין לו אפשרות לברוח בה. חיות, אפילו פרחים, הינם המתחרים שלו, והירח עם כוחו המפתה, גם לו יש סימני זיהוי זכריים. אלפה הגבר, ואומגה האשה, הינם יצורי האנוש הראשונים על האי. ישנים בדשא ועטופים בחלומות."

אומגה בוגדת באלפה עם רבות מחיות היער. בין החיות היא גם נושקת לחמור, ומתחבקת עם נחש. משקץ אלפה במעלליה, הוא חונק אותה ומטביע אותה. לאומגה נולדו „ילדים" מאהבהביה עם חיות היער, והם באים לנקום את מותה. מונק צייר את אלפה כשהוא מוטל אפרקדן על גבו, וכשרגלו האחת טובלת במים, והנמר מתנפל על אבר־המין שלו, ופוער את פיו לנשיכה. לידו עומדות החיות המוזרות וצוהלות.

התנפלות זו של הנמר על אלפה היא משמעותית ביותר. נראה, כי קיים במונק פחד סירוס, פחד הקשור עם שאר הפחדים מפני דמות האשה.

המוות, לפי תפיסתו של מונק, פירושו להירקב ולהתפורר, להפוך משהו נתעב ונורא: הכניעה לאשה. „לאשה ולמוות היה אותו ריח ואותו חיוך," כתב מונק מתחת לציור ארוטי שצייר: „הם מתנגשים בחיבוק של גלי החיים, וחיוכה של האשה הוא חיוך המוות.""

סרטון ושדה קטל

ריח כבד, חמוץ, של זיעה עומד בחלל החדר.

במרכז האולם מתנשא מיגדל מדי־חיילים, המהודק לעמוד הבטון. קירות הבטון חשופים. ערימת מדים על הקרקע. מדים קרועים, מיוזעים, נקובים ומסריחים.

מוצב? שואה? חדר הלבשה?... בגדים שהם יש, ואנשים שאינם. מונומנט לזיעה בחומר שהוא בגד, ושבחלליו אין איש. נוכחות שבהיעדר.

הבגדים מטפסים זה על גבי זה ופורצים מבעד לקיר הבטון, וממריאים באוויר הפתוח על גבי חבל. בחוץ נמוג הריח. אך רק בודדים נחלצו מהערימה.

אולם הפטריה הפנימי של צניי־

שיחה היקם
סמרטוטים וסירחון צבאי

חה חופשית, תערוכתה של **שירה היקס** במוסיאון ישראל. בניגוד־דים מפתיעים, מצויים זה בצד זה, חבילות של בדים סטרליים וארוזים, מול גושי צמר־כבשים הנשפכים מתוך שק קרוע.

קשה להעביר את האיכויות הסאסטיות של החומרים. צריך פשוט למשש אותם, בעיניים, בידיים, — ולהרגיש אותם. שילה היקס אמרה כשיצרה את התערוכה: „אני רוצה שזה ייראה כמו שדה קטל."

נשים כחזירות

מרובות שדיים

„זוהי תערוכה גסה. אין בה

אשה מתעסקת עם חמור
רולאן טופור —

השדיים של הפפינכס
— מכיר את רולאן טופור

היסטוריה, יש מצחיק, יש דוב אור כל נמלים מהמין של האשה," אומרת נעמי, המנקה באולם התערוכה במוסיאון ישראל בירושלים, שם מוצגת תערוכת רישומים של **רולאן טופור**. נעמי מחייכת נבוכה מול אוסף הרישומים.

המבוכה איננה בלעדית לנעמי המנקה. רבים מהמבקרים בתערוכה, מרגישים כמוה.

כל מה שחשבת ודמיינת בהקשר למלחמת המינים, כל מה שהאשה מעוללת לגבר, כל מה שהגבר היה רוצה לעולל לאשה, חלומות בלהה וחלומות בהקיץ קורמים עור וגידים בסידרת רישומים במוסיאון. התערוכה ממוקמת באולם הקטן שבין הספריה, בתי־השימוש והמדרגות. המקום כאילו „נתפר" לאופי היצירות. משהו שבין עולם הדימיון והמציאות.

נשים מתוארות כחזירות מרובות־שדיים הלוגמות דם. נשים מוחצות גבר בין ישבניהן האדירים. אשה לוכדת גבר בשערה, ו־אשה מקלפת את אבר מינו של גבר ואגב כך גם חוצה את גופו עד לאפו.

מיהו רולאן טופור? מעיד הצייר על עצמו:

„טופור מוכר לי שלושים ושתיים שנה. למדנו ביחד בבית־הספר ושמרנו ביחד על פרות במרעה. בקיצור, שכבתי עם אשתו. איש אינו מכירו כמוני. זה קרה אמש. ישנתי בשלווה בביתי אשר ברחוב פובור סט־אונורה, פאריס 10, ולפתע, לא אדע כיצד, התעוררתי. מצאתי את עצמי שרוע במיטתי, עיני פקוחות לרווחה, אפוף פחדים.

„צל הופיע במיסגרת החלון הפתוח, על רקע אור חלוש. הצל היה לאדם, והאדם דילג חרישית מעל סף החלון. בתנועה זהירה פסע לעבר שולחן עבודתי, עליו היה מונח רישום שסיימתי באותו ערב ממש. רישום טוב. לאור הירח יכולתי לעקוב אחר העיפרון שריקד בידו, בחופזה, על פנקס קטן. מדי פעם היה עוצר, מתבונן ברישומי, ממשיך להניע עפרונו.

„הוא העתיק! הוא גנב לי את הרישום! ובסיימו את מעשהו הנפשע, פסע לעבר החלון, נעלם בו.

„קרן אור הגיהה על פניו. לא יכולתי לבלום זעקת תדהמה. זה היה רולאן טופור! אחי! כפילי!

„צעקתי הבהילה אותו. הוא איבד את שיווי משקלו, התרסק על המדרכה (אני גר בקומה החמישית).

„ומאז יש רק טופור אחד. ומה שיאמרו הבריות, אני בטוח שזה אני."

תומרקין על תומרקין

„לא הצלחתי כאישיים, מכונאי, טכנאי־טלפון, טכנאי־רדיו, מכשירן, דייג, שומר־שדות ועוד עשרות ג'ובים זמניים. שינסתי מתני ועליתי עין־הודה. אמרתי להיות פסל." כך מתאר **יגאל תומרקין** את תחילת דרכו באמנות.

סיומה של הדרך, לפי שעה, הוא בתערוכת העגק שלו המוצגת בימים אלה במוסיאון תל־אביב והזוכה בהצלחה כבירה בקרב שוחרי האמנות, „גיני הטעם, תלמידים ומבקריו אחרים.

„ברי־א אהיה רומאי ובין הזונות זונה," מסביר תומרקין את היצירה המפורסמת ביותר שלו, אנדרטת השואה המוצבת בכיכר מלכי־ישראל וצופה אל מישרדו של ראש־העיריה **שלמה להט** („צ'יצ'"). „כולם רוצים שיהיה סיפור. אז יש סיפור גם בקשר לאנדרטה זו. אני עבדתי על צורות, חיפשתי צורה שתסתדר טוב עם הרחבה ועם בניין העיריה."

היצירות של תומרקין בתערוכה במוסיאון תל־אביב גדולות ברוב, עד לממדי ענק. היצירה, הסידרת הירוקה, יש בה שילוב של רישום, משטחי צבע ענקיים, טבעות כפות רגליים יחפות, כפות ידיים וסימני גלגלים של ג'יפ.

לפני חמש שנים אמר תומרקין: „אינני יודע כיצד להילחם." במוסיאון תל־אביב ובעזרת יצירות כסידרת הירוקה הוא נלחם, מתריע, מספר ומגיב.

תומרקין: רומאי או זונה
מילחמה בסידרת הירוקה

תנחמים למאחרים

כל הישראלים המצחיקים, שלא הספיקו לבקר ביריד של **דן בך אמזיך** שנגעל בשבוע שעבר בגלריה 13 וחצי ביפו, קיבלו את ניחומינו. גרוטאות ניתן לרכוש גם בשוק הפישפשים, ללא פער תיווך.

זיונים זה לא הכל, אבל בכל זאת, חבל שדב"א סובל משפיכה מוקדמת.

המתמודדות על תואר

מלכת המים 1980

תצגנה את מיטב
הדגמים של חברת

ספרהטוחת

לאביב/קיץ 80'

מימין: **שמלת שמש, עם חצאית פעמון רבת קפלים. מעוטרת בקפלים ואימרות בצבע נוגד במחשוף ובחצאית.**

משמאל: **שמלת שמש, מודפסת בגוני הלבן על רקע אדום עם שסע לאורך הירך ומעליה חולצה בגזרת המעטפה מודפסת באדום על רקע לבן.**

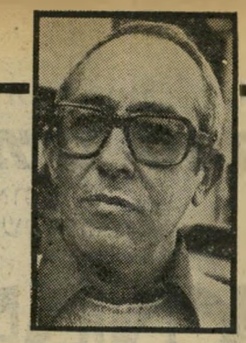

מבחר עצום מכל הפירמות הבינלאומיות תמצא בבית מסחרינו במחירים סיטונאים לנו נסיון של 25 שנה.

נסה ותהנה!

אורית מערכות צליל

תל־אביב, רח' אחד העם 19, טל. 615507

יעקב שרת / איש ממאדים

כל אחד ועזר שלו

ארצנו מלאה מומחים, היודעים תמיד בדיוק נמרץ למה ואיך. יש לנו לגיונות של רכלני־על — מיקצוע גברי מאוד בישראל — שתמיד יתרצו לך בידענות מופלגת מדוע הוא עשה זאת עכשיו, ולא עשה זאת אז, שלא לדבר על הבאת ציטוטים מדוייקים מישיבות ממשלה, ומשיחות ביחידות, ומהתבטאויות ב„פורומים" סגורים.

ואין מחסור גם במומחים נוספים, כחול אשר על שפת־הים, המסבירים מדוע הוא טעה ובמה הוא טעה, וכי להתפטר זה לא טוב בכלל ויזיק לו עצמו בפרט, שהתפטרות, ככלל, היא איבוד־לדעת, והמים זורמים הלאה והמתפטר נשאר בשוליים, במי־אפסיים, ומה ייצא מכל התוכניות הנועזות והאינטריגות הנלוזות?

כל זה מעניין נורא, ובכל אופן, יש על מה לדבר. אבל אי־אפשר שלא לשאול, ככלות הכל, מה המשמעות העמוקה של ההתפטרות של עזר וייצמן, שמעבר לכל הניתוחים וניתוחי הניתוחים שהולעטנו בהם עד לזרא. כשאני חושב על המשמעות הזאת, מצטיירות במוחי שתי אובזרוואציות, אחת כללית, אחת פרטית.

אובזרוואציה כללית על התפטרות עזר וייצמן:

הבעיות גדולות מכל פיתרון הנראה בעין, והשרשרת האנושית ניתקת בחולייתה הרגישה ביותר. עזר, בין השאר, הוא איש של חושים, של אימפולסים (חושים זה דבר טוב, אימפולסים לא). הוא תפס פיתאום בחוש שבמילחמות לא רק לא נפתור שום בעייה, אלא רק נחריף כל בעייה; שתקופת הסער והפרץ, שפתח בה בן־גוריון במילחמת 1956, כילתה במרוצת השנים את המשאבים ואת האשראי של ישראל גם יחד, שה־סיכוי תיחיד — כן, סיכוי, ואולי רק שמץ סיכוי — שיש לישראל להתקיים הוא בנסיון לטפח את השלום. נדמה לו, שמטפחים את השלום, אבל פיתאום התחוור לו שהתינוק הזה נזרק מאמבטיית הממשלה, ותחתיו הונחה מפלצת, ואז האיש שפעם אמר: „שלום, אני הולך להכין את צה"ל למילחמה הבאה," הבין שזהו מה שהוא נדרש לעשות, כלומר שהבעיות גדולות מכל פיתרון, ואמר: „שלום, זאת תעשו בילעדי."

אובזרוואציה פרטית על התפטרות עזר וייצמן:

חברון שברה אותו. לא רצח ששה חיילים. ההיסטריה של החיגב הישראלי. האיש שלפחות אהב להפטיר מדי פעם בפעם: „עושים חושבים", נקלע לפתע למצב של „לא חושבים, רק רואים דם", וביצע סידרת פעולות־תגמול במתכונת עין־תחת־עין, שחיזקה את המחנות הניצויים בשני העמים, השמיטה כל תשתית, ככל ש־היתה, לשיתוף־פעולה יהודי־ערבי בשטחים, העניקה לערבים מנוף־תעמולה כביר נגד ישראל, גרמה נזק בל־ישוער לתדמית ישראל ברחבי עולם, הרחיקה את השלום וקירבה מילחמה, השחיתה את נפש הישראלי הצעיר, המתחנך על כזה־ראה־וקדש, הציגה לעין כל את ערות המימשל הצבאי, שאפילו לא ידע במי הוא פוגע בהרס בתים, שהשפיל את עצמו ואת כל עם ישראל בהענשות ברוטאליות, קולקטיביות — ובשם מי נעשה הכל? בשם עזר וייצמן! חתום בחותם שר־הביטחון!

לעמוד אז, מול גוויות הששה, ולהגיד ולצוות: לא לנקום! — כי הנקמה עיוורת — לזה לא היה לו כוח, אבל לדעת שהוא היה צריך לעשות זאת הוא יודע היטב, ואפשר שהדבר מתחוור לו מדי רגע יותר ויותר.

עזר שלי הוא הקרבן השביעי של חברון.

צו קריאה

כשהוא נתמנה שר־החוץ, כתבו בעיתונים שהוא שוקד על שמונת כרכי „יומן אישי" מאת משה שרת. עכשיו, כך יש להניח, ציווה שר־הביטחון יצחק שמיר להניח על מיכתבתו את „אנחנו ושכנינו", „בהלחם עם" ושאר כתבי דויד בן־גוריון.

הסוף יהיה, שבגין יטלטל אותו ממישרד למישרד, עד שהוא יכתוב עבודת דוקטור על מפא"י. נשאר לו לקרוא רק את כתבי ברל.

תעלה או קללה?

את השורות האלו אני כותב ברצינות איומה. בתמציות דם לבי. אבל בסך הכל מדובר במים, מים מלוחים.

אני מזמן חסיד (שוטה ז) של תעלת ים־התיכון־ים־המלח. אני מאמין, שאילו הושקעו בכריית התעלה הכספים שבוזבזו על מילחמות־לא־נחוצות, על שטחים־לא־לנו, שלא לדבר על סתם שחיתויות ממלכתיות־ציבוריות, היא כבר היתה מתפקדת.

אילו צפה מישהו, שהדלק יתייקר עד כדי כך שהתעלה הזאת, תהיה כדאית, הוא היה כורה אותה מזמן, בכוח אנרגיה זולה הרבה יותר, ועכשיו היא כבר היתה מתפקדת. אבל לא. לא כרו אותה. היו דברים יותר דחופים, יותר חשובים, ועכשיו היא תעלה ביוקר נורא, וכל יום שעובר מגדיל את העלות.

אילו היו כורים את התעלה המופלאה והיחידה־במינה הזאת בעולם (יש עוד תוכניות חלומיות, לחזרים את מי הים־התיכון לשקע קטרה, אבל זה לא נוגע לנו), היה הדבר משיב רוח חדשה של מעשה־בראשית בישראל. נוער יהודי מרחבי־עולם היה בא לעבוד במחנות המיפעל (תחת פועלים פורטוגליים, למשל). תיירים יהודים ולא־יהודים היו באים בהמונים להשתאות משינוי סידרי־בראשית. סביב מיפעל חיובי שכזה אפשר היה להעסיק כמה מומחים ליחסי־ציבור, שהיו מוציאים לישראל שם של מדינה בונה, לא של מדינה לוחמנית וכובשנית, מדינת „היד החזקה" (בעצם, אם מישהו זוכר, פעם היה לה שם שכזה).

תאמרו: מוטב פעם מאשר אף פעם! חנה, חנה, סוף־סוף הולכים לכרות את התעלה ולהגשים את החלום, אז מה אתה מתרגש?

או, אז אני אגיד לכם מה מציק לי: מציק לי, שוב היהודים יוצגו קבל עולם כמתחכמים להרע בשל המזימה לקבוע את התוואי ההתחלתי של התעלה הזאת בחבל־עזה דווקא!

אני כבר לא שואל איזו ממשלה בעולם, איזה בנק בעולם, יניחו כספם על קרן־הצבי וילוו לישראל כסף לכרות תעלת־מריבה. אני שואל רק איזה שם תוציא המזימה הזאת לישראל. תעלה? בבקשה! קילומטר פה, קילומטר שם, פינוי ישוב זה או זה בפיצויים משולשים — אבל בשטח ישראל, בבקשה, ואת חבל־עזה תניחו לתוכניות אחרות, ככל שיוליד דמיונכם המספח. הביאו שמה אפילו את מי־הנילוס הנקיים מטין.

רק אל תלכלכו ותרעילו את מי תעלת ים־התיכון—ים־המלח בסם השטחים!

אש קוצים

בשבוע שעבר, ברשימה „בעיות מנטליות" שראתה אור במדור זה, ניסיתי להדגים כיצד עם כובש יכול להרשות לעצמו לאבחן את הבעיות המנטליות של עם נכבש, בלי להרגיש שבתוך כך הוא עצמו מסתבך בבעיות מנטליות ללא מוצא. הפסוק: „אמצעי זה מובן היטב בשטחים, והוא תואם למנטליות של האוכלוסיה," פרי עטו של אלוף (מיל') רחבעם זאבי, שימש לי מסמר לתלות עליו את רשימתי.

אבל האמת היא שלא רחבעם זאבי הוא אבי הבעיה המנטלית הזאת. אביה — ואיזכרתיו באותה רשימה במרומז — הוא משה דיין.

משה דיין טרוד למדי בימי אין־מלך־בישראל אלה בהסרטת סרט אוטו־ביוגרפי. הוא משוטט לו, מלווה מצלמה, בנאות נהלל ודגניה א', וילדים חביבים מתרפקים עליו כסטטיסטיים־ללא־תשלום, בלא לדעת שמץ דבר ממה שהכוכב שלהם כותב בעיתונים על ילדים אחרים, שאמנם גדלים תחת שמי התכול המופלאים של ארץ־ישראל, אבל מדברים ערבית.

למשל, ב„ידיעות אחרונות" (20.5.80), מצאתי את הפנינים האלה משל כוכב הקולנוע משה דיין:

„...זה גם מגוחך, שחיילים שלנו ירוצו ברחובות אחרי ילדים בני 12 וירביצו להם, והצילומים האלה יופצו בכל העולם (הוא יודע ערכו של צילום. עובדה, משלמים לו). מה לדעתי צריך לעשות? לתת לילד כזה מכות טובות (פירוש זאבי: „זה תואם למנטליות שלו"), אבל מאבא שלו, ולא מידי חיילינו. אבא שלו יוריד לו את המכנסיים ויחטיף לו ברצועה (נוסח נהלל ז), כך שהילד לא יעשה את זה יותר (שהרי יש לו מנטליות שכזאת), אבל בשביל זה צריך שלאב תהיה מוטיבציה... (ובשביל זה) צריך לשנות אצלם את הלך־הרוח הכללי... צריך שיהיה להם ברור, שעל־ידי מעשים כאלה הם ישתקו את החיים הערבים ויביאו נזק לעצמם... יהיה זה גיהינום שקשה יהיה (להם) לחיות איתו... אין צורך להעניש את כולם. אם נעשה זאת נחזק את איחודם. יתקבל רושם שישראל לוחמת בערבים כולם. להיפך, עלינו לפגוע רק במתפרעים... צריך להגיע עם תושבי השטחים למצב שבדרך זו הם לא ישיגו דבר, הם רק יביאו לחורבן כלכלי עצמי... וחייהם ייהפכו לגיהינום. חייהם, לא חיינו."

הנה, הנה הבעיה המנטאלית! הנה הניוון המוסרי — אנחנו נמרר להם את חייהם עד ש„ייהפכו לגיהינום" — ובתוך כך אנחנו נחיה לנו במין גן־עדן תחתון ממש: לא נרביץ לילדים בני 12 חשופי שת ברצועה. את זה יעשו אבותיהם, מושתלי־מוטיבציית־הגיהינום, וכל „החטפה" שכזאת לא תהפוך אותנו לבכורי־שטן, לשמשי גיהינום, אלא למלאכי־שרת, המשוטטים בשלווה במיני גן־עדן כנהלל ודגניה א', מול מצלמות קולנוע או לא מול מצלמות קולנוע.

כדי להבהיר את ההגיון הגיהינומי שלו, מביא משה דיין באוזני עניין פיתגם ספרדי האומר: „כאשר הקוצים נובטים, אפשר למעוך אותם ברגל יחפה." הנמשל ברור, אבל אולי לא לגמרי, מפני שקודם כל בני־אדם אינם קוצים, ולו במשמע שקוץ אינו מסוגל להפיק לקחים ממעיכת קוץ אחר ברגל יחפה, ובן־אדם כן עשוי להפיק לקחים (זוכרים, זוכרים את קוצי 1973, שדיין לא מעך אותם בזמן — אולי הוא נסע לספרד רק אחר־כך).

שנית, יש שאלה של כמויות, כלומר מהו היחס בין מספר הקוצים הנובטים ומספר הרגליים המועכות. יכול בהחלט להיות מצב, שכנגד כך־וכך רגליים יהודיות יחפות שיהיו מוכנות למעוך קוצים נובטים, יהיו בשדה כל־כך הרבה קוצים ערביים, עד שפשוט לא יהיה אפשר להספיק למעוך את כולם בטרם יספיקו כמה מהם לגדול, ואז כבר רגל יחפה לא תספיק, ומה יהיה אז!

מה יהיה אז? ברור לגמרי מה יהיה אז: הקוצים אשר לא יימעכו יגדלו וידקרו את הרגליים היחפות, ויזוב דם, ואז יבוא מומחה למנטליות של קוצים גדולים, ויציע לשרוף אותם באש, מפני שפיתגם יהודי אומר: „סבוני כדבורים, דועכו כאש קוצים".

אש, ילדים, זה דבר יפה. זה דבר נהדר, ומי שלא ראה אש קוצים בשדות לא ראה אש מתלקחת מימיו. רק שלא תבוא פיתאום איזה רוח קדים (מיזרחית).

פרס, התכונן!

בגין משולהב ממעשה המרכבה. שמיר פרש לקרן־זווית ולומד בציניה מה זה צה"ל. מודעי כבר חושב באנגלית, בורג רואה את כל השואה ושואב ממנה רק ביטחון־יתר בבוא המשיח במהרה בימינו. חורוביץ נשכח לרגע. אבל פרס? פרס רועד!

כי אם הממשלה המצחיקה הזאת תיפול, ויהיו בחירות, רב הסיכוי שאדרת השילטון תיפול ישר על כתפיו. רק לחשוב על הירושה המזומנת לו! ולא רק הירושה, כלומר, כבלי־העבר וקילקולי־העבר, אלא גם כל שיידרש לעשות בכל תחום, כלומר חבלי־העתיד, וכל זה מול אופוזיציה לוחמת ברחובות!

צאו וראו: הסקרים האלה, חרף כל הסתייגות אפשרית מהם, מצביעים כולם על עליית קרן „המערך" וירידת קרן „הליכוד" — אבל באותה שעה הם גם מצביעים בבירור על תהליך של הקצנת השקפותיו של הישראלי הממוצע כלפי הפלסטינים, כלפי הערבים. זה תהליך מעניין מאד, שעוד רבות ידובר בו, וככל הנראה הוא פועל פעולתו לא רק בקרב פשוטי־עם, אלא גם בקרב משכילים. באוזני שמעתי אתמול אדם משכיל מאוד אומר: „כל התחייבות בחברון היתה מעשה איוולת. לרבות קריית־ארבע, כמובן. אבל אין ברירה, עכשיו, ברגע זה, צריך לנהוג שם ביד חזקה..."

ואני שואל את עצמי: האם פרס חישב עד הסוף את משמעות הגל הדו־פרצופי הזה, שמצד אחד יעלת אותו אל מרומי השילטון בישראל, ומצד אחר יכה בו בשוט לאומני, שיונף כלפיו כ„בוגד" כל אימת שאמת קיומו של עם פלסטיני, בצירוף התפתחות הנסיבות בארץ, באיזור ובעולם, יחייבו אותו לנקוט צעדים מתונים, מציאותיים, שפויים, אשר בסופו של דבר יסתכמו בהנחת השטחים הכבושים לישביהם!

אין לי תשובה, אולי גם לפרס אין תשובה, ואולי טוב שלפרס אין תשובה, מפני שאחרת הוא היה אומר לרבין: „שמע, זה רעיון לגמרי לא רע! קח, קח את השרביט, את הכס, ולך משול על העם הזה. אני הולך הביתה. יש לי ספר מעניין לקרוא."

מי שחי מדי שלחי בחירות את אימת האפשרות, שהנשיא, לאחר שידווח לו איזו מיפלגה יצאה מנצחת בבחירות ומגיע לעומד בראשה לקבל מידיו את תפקיד מרכיב הממשלה החדשה וראשה, יגיד: „המיפלגה הזאת לא מוצאת חן בעיני. אני לא אטיל על ראשה להרכיב ממשלה, וזהו זה!" רק הוא יוכל, אולי, להבין מה יקרה אם רבין יענה לפרס: „שוב אתה רוצה לדפוק אותי? לא רוצה!"

RACK PLUS 55

סדרת הסטריאו היוקרתית של "סניו".
יום אחד כולן יהיו כמוה.

אחת לכמה שנים מתרחש בשדה האלקטרוניקה אירוע מיוחד המהווה פריצת דרך והישג טכנולוגי המקדים את המחר.
כזו היא המערכת היוקרתית של "סניו" – RACK PLUS 55, המייצגת דור חדש של מערכות סטריאופוניות עם תיחכום ואמינות צליל ללא תקדים.
את השיכלולים שבה צריך לראות כדי להאמין:
פטיפון (PLUS Q 40) מצויד במנוע סרוו אוטומטי, הנעה ישירה, בקרת קווארץ וזרוע מאוזנת היטב עם תדר תהודה נמוך.
אמפליפייר המורכב משתי יחידות: POWER AMP. PLUS P55 עם הספק של 2 x 100w ומרחב תדר 7 – 100,000 Hz. PRE AMP. PLUS C55 המאפשר לך להפוך תדירויות "בס" ו"טרבל" ב– 10 – 100,000Hz.
טיונר (PLUS T55) קולט גלים בינוניים ושידור FM בפיקוח קווארץ. מצויד במתקן זיכרון לקביעת 12 ערוצי שידור מראש, עם תצוגה דיגיטלית של הערוץ הנבחר.
אודיו טיימר (PLUS E55) מכוון את הקליטה לשעה מסויימת לפי בחירתך, מבצע 10 פעולות זיכרון ומציג את הפעולה ע"י שעון דיגיטלי.
טייפ דק (PLUS D60) מצויד במתקן "דולבי" וראש מיוחד לקסטות מתכת. יש בו מנוע סרוו עם מתקן אוטומטי לעצירה בסוף כל קסטה. תצוגת פלורסנט דיגיטלית מדווחת לך על ההקלטה או השידור.
סופר D (PLUS N55) זוהי יחידה בלעדית ל"סניו" עם מרחב דינמי של 100 dB. היא מפרידה ומבודדת צלילים בתדרים שונים ומשתיקה גם את הרחש הקטן ביותר.
אתה יכול לקנות את מערכת PLUS 55 בשלבים, או בבת אחת.
לבחירתך גימור בצבע שחור או כסף, ומתקן מיוחד (RACK) לכל החלקים.
למערכת יוקרתית זו התאמנו רמקולים מעולים מתוצרת דנמרק – PEERLESS. הם מפיקים צליל אמין, טהור וחסר עיוותים, וכל אחד מהם עומד בקלות בעומס עד 200 וואט.
גם אם תסתפק כרגע בכל מערכת סטריאופונית אחרת של "סניו", תהנה משיכלולים וצליל מקורי שלא תמצא במערכות אחרות.
אבל יום אחד תהיה גם לך RACK PLUS 55.

אמינות זה SANYO

RACK PLUS 55
200 WATTS

SANYO

היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283(02)
מכירות: תל–אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068–(03)269858 • חיפה: וודי ההחדרות, מפרץ ח, טל. 725681–(04)740495 • ירושלים: רח' לונץ 10, טל. 224839(02)

נבלי בית מוצרי

עץ הזית

המישטרה עומדת חסרת־אונים מול תעלומת רצח שולמן,
ביגלל דבקותה בהנחה שמקור הרצח בעברייניים פל"יים

איש לא ישלם בעד שולמן

ב־22 בחודש זה יתחיל בית־המישפט המחוזי לעיניינים לדון בעירעור קבוצת בעלי־הקרקעות שליד בית מרס ביפו, בראשות האחים שניר, נגד החלטת בית־מישפט השלום. זה פסק כי אין לתובעים זכות לרישום או לזיקת־הנאה ובהסכמתה, חלקה נוספת, שבה עוברת הדרך הציבורית המחברת את חלקת־הבור עם בית מרס.

לפני כשנה רכש הבנק בית־מישרדים שנבנה על־ידי בצלאל מיזרחי, אהרון גניש ובית מרס, ואשר נמצא מצידו השני של בית מרס. עתה נותר לבנק לרכוש רק את בית מרס, כדי שיהיה בידו רצף של חלקות לאורך רחוב הרצל, שאליו יוכל להעביר את מרכזו מרחוב יהודה הלוי.

בינתיים מתכונן הבנק להקים בחלקת־הבור את יחידת־המחשב שלו.

סגן שיפמן
שטיחים מקיר־אל־קיר

רצח, הצתה, סוכר

פעילות זו של הבנק, הנמשכת כעשרים שנה, לוותה כל העת במאבקים עם בעלי־הקרקעות במקום. שראו בעין לא יפה את חדירת הבנק לשטחים שהיו, לטענתם, כשלהם. מה גם שחסימת הדרך הציבורית סוגרת למעשה את איזור־המלאכה שמאחורי בית מרס מכל גישה, וגם הדרך האלטרנטיבית, שנתן הבנק, אינה יעילה, מפני שהיא מתפתלת ואינה מאפשרת מעבר של משאיות גדולות.

במקום אירעו כמה מעשי־רצח, שבהם הבולטים ביניהם הם רצח עלי שניר, שהיה מנהיג המישפחה; רצח דויד שולמן, בעל בית מרס ושותפם של בצלאל מיזרחי ואהרון גניש בבניית הבית הגובל בבית מרס; רצח הרצל עוזר, שהיה קשור ב־פרשת הסחיטה של פפה (מיכה רוקנשטיין) מבצלאל מיזרחי וכן בגביית דמי־חסות משורה של עסקים במקום.

היו גם כמה וכמה מיקרי הצתה של בתי־עסק, וביכללם שלושה מיקרי הצתה של בית מרס עצמו. נוסף על כך מיקרים אחרים, כמו שפיכת סוכר למנועי טרקטורים שהעלה בנק דיסקונט על מיגרשיו, סילוק הקבלן שהיה צריך לבנות את בית מרס והחלפתו בקבלן אחר.

השימור של „דיסקונט" בחלקת־המריבה •
דרך חסומה

החוקר: ארמנד לוי

מי המעשים הללו ידועים היטב לחוקרי המישטרה, החוקרים את מעשי־הרצח, ובעיקר את רצח דויד שולמן. למרות שהם הגיעו למבוי סתום בדבקותם להוכיח כי דווקא האחים שניר הם הרוצחים, מסרבים חוקרי המישטרה עד היום לנטות לכוון את החקירה לאפיקים אחרים. גורמים אחרים סרם נתקרו. הימנעות זו של המישטרה מחקירת כיוונים כלכליים אינה מיקרית.

ראשית, חוקרי המדור המרכזי רגילים לחקור עיסקי סמים, זנות ורצח, אולם המילה „מאזן" מבלבלת אותם. שבעי כי הם יירתעו משאלות בעלות אופי כלכלי.

אולם יש עוד סיבה. ראש אגף החקירות במחוז תל־אביב, האחראי על התיק, הוא ארמנד לוי, ששמו עלה בעבר בקשר עם חקירות הנוגעות לרחמים אהרוני וטוביה אושרי. שמו עלה לא מכבר יחד עם שמות כמה קציני־מישטרה, שיחד עם יהושע יפרח ויגאל לושי רכשו יותר בקריית־אונו בתנאים נוחים. ארמנד לוי הוא האחראי עתה על חקירת רצח שולמן.

• במקום היו שומר ושוטר בלבוש אזרחי, שחמקו לתוך הצריף כשהבחינו בצלם. בתמונה נראה השומר (חולצה לבנה) החומק לתוך הצריף, מאחוריו השוטר בלבוש אזרחי, שידו האוחזת במכשיר־קשר נראית אף היא. העוזי היה מונח בתוך הצריף.

עיסקי דויד שיפמן

דויד שיפמן ואשתו שושנה רשמו בפברואר 1968 חברה בשם יאסו בע"מ (מיספרה 6—51049383) והיו בעלי־מניותיה היחידים. החברה עבדה בעיקר עם בנק אגודת ישראל, שנוהל על־ידי מנחם ים־שחור. ב־1971 מכר שיפמן שליש המניות לגידעון בן־צבי, יזם מלונות, הגר כיום בערד (היה ציר לוועידה הליברלית מטעם ערד). ב־1975 פרש בן־צבי מן החברה, ובפברואר 1978 הועברו שליש המניות ליעקב סלומניצקי ממינכן, שיש לו כמה מיפעלי־טכסטיל שם.

דויד שיפמן עצמו סיפר לי, כי החברה יאסו היתה ועודנה סוכנת של מיפעלי־השטיחים הגרמני הידוע פרוגה. המייצר שטיחים מקיר־אל־קיר. כל מי שרכש שטיחים תוצרת פרוגה שילם לשיפמן קומיסיון על השטיחים. לדבריו, מאז נבחר לי־עירייה אינו פעיל בעסק, ובשנים האחרונות קונים הלקוחות שטיחים ישירות מפרוגה. גם יוסף מלך־השטיחים קנה וקונה מפרוגה (הוא סיפר לי כי היה משלם לשיפמן עמלה של 5% על רכישות השטיחים מקיר־אל־קיר) נוסף על כך נכנסה יאסו לייבוא רהיטים מרומניה, בעיקר לבתי־מלון, וכן ייבאה רהיטים מיוגוסלביה.

ב־1972 הקים שיפמן שותפות עם דויד שולמן, לייבוא רהיטים לבתי־מלון. שותפות זו מכרה רהיטים למרבית בתי־המלון בישראל. שיפמן אמר, כי חילקו את הארץ כך ששולמן מכר למלונות בתל־אביב, ואילו הוא מכר בעיקר לאילת, ים־המלח, ירושלים ועוד מקומות. לכן גם ספד על קיברו של שולמן, כמי שהיה שותפו לעסקים.

יש להניח כי ידידיו ושותפיו של שולמן יכלו לשחזר אירועים שונים ולזכור שמות של אנשים, שהיו קשורים בעסקיו של שולמן. חקירת אישים אלה היתה יכולה להרחיב את היריעה ולאפשר למישטרה לגבש תפיסות נוספות, העשויות לקדם חקירה שהגיעה למבוי סתום.

מפליא שהמישטרה דבקה בתפיסה אחת, ואינה מנסה לגבש מחשבות חדשות.

יגאל רכיב ■

נרצח שולמן
מבוי סתום

לדויד שיפמן היה הרבה מה לתרום לגבי הבנת עיסקות־הקרקע במקום. יש לזכור כי היתה זו עיריית תל־אביב, בתקופה שבה היה דויד שיפמן, סגן ראש־העירייה שאיפשרה את מכירת החלקה של הדרך הציבורית לבנק דיסקונט. לאחר זאת, נתנה עיריית תל־אביב רישיון־בנייה לבנק דיסקונט בחלקה, חודש ימים לפני שזו עברה בעלות בטאבו.

שילטון הכוהנים

(המשך מעמוד 14)

כתוצאה מזה, אין החקלאי או יצרן אחר, המייצר בעיקר בש־ביל העובדים, יכול למכור די מתוצרתו „במחיר הריאלי" שלה, ונהפך ל„לא כדאי", שדינו אחד: להתחסל!

■ ■ ■

ה חקלאי עובד קשה, מע־לות החמה עד שקיעתה, במ־שך כל השנה, ופירותינו גבוה. אין הוא אשם בכך שביטלו את הסוב־סידיות למים ולאשראי, ביחד עם עירעור רמת־חייו ושכרו של העו־בד. אין הוא אשם בכך שבמשק, שבו אין שום פיקוח על המחירים בשם הליברליזם, יש פיקוח דווקא על השכר. אלה הם תנאים כל־כליים שנקבעו עבורו באופן שרי־רותי על־ידי המדיניות הכלכלית. נאמר לו רק: או שתצליח בתנ־אים־אלה, או שתתחסל.

פונקציית הכדאיות שלו, שקיפה הוא נשפט, מורכבת מתנאים שרירותיים שנק־בעו באוצר, אך אין זה מפי רע"ש השר־האוצר מלשפוט אותו לשבט.

אין אלה כל התנאים הכלכליים המימסדים, שבהם צריך הייצרן הבודד, החקלאי והלא־חקלאי, לע־בוד. יתכן שהייצרן היה מסוגל לעמוד בתנאי האשראי, אילו היה בכלל אשראי עבורו. אך האשראי הבנקאי צומצם עבורו ביגלל מדי־ניות הממשלה. אין הוא די עשיר כדי לספק לבנק את הערבויות הנחוצות לו. לכן אין לו ברירה אלא לפנות אל השוק „החופשי" לאשראי, ולשלם ריבית עוד יותר קצוצה. בצורה זו משלם הייצרן יותר עבור הריבית מאשר ה־עלות הריאלית שלה.

אותו הדבר נכון לגבי השיווק. מחיר התיווך הוא גבוה מאוד, כי גם הוא מקבל יותר מאשר ה־עלות הריאלית שלו, על חשבון הייצרן.

אחרון־אחרון חביב: שער הדו־לר, שהוא ניידד, ובמידה רבה שרי־רותי, רק אחרי האינפלציה ללא פיגור זמן, וקובע בהרבה את ה־מחיר הריאלי של כל תשומות ה־ייצרן — מחיר המים, המיספוא, החשמל, חומר־הגלם, ובוודאי ה־שקעות. לייצרן אין כל שליטה עליו. גם תנאים אלה הם גורמים בפונקציית הכדאיות הרת־האסו־נות שלו.

כל אלה מרכיבים את „המחיר הריאלי" שלו.

למה הדבר דומה? לאדם התוקע סכין בכיס זולתו, ואחרי כן קובע שאין הוא די בריא כדי להתגבר.

כל התנאים המשקיים האלה, ה־נקבעים במודע, והמוגדרים כ־„מדיניות כלכלית" — צימצום ה־אשראי ומחירו הגבוה, שער הדו־לר הרץ למעלה, מחירו הגבוה של התיווך, יחד עם השכר היורד וביטול הסובסידיות, הם הסכין ב־ליבו של הייצור — במיוחד ה־ייצור לשוק העממי.

אחר מן השתיים: או ש־דורשים לשנם מחיר ריאלי עבור כל התשומות, וכתו־צאה מזה גם עבור כל התו־צרת, ואז יש לשלם זאת גם עבור העבודה — או שאין משלמים עלות ריאלית עבור העבודה, ואז יש כל הצ־דקה לסכסד את הייצור — במיוחד את הייצור ל־שווקים עממיים.

סיבסוד זה אינו אלא השלמת השכר הירוד — לעלות האמיתית של העבודה, ואם רוצים לשמור על תשתית הייצור יש לסבסד או לשלם שכר שאינו נשחק באינ־פליציה, המגיע לעובד.

אחרת מה קורה? ומה קורה למעשה עכשיו, בשם המדיניות של „לשלם את המחיר הריאלי"?

קורה שמתוך ההכנסות שמקורן בייצור משלמים יותר מן העלות הריאלית לאשראי, לתיווך ולעיסקים כן, ואילו לעבודה משלמים פחות מן העלות הרי־אלית. כתוצאה מזה נחרס הייצור וענפי הפיננסים והתיווך פורחים.

■ ■ ■

ה בנקים אינם סובלים מחר־סר־האיזון המרכזי של המשק — מתשלום עלות ריאלית בעד כל הוצאות־הייצור בילבד העבודה — כי העובדים אינם לקוחות חשו־בים אצלם, כפי שהם לגבי הייצור. לתיווך לא איכפת למכור פחות במחירים גבוהים, כי אמצעי־הייצור

עובד שאינו מקבל את העלות הריאלית של עבודתו אינו יכול לשלם את המחיר הריאלי של העגבניה

לא יובטלו שם כפי שהם מובט־לים בייצור, באותו המיקרה. הבנ־קים והתיווך סוחפים ויסחפו אלי־הם את כל רווחי המשק מן הייצור, על יצחריו ועובדיו, בתנאים של תשלום מחיר ריאלי עבור כל דבר — מילבד העבודה. והם יהיו רווחיים, ועל כן יזכו בבירכת שר־האוצר, ופסק־דינם „לחסד".

ועד מתי הם יהיו רווחיים? עד שהמשק יתמוטט, כי הרי אין לת־אר שהמשק יתקיים על פעולות בנקאיות בילבד, תהיינה רווח־יות ככל שתהיינה.

אם אין אנחנו רוצים להתמוטט, צריכים ליצור תנאים שבהם הייי־צור הוא הכדאי. והתנאי המרכזי לכך הוא תשלום העלות הריאלית של השכר, או באופן ישיר או באמצעות סובסידיות. אחרת נהפוך למשק מונופוליסטי.

כי יתכן שהמשק לא יתמוטט, ושרק „הקטנים" יתמוטטו. הגדו־לים והחזקים בחקלאות ובתעשיה. ובמיוחד אותם העובדים לשווקים שבהם רוב הקונים הם המרוויחים מרווחי הבנקים והתיווך, יתגברו על התנאים הכלכליים הקשים לייצור — תוצרת מישרד־האוצר — ישתלטו על „הקטנים".

ייווצרו מונופולים גדולים בכל ענפי הייצור החקלאי והתעשייתי, שייצרו מעט ובמחירים גבוהים, ושיחיו בשלום ובשלווה עם הבנ־קים, שכבר הצליחו בעבר להיהפך למונופוליסטים, ואנחנו כולנו נהיה העובדים שלהם.

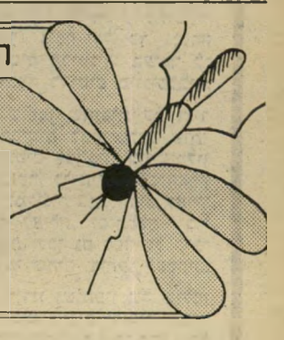
אנשי המושבים, בעלי המשק ה־מישפחתי „הלא־כדאי", יהפכו ל־פועלים חקלאיים על אדמות ה־חוות, גם בעלי מיפעלים תעשיי־תיים „לא־כדאיים" יעבדו בשכר.

השכר שהמונופולים ישלמו יהיה נמוך, כיאה לייצור הנמוך במחי־רים הגבוהים. ואז כולנו נהיה כדאיים.

ומה יהיה על הייצוא? האין הוא פיתרון עבור ה„לא־כדאיים". שם יש אשראי, שם יש סובסידיה.

ייצוא כדאי באמת היום הוא ייצוא העבודה. בתנאים האלה, כדאי מאוד לשכי־רים לעזוב ולמכור את עבו־דתם כדוברים בחו"ל.

המשחה היעילה להגנה מלאה בפני עקיצות יתושים ושאר מעופפים טורדניים
בלתי נראות ובלתי מורגשת
עם משחת קומפלר כיף להיות בשפת הים!
קומפלר דוחה חרקים מושלם
טבט תעשיות פרמצבטיות בט"מ

במדינה

(המשך מעמוד 58)

הטובים ביותר ללקוחתו. הוא ביקש תסקיר קצין־מיבחן, ודו"חות פסיכיאטריים. והירצה בפני בית־המישפט על ילדותה הקשה של הנאשמת, על העזובה הנפשית שהיתה מנת חלקה. על כך שגדלה ללא אב וללא חמימות של בית. וכי על כל הדברים הללו ניסתה לפצות את עצמה בקניית מותרות.

בידי הסניגור היתה הפעם גם הדרך לשיקומה של הנאשמת. סוף סוף נישאה זה עתה בפעם הראשונה לאדם משכיל וחם, היודע על עברה, אשר בא עימה לבית־המישפט, והוא זה שיעזור לה להיחלץ מעולם הפשע.

נראה היה כי השופט דוד בן־אופיר הושפע מהטיעון הנלהב. הוא גזר עליה עונש של שנת מאסר בפועל והפעיל את עונש־המאסר שהיה תלוי עליה. אך השופט קבע, כי שני העונשים יהיו חופפים, ולכן יהיה עליה לרצות שנת מאסר אחת בלבד.

אז קם הסניגור וביקש מבית־המישפט לדחות את ביצוע המאסר בשלושה חודשים, על מנת שתהיה לו שהות לפנות אל נשיא המדינה ולבקש חנינה עבורה.

עניין של יכולת. נראה היה כי בקשה זו הגדישה את הסאה אצל התובעות. חרותה הראל ודבורה חן נראו מתלחשות, ואז קמה דבורה ואמרה לשופט: „נראה לי כי מרחיקים לכת כאן יותר מאשר בכל מקרה אחר. אילו היתה זו נאשמת משכבות המצוקה, ולה שלושה ילדים, האם גם היא היתה זוכה בטיפול המיוחד מצד שירות־המיבחן ובהתחשבות כזו מבית־המישפט?"

עיני השופט בר־אופיר חייכו מבעד למשקפיו, והוא אמר לתובעות: „שכבות המצוקה לא היו יכולות להרשו לעצמן את דרור מקרין."

בית־המישפט דחה את ביצוע המאסר כמבוקש.

החיפאי קץ לחייו הקצרים והסוערים.

טראומה מישפחתית. אביו של גל, עודד עגור, הוא הצלם

מתאבד עגור (עם ידידתו ויאת)
המצלמה והים

רת מישפחתית קשים עליו, וכי אינו חש בנוח בבתיהם של אימו ואביו.

אהבה נכזבת. העיסוק בציולום, שדבק בגל בהשראת אביו, הפך אהבת חייו. כשהיה בן 16 פרצה מילחמת יום־הכיפורים, וגל הצטרף לצוות־צלמים שיצא לשדות־הקרב. הוא היה הצלם הצעיר ביותר שאחז במצלמה באותה מילחמה.

כאשר התגייס לצה"ל היתה בחירתו ברורה. הוא הפך הצלם של ביטאון צה"ל במחנה. עורכי העיתון וכתביו גומרים עליו את ההלל כצלם מצטיין. כשהשתחרר, ניסה גל לפנות לאהבתו השנייה, הים. הוא ביקש להצטרף לצי הסוחר, אך בגלל עודף מועמדים נדחתה בקשתו.

גל החליט לפתוח בקאריירה של צלם־עיתונות. הוא פנה להוריו כדי שירכשו עבורו ציוד־צילום ומעבדה, אולם מצבם הכספי של ההורים לא איפשר להם להיענות מייד לבקשתו, והצעיר המתוסכל נתפס לייאוש.

חבריו של גל מספרים על נידוי בין בתיהם, ופעמים רבות נשמע טוען, כי אין לו כוח להתמודד יותר עם החיים, וכי אינו רואה באופק שמץ של סיכוי להגשים את שאיפותיו.

ביום הרביעי שעבר נסע גל עגור לחיפה, ולן בדירת אימו בבת־גלים. הוא ביקר אצל חברי־ילדות שהחזיק אקדח ברשיון, וגנב אותו.

ביום החמישי בבוקר, כאשר יצאה אמו לקניות, אחז גל באקדח והסתגר בחדר־האמבטיה. הוא הצמיד את קנה־האקדח לרקתו וחץ על ההדק בפעם האחרונה בחייו.

עו את חותמם בנפשו של גל.

בין חבריו נודע גל כנער עציב ומדוכא באופן כמעט תמידי. הוא נהג להתלונן כי החיים ללא מיסגרת מישפחתית קשים עליו, וכי אינו חש בנוח בבתיהם של אימו ואביו.

אהבה נכזבת. העיסוק בציולום, שדבק בגל בהשראת אביו, הפך אהבת חייו. כשהיה בן 16 פרצה מילחמת יום־הכיפורים, וגל הצטרף לצוות־צלמים שיצא לשדות־הקרב. הוא היה הצלם הצעיר ביותר שאחז במצלמה באותה מילחמה.

כאשר התגייס לצה"ל היתה בחירתו ברורה. הוא הפך הצלם של ביטאון צה"ל במחנה. עורכי העיתון וכתביו גומרים עליו את ההלל כצלם מצטיין. כשהשתחרר, ניסה גל לפנות לאהבתו השנייה, הים. הוא ביקש להצטרף לצי הסוחר, אך בגלל עודף מועמדים נדחתה בקשתו.

גל החליט לפתוח בקאריירה של צלם־עיתונות. הוא פנה להוריו כדי שירכשו עבורו ציוד־צילום ומעבדה, אולם מצבם הכספי של ההורים לא איפשר להם להיענות מייד לבקשתו, והצעיר המתוסכל נתפס לייאוש.

חבריו של גל מספרים על נידוי בין בתיהם, ופעמים רבות נשמע טוען, כי אין לו כוח להתמודד יותר עם החיים, וכי אינו רואה באופק שמץ של סיכוי להגשים את שאיפותיו.

ביום הרביעי שעבר נסע גל עגור לחיפה, ולן בדירת אימו בבת־גלים. הוא ביקר אצל חברי־ילדות שהחזיק אקדח ברשיון, וגנב אותו.

ביום החמישי בבוקר, כאשר יצאה אמו לקניות, אחז גל באקדח והסתגר בחדר־האמבטיה. הוא הצמיד את קנה־האקדח לרקתו וחץ על ההדק בפעם האחרונה בחייו.

צים עגור בפעולה
בלי שמץ של סיכוי

דרכי אדם

הלחיצה האחרונה

האם ירידותו הקשה אל האכזבות שנחת גרמו לגל לשים קץ לחייו?

כאשר לחץ גל עגור על ההדק, בפעם האחרונה, לא היתה זו הצלמה האהובה עליו שאותה הפעיל.

בשבוע שעבר, ימים אחדים אחרי יום הולדתו ה־22, שם הצעיר הראשי של חיל־הים. הוא הוריש לבנו את שתי האהבות הגדולות של חייו: המצלמה והים. אולם על ילדותו של גל הטביע את רישומו מאורע נוסף. כאשר היה בן ארבע, התגרש עודד עגור מאשתו נעמי, והשניים נישאו לבני־זוג חדשים במהירות.

גל עצמו הועבר לבית סבתו, ומאוחר יותר נשלח להתחנך בקיבוץ. כאשר סיים את לימודיו בבית־הספר היסודי, עבר להתגורר בגפו בתל־אביב, בדירה השייכת לחיל־הים. הטראומה המישפחתית והניתוק הרגשי מההורים הטבי־

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

ארגון נכי צה"ל
הסרכז

לכבוד
ח"כ שמואל פלטי שרון
רח' בן־יהודה 32
תל־אביב.

חבר כנסת שרון הנכבד,

אני מודה על נדיבותך הרבה בהענקת —30,000 ל"י — לקרן המילגות שלנו.

קבלה מס' 16551 נמסרה למזכירך — מר וילדר.

הודות לתרומתך נוכל לסייע ולהקל על חברינו בלימודיהם.

כבקשתך נשמח להזמינך לטקס חלוקת המילגות.

שוב תודה,
יעקב מעוז
יו"ר הוועד הארצי

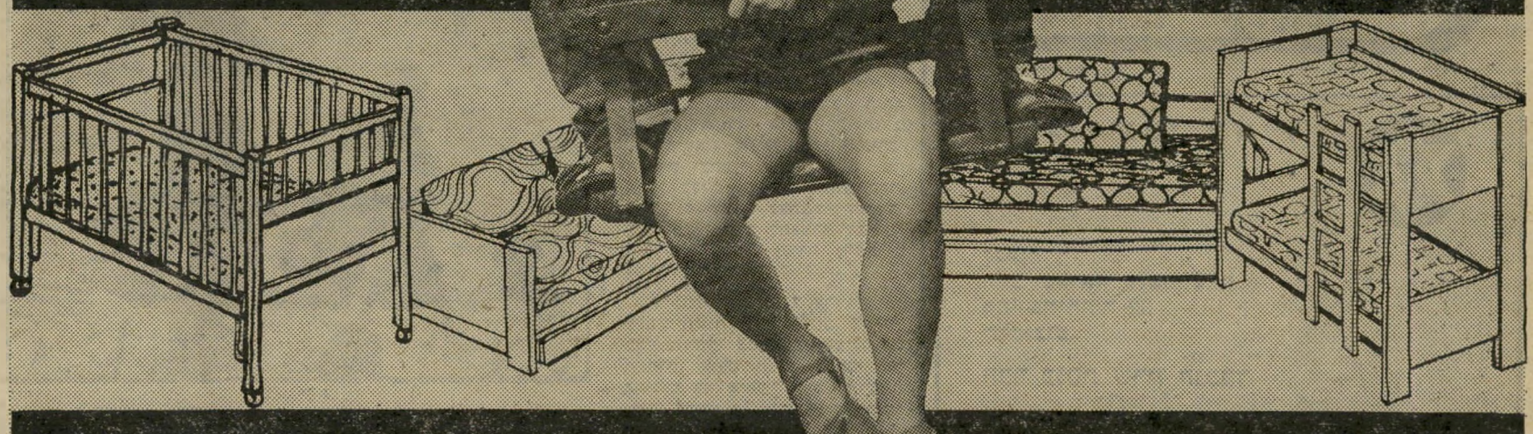
מיטות "כל-גיל" בכל מחיר!

מיטות ילדים ונוער החל ב- 2,500 ל"י

הצטרף למבצע "נאמני כל גיל" המזכה אותך בהטבות מיוחדות בכל קניה של רהיטי כל גיל

לעבור מהמיטה בחדר היולדות למיטת תינוק של "כל גיל" זה "כיף לא רגיל". להחליף את מיטת התינוקות במיטת נוער של "כל גיל" גם זה "כיף לא רגיל". להוסיף למיטה שידה נוחה למצעים וארון יפהפה לבגדים, מגירות למיני מינים של חפצים ושולחן כתיבה המעניק ישיבה זקופה ונוחה - וכולם של "כל גיל". זה הכיף — כי זה "כל גיל"

כל גיל

מנגריית גבעת ברנר

מרכז תצוגה ומכירה: תל-אביב, דיזנגוף 201, גבעתיים, ויצמן 10

(המשך מעמוד 17)

הערבים אינם דומים למצרים. ה־ישראלים ניסו לעבוד עם הערבים, והם עצמם הגיעו למסקנה, כי המצרים שונים. לכן לא היה זה מוזר, שאחד הש־רים הישראליים אמר לנשיא אל־סאדאת: „אדוני הנשיא, הבטח לי שכל הערבים יהיו מצאוותיים כמו המצרים, ואני אעזוב את הגדה המערבית ואת רצועת־עזה — מחר!"

אם כך, המושג „ביטחון" יכול להפוך לכותרת המילון הפוליטי כולו. למושג ביטחון יש אלף משמעויות ואלף הסתיי־גויות.

אני עדיין זוכר כיצד הלכתי לאכול ארוחת־צהריים בביתה של מישפחה פלס־טינית בחברון. היה עמי ידיד ישראלי מפורסם. האוכל הוגש בשפע, אך לפתע ראיתי את ידידי מפסיק לאכול. הוא שאל אותי: „האם אתה רואה מה שאני רואה?" שאלת: מה? והלה הצביע בידו אל מחוץ לבית, שם שיחקו ילדים קטנים, ואמר: „בעתיד ייצאו כל הילדים הללו למילחמה בילדים שלנו. הם רבים, ואנו איננו מסוג־לים להתחרות בהם בריבוי טבעי."

הביטחון הישראלי והחומה הסינית

היום אנחנו מכירים היטב את המושג „ביטחון"; בעבר קדמו לו ביטויים אח־רים, שהגיסיון הצבאי והפוליטי מחק אר־תם ממילון המושגים. ביטויים כמו „שבי־תת נשק", „הפסקת אש", „קביעת הג־בולות מחדש", או „הגדרת הגבולות".

אחרי מילחמת 1967 צצו ביטויים חד־שים. הביטוי „גבולות מוכרים ובטוחים" הופיע בנייר־העבודה שהוגש על־ידי קנ־דה ודנמארק למועצת־הביטחון, באוקטו־בר 1967. ארצות־הברית ציינה בתזכיר אחר, כי לא היו מעולם „גבולות מוכרים ובטוחים" — לא במילחמת 1948, לא ב־מילחמת 1956, ולא במילחמת 1967 ואף לא אחריה.

והנה, הגיעה מילחמת 1973 וחיסלה את כל התיאוריות הישראליות על גבולות בטוחים — עם הריסת קו בר־לב. כאשר מפעילים נשק חדיש, שוב אין גבולות בטוחים. ביטחון איננו קו בר־לב, קו מא־ז'ינו או קו זיגפריד. גם לא החומה הסי־נית הגדולה או הגבול של קדאפי המפריד בין מצריים ללוב.

הביטחון הוא רעיון, או הסכמה על רעיון. כאשר אנו מסכימים על רעיון כלשהו, ההסכמה היא־היא הגבולות ה־בטוחים והמוכרים. מנקודת מבט זו אנו מסוגלים לדון בגבולות שבין ארצות־הברית וקנדה, ארצות־הברית ומכסיקו, או כל מדינות אירופה שנהר הריין עובר בתחומיהן ומקשר אותן זו עם זו.

גם אחרי נסיגת ישראל מאדמת סיני אין ביטחון בעובדה שמפריד בינינו מיד־בר, או שהכוחות רחוקים זה מזה. אין גם ביטחון בכך שממדי הכוחות הוגבלו וכמותם גם כמויות הנשק והתחמושת. ואין ביטחון בכך שיהיו אזורים מפורזים או תחנות התרעה. אפשר להתגבר על כל אלה בתוך דקה אחת, באמצעות טיל או מטוס. הביטחון הוא ההסכם השורר בי־נינו.

במילון הפוליטי יש מילים נוספות ש־אותן הסכנו לאלילים. כמו המילה „דטאנט", להגדרת המצב השורר בין אר־צות־הברית וברית־המועצות. זוהי מילה בלתי מדוייקת, השאולה מן השפה הצר־פתית. מדוע איננה מדוייקת? משום שכמו כל המושגים בשפה הצרפתית גם מושג זה מוכר ומובן לצרפתים בלבד, ואינו ברור די הצורך לאמריקאים או לסובי־טים. כל אימת שהאמריקאים או הסובי־טים חשים, כי חילוקי־הדעות עולים ו־עפים על פני השטח, הם ממהרים להצ־היר: עובדה זאת וזאת אינה עולה ב־קנה־אחד עם רוח הדטאנט. הסוביייטים מעדיפים מושג אחר: „דו־קיום בשלום".

זהו צירוף מילים, פרי המצאתו של לנין. האמריקאים השתמשו בו פעם אחת, ב־אותו הסכם שחתם ריצ'ארד ניכסון במוס־קבה בשנת 1972. הסובייטים חשו או גאווה וכוח — כיוון שהצליחו לאלץ את האמ־ריקאים להשתמש בביטויו הישן של לנין.

אולם היכן הסתתר ה„דטאנט" כאשר פעלו הרוסים לחיסול ההתנגשויות שבין מצריים, סוריה וישראל, או בעת משבר קפריסין, או במילחמת אנגולה, או במיל־חמת הודו ופקיסתאן, או באתיופיה, או בגין איננו „מוכן" מבחינה נפשית, פו־ליטית, היסטורית ופיסית להגדרת המושג ביטחון כדרך להגשמת האוטונומיה.

אחרים מן האישים הללו הזכיר לנו את הדברים שהופיעו בספרו של מנחם בגין לילות לבנים. בספר זה הוא מדבר על אוטונומיה בתוך בתי־הסוהר וטוען, כי אוטונומיה פירושה, שהאדם חופשי לכבס את בגדיו ולבשל את ארוחותיו בתוככי הכלא!

זוהי חירותו של האסיר. כלומר, חירות בדרום־תימן, או בעת הפלישה הסוביי־טית לאפגניסתאן?

„אם ישאלו אותך על הביטחון בישראל - אמור: זה המילון המדיני כולו!"

מילחמה קרה ושלום פושר

חברי מיחמת־העולם השנייה השתמשנו בביטוי „המילחמה הקרה" — מילחמת התעמולה, המילחמה הפסיכו־לוגית, שבה אין משתמשים בנשק. אר־צות־הברית נטלה את המושג הזה בהש־אלה ואיימה לממשו.

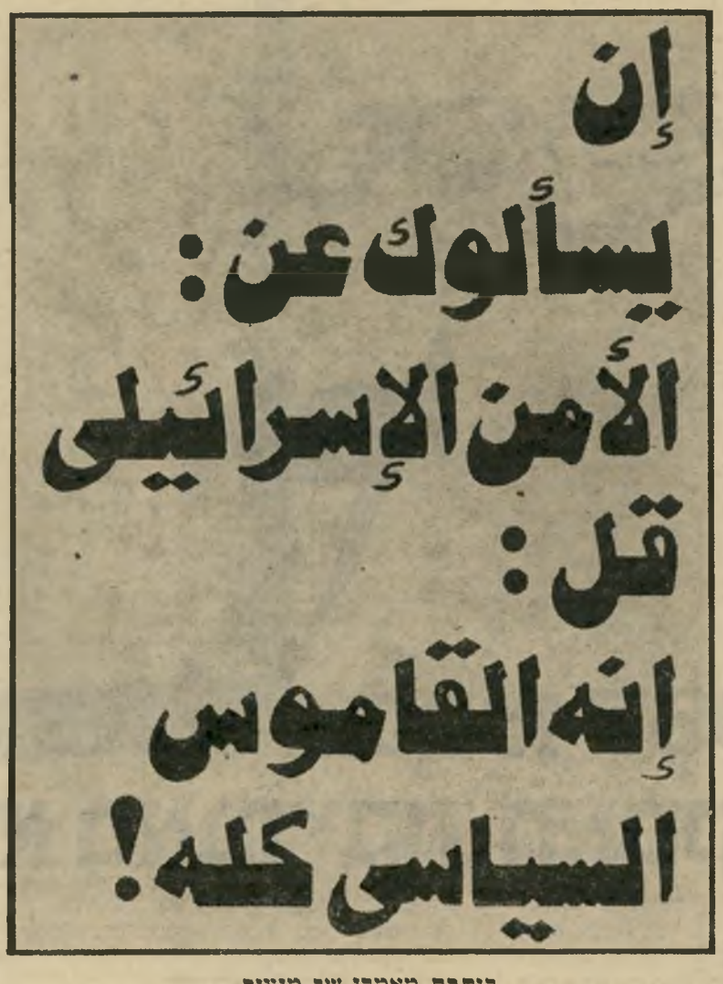
מילחמה קרה פירושה שלום פושר. מעט מילחמה, ומעט שלום. אם היה זה ההגדה בתוך הכלא, שאיננו בבעלותו, על אדמה שאינה שייכת לו.

כמה שבועות לפני ה־26 במאי פירסמו הערבים, כי ייצאו לבגדאד כדי לכנס ועידת „פיסגה". התהיה ועידה זו — אם אכן תתכנס — התשובה לוועידת טרי־פולי, שבה שללו המשתתפים איש את דב־רי זולתו? הפלסטינים גינו את ההחל־טות שהתקבלו בעניין הפסקת אספקת ה־נפט והגז, את ההכרה ברפובליקה המד־ברית שהקימה חזית הפוליסאריו. יותר מכל דבר אחר, נחשפו בוועידה האטלית והולכת־שולל שהתבטאו בהתלהבותו של המלך חוסיין. המלך רוצה להיפגש עם הממנגים הסעודיים והעיראקיים — ולאחר מכן ימכור את סעודיה ועיראק לנשיא קארטר. אחר כך יגבה את מחיר מי נהר הירמוך, ובסופו של דבר ימכרם לישר־אל...

המלך חוסיין הודיע, כי סירב לנסוע לארצות־הברית, אבל אנו יודעים היטב, כי הנשיא קארטר הוא אשר סירב להזמין את המלך חוסיין — פעמיים! המלך חו־סיין, בהתאם לסעיפי הסכם קאמפ־דייוויד, משוכנע כי הגדה המערבית מונחת בכיסו וכי תורו יגיע, ללא ספק.

הנשיא אנוור אל־סאדאת עשה טעות חמורה כאשר הזכיר את שמו של המלך חוסיין בהסכם קאמפ־דייוויד והפך אותו, בשלב מסויים של ההסכם, לצד, כאשר הסכים לשתף את ירדן בסיורי ה־ביטחון, בצוותא עם ישראל.

אולם הנשיא אינו מתחרט על כך, כל מה שמאחל הנשיא למלך, הוא שסעודיה ועיראק יעניקו לו את כל מבוקשו הכספי, כדי שעתידו יובטח, על מנת שישתתף עימנו במאמץ להפסיק את יסוריו וסבלו של העם הפלסטיני. המלך חוסיין שוכח, שלא יקבל מאומה מן הגדה המערבית בלי הסכמתו של העם הפלסטיני. משום כך, כל מה שהוא מתאר לעצמו כאילן נמצא בכיסו — אינו אלא בכיסם של הפלסטינים. יתר על כן, הסכם קאמפ־דייוויד אינו אלא צעד אחד בדרך ארוכה, קשה ומסובכת. אולם חרף הקשיים הללו הצלחנו לתת דוגמה לצעדי העתיד. ה־שלום עם מצריים אינו אלא צעד בדרך אל הפתרון הכולל — שלום בין ישראל והעם הפלסטיני, הסורי, הלבנוני והירדני.

כותרת מאמרו של מנצור

„ביטחון" הינו האליל החדש שהקימה ישראל כמחיצה, כחייץ וכמיכשול, מבלי להסכים על משמעותו המדוייקת או על הגדרות שיתקבלו על־ידינו ועל־ידי העולם כולו.

בשבועות האחרונים האזין הנשיא אל־סאדאת לדבריהם של אישים יהודיים בע־לי שם עולמי, שהבהירו לו, כי מנחם הצבאי קלאוזביץ, שאמר, כי המילחמה היא המשכה של הפוליטיקה בשיטות אחרות — הרי הסובייטים מתנהגים כאילו הפו־ליטיקה הינה המשכה של המילחמה בשי־טות אחרות. דטאנט פירושו מילחמה ש־אינה מילחמה, שלום שאינו שלום.

על כן המושג „ביטחון" הינו האליל החדש שהקימה ישראל כמחיצה, כחייץ וכמיכשול, מבלי להסכים על משמעותו המדוייקת או על הגדרות שיתקבלו על־ידינו ועל־ידי העולם כולו.

בשבועות האחרונים האזין הנשיא אל־סאדאת לדבריהם של אישים יהודיים בע־לי שם עולמי, שהבהירו לו, כי מנחם

צעד אחד בדרך ארוכה

אי־אפשר לחזור לאחור, לסגת מדבר שהישגנו. חלף הזמן שבו הפו־ליטיקה הישראלית־ערבית היתה משהו כמו משחק כדורגל, שבו אנחנו רושמים לעצמנו מטרות צבאיות ואחר כך חוזרים אל קו האמצע, כדי להתחיל את התחרות מחדש. מילחמה ועוד מילחמה.

עמדתה של מצריים ברורה ומוכרת. תמציתה במישפט אחד: הקמת ההתנחלו־יות היתה פעולה בלתי־חוקית, וכל שינוי במעמדה של ירושלים המזרחית, שהיא חלק מן הגדה המערבית, בהתאם להחלטת העצרת הכללית של האו"ם מ־4 ביולי 1967, זאת בהסכמתה של ארצות־הברית מן התקופה שקדמה לנשיאותו של קאר־טר. אנחנו איננו מדברים בשמם של ה־פלסטינים. אנחנו סוללים עבורם את הד־רך, מטאטאים ומכשירים אותה לפני שיגיע תורם, בהיותם בעלי האינטרס האמיתי. למענם התנהלו מילחמות נגד ישראל, ולמענם נחתם חוזה־השלום עם ישראל.

בשיחה האחרונה שהתקיימה בין ד"ר מוסטפא חליל לבין מנחם בגין אמר ראש ממשלת ישראל: „זוהי עמדתנו." כלומר, ההתעקשות וההתפשטות במסווה ה„ביט־חון" זהו הרעיון האחרון שלו. תגובת ראש ממשלת מצריים היתה: „גם לנו יש עמדה!"

לא תהיה זאת תגלית מדינית אם נאמר שאם לא יהיה שלום כולל עם הערבים, לא יהיה שלום עם ישראל באיזור. בישר־אל מושל מיעוט מערבי, למרות שזוהי מדינה מזרחית בתוך המיזרח־התיכון. עליה לחתת בשלום עם המזרחיים — בתוך המדינה ומחוץ לה. אם יוצאי אר־צות המערב בתוך ישראל רוצים לכפות את ה„התמערבות" על המיזרחיים, זכותם לעשות זאת ולהאמין בדבריו של המשורר קיפלינג, וזה בדיוק מה שגם מנחם בגין מאמין בו.

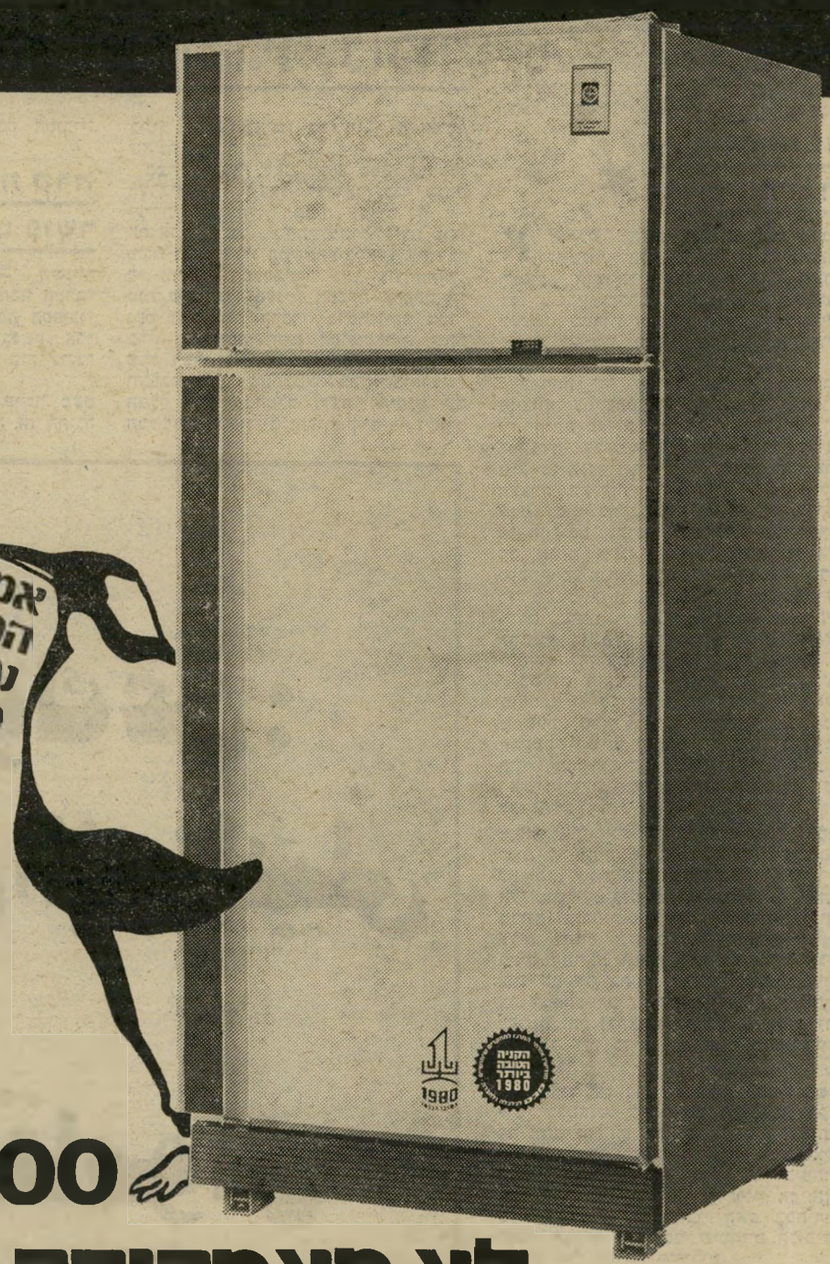
לישראל אין ברירה: עליה לחיות בש־לום ובדטאנט. לחסל את המילחמה הק־רה והשלום הפושר, כדי לזכות באותו ביטחון עצמו, שהיא שואפת אליו. אין ביטחון באמצעות אש וברזל. אין ביטחון בהפיכת החבד הישראלי לטרור המופנה כלפי הערבים, או לכיבוי האש בבתיהם וצינון הברזל עוד לפני שיסתיים הכיבוש הערבי על האדמה הערבית.

השלום עם מצריים הוא הישג עצום. אולם אין זה השלום הכולל שאותו דרשנו מאז נשא הנשיא אל־סאדאת את דבריו בכנסת.

בשבוע שעבר רמזתי על אפשרות של „נסיגת" מצריים מן המשא־ומתן על ה־אוטונומיה. מצריים לא נסוגה, שהרי אפילו מיפגש רישמי אחד לא התקיים ב־הרצליה בין שלושת הצדדים. היו „פגישות" על כוס־קפה כדי להבהיר דברים שפורסמו בעיתונות המצרית או את הידיעות הכוז־בות שראו אור בעיתונות הישראלית. ידיעות בלתי־נכונות אלה פורסמו בעיתו־נות הישראלית כדי לקומם את העם נגד המשא־ומתן או כדי לגנות את מה ש־התרחש בחברון.

אם התמונה ששירטט רודיארד קיפלינג, האימפריאליסט שנולד בהודו, שוכה בפרס נובל ושהאמין בכך שאין תקוה כי מיזרח ומערב ייפגשו, אם התמונה הזאת איננה ברורה די צורכה, הרי צלילי הסימפוניה החמישית של בטהובן הולמים בכל אוזן. מאחר שהעולם כולו הפך צד מעוניין ב־נושא השלום, אלפי מיליונים נדים בראש שיהם לאות אזהרה כלפי ישראל!

חושבים שזה מאמריקה עד ששומעים את המחיר.

אמקור 1600
המקרר הנמכר ביותר בישראל.
עכשיו בדגם נו-פרוסט.
כולו נו-פרוסט.

NO FROST 1600

לא מאמריקה. מאמקור.

אמקור יצרה עבור משפחתך מקרר נו-פרוסט חדש
שמחירו נמוך בעשרות אלפי ל"י ממקרר תוצרת חוץ.
צריכת החשמל שלו נמוכה יותר
ממקררי נו-פרוסט ומקררים רגילים
בנפח דומה של חברות אחרות.

יתרונות הנו-פרוסט:
* נפח של 405 ליטר
* המזון נשאר טרי יותר זמן
* אין ריחות מהמאכלים
* אין צורך בהפשרה

מקרר קונים באמקור. נקודה.

לאמקור תפקיד
בחברת העתיד

א אמקור

שרות אמקא שרות לכל תחרות

מביצים **אמפא** וסוחרים מורשים

טל-ארויו

על המסלול

גיאומטריה בבגדי־ים

יש חידושים והפתעות גם בשטח בגדי־הים. תשאלו מה כבר אפשר לחדש? את הירכיים כבר חשפו, את המותניים כבר גילו, יש יצרנים החושבים על החלק העליון ויש כאלה המשאירים לקהל הרחב לחשוב על החלק העליון. יש כאלה ה־סבורים שכיסוי טפח וגילוי טפחיים היא האופנה שתכבוש את ליבנו, ובאותה הזד־דמנות גם את השוק. ולעומתם, כאלה הסבורים ששלם ואינו מגלה מאומה הוא התשובה לכל מה שמתרחש בחופי הרחצה ובבריכות השחייה.

חברת פירוצ'י האיטלקית החושבת בעי־קר על הדור הצעיר בעת תיכנון מוצריה

לא סימטרי מצד אחד נר־כס בגד־הים על־ידי שני שרוכים דקים. חברת פירוצ'י מציגה בגדי־ים מעוטר בהדפסים גאומטריים.

השוגים סבורה שיש בידה תשובה לאוהן הרוצות להתהדר ליד הים או בבריכה. זהו בגדי־ים שלם בעל גיזרת ירכיים מוגבהות, כשחלקו העליון אינו סימטרי ורצועת נקשרת בצידו האחד ומקיפה את הצוואר. בגדי־הים מעוטר בצורות גיאומטריות ו־מחמיא לכל מי שהטבע חנן אותה במידות הדרושות.

פירחוני ואווירי

בקולקציה האחרונה של להב בולט הקו של השמלות האווריריות לקיץ. שמלות שבהן אפשר לנוע בחופשיות מבלי שהבד נדבק לגוף ואת נאנחת: אוי, החום הזה הורג אותי. כל הבגדים נדבקים לי לגוף. השמלות מופיעות בהדפסים התואמים את הקיץ. פרחים, עלים וכו'. כולם על רקע בהיר כיאה לקיץ. או בבקשה, בלי אנחות.

צווארון קטן הוא הקו האופנתי המאפיין את שימלות הקיץ של שנת 80', להב מציגה שימלה פרחונית המכופתרת עד המות־ניים, נוחה ומתרחבת כלפי מטה. שמלות שבהן אפשר לנוע בחופשיות ולהרגיש נוח.

מהתחתונים לעליונים

מיפעל לודזיה היה ידוע תמיד כמיפעל המייצר תחתונים, גופיות וגרביים. ואתם יודעים איך זה, לייצר כל השנים חלקי לבוש תחתוניים, עד שיום אחד נמאס ועולה השאלה מדוע שלא לנסות לייצר גם חלקי לבוש אחרים? מנסים, והעניין תופס את השוק המקומי וגם את שוקי חו"ל. כך נוסף קו ייצור נוסף: חולצות אופנתיות, פיג'מות, כותנות־לילה וגם שמלות.

מעצבת הבית של לודזיה, הגב' איילה רז, שהיא בוגרת האקדמיה לעיצוב ואן בילדנד בקונסטן שבהולנד, השכילה לעצב בטריקו של לודזיה מערכת של מוצרים שבה יכול כל אחד למצוא את שחשקה נפשו. חולצות שרוול קצר, חולצות שר־וולון אופנתי, ללא שרוול, סגנון גופיה, קישוטי ריקמה, כיווצים אופנתיים והכל במיגוון צבעים: הוורוד ה"נכון", טורקיז ירדן, סגול, כתום חוורור. קו ייצור ה־שמלות כולל שמלות שעוצבו בגיזרה עם כיווץ במותן או חגורה מאותו הבד, שמלה מודפסת בפסים דיאגונלים, שמלת צווארון־סיני ושמלה בסגנון גופיה וכן כותנות לילה בגיזרה רכה ובצבעים פסאליים.

לגברים מייצרת לודזיה חולצות־ספורט וחולצות־טריקו מודפסות בפסים, במיש־בצות ובקישוטי תפירה שונים.

גם הילדים יכולים להתהדר בחולצות ובגופיות טריקו בשלל דגמים מודפסים. בדים משובצים סרוגים בפסים, גופיות קיץ קלילות, פיג'מות וכותנות לילה.

רמת המחירים שווה לכל נפש. כך, למשל, נעים מחירי החולצות בין 280 ל־220 ל"י, שמלות בין 900 ל־600 ל"י. כל המחירים כוללים מ"ע־מ.

ילדותית

ובתולית נראית השימלה של לודזיה בצבעים בהירים וקייציים. השימלה בגיזרה מורחבת מחאימה לכל גיזרה, ובצירוף חגורה, הופכת לקלאסית.

בסגנון הגופיה

המוארכת היא שימלה זו שהדפסים שונים עליה. השימלה היא מבד טריקו, אווירי, נוח וקל לכביסה.

חניתה צנטנר

סרטי קנדיד-ברקי פטה מציגים:

המצלמה הנסתרת של: **יהודה ברקן**

היסטריה של בוקר

שבוע 7

הכינו כרטיסים מראש!

משתתפים:
יהודה ברקן
אריה מוסקונה
קרולין לנגפורד
אורי גרוס
דבורה בקון

בימוי: יהודה ברקן-יגאל שילון

חייך, אפלת אותה...

מפיק: יהודה ברקן, מפיק בפועל: שלמה כץ, צלמים: גד דנציג-בני כרמלי, עורך: ציון אברהמיאן, מוסיקה: אילן מוכיח, הפצה: סרטי נת.

בכורה עולמית
בעת ובעונה אחת?

בהשתתפות: יוסי שושן

תל־אביב „אורלי"	ירושלים „הבירה"	חיפה „רון"	באר־שבע „חן"	רמת־גן „אורדע"
נתניה „אסתר"	בת־ים „בת־ים"	חולון „רינה"	פתח־תקוה „שלום"	הרצליה „דגניה"

נמר של עיר

חתך מעולה לעומק הספרות המצרית ✱ ספר זכרונותיו של האלוהים ✱ פרימיטיביות צרפתית בציורים

מסך החול

אנתולוגיה 2

בראשית היתה זאת האנתולוגיה המצרית תחת הסכחה שערך והקדים **ששון סומך**, אנתולוגיה שהיתה בחינת מסע ראשון של הקורא הישראלי אל הסיפור הקצר המצרי. בימים אלה ראתה אור אנתולוגיה מצרית נוספת, בשם על החוף שמנגד — מבחר סיפורים מצריים מודרניים שערכו ותרגמו **מנחם מילסון** ו**שמואל מורה***. בעוד שהראשונה התמקדה יותר בסיפורים בעלי גוון פוליטי אקטואלי, הרי האנתולוגיה השנייה מצליחה להביא קשת רחבה יותר של דמויות מן ההוויה המצרית כפי שהן באו לידי ביטוי בספרות המצרית.

על החוף שמנגד מקיף 14 סיפורים, מפרי עטם של תריסר סופרים מצריים.

נגיב מחפוז
רוחו של רופא הלבבות

המייצגים דורות שונים של הספרות המצרית למן **יחיא חקי** (יליד 1905) ו**נגיב מחפוז** (יליד 1911) ועד **סכינה פואד** (יולידת 1944) ו**גמאל אל־ע'יטאני** (יליד 1945). אך מרבית הסיפורים המובאים ב־קובץ פורסמו אחרי שנת 1967. על החוף שמנגד מביא חתך־עמוק של הספרות המצרית על רובדיה השונים, כאשר בולטת הגישה המודרנית יותר, אשר מיוצגת בקובץ בסיפוריהם של **יוסף אידריס**, **אדוואר אל־ח'ראט**, **ידיא אל־שרקאווי**.

מוטיב חוזר בחלק מהסיפורים שבאנתולוגיה הוא מוטיב המיפגש וההתמודדות בין הישן לחדש, כאשר המסורת והמודרניות כמו נארגות ומתנגשות בזמנית זו בזו.

סיפורו של **בדר נשאת**, נתראה מחר? הוא סיפור המייצג מיפגש זה בין החדש והישן. זהו סיפור על מצב האומה, סיפור שבו שני אחים מביאים לדירתם פרוצה רעבה ללחם. „היא היתה כבת שלושים, נמוכה, שחרחורת ומלאה. פניה נפולים, וסימני עייפות ותזונה לקויה ניכרים בהם. בפיה שן שפורה, שנגלתה כל אימת שחייכה...“ שני האחים שוכבים איתה, אחרי שהם מאכילים אותה. העלילה מתרחשת בליל ראמאדן. אחרי פרק המיטה, אומרת האשה למספר „אני יכולה לבוא אליכם בכל יום. רק הבת הקטנה... אילו אביא אותה אתי ואבוא לגור אצלכם. אני לא רוצה כסף ולא שום דבר. רק תמורת האוכל במשך הימים האלה שנשארו עד סוף ראמאדן, אנקה לכם את הדירה, אכבס לכם את הבגדים אעשה הכל...“ רק אחרי שהיא עובדת בלא מענה, ומקבלת את האתנן, אומר האח המבוגר: „עשרה גרושים. תאר לך! מה דעתך, ידידי? ששים בעבור האוכל היין, והא — עשרה. זאת אומרת סך־הכל שבעים גרוש. תן שלושים וחמישה גרוש...“

ברוחו של רופא הלבבות שהוא השני בסיפורי נגיב מחפוז, גדול סופרי מצריים, המתפרסמים באנתולוגיה זו, שבה ובלטת מעלתו של מחפוז ככותב ספרות בעלת עוצמת דיאלוגים חזקה בנוסח: „עלינו למסור אותה למישטרה“. / „אולי היא חפה מפשע?“ / „מישפט צדק יגלה את האמת“. / „אך המישפט עיוור הוא, אדוני הקדוש!“ / „מאין לה התכשיטים?“ / „אללה זן ומפרנס את אשר יחפוץ בלא חשבון“. / „האם לדעתך עלינו לשחרר אותה?“ / „לא, היא תהיה בסכנה מחמת שודדי הדרכים.“ / „לא נותר לי אלא לקחת אותה תחת פיקוחי...“

סיפור זה הוא צינסקה מרתקת, של מציאות והזיה, סיפור אליגורי, של החיים במצריים, וכמוהו גם סיפורו וליד אל־ענא (יליד הסבל) המופיע אף הוא בקובץ זה.

הסיפור ציפור־חורף נודדת מאת **גמאל אל־ע'יטאני**, הוא סיפור של סופר צעיר, שעבר את מילחמת־ההתשה, לא בצד הישראלי, סיפור שפרקיו תצפית מודיעין, דואר צבאי ו, גיזרה ופקודה מטיפים לסציפיזם. זהו סיפור מדהים ב־עוצמתו, המסתיים במילים: „להיכן הלכו הימים בהם צחקה, שיחקה, התביישה, חייכה, הרכינה ראש, בכתה, רקדה, שאלה: איפה אבא? ואמרנו: אביך בוודאי יחזור. תשאל־נא אדמת השדות איך עט כליון כבד, חותך וחד מן החלל, איך מרשים זאת הכוכבים, גרמי השמיים, חוקי הטבע הנפתרים, איך יהיו עוד חיים אחריה, איך לא יפגע בכל יצור חי מה שפגע בה. ישאל־נא, נחי הציפורים ה־יתומות שחברינו נמשון, הבקטריה החד־תאית, נקרשות המגע של מחנת־הקמח, חריקת גלגלי־הרכבת הנעצרת, האור הק־

ספרים מומלצים

שבוע הספר 1980

בשבוע הבא תתפרסם במדור זה רשימה מעודכנת של ספרים מומלצים, לרגל פתיחת שבוע־הספר־העברי. רשימה זו תמליץ כמסורת מדור זה, על הספרים המובחרים שראו אור במהלך השנתיים האחרונות.

לוש הבוקע ממשרדי המיכרקה בכפרים, סימני האיתות של חיילים בצמתי כבישים צבאיים, מחברות של פעוטות, אותיות כתובות בגיר, שקורי הבוקר. יכרעו הגר־פות תחת נטל של צער גדול המכביר על האבירים, יתפוצצו רחמי הנשים מכאב בעם שאין אדם יכול לשאתם, יתיצבו הנשים ההרות שורות־שורות בדרכים ו־יפלטו מה שבתוך רחמן. למה בא לעולם תינוק חדש?“

על החוף שמנגד הוא עוד ספר־חובה מתורגם מהספרות המצרית, שיש בכוחו להעמיק את יכולת ההתבוננות של הישראלים בנעשה במצריים, ולחשוף את ה־חוויה המצרית על כל מכאוביה ובעיותיה.

מהדורה חדשה

כה אמר אלוהים

השבוע עומד לראות אור ספר אשר עשוי לעורר שעוריה תרבותית שתהא גו־בלת במילחמת־תרבויות. הספר שהוא מתורגם ושראה אור לראשונה בעברית לפני 42 שנה בווארשה, בהוצאת טרקלין ובתירגומו הרהוט של **ש. מימון**, הוא ספר זיכרונותיו של האלוהים מאת הסופר האיטלקי **ג'ובאני פאפיני**. המהדורה החדשה של הספר רואה אור בצירוף הקדמה ארוכה מאת הסופר **פינחס שדה** בהוצאת פרוזה*. בדברי הקדמתו כותב שדה, בין השאר, על רעיונות יסוד של הספרות האירופית, רעיונות שהביאו ב־משך שנים רבות לחציצה בינו לבין המע־רכת של ההדות הממוסדת ויחסה אליו כסופר. שדה מציין בדברי הקדמתו שאלות כשאלה על „הראייה הפאראדוכ־סלית של מהות האל, שהיא אולי הראייה האפשרית היחידה מנקודת־ראות אנושית, שהעסיקה אותי תמיד בכל מה שכתבתי, ובמקרה מסויים אף הקדשתי חיבור מיו־חד לביטויה...“ שדה, גם מצטט בדבריו ממכתב ששלחה אליו נערה אלמונית מחיפה, ובו כתבה: „אני סובלת יחד עם אלוהים“. כמה מהגיגיו של אלוהים, שעשויים לעורר סערה תרבותית, מובאים בזה:

בלי מתווכים

● **היום הזה אין אני מדבר מתוך גרו־נם של אחרים ואין אני כותב בידיהם של אחרים. מאפה נפשי בשליחים, בזרח אני מן הנביאים, נמלט אני מן המלאכים, דוחה אני את השרפים, כא אני בלי לזווית מליצים ומתורגמנים. אנוכי, הקדוש ברוך הוא, אנוכי, בכבודי ובעצמי, רוצה הפעם לדבר אתך, בן־אדם, פנים אל פנים, לדבר אל כל בני־האדם בלי כלי שני ביניהן, בלי מתווכים ובלי לבלרים.**

לא שלחתי נביאים

● **יודע אני: קמו מתוככם אנשים, שנשבעו שבועות אמונים, כי שלחו הם, כי ירדו מן השמים בכוונה תחילה לבשר את דבר האמת ולהכיא בשמי גאולה לעולם, כאילו דיברתי אני בלשונם, כאי־לו כתבו הם על פי גזרתי... היד ביניהם כאלה ששמעו את קולי על ראשי הפסגות הכורדות, במדבר שממה, מעבר הפנה הבוער; היו כאלה שראו אותי בחלומם, שנחה עליהם רוח האידיליה השקטה; היו כאלה שהרגישו את גיפי דבק בגופם, ש־נאבקו אתי עד עלות השחר... בכל אלה אין אף קורטוב של אמת. אני לא שלחתי אף את אחד מהם. לא עוררתי אף את אחד מכם לדבר בשמי. לא שלחתי נבי־אים; לא ערכתי ספרים ומשפטים. לא כרתי ברית עם מי מכם החיים כיום ולא עם דוריותיכם שהלכו כבר לעולמם... למה היה לי לקרוא לאיזה עבד המלך, לאיזה נגר יהודי, לאיזה פוחר־נמלים נודד, כבדי להודיעכם את רצוני, מצוותי, סודותי כ־צורה מעורפלת ובעלת מומים, במבטאים משתנים, גסים וכלתי כטוחים? ואם גם הייתי עושה כך, האם לא הייתי שולח אליכם אנשים יותר ראויים לאותה איכ־מלה, אנשים שתעודתם הולמתם יותר ושהצלחתם יותר בטוחה? והכיתי וראו: האחד מהם נמצא בתוך חבר המונים שלא האמין בי, ורק הרחיק הוא, הנביא, ללכת וכרשש לבוא, חלק ההמון הזה כבוד אלו־הים לעגל שנתך מן הזהב; והשני — בגדו בו אנשיו ונצלב בידי המוניו; וגם השלישי נרדף ונלחץ, נענה, נרבא ונלחם כמעט עד יום מותו, ואף אחד מהם לא הצליח בשליחותו לרכוש את לבות כל בני האדם... אפילו איתו ישר מנצרת — אני אומר לכם — לא היה שלוחי כלל. איננו בני, אז אולי הנהו בני כמו שאתם כולכם הנכם בני.

אין לי אבות

● **ולמרות כל זה חושבים אתם, כי**

פינחס שדה
הראייה הפרדוכסלית של מהות האל

אני המאושר, מפני שאני כל יכול, מפני שיש לי כל ומפני שאני יודע הכל: צרי־כים מתארים אותי כתור איש שיכבה שקט ושלו, שעל מצחו לא נראו לעולם קמטים חרוצים... ואין אני מתאושש ומת־חזק כלל על־ידי ההכרה ההיא, שאני השלמות עצמה, כפי שאתם מציירים ומ־ספרים לעצמכם. הדיות שבפנים, מזהר הכליות, דורשות את לבי כמו את לבו־תיכם האנושיים הרפים. וגם אני חשתי; וחשתי היו יותר רבים וקשים משלכם, ועינשי היה יותר חמור... כאבי הראשון הוא זה שלא נולדתי אף פעם. אין לי לא ראשית, ולא מקור, אין אני בא ממשום מקום, ואין אני כפוי תודה למי שהוא בעד חיי ואין אני יכול לפנות למי שהוא בשם היקר של „אבא“ ובשם המתוק של „אמא“. אין לי אבות, אין לי אחים. אין לי אחיות!... אולי חושבים אתם, שאני אוהב את בני־האדם? לא, אין אני אוהב אתכם, לא אהבתיכם מעולם. האם אינ־כם אחת מן החלקות העלובות של גופי הנראה לעין האדם, האם אינכם פטריות או איזה גידול אדמה — אחת התעודות הכי דלות של רפיוני ואכזריותי? איך זה יכולתי לאהוב — אני היוצר, אני הדן, אני התליין... כאבי הראשון הוא זה שלא ידעתי לידה! חשתי הראשון הוא זה שגרמתי לבריאת העולם. לא רק הרא־שון, אלא גם החטא הכי חמור; ולא פעם ושתיים חטאתי, כי אם לאין סוף ועוד.

החטא האלהי

● **ואם האלוהים הוא הקדוש בין הק־דושים, המושלם שבמושלמים, הנה עליו היה גם לחטוא יותר מאחרים, היא החוו־מא הכי גדול מבין החומאים והפושעים. ואיזותי האשמה הגדולה, אותו התעוב הנורא שאשם ותעב הוא, הרם על כל רמים והטהור שבטהורים?... מעשה ברא־**

נמר של נייר

(המשך מעמוד 75)

שית זהו חטאי של הקדוש ברוך הוא: זהו חטאי אני, זוהי ירידתי אני. איך זה הייתי משלח את הכרובים וכידוני האש ביידיהם נגד אבותיכם הראשונים, אם אני עצמי חטאתי לפני עת קצרה חטא כל כך גדול וקשה?... אבל אם אומנם חמאתי, הרי קיבלתי כבר את עונשי: האם יש בעולם דבר־מה יותר אכזרי ונורא מן איתו ההכרח התמידי להביט דורות שלמים ואלפי שנים בתבל זו, לחבק זרועות עולם ולעמוד בנסיון של דאגות נפתרות, צרות שפלות, פריצות השחתת המידות?

דמות דיוקנין של שכלי

● אי אולי תמהים אתם לדבר, שאלו־היכם הוא כל כך מלא רגש וכל כך מלא רחמים רבים? „אם אתה בעצמך בראתנו, האם לא ידעת, כי הצרה תהי גורלנו והרע — מנת חלקנו? אם לא יכולת לבראנו אחרים ממה שהננו, מדוע זה קראתנו לחיים ולהווה? אם אומנם גור־לנו כל כך נוגע אל לבך, מדוע זה אין אתה מוחה אותנו מעל פני עולמך? מדוע זה אין אתה מיטיב את גורלנו בחיים, אי להיפך, אין אתה משליך אותנו בחוזה אל כף הקלע, שמתוכה יצאנו על פי פקידתך ודברך?" שאלות נוראות הן כל אלו, ואף אחד משליחי עלי אדמות, עם כל נאמיהם היפים, ההגיוניים והחדורים התפארות, לא יכול להשיב עליהן כהוגן וכאופן כזה, שלא תוכלנה לשוב עוד לתוך מחות בני־האדם. ואף אני איני מרמה את עצמי שאיכל לפנות את פיותיכם לנצח. השכל, שחננתיכם בו לאפונכם, אף כי קטן הוא ודל, הנהו בכל זאת דמות דיוקנין של שכלי אני ואי אפשר להרגיעו תמיד בכאורים ובסברות שאין בהן טעם...

על תיאולוגים

● בו אני לתיאולוגים. מי זה גילה לפניהם את מחשבותי, את תוכניותי, את תכניותי? ומי זה הרשה להם לחיות מכ־ארי, מפרשי זמבשרי? מכין אני את הקנאי החולם בהקיץ, כי שמע את קולי כשתתי ומבשר להמתים בשורות טובות או רעות בשמי — אבל אין אני מבין את כל אותם המלומדים והפריפסורים, שפיותיהם מלאים סברות והשערות, הרוי־צים לתפוס אותי רק באשמצע השכל, השכל אלוהים, שאינו דואג לעלילות בני־האדם, המביט מתוך מעגל־הקרח של המחלט בשוויון נפש אל השחיתות וההריונות...

על רשע

● מה שהעליב אותי ביותר מכל הקב־לות והאבדות השונות שנפוצו עלי — הרי זה אותו הפיפור הידוע לכם בשם הפדיון! ראשית כל — אין לי בנים: ואותו ישו ששמעו הולך ותתפרסם על פני תבל ובתוך בני ילדתיו, היה יכול להיות, לכל היותר, אותו שנבחר מכל בני־האדם להיות לי לבן, לשליחי על פני הארץ; כפי שהגדתי לכם כבר, אפילו אותו הנב־חר לא היה. אבל אילו היה לי בן, האם הייתי נוזר את פפק דינו לעינויים הנדו־לים פי מאה מעינוי הצלב — ללבוש צורת בן־אדם, לחיות ביניכם כתור אחד מכם, עם כל מחשבותיכם ועם כל דאגו־תיכם? החושבים אתם, כי איזה אב שהוא לו גם במטרה לנאול את מי שהעליב אותו, יהיה כל כך אכזרי וכלתי־טבעי, עד שיעשה את האלוהים למחות כואבת ומתה כאחד מכם...

צלצלי עוגביכם

● וכל פטפוטיכם של תשבחות וכה־לות) מזמוריכם הדומים לנביחות הכלב, שמנשק את יד אדוניו בשעה שאוחז בה את הרצועה: פסוקי הקבורה, שהרוח הראשון המנשב מן הים מכניעים ומכ־ליעם; הפסלים הגלופים או המכוסים צבעים, שטיפת מים אחת מוחה אותם כליל ומאה אחת של שנים שורפת אותם לפיח ואבר; המגדלים והצריחים שבכתי המקדשות והמצורים אינם מגיעים בגוב־הם אפילו עד להרים הכי שפלים; תמרות העשן של הקטורת אינן מה מהורות וצחות כרוח יערי בימי האביב; קולות צלצלי עוגביכם הם רק לחישות מורקה של מים לגבי רעש הפופות והסערות... בתי כנ־סיותיכם אתם בונים לא בכדי שיעידו על כחי וגבורתי, לא בכדי לקרוא בהם בשם ה'; כתים אתם אותם, מפני שאין אתם מוכשרים להתרכז ולהתפלל בכל מקום שיקרה לפניכם; נחוצים לכם צבו־רים לתפילה, בכדי שהצללים, האירות, הריחות והזמירות יעבירו אתכם לעולם ההתרגשות וההתפעלות...

תפילות

● שבעתי תפילותיכם: אין לי מה להשיב על קריאותיכם. בושתי שבראתי כם — כל כך נקלים וריקים אתם. האמנם חושבים אתם, כי כחי הכביר, אותו הכוח הכל־יכול, נועד באמת בכדי להציבו לממ־כר לאחרים, כמו שאתם יכולים ומסוגלים למכור נתחים מנשמתכם בת האל־מות? הרוצים אתם, שאשמע לקול כל מאוייכם, לקול רתיחת תאוותיכם, אשר לעיתים תכופות הינם רק התנקשות בנפשות אחי־כם וכמותכם? הרוצים אתם לראות כי באמת את הכוח המציא אל הפועל את כל נכלותיכם ואת איתו שהנהו מיופה כוחכם לשפוך את זעמכם ואת חרון אפכם על כל מי שיעלה ברצונכם? לא! אין אני יודע מה לעשות בכל תפילותיכם, ואתם יודעים היטב, כי זה ימים הרבה, דורי דורות, שאין אני עונה לכם כלל...

קטעים מצוטטים אלה מתוך ספר זכרו־נותיו של האלוהים מאת **ג'ובאני פא־פיני**, הם אך מעט מתוך אותו עולם של ריגשה, ביקורת ובחינת הדת, התר־בות, הערכים והאדם, כפי שנעשו בידי סופר בעל עוצמה מחרידה. העברית של ספר זכרונותיו של האלוהים היא מתר־גומי־המופת, שכמעט אין להתחרות בהם.

מרגום

זבליקס

על העטיפה כתוב עוד הרפתקאה של אסטריקס הגאלי **והשם המלא הוא** אסט־ריקס וקליאופטרה. **והעלילה** נכתבה ב־צרפתית ע"י **גוסיני** וצוירה במכחולית ע"י **אדורזוו** והעלילה תורגמה לעברית ע"י **אביטליקס** (הלא הוא **אביטל עינבר** — תלתולים) **והאותיות** צויירו בדיות ע"י **נוריתם** (הלא היא **נורית יזבק**).

השיגעון שהאמריקאים העניקו לתרבות הצרפתית, שיגעון הקומיקס, שכל מטרתו היא לחסוך קריאה בחוצאה של סיפורי־שום, הגיע סופכלטוף לארץ־הקודש, בעז־רת **דליה פלד**, מו"לית ששגתה שגיאה רבה בבחירת המתרגם, שכבר בעמוד ה־ראשון של אסטריקס וקליאופטרה חסך

* ר. גוסצ'יני וא. אודרזו — אסטריקס וקליאופטרה; עברית אביטל עינבר; הו־צאת פלד (כריכה קשה).

הכוחן המבודק, להכיריני באמצע הצורות הצרופות של השכל הנפרד ובפרטי שי־מותיהם, הרוצים כאילו לגלות את מהותי לי לעצמי...

● ...ואיזו צורה הם מלבישים אותי! וכמה צורות שונות הם מפגלים לי! מתא־רים אותי פה בתור שר צבאות ואדון גדודים מזויינים, אכזרי ואינו יודע צדק ומשפט, בתור צמא לדם איביו; פה בתור שחץ נבל, הדורש קורבנות טרף של חיי אדם או בעלי־חיים אחרים; פה בתור ממני את הצורך להמשיך ולקרוא את ה־מלל המלוזה את הציורים החמודים. וה־סיבה: קיסר האומר על קליאופטרה, ב־בלון „היא נחמדה, אבל איזה חרוז־אף..." כאשר הכוונה היא לעשות פראפרזה לאו־תו פתגם האומר על קליאופטרה „לו היה אפה קצר יותר, היה משנה את פני העו־לם..." אבל „חרון האף" של המתורגמן אביטל עינבר, מגעיל בבורותו, ומזכיר את שנכתב בתוספתא, סוטה יד ג': „משרבו לוחשי לחישת כזיון, בא חרון־אף לעולם ונסתלקה שכינה משראל..." וניתן גם להוסיף לאביטליקס עינבריקס על הזבליקס של תירגומוקיס המאוסים כי „שכל זמן שהרשעים בעולם, חרון־אף בעולם" ככתוב בסנהדרין, וההתחכמות חסרת־הערך של „היא נחמדה — אבל איזה חרון־אף..." מנע כותב שורות אלה להמ־שיך במסע המצוייר אל הזבליקס הצרפ־תיקס הזה.

נקרופיליה

חטא כבד חטאה הוצאת ספריית־פועלים ומתרגם בשם **יעקוב בוסר** למשורר ה־אידי **אריה שמרי**, שמיבחר שיריו ראה אור תחת הכותרת גן־אדם*. מעודי לא קראתי את שירתו של שמרי, וכאשר אני בוחן את ניסיונות התרגום של מר בוסר, מתעוררת מחשבה מרה בדבר האפשרות של דלות השפה העברית בעטו של מתור־גמן זה. דלות המאלצת את הקורא לעבור על כמה טורי מילון, כדי לשוב ולקבל ביטחון בשפת הנביאים.

מאחר והמשורר האידי אריה שמרי מת, הרי שמיבחר שירים זה, שתורגם מאידיש לעברית, הוא בבחינת נקרופיליה שירית. המתורגמן לא רק שלא תרם תרומה כלשהי לשירים, אלא שהשחית את מורשת שיריו של שמרי המת, שאינו יכול לקום ולזעוק את עלבון שירתו (למעט כמה שירים שתורגמו בידי אחרים, והם מעידים במקצת על יכולת שיריו).

כבר בימוד 14 מתברר למעיין בקובץ כי המתרגם אינו מכיר בהבדל בין „מרטי־טות" לבין „רוטטות" וכנראה שאין מובן שירי או לשוני לתיצרופת המילולית „מוש־תקת פי־רוצה" שבעמוד 29. וכאשר כותב המתורגמן ראיתיך דולה מים מתוך בארך הרי שהיה עליו לדעת ש„דולים" פניגים ו„שואבים" מים, וחוטבי־עצים מוטב שלא יתרגמו שירים. היה על המתורגמן לדעת בשורה מחצית ירח הפך סכין כי לחצי ירח יש מילה בעברית. ובשורה על נהרות — ומכל הנהרים הצער הגיח... הרי שה־מתורגמן יהגה מהספק, ויותר לו לשוט על נהר הוויסלה.

בשורה אני ואת, דרכי, מבעד לימים אביכים..., שבעמוד 81, היה על המתורגמן לדעת על קיום ימי אובך בעברית.

אריה שמרי, משורר אידי שחי בישראל, זכה למותו ולקבורתו השניה בעברית ב־קובץ זה, שהביא את שיריו בעילגות, שהיא בבחינת נקרופיליה.

* אריה שמרי — גן־אדם, הוצאת ספרית פועלים; מתרגם: יעקב בוסר; 150 עמו־דים (כריכה רכה).

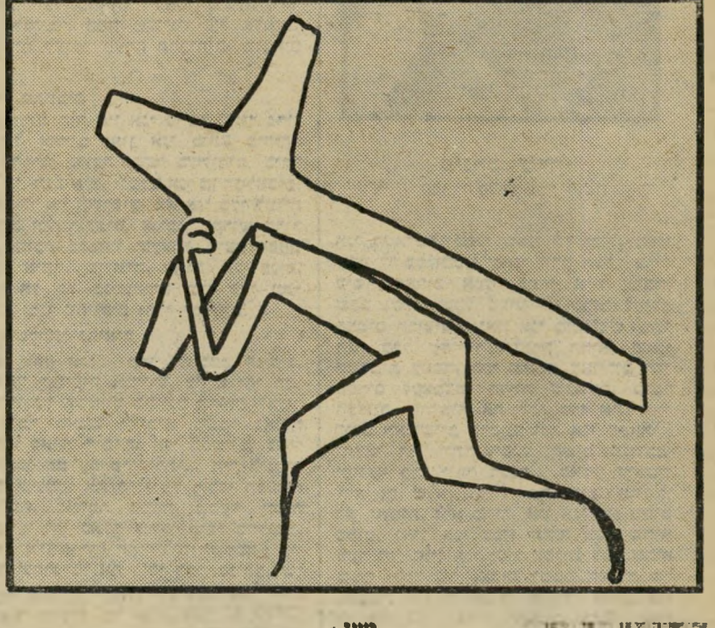
בחטף

בן־עזר משלם חוב * ספר מאת הדה לסינג *

גלעד העוטף * „ילד הצל" של יגאל אלון

●● כאשר פירסם העיתונאי הפתח־תיקוואי **אהוד בן־עזר** מחזור סיפורים ז'ורנאליסטיים על ארץ־ישראל בראשית המאה שעברה, היה זה **יהואש ביבר**, מהמעטים שטרחו וכתבו בשבחי קובץ זה. החודש, כעבור יותר משנה וחצי, גמל בן־עזר למיטיבו ביבר, ושילם את חובו במטבע ביקורת קשה. שבה ביקר לחסד את קובץ סיפוריו של ביבר שראה אור ●● השמועה המהלכת בעת האחרונה ומספרת כי סופרת הארץ לענייני בידור, הגב' **הדה בושם** עומדת להתקין בימים אלה קובץ של סיפורים שיראו אור בהוצאת סיפריית פועלים. כאשר הגיעה שמועה זו לאוזניו של עורך שנתון לספרות, שיחסיו מעוררים עם הגברת בושם, הוא היתמם, ושאל „האם היא תחתום על הספר הזה בשם הדה לסינג" רמז, לתפקיד שממלאת הסופרת **דורים לסינג** באישיותה של הסופרת לענייני בידור ●● **אלעזר גלעד**, העוסק בעיצוב עטיפות לספרים, גבה המחאה מהמשורר **מנחם בן**, עבור הצעת עטיפה לספרו שירים ואימוני שירה הרואה אור בימים אלה בהוצאת סיפריית פרוזה. גלעד קיבל 3000 ל"י מהמשורר עבור עטיפה שהיא ציור של פרחים של אמן הפופ האמריקאי **אנדי וורהול**. המו"ל של פרוזה **יוסי קריים** סירב לקבל הצעתו של גלעד, ואמר למשורר בן: „עבור ספר אחר הזמנתי פעם עטיפה אצל **קרמן**, והוא מסר תמורת 2000 ל"י כמה הצעות, שלא נתקבלו, ועוד העיר לאחר שעטיפותיו נפסלו — אני חייב לך עטיפה של ספר עבור האלפיים לירות..."

●● למרות הריח הצנזוראלי החזק הבא מפרשת פסילת הספר בית אבי מאת **יגאל אלון** בסידרת סיפריית תרמיל של הוצאת מישרד־הבטחון, הגיב סופר חיפאי נודע, אל מול אקרן הטלוויזיה שעליו הופיע איש התרבות של הפלמ"ח, ומחבר ילדי הצל **בנציון תומר** ואמר: „ילד הצל מחזיר את חבוויו לאיש שזן ופירנס אותו במשך עשרות בשנים..." ●● על התופעה של העלאת הצנזורה שהציר המרכזי שבהן מושתת על זמרים ממצעד הפיזמונים, כ**שלמה בר** ולהקת הבריזה הטבעית בהצגת מלך מרוקאי בהבימה, **ושלמה ארצי** בהצגת יוסף בכותונת הפסים בהקאמרי העיר מרצה בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב. שניתן עכשיו לאחד את תיאטרון הבימה והקאמרי ולכנותם כתיאטרון **שלמה בר־ארצי** ●●

ישו*

עינויים פי מאה מעינוי הצלב

* רישום של עמוס קינן.

מאת דן טומר

מלון לרום אילת מזמין:

לבלות 5 ימים, ללון 4 לילות, ולשלם עבור 3 בלבד!

הילדים חינם!

ישראלים. הקיץ חופשה מיוחדת באוירה בינלאומית במלון לרום אילת (בתוקף עד 15/8):

- לילה רביעי חינם (לינה וארוחת בוקר).
- ילדים עד גיל 18 הלנים בחדר ההורים חינם (לינה וארוחת בוקר).

מלון לרום אילת, יותר חופשה מחופשה בחו"ל עם אין סוף אפשרויות בילוי:
מועדון לילה—דיסקוטק "אואזיס", מסך וידיאו ענק—סרטי בידור, פופ וספורט.
בריכת שחיה מפוארת עם מזנון—בר בתוך המים.
מיני גולף, כדור־סל, כדור־עף, מגרש שח־מט ענק, טניס.
סקי־מים, גלשני־רוח, סירות־זכוכית.
יכטה מפוארת לטיולים יומיים.
מועדון צלילה בינלאומי.
חוף פרטי מפואר עם פינת חי, שמשיות ושרותי חוף.
תכנית בידור עשירה.
ערבי בר־בי־קיו.
קפה מנחה לצלילי מוסיקה בטרקלין, אל מול הים האדום.
מבצעי סיור מיוחדים באזור.
השכרת רכב במחירים מוזלים.
מגרש משחקים לילדים ושרותי שמרטף.
לפרטים נוספים וברור מחירים נא לטלפן למלון לרום אילת, טלפון 059־4111;
מלון לרום ת"א, מחלקת מכירות, טל: 03־295588;
או—לרום מלונות בע"מ, ת"א, טל: 03־296571/2/3, מחלקת ההזמנות.

מלון לרום אילת

מחיר לדוגמא:
5 ימים, 4 לילות, זוג הורים +2 ילדים, לינה וארוחת בוקר—9900 ל"י בלבד, כולל כל המיסים!

להתראות הקיץ במלון לרום אילת!

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 921
תאריך: 9.6.1955

כגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה פורסמה כתבה נוספת בסידרה: „חיפה: גננסעריזם בבית העיריה". במדור „הנדון" התווכח אדרי אבנרי עם עורך העיתון „מעריב". הד"ר עזריאל קרליבך, שפירסם מאמר חריף נגד „העולם הזה" שיכול היה להתפרש כמצדיק את הנחת הפצצה בדפים שבו נדפס „העולם הזה". המדור „במדינה" הציג, תחת הכותרת „העולה: רכוש פרטי", את נושא צייד הנפשות בלכיש, למען מפא"י. כתבת־הווי היא הכתבה „לחות־הבוקרים דרושת בנות־חווה", המתארת מעט מעולם הבוקרים הישראלים, באחת מחוות־הכפר שצצו בארץ.

בשער הגיליון: אחד מאנשי חוות הבוקרים, כמאפיין החלוץ הישראלי של שנות ה־50'.

69 טנקים תקועים במנילה ✱ החיוך הישיר של ד"ר יוסף בורג ✱ מפא"י מפציצה את „דבוס ישראל"

יחסי חוץ

69 טנקים כבדים מסוג שרמן נחתו ה־שבוע ללא צריחים ותותחים במיגרש ה־גרוטאות במחנה מורפי שבמנילה, מקום בו נמצאים משרדי המטכ"ל של הצבא הפיליפיני. הסקרנים המעטים שהציצו בהם מבעד לגדרות יכלו להבחין בצמחים ה־סובי־טרופיים העולים ומכסים את השריו־נים המחלידים. רק אנשים מעטים בישראל ידעו כי גלמי־פלדה אלה הם עדות מחלידה למאמץ חשאי נוסף של מדינה מבודדת לרכוש לעצמה, מכל מקור אפשרי, ציוד צבאי כבד, מאמץ שלא עלה יפה לפי שעה, ושגרם למשרדי החוץ של הפיליפי־נים וארצות־הברית כאבי־ראש.

הגורם העיקרי לכאבי־הראש היה גבר ישראלי לא צעיר, נמרץ־מראה בשם נחום שמיר, שבעזרת מתווך פיליפיני, כמעט והעביר את הטנקים המשומשים לישראל.

טרקטורים — בתנאי. דמיעדור קאפרה, בעליה של חברת בתה קונסטר־קשיון, חברה קבלנית לבניין, ואזרח פי־ליפיני, לא נתקל בכל קשיים, כשהציע בתחילת החורף לרמטכ"ל הפיליפיני, ש־תיכנן הקמת מיבנה מרכזי למשרדיו, להקים למענו את בניין הפנטאגון שלו, שהיה צריך לעלות לפי המשוער 95 אלף לירות שטרלינג, תמורת 69 טנקים שיצאו מכלל שימוש.

הטנקים הועברו לידי הצבא הפיליפיני כשפינו האמריקאים את האיים. עתה אמרו הפיליפינים להטביע אותם בים כשלד למזח במעגן מנילה. אנשי המטכ"ל לא סירבו גם לטפל בהשגת הרשיון למסירת הטנקים לידי אדם בשם נחום שמיר, שעמד להטעינם בנמל מנילה על אוניה שתפליג לכיוון בלתי ידוע. לדברי השבו־עון הלבנוני עראב ויק, שפירסם סיפור זה בעירבוביה של עובדות ודמיון מזרחי, היה נחום שמיר, חבר קיבוץ בגליל ה־עליון, איש רכש ישראלי. אולם עובדה זו, גם אם היתה נכונה, לא הפריעה לאנשי המטכ"ל הפיליפיני.

הקושי צץ לכשהתעניין משרד־החוץ ה־פיליפיני, הממונה על רשיונות הייצוא, בציוד הצבאי המיושן. הסברו של שמיר, כי הכוונה היתה להרכיב ממנועי הטנקים טרקטורים, השביע את רצונו. אולם הוא דרש פעולה ממשית להוכחת הכוונה: נוסף על פירוק הצריח והתותחים דרש לפרוץ את השריון בשלושה מקומות, כך שאי אפשר יהיה לתקנו. לזאת התנגד, כמובן, הלקוח.

הכתובת הנכונה. העניין הועבר ל־טיפולו של ראו ליטריו, מנהל משרד החוץ הפיליפיני, לאחר שקונסול־הכבוד של יש־ראל בפיליפינים התערב בדבר, ותבע כי משרד־החוץ יקיים את ההסכם, וישלח את הטנקים לארץ היעד. כאשר יצא הסיכסוך מגדר חשאיותו, לא שקטו הנציגים הער־ביים בפיליפינים על שמריהם, ופנו ישר אל הכתובת הנכונה: השגרירות האמרי־קאית.

בחודש שעבר קיבל קונסול־הכבוד של ישראל הודעה סופית כי מכירת הטנקים לא תורשה. אם לא יבוצעו בהם התיקונים שכוחות רבות, נשארה במחבואה סיסמה הטומנת בחובה חומר נפץ עז. סיסמת האפלייה העדתית, הסיסמה שהכניסה ל־כנסת הראשונה חמישה נציגים שנבחרו רק בזכות השתייכותם העדתית, זכות ש־היתה הפעם עלולה לשמש חרב פיפיות לרוב המיפלגות, שלא מילאו את הב־טחותיהן הקודמות.

אולם אם הבעייה העדתית הושתקה ב־אופן רשמי, הוסיפו הדי הקיפוח הבלתי רשמי להציק לפעילים המיפלגתיים בני אותן העדות. בימים אלה, כשהרתיחה סביב הרכבת הרשימות הגיעה לשיאה, הוציא עו"ד שלמה כהן־צידון, יליד מצ־ריים וחבר מפא"י, חוברת בחירות לבני העדות השונות בכנסת ובמוסדות.

כותב שלמה כהן־צידון: „בעוד שמיס־פרם של בעלי זכות הבחירה בני עדות המזרח מגיע לכמחצית מיספר הבוחרים (47%), ישבו בכנסת הראשונה 11 נציגים ספרדיים ותימניים, ובכנסת השנייה ירד מיספרם לשבעה." מוסיף כהן־צידון באי־רוניה מרה: „150 אלף האזרחים הער־ביים זכו לשמונה מקומות ורק שבעה נצי־גים ייצגו למעשה את האינטרסים של 300 אלף הבוחרים בני עדות־המזרח."

מהימין יעד השמאל. בהסתמכו על העולם הזה (829, 830, 832) קובע המחבר כי האפלייה העדתית אינה שנוייה עוד בוויכוח.

כפעיל מפא"י אין כהן־צידון מחמיץ כל אפשרות לנגח את המיפלגות היריבות מימין ומשמאל, וכותב: „המיפלגות ה־דתיות הקוראות לבני עדות המזרח שומרי המסורת להצביע בעדן, לא הכניסו לכנסת גם נציג ספרדי אחד, ואילו מפ"ם, שבסיס־מותיה לחמה נגד קיפוח עדתי, שמרה את המקומות המשוריינים ברשימתה לאשכנזים ולערבים בלבד."

כהן־צידון אינו מנסה לבחון את הנעשה במיפלגתו, אך מציין במרירות: „אנשי העליה השניה רואים את אנשי עלייתם בלבד, והם אוחזים בקרנות המזבח אף על פי שרובם הודקנו ולימים גם. עתה מקפידים בני העליה השלישית לשמור על מקומותיהם..."

תיקוותו של כהן־צידון: קול התבונה יגבר על יצר שמירת הזכויות והמשרות המובטחות, וישריין אחוז גדול יותר ל־נציגי עדו תהמזרח.

עזריאל קרליבך בציורו של שמואל בק
זהירות — פצצה!

בחירות

חון הקיפוח

בעוד שבחירות המתקרבות הביאו את המיפלגות להוציא מהמחסנים סיסמות

המשק

מבצע קבלה

שלמה גולדברג היה אדם אהוב חוק וסדר. הפרת הוראות הממשלה בידי מוס־דות וגופים שונים היתה מעלה את חמתו בכל עת. אולם הקש ששבר את סבלנותו היה דווקא החלטת איגוד הקיוסקאים להע־לות את מחירי הסודה, הגזוז והמיץ, בני־גוד להוראות תת־שר־המסחר־והתעשיה, זלמן סוראייב. הפעם החליט שלמה לפתוח במיבצע משלו: הוא ישתה שפע של מש־קאות קלים, ידרוש קבלות, יגיש אותן למישטרה. אם תסרב המישטרה לפעול כחוק, יגיש גולדברג סידרה שלמה של קובלנות פרטיות, ובית־המישפט יהיה מוכ־רח לפעול.

מכתבים

טרור נגד החופש

עורך העולם הזה טעה — המשקפיים שלי כן נשברו על־ידי אחת הפצצות — שבעיני לא היו „משונות".

דוש*, תל־אביב

חומר נפץ זה אות כבוד ללוחמי האמת והצדק.

ראובן גרינברג (רומק)** ירושלים

אל תדון את חברך עד...

אני אמנם מודה לכם על התעניינותכם במישפט־קסטנר. אבל הרשו לי להעיר הערת־מה — למען הדיוק מעולם לא התי־בשאתי בצורה כלשהי בקפה צבר בדבר פסק־הדין במישפט הנ"ל (העולם הזה 917). היו בדיבורים אלה, לו נאמרו, משום עבירה על תקנות הסוב־יודיצה ואין בדעתי לחקות את עבירותיו של הצד שכנגד בנידון.

מיכאל גרינוזיד***, ירושלים

אושים

● בטכס חנות מרכזת החיוג־הישיר מירושלים ותיפה לתל־אביב, אמר שר־הדואר ד"ר **יוסף בורג**: „עיקר חשיבותו של החיוג הוא בכך שיסייע להפגת עצ־בונתם של האזרחים. אני מקוה כי מן החיוג הישיר נגיע גם לחיוך הישיר..."

● ח"כ חרות, ד"ר **יוחנן באדר**, היה הראשון שהביא לישיבת ועדת־החוקה־חוק־ומישפט בכנסת את הידיעה כי דפוס יש־ראל, שבו מודפסים גם העולם הזה וגם היומון חרות הופצץ. לשמע המילה הזאת שאל ח"כ מפא"י **יעקוב שימשון שפירא** בתדהמה: „מן האוויר?" על כך השיב באדר מייד: „לא, ממפא"י."

---

* קריאל גרדוש, קריקטוריסט מעריב בהווה.

** מאנשי הלח"י בירושלים, שלא הצליח להתאים עצמו לימים של שלום, ונרדף בידי השילטונות גם אחרי הקמת המדינה.

*** האדם שהוקיע את ד"ר קסטנר, נשפט על־כך והצליח לחשוף את כל אימי ההנהגה היהודית והשמדת יהדות הונגריה בימי מילחמת־העולם השניה.

מגיע לך גולדסטאר
אתה יודע מה טוב עבורך,
אתה יודע מה זאת בירה טובה.
לכן אחרי הכל,
אחרי עבודה, משחק, מאמץ או בילוי
מגיע לך משקה טעים, עשיר ומרענן.
מגיע לך גולדסטאר.
PUMA

כ' סיון תש"ם, 4.6.1980 מיספר 2231 המחיר: 5.00 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

פרשת דני חנוך

אשה זו הצילה את בעלה שהודה ברצח שלא ביצע